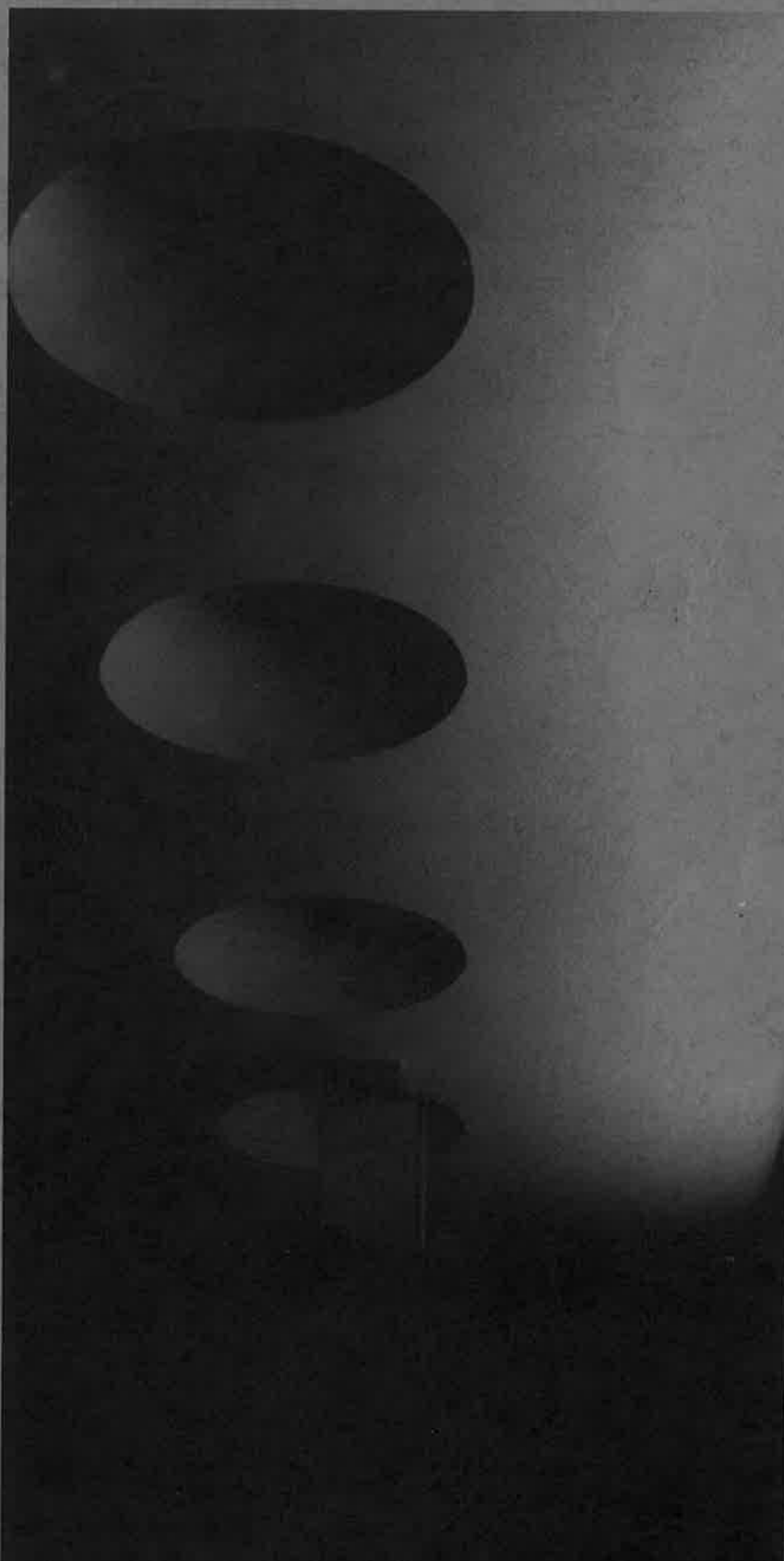

ZRC SAZU

POROČILO O DELU 2000

© ZRC SAZU, 2001

Uredniški odbor

*Vojislav Likar, Lela B. Njatin, Drago Perko,
Alenka Porenta, Tinka Selič, Milojka Žalik Huzjan*

Uredila

*Vojislav Likar
Milojka Žalik Huzjan
Tinka Selič*

Urednica za bibliografijo

Alenka Porenta

*Za vsebino poročil inštitutov in enot ZRC SAZU
odgovarjajo njihovi vodje.*

Oblikovanje

Milojka Žalik Huzjan

Fotografije

*Igor Lapajne
Marko Zaplatil*

Založil

*Znanstvenoraziskovalni center SAZU
Založba ZRC
Za založnika
Oto Luthar*

Tisk

Present, d.o.o., Ljubljana

ISSN 1408-6360

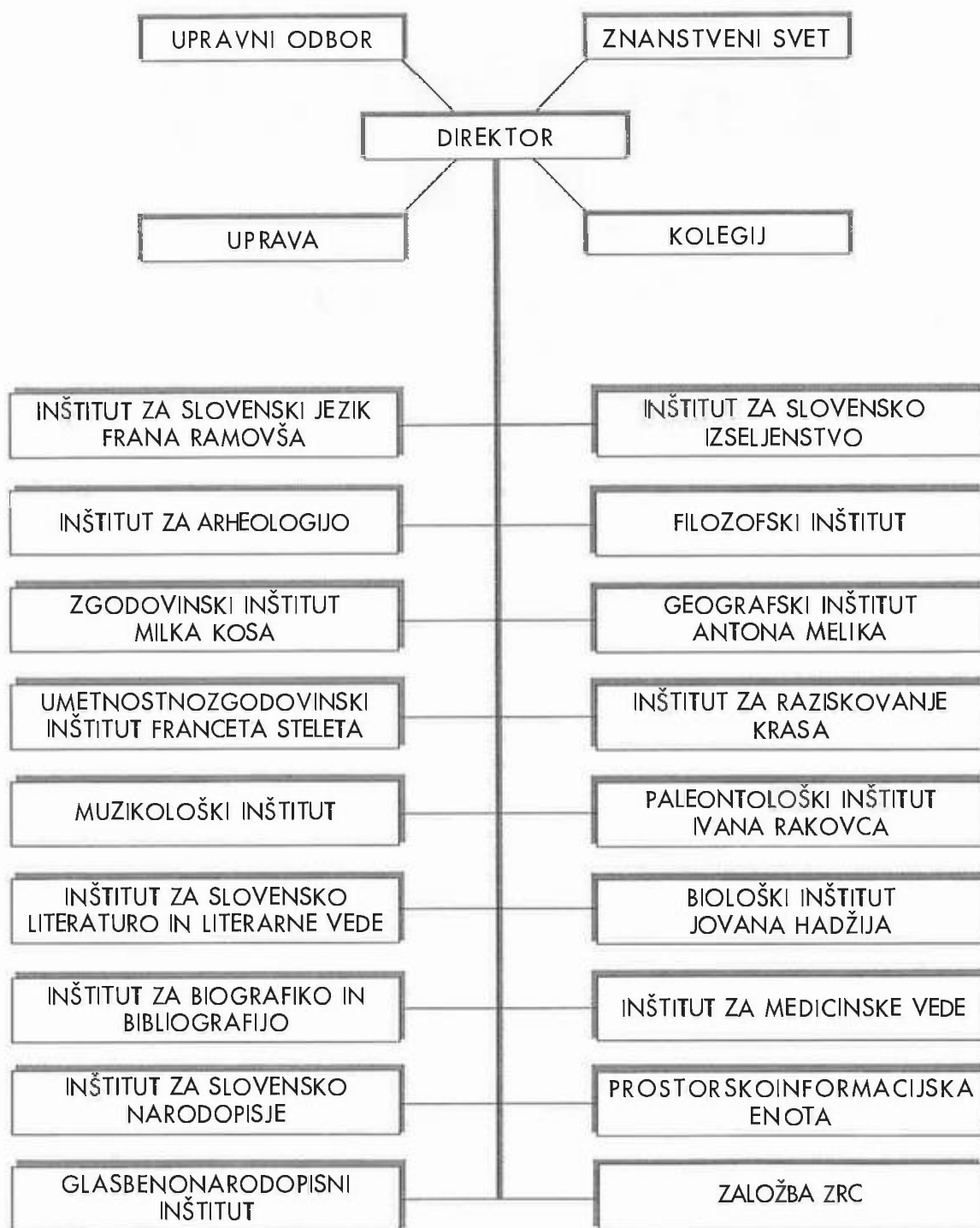
ZRC SAZU

Poročilo o delu 2000

LJUBLJANA 2001

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

2000: TEK ČEZ OVIRE

A je leto lahko še bolj burno od tega, ki smo ga nedavno preživel?

Dvakrat se je zamenjala vlada, dobili smo novo ministrico, zaman čakali na razpis natečaja za projekte, ki je pogoj našega financiranja, za nameček pa ostali še brez sredstev za izpolnitev obveznosti iz kolektivne pogodbe za raziskovalno dejavnost!

Bolj »vznemirljivo« naše profesionalno življenje res ni moglo biti, čeprav smo podobno ugotavljali že nekaj let zapored. Po drugi strani smo iz leta v leto poslušali vse več razprav o tem, kako postajamo družba znanosti, kako nas bodo samo znanstvena dognanja in inovacije spravile iz težav, ter da tudi naš majhen sistem mora v korak s svetovnimi trendi.

V razkoraku med eno in drugo skrajnostjo nam tako kot že leta doslej ni preostalo drugega, kot da se še bolj oprimemo tega, kar smo skupaj postavili, in razvijamo še naprej:

- kvalitetno raziskovalno delo,
- pregledno poslovanje,
- racionalna poraba vseh stroškov,
- natančno opredeljena solidarnost med inštituti in enotami, in
- profesionalna lojalnost ZRC-ju.

Vse to nas je v zadnjem desetletju začelo izdvajati iz kroga drugih raziskovalnih naslovov. Vse to je pritegnilo pozornost domače in tuje strokovne in drugih javnosti in vse to nam bo omogočilo, da bomo še naprej ohranili pozitivno finančno, kadrovsko ... bilanco.

Izr. prof. dr. Oto Luthar, višji znanstveni sodelavec ZRC SAZU, direktor

Izr. prof. dr. Zoran Stančič, višji znanstveni sodelavec ZRC SAZU, namestnik direktorja

50. obletnico ustanovitve je v letu 2000 praznoval Biološki inštitut Jovana Hadžija. Naziv dobrega gospodarja je že drugo leto zapored osvojil Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede. Štipendiji za znanstvenoraziskovalno delo v znanstvenoraziskovalnih in visokošolskih organizacijah v tujini sta pridobila dr. Metoda Kokole in Jernej Mlekuž.

Izr. prof. dr. Oto Luthar,
višji znanstveni sodelavec ZRC SAZU,
direktor

Izr. prof. dr. Zoran Stančič,
višji znanstveni sodelavec ZRC SAZU,
namestnik direktorja

ORGANIZACIJA IN DEJAVNOST ZRC SAZU

Znanstvenoraziskovalni center SAZU je ustanovila Slovenska akademija znanosti in umetnosti 19. novembra 1981 s sklepom o ustanovitvi. Z Zakonom o SAZU je 5. avgusta 1994 ZRC SAZU dobil pravice in dolžnosti javnega raziskovalnega zavoda.

Direktor ZRC SAZU je izr. prof. dr. Oto Luthar. Upravni odbor ZRC SAZU je 29. septembra potrdil njegov tretji mandat. Direktor ja je v času odsotnosti (do 14. 7.) nadomeščal izr. prof. dr. Zoran Stančič.

DEJAVNOST

ZRC SAZU izvaja s SAZU dolgoročni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda. ZRC SAZU opravlja raziskovalne naloge na področju humanistike, družboslovja, naravoslovja, varstva okolja in informatike; vključuje se v domačo in mednarodno znanstvenoraziskovalno dejavnost in se v ta namen povezuje s sorodnimi organizacijami. V tem okviru izvaja naslednje dejavnosti:

- temeljne raziskave,
- aplikativne raziskave,
- razvojne raziskave,
- usposabljanje in izobraževanje,
- svetovanje,
- infrastrukturne storitve,
- založniško in publicistično dejavnost (zamenjava, prodaja lastnih publikacij),
- knjižnično dejavnost,
- avdiovizualno in fotografsko dejavnost.

ORGANIZACIJA DELA

Za izvajanje raziskovalne dejavnosti je ZRC SAZU organizacijsko razdeljen na: inštitute, medinštitutne projektne ali interdisciplinarne raziskovalne skupine, infrastrukturo in upravo.

Osnovna organizacijska oblika izvajanja raziskovalnega dela v ZRC SAZU je inštitut, ki je samostojna raziskovalna in interna obračunska enota. Inštitute ZRC SAZU organizacijsko in strokovno vodijo predstojniki.

V sklopu uprave so organizirane upravno-pravne, finančno-računovodske, kadrovske, administrativne, informacijsko-dokumentacijske, založniško-publicistične, promocijske, vzdrževalne in druge naloge, potrebne za izvajanje dejavnosti ZRC SAZU.

UPRAVNI ODBOR

Sestava: akad. dr. Lidija Andolšek-Jeras, dr. Slavko Ciglencečki, dr. Metka Culiberg, dr. Darko Dolinar (podpredsednik), izr. član SAZU dr. Andrej Kranjc (predsednik), dr. Monika Kropelj, dr. Darja Mihelič, dr. Stojan Sorčan, izr. članica SAZU dr. Alenka Šelih, Sinja Zemljčič Golob, izr. član SAZU dr. Mitja Zupančič.

Upravni odbor ZRC SAZU sprejema oziroma daje soglasja k splošnim aktom ZRC SAZU, obravnava in sprejema letne programe dela, poročila o delu, finančni načrt in zaključni račun ter imenuje direktorja ZRC SAZU. Samo delovanje upravnega odbora ureja poslovnik o delu upravnega odbora. Upravni odbor sestavlja enajst članov, med katerimi so predstavniki ustanovitelja, to je SAZU, predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, predstavnik kolektiva zaposlenih v ZRC SAZU in odgovorni nosilci raziskovalnih programov ZRC SAZU.

V letu 2000 je imel upravni odbor sedem sej, od tega dve korespondenčni. Potrdil je finančno poročilo in poročilo inventurne komisije za leto 1999 in program poslovanja za leto 2000. Sprejel je vrsto pravilnikov in poslovnikov (o delovnih razmerjih, o izvolitvi in delu znanstvenega sveta, disciplinske komisije, komisije za pritožbe, o priznanjih in nagradah, o odnosih z javnostmi, za dodelitev sredstev raziskovalnega sklada), o nekaterih aktih razprava še ni končana (o pogojih in postopkih za napredovanje, o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, o varstvu pri delu), in sprejel več sprememb in dopolnil za nekaj drugih pravilnikov in poslovnikov (stanovanjskega sklada, o izvolitvi upravnega odbora, o delu upravnega odbora). Ker je direktorju ZRC SAZU junija potekel mandat, je upravni odbor v tem letu izbral kandidata

za novega direktorja, dr. Ota Lutharja, in ga, po precej dolgem postopku, tudi imenoval za naslednja štiri leta. V manjši meri se je ukvarjal tudi s kadrovskimi zadevami.

ZNANSTVENI SVET ZRC SAZU

Sestava: dr. Marjan Dolgan, dr. Matej Gabrovč (predsednik), akad. prof. dr. Matija Gogala, izr. član SAZU prof. dr. Matjaž Kmecl, akad. prof. dr. Jože Krašovec, izr. član SAZU prof. dr. Ivan Kreft, dr. Anica Lavrič, dr. Majda Merše, dr. Tadej Slabe, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Marko Terseglav (podpredsednik), dr. Janja Žitnik.

Znanstveni svet oblikuje raziskovalni program in obravnava druge strokovne zadeve ZRC SAZU. Šteje 13 članov, od tega jih 8 izvolijo raziskovalci ZRC SAZU iz vrst odgovornih nosilcev raziskovalnih projektov, štiri imenuje predsedstvo SAZU, direktor ZRC SAZU pa je član po položaju. V letu 2000 je imel znanstveni svet štiri seje, od tega eno korespondenčno. Na svojih sejah je znanstveni svet obravnaval Poslovnik o izvolitvi in delu Znanstvenega sveta ZRC SAZU in Pravilnik o pogojih in postopku za napredovanje delavcev na ZRC SAZU, imenoval je člane znanstvenih svetov inštitutov, dajal je soglasja k izbiri predstojnikov inštitutov in vodij programskih skupin, sklepal o predlogih za nagrajence in štipendiste ter opravil izvolitve v raziskovalne nazive. Na proslavi ob 19. obletnici ustanovitve ZRC SAZU je predsednik znanstvenega sveta izkazal priznanje raziskovalcem, ki so v letu 2000 magistrirali ali doktorirali.

V letu 2000 so doktorirali:

1. **Franci Gabrovšek**, Inštitut za raziskovanje krasa
31. 3. na Univerziteti Bremen, Nemčija
2. **Metka Petrič**, Inštitut za raziskovanje krasa
22. 5. na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani
3. **Jožica Narat**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
1. 6. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
4. **Blaž Resman**, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
14. 6. na Filozofski fakulteti v Ljubljani

5. **Andreja Žele**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
20. 6. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
6. **Zvone Žigon**, Inštitut za slovensko izseljenstvo
26. 6. na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani
7. **Barbara Murovec**, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
13. 10. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
8. **Krištof Oštir**, Prostorsko-informacijska enota
11. 10. na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani
9. **Andrej Rahten**, Filozofski inštitut
8. 11. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
10. **Polona Šega**, Inštitut za slovensko narodopisje
11. 12. na Filozofski fakulteti v Ljubljani

V letu 2000 so magistrirali:

1. **Radovan Škrjanc**, Muzikološki inštitut
2. 3. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
2. **Petra Košir**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
3. 3. na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
3. **Matjaž Bizjak**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa
27. 3. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
4. **Martina Kačičnik Jančar**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
7. 4. na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
5. **Helena Seražin**, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
21. 4. na Filozofski fakulteti v Ljubljani
6. **Urban Šilc**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
11. 7. na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
7. **Valerija Babij**, Biološki inštitut Jovana Hadžija
11. 10. na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
8. **Miha Pavšek**, Geografski inštitut Antona Melika
15. 12. na Filozofski fakulteti v Ljubljani

KOLEGIJ

Člani kolegija, ki je posvetovalno telo direktorja, so predstojnice in predstojniki inštitutov in vodje enot. Kolegij se je sestel na desetih sejah in obravnaval tekočo problematiko financiranja raziskovalnega dela in skrbel za sprotno informiranje predstojnikov.

POSLOVNO POROČILO

Znanstvenoraziskovalni center SAZU se je v letu 2000 financiral s programi in projekti, ki jih je pridobil na razpisih Ministrstva za znanost in tehnologijo. Za Raziskave Naravne in kulturne dediščine nam Ministrstvo za finance del sredstev posreduje preko proračuna SAZU. Del sredstev pa nam je uspelo pridobiti od ostalih ministrstev in na trgu.

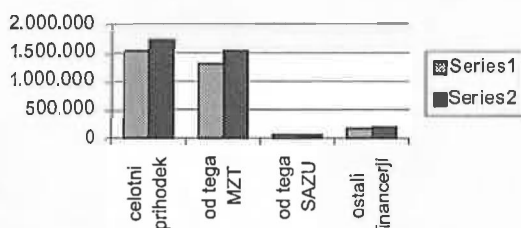
Poslovni uspeh (v 000 sit)

Skupaj stroški	1.729.513
Skupaj prihodki	1.754.845
Neporabljena sredstva	25.332

Prihodki (v 000 sit)

	leto 1999	leto 2000
celotni prihodek	1.533.489	1.754.845
od tega MZT	1.302.874	1.516.832
od tega SAZU	51.749	53.675

Primerjava med leti 1999 in 2000

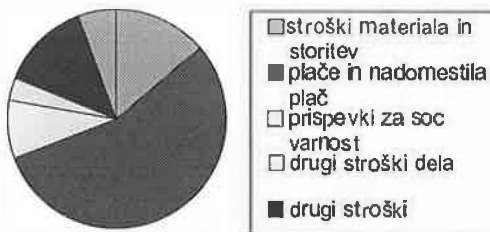
Struktura prihodkov

Struktura stroškov

Opis	v 000 sit
stroški materiala in storitev	240.231
plače in nadomestila plač	956.048
prispevki za soc varnost	149.758
drugi stroški dela	54.877
drugi stroški	232.769
amortizacija	95.830
skupaj	1.729.513

Struktura stroškov

KADROVSKA ANALIZA

Na dan 31.12.2000 je bilo na ZRC SAZU zaposlenih 244 sodelavcev. Med letom je odšlo 14 sodelavcev, enako število se jih je zaposlilo na novo. Na ZRC SAZU je bilo redno zaposlenih 36 mladih raziskovalcev. V letu 2000 je magistriralo osem in doktoriralo sedem mladih raziskovalcev. Doktorirali so tudi trije naši sodelavci. Natančnejši prikaz zaposlenih na dan 31.12.2000 je prikazan v priloženi preglednici.

PERSONALNA SESTAVA UPRAVE

Višja referentka: Tanja Logar

Svetovalka direktorja za odnose z javnostmi:

Lela B. Njatin

TAJNIŠTVO

Vodja tajništva: Alenka Koren

Tajnica: Marija Maja Stipar

RAČUNOVODSTVO

Vodja računovodstva: Ana Kejžar

Sam. referentka za fin. knjigovodstvo:

Marjeta Hegler

Blagajničarka-likvidatorka: Tanja Pavčič

KADROVSKA SLUŽBA

Vodja: Vislava Lovše

RAČUNALNIŠKI CENTER

Vodja: Uroš Parazajda (honor.)

Informatik: Tomaž Herček

AVDIOVIZUALNI IN FOTOGRAFSKI

LABORATORIJ

Samostojni tehnik: Aleksander Kuharič

Fotograf: Igor Lapajne, Marko Zaplatil

TEHNIČNO VZDRŽEVANJE

Sam. referent za teh. vzdrževanje: Marko Jevnikar

Čistilke: Smilja Čukajne, Anica Luin, Mirjana

Marinković, Sinka Mohorič, Štefka Perpar, Amra

Šabotić, Katica Softić

Inštitut	Število zaposl. skupaj	Znanst. svetnik	Višji znanst. sodelav.	Znanst. sodelav.	Asist. z dr.	Asist. z mag.	Asist.	Raziskov. razvoj. sodel.	Število št. del. s šifro razisk.	Število ostalih delavcev	Od tega štev. MR
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	47	4	1	4	2	1	7		21	7	4
Inštitut za arheologijo	20	3	4			1	1		6	5	2
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	9	5		1		2	1				2
Umetnostozgodovinski inštitut F. Steleta	7	1	1		1	2			1	1	2
Muzikološki inštitut	6	1	1		1		1		2		1
Inštitut za slov. liter. in liter. vede	8	2		1		1	1		3		1
Inštitut za biografiko in bibliografiko	4	1		2					1		
Inštitut za slov. narodopisje	15	1		5		1	3	1	1	2	2
Glasbenonarodopisni inštitut	10		2	2	1	1	2		3	1	2
Inštitut za slovensko izseljenstvo	10	3	1	2		1	2			1	1
Filozofski inštitut	11	2	2	2	2	3					2
Geografski inštitut Antona Melika	13		2			1	4		2	2	3
Inštitut za raziskovanje krasa	19	1	3	1	2	2	2		1	7	2
Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	5			1		2	1			1	1
Biološki inštitut Jovana Hadžija	24	3	2	2		5	4	1	3	4	0
Inštitut za medicinske vede	3			1	1		1				1
Prostorsko informacijska enota	6		1	1	1	2	1		1		1
Založba ZRC	5			1					1	3	
Uprava	22		1							20	
S k u p a j	244	27	21	26	11	25	31	2	45	56	36

NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU

GENERACIJE ZNANOSTI VII

DR. MARJAN DRNOVŠEK
dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2000

Dr. Marjan Drnovšek iz Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU je prejel Zlati znak ZRC za pomembne znanstvene dosežke v zadnjih treh letih. Glavni dosežki njegovega znanstvenega dela so objavljene monografije, med drugimi: *Arhivska zapuščina Petra Grassellija* (1984), *Pot slovenskih izseljencev na tuje* (1991) in *Usodna privlačnost Amerike* (1998) ter v tujini objavljene znanstvene razprave, med njimi *Slowenische Auswanderung vor 1914 über Hamburg, Bremen/Bremerhaven und Le Havre nach Ellis Island* (Bremerhaven, 1994) in *Slovene Immigrants in Belgium before 1940* (Bruselj, 1997). Dr. Marjan Drnovšek je s svojim delom pomembno prispeval h konstituiranju Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in k njegovi

uveljavitvi domain v tujini. Njegove študije predstavljajo temelj vedenja o zgodovini slovenskega izseljevanja in o vpetosti slovenskih migracij v evropski prostor. Pri svojem raziskovalnem delu prepleta metodološke pristope zgodovinske in arhivske znanosti, hkrati pa ima posluh tudi za pristope drugih humanističnih in družboslovnih znanosti. Njegova dela se gibljejo na različnih ravneh: od problematike posameznih oseb, njihovih usod, navidez drobnih tem iz vsakdanjega življenja izseljenca do univerzalnejših vpogledov v migracijsko problematiko. Veliko svoje pozornosti namenja tudi posredovanju znanstvenih rezultatov mlajšim generacijam.

DR. BORIS GOLEC
dobitnik Zlatega znaka ZRC za leto 2000

Za doktorsko disertacijo »Družba v mestih in trgih Dolenjske in Notranjske od poznega srednjega veka do srede 18. stoletja« je Zlati znak ZRC SAZU dobil dr. Boris Golc iz Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU. Disertacija dr. Borisa Golca je že po obsegu in gradivu, na katerega se opira, izjemna zgodovinska študija. Avtor pri pravni ureditvi, socialni sestavi in gospodarski dejavnosti mest in trgov, ki jih obravnava, ugotavlja velike razlike. Mesta in trgi na Dolenjskem in Notranjskem so mestne in trške pravice v večji meri kot drugod na Slovenskem dobivali iz upravnopolitičnih ter strateških razlogov, delno pa so na njihovo podeljevanje vplivale tudi spremenljive gospodarske in prometne okoliščine. Srednjeveški trgi v obeh pokrajinah imajo »neprimerno več skupnih značilnosti in 'mestnih' potez«, kot jih imajo »novoveške tržne naselbine«. Medtem ko so srednjeveški trgi večinoma nova naselja, so novoveške tržne naselbine v trg povzdignjena vaška naselja. To je pomembno zaznamovalo razvoj njihove uprave in samouprave ter osebno pravni položaj njihovega prebivalstva, saj med tržani izjeme osebno svobodni, v nasprotju z mesti, kjer so izjeme nesvobodnjaki. Monografija dr. Golca je moderna analitična in primerjalna študija, ki bi jo lahko ocenili s »summa cum laude«. Posamezna poglavja pritegujejo pozornost tudi zato, ker avtor pri obravnavi problematike komentira različne (možne) metodološke pristope ter opozarja na možnosti in ovire pri njihovi aplikaciji.

DR. METODA KOKOLE
dobitnica Zlatega znaka ZRC za leto 2000

Dr. Metoda Kokole je asistentka z doktoratom na Muzikološkem inštitutu ZRC SAZU. Zlati znak ZRC SAZU je prejela za doktorsko disertacijo »Isaac Posch in njegov glasbeni opus«. V inavguralnem besedilu se je dr. Metoda Kokole ambiciozno lotila iskanja življenjskih podatkov o tem zgodnje baročnem skladatelju, ki je deloval med Koroško in Kranjsko, analize njegovih del in kompozicijskih primerjav zlasti v srednjeevropskem pro-

**ZNANSTVENORAZISKOVALNI
CENTER**

storu. V Regensburgu je zasledila nove podatke, po katerih je mogoče sklepati o njegovi pokrajinski provenienci in podala široko analizo njegovih plesnih suit in latinskih motetov ter sintezo njihove umeščenosti med nemškim severom in italijanskim jugom. Tako je zasnovala temeljno monografsko delo, mimo katerega ne bo mogel noben raziskovalec Isaaca Poscha in tudi ne evropske zgodnje baročne glasbe. V besedilu je izpričala tako znanstveno natančnost in temeljitost pri obravnavi gradiva kot širino pri primerjalnem študiju in sklepih. O navedenem skladatelju in o novih pogledih nanj je objavila tudi več razprav doma in v tujini in ga predstavila na znanstvenih konferencah. Poleg tega je pripravila za znanstvenokritično izdajo »Monumenta artis musicae Sloveniae« transkripcijo dveh Poschevih zbirk, tretja in zadnja pa je v pripravi in bo izšla letos. Že iz tega prikaza je razvidno to, kar je razvidno iz narave njenega dela, da je dr. Metoda Kokole s tem stopila na pot znanstvene kariere v najboljšem pomenu besede.

GENERACIJE ZNANOSTI VII

SUMMARY

The year 2000 was rather like a hurdle race. The Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU) generally receives funding for research through the Ministry of Science, so we felt directly the effects of two changes of government, the reorganisation of the ministry and the absence of a tender for funds, while there were also no funds to meet the obligations of the collective contract for research activity. We are nevertheless continuing to develop quality research, transparent systems of operating, rational spending on all costs, precisely defined mutual support between institutes and units and professional loyalty to ZRC SAZU.

The Administrative Board, presided over by Dr. Andrej Kranjc, devoted most of its time to adopting new rules of procedure, while the scientific council, chaired by Dr. Matej Gabrovec, held elections to research posts and appointed new scientific councils for the institutes. The Director of ZRC SAZU, Dr. Oto Luthar, while at research work abroad, was substituted until July by Dr. Zoran Stančič, then in September, after he returned, which coincided with end of his mandate, Dr. Luthar was elected for director again with a new mandate. ZRC SAZU operated with a positive account in 2000, the overall balance standing at SIT 1,754,845,000. The total number of employees stood at 244, including 36 young researchers and 27 scientific councillors, which is the highest research title.

The Jovan Hadži Institute of Biology celebrated its fiftieth year since founding. A total of ten ZRC SAZU researchers gained doctorates and eight gained master's degrees. The title of good manager was won by the Institute for Slovenian Literature and Literary Science. ZRC Gold Medals for scientific achievement were awarded to Dr. Metoda Kokole of the Institute of Musicology, Dr. Boris Gollec of the Milko Kos Historical Institute, and a researcher at the Institute for Slovenian Emigration Studies, Dr. Marjan Drnovšek. ZRC SAZU also awards grants for research work abroad – this time grants were received by Dr. Metoda Kokole and Jernej Mlekuž.

We held seventy public events, through which we wished to bring our work closer to the community. In addition to scientific meetings, these included the highly acclaimed Generations of Science, a series of lectures in the framework of the Historical Seminar, a one in collaboration with the Festival of Science and another under the aegis of the European days of natural and cultural heritage, a concert of folk music from the Italian and Hungarian ethnic minorities, a presentation of the work of the Audio-Visual Laboratory and numerous press conferences on the publication of new work by the Centre's publishing arm, Založba ZRC.

**Člani Kluba prijateljev ZRC SAZU
so v letu 2000 postali naslednji donatorji in sponzorji:**

**SCT d.d.
Geoplin d.o.o.
HIT Nova Gorica d.d.
Banka Koper d.d.
Pristop
Nova Ljubljanska banka d.d.
Marand d.o.o.
SIEMENS d.o.o., Ljubljana**

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

ZNANSTVENI SVET

Znanstvena svetnica prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Metka Furlan, strokovna sodelavka s specializacijo, specialistka leksikologinja Milena Hajnšek-Holz (do 29. 6.), akad. prof. dr. Franc Jakopin, akad. prof. dr. Tine Logar, znanstvena svetnica doc. dr. Majda Merše, akad. prof. dr. Janez Orešnik (predsednik), znanstvena sodelavka doc. dr. Vera Smole (od 29. 6.).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica (d. d. r.).

Pomočnica predstojnice: Milena Hajnšek-Holz, strokovna sodelavka s specializacijo, specialistka leksikologinja (zunanja sodelavka).

Samostojna strokovna delavka: Alenka Porenta.
Tajnica: Alenka Lap.

Leksikološka sekcija

Vodja: Milena Hajnšek-Holz, strokovna sodelavka s specializacijo, specialistka leksikologinja (zunanja sodelavka).

Znanstveni sodelavec: dr. Primož Jakopin (d. d. r.) (od 1. 12.).

Asistentka z doktoratom: dr. Andreja Žele (od 1. 7.).

Asistentki: Helena Majcenovič, mlada raziskovalka, Nataša Jakop, mlada raziskovalka.

Strokovna sodelavca s specializacijo: Jakob Müller, specialist leksikolog, doc. dr. Vladimir Nartnik (delno angažiran).

Samostojni strokovni sodelavci, specialisti leksikologi: Martin Ahlin, Ljudmila Bokal, mag. Alenka Gložančev, Janez Keber, Polona Kostanjevec, Branka Lazar, Zvonka Praznik, Jerica Snoj, Ivanka Šir-

celj-Žnidaršič (delno angažirana), Nastja Vojnovič.
Samostojna strokovna sodelavka: mag. Aleksandra Bizjak.

Višja strokovna sodelavka: Marija Jež (do 21. 4.).
Strokovna sodelavka: Nanika Holz.

Strokovni delavki: Nevenka Jerman, Rožamarija Lučka Uršič.

Etimološko-onomastična sekcija

Znanstvena svetnika: izr. prof. dr. Metka Furlan, izr. prof. dr. Marko Snoj.

Asistentka: Simona Klemenčič, mlada raziskovalka (od 1. 11.).

Strokovna sodelavka: Helena Jazbec.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. France Novak, strokovni sodelavec s specializacijo.

Znanstvena svetnica: doc. dr. Majda Merše.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Francka Premk (od 1. 12.).

Asistentka z doktoratom: dr. Jožica Narat (od 1. 7.).

Asistentka z magisterijem: mag. Andreja Legan Ravnikar, mlada raziskovalka.

Strokovna delavka: Marjeta Kambič.

Dialektološka sekcija

Vodja: doc. dr. Vera Smole, znanstvena sodelavka (d. d. r.).

Znanstvena sodelavca: dr. Jožica Škofic (od 1. 6.), dr. Peter Weiss.

Asistentke: Karmen Kenda-Jež, Tjaša Jakop, mlada raziskovalka, Danila Zuljan Kumar, mlada raziskovalka (od 1. 2. do 12. 6.).

Strokovna sodelavca s specializacijo: mag. Sonja Marija Horvat, doc. dr. Vladimir Nartnik (delno angažiran).

Samostojna strokovna sodelavka, specialistka leksikologinja: Ivanka Šircelj-Žnidaršič (delno angažirana).

Sekcija za terminološke slovarje

Vodja: Marjeta Humar, samostojna strokovna sodelavka, specialistka leksikologinja.

Asistentka: Apolonija Gantar, mlada raziskovalka (do 31. 10.).

Samostojni strokovni sodelavki, specialistki leksikologinji: Borislava Košmrlj-Levačič, Cvetana Tavzes.

Strokovni sodelavec: Silvo Torkar.

Samostojna tehničarica: Marija Djurovič.

Višja tehničarica: Karmen Nemec.

TEMELJNE RAZISKAVE

Leksikološke, slovnične in dialektološke raziskave slovenskega jezika

J6-7815

Vodja projekta: V. Cvetko Orešnik.

Etimološki slovar slovenskega jezika 4/1

J6-0541

Vodja projekta: M. Snoj.

Slovenska terminologija s sinhronega in diahronega stališča (3)

T6-1002

Vodja projekta: F. Novak.

Slovar del Janeza Svetokriškega

T6-1059

Vodja projekta: M. Snoj.

Sodobna slovenska leksika

P6-0501

Vodja raziskovalnega programa: V. Cvetko Orešnik.

Etimološki slovar slovenskega jezika

P6-0503

Vodja raziskovalnega programa: M. Furlan.

Dialektologija slovenskega jezika

P6-0504

Vodja raziskovalnega programa: V. Smole.

Slovenska terminologija in zgodovinski slovarji slovenskega jezika

P6-0505

Vodja raziskovalnega programa: M. Merše.

Delo v okviru projektov je teklo v posameznih sekcijah.

Leksikološka sekcija

Slovenski pravopis

Člani uredniškega odbora: akad. prof. dr. Jože Toporišič, predsednik (zunanji sodelavec), dr. Janez Dular (zunanji sodelavec), Milena Hajnšek-Holz (zunanja sodelavka).

Redaktorji in pregledovalci: M. Ahlin, L. Bokal, A. Gložančev, J. Keber, B. Lazar, Z. Praznik, J.

S n o j P, Kostanjevec, H. Majcenovič, N. Vojnovič; *tonematik*: V. Nartnik (delno angažiran); *računalniške vnašalke*: N. Jerman, A. Lap (delno angažirana), L. Uršič; *računalniško svetovanje*: P. Jakopin; *strokovnotehnična delavka*: N. Holz.

Uredniški odbor se je sestel na 43 sejah, večinoma v uredniški sestavi, deloma razširjen z redaktorji, odvisno od problematike, ki se je obravnavala. Obravnaval je pripombe redaktorjev k sprejetim sklepom UO in njihova vprašanja ob pregledovanju že oddanih redakcij in sprejemanju novega besedja. UO je na svojih sejah nadalje odpravljaj redakcijske neusklajenosti in obravnaval dvomne rešitve v redakcijah črk A–Ž; opravil je recenzijo črk M, O, S, V, Z in Ž ter končno recenzijo črk A–O, R–Ž. Črke Q, X, Y in W so bile recenzirane na sejah. Določene so bile faze računalniškega vnosa končnih popravkov, končnega redaktorskega tehnično-usklajevalnega pregleda in korekturnega branja. Uredniški odbor je pisno odgovarjal na zunanja vprašanja glede pravopisne in druge jezikovne problematike. J. Toporišič in J. Dular sta se udeležila posvetovanja o pisanju imen enot in veličin, ki je bilo 7. 12. v organizaciji Sekcije za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša.

Redaktorji so se ukvarjali predvsem z usklajevanjem slovarskih sestavkov; na novo so zredigirali še okrog 500 slovarskih sestavkov in napisali okrog 1.300 opozoril za uskladitev. Ob usklajevalnem pregledu so bila tudi dodana oz. poenotena identifikacijska dopolnila. Tonemsko pregledane so bile na novo zredigirane iztočnice in odpravljene nedoslednosti priže obdelanih iztočnicah.

Pripravljen je bil iztis celotnega slovarskega besedila za redaktorski pregled (s sodelovanjem P. Weissa pri črkah I, J in L), po vnosu redaktorskih popravkov pa še iztis za končni recenzijski pregled J. Toporišiča in J. Dularja. Narejeni so bili iztisi problemskih kategorij (npr. okrajšave, oznakovna pojasnila, predpone, pripone, števnik). Pripravljen je bil predlog za popravke in dopolnitve *Pravil*.

V računalniško obliko so bile vnesene dodatne redakcije, končni recenzijski, redaktorski in korekturni popravki za črke A–O, Q, R, Š–Y in Ž.

Enozvezkovni slovar

I. Šircelj-Žnidaršič je v manjšem obsegu zbirala slovarsko gradivo iz strokovnih del in časopisov. Pri zbiranju gradiva je sodelovala zunanja sodelavka prof. Marija Janežič.

A. Žele je raziskovala glagolsko vezljivost in opravila poskusno redakcijo 2.000 glagolov, ki niso v SSKJ.

N. Jakop se je seznanjala s slovarskim delom ter ob primerjavi *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* in slovarskega gradiva analizirala poudarne členke, večbesedne pozdravne medmete in frazeme.

Lematizacijski slovar

A. Bizjak in A. Žele sta nadaljevali z oblikoslovnim označevanjem besed, poenotili besednovrstno označevanje, zlasti števnikov, in pripravili gradivo za računalniško obdelavo stavčnih vzorcev slovenskega jezika. A. Bizjak je preverjala obstoječi besedilni korpus 800.000 besed, ki bo prenesen na prosto dostopne strani inštitutskega strežnika. Zapisala je več govorjenih besedil.

P. Jakopin je na strežnik namestil besedilni korpus Nova beseda, ki obsega 48 milijonov besed (izvirno leposlovje, prevodi leposlovnih del v slovenščino, dnevnik Delo, leposlovje v angleščini). Na zaprto območje inštitutskega strežnika je namestil še zbirke: Slovar slovenskega knjižnega jezika, Od zadnji slovar slovenskega jezika, Besedišče slovenskega jezika, Besedne leme zbranih del Cirila Kosmača, Zbirko oblikoslovno označenih besedil (800.000 besed).

Slovar stare knjižne prekmurščine

Opravljen je bil računalniški vnos črke P (153.445 znakov). Zaradi popolne angažiranosti N. Holz pri *Slovenskem pravopisu* je delo zastalo.

Gradivske zbirke

V zmanjšanem obsegu se je nadaljevalo klasično zbiranje in urejanje slovarskega gradiva, predvsem priložnostnih izpisov iz publicističnih in strokovnih del. Večina zbranega gradiva je tudi v računalniški datoteki.

Etimološko-onomastična sekcija

Za 4. knjigo *Etimološkega slovarja slovenskega jezika* je bilo izdelanih 418 slovarskih sestavkov in vnesenih več dopolnil v že napisano besedilo. Zbirala so se tudi dopolnila za etimološko obravnavo lek-sike z vzglasnim A–S.

Za slovenski del *Enciklopedije slovanske onomastike* z uredniškim odborom na Poljskem so bili izdelani slovarski sestavki Novejši tuji vplivi: sub-

strati, adstrati, superstrati, Etimologija imen – trenutne raziskave, dosežki, nekaj primerov (avtor M. Snoj) in Imena predсловanskega (indoevropskega) izvora in slovanska imena (avtorica M. Furlan). Končan je bil računalniški vnos prve in druge knjige *Etimološkega slovarja slovenskega jezika*. Za besedno kazalo (občna in lastnoimenska leksika) in kazalo avtorjev zbranega jezikoslovnega opusa Franceta Bezljaja je bil opravljen računalniški vnos okrog 41.000 enot. Izdelan je bil seznam jezikoslovnih okrajsav. Izdeloval se je seznam navedene literature in njihovih okrajsav/krajsav.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Pri izdelavi *Poskusnega snopiča Slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja* je bil končan teoretični del poskusnega snopiča, opravljene so bile predelave nekaterih gesel, pred združitvijo gesel so bile narejene korekture navedkov, opravljenih je bilo več usklajevalnih pregledov. Redakcija je bila zaključena 26. 10., v tisk je bil snopič oddan 20. 11., prelom je bil narejen 12. 12., začele so se že tudi prve korekture. V okviru tega dela je M. Merše raziskovala številna vprašanja v zvezi s konceptom slovarja, dodelala nekatere razdelke iz uvoda, ki govorijo o iztočnici, podiztočnici, kazalkah, vodilkah, o prikazu frazemov in strokovnih izrazov, o tujejezičnih navedkih, o etimoloških pojasnilih ter dopolnila preglednico črkovnih znamenj za glasove knjižnega jezika slovenskih protestantov. Opravljala je korekture navedkov gesel, ki sta jih izdelala druga dva sodelavca. Dokončno je tiskovno in oblikovno uskladila celoten poskusni snopič. S pomočjo računalnika je po združitvi vseh delov opravila še več usklajevalnih pregledov posameznih (oblikovnih in vsebinskih) rešitev. Opravljala je tudi tiskovne korekture. F. Novak je raziskoval številna vprašanja v zvezi s konceptom slovarja (npr. sklanjatve samostalnikov), dokončal splošne odstavke v uvodu. Sodeloval je pri dokončnem oblikovanju nekaterih rešitev, ki so predstavljene v uvodu, npr. glede prikaza glasovnih različic iztočnice in glede vprašanja izgovora. Opravljal je tudi tiskovne korekture. F. Premk je raziskovala vprašanja v zvezi z redakcijo pridevnika in prislova ter s sloveno-hebraističnega področja, svoja gesla usklajevala z določili, predstavljenimi v uvodu poskusnega snopiča. Poleg tega je krajsala in predelovala gesla *saj*, *vsaj* in *bratovski* že za Slovar.

Pri popravljanju njenih gesel sta sodelovala tudi M. Merše in F. Novak. M. Kambič je v računalnik vnesla popravke, določene s korekturami.

Pri urejanju kartotek in pripravi abecednih popisov gesel je J. Narat usklajevala abecedne sezname gesel z listkovnim gradivom, in sicer iz Dalmatinske BIBLIE, 1584 (končala je delo, začeto lani, zlasti ločevanje homonimov, označevanje besed, ki se pojavljajo samo v Registru), iz Trubarjevega dela TA CELI NOVI TESTAMENT, 1581–1582 (57 škatel). Pregledovala je gesla iz Trubarjeve HISHNE POSTILLE, 1595, težja mesta je primerjala z Lutrovo prevodno predlogo ter popravke in dopolnila vnesla v abecedni seznam gesel (40 škatel, do vključno črke F). M. Kambič je v računalnik vnesla abecedne sezname gesel iz naslednjih del: J. Juričič, POSTILLA, 1578; J. Dalmatin, BIBLIE, TV IE, VSIGA SVETIGA PISMA PERVI DEIL, 1578; P. Trubar, TA CELI NOVI TESTAMENT, 1581–1582; ENE DVHOVNE PEISNI, 1563; P. Trubar, TA PERVI DEIL TIGA NOVIGA TESTAMENTA, 1557 in CERKOVNA ORDNINGA, 1564; J. Dalmatin, KARSZHANSKE LEPE MOLITVE, 1584, AGENDA, 1585 in TA KRATKI WIRTEMBERSKI CATECHISMVS, 1585; A. Bohorič, ARCTICAE HORULAE, 1584; H. Megiser, SPECIMEN, 1593; A. Bohorič, OTROZHIA TABLA, 1580; P. Trubar, ABECEDARIVM, 1555 in Ta Celi Psalter Daudou, 1566. M. Merše je izdelala matrice za Bohoričevo OTROZHIO TABLO iz leta 1580 in izpisala besedilo. J. Narat in M. Kambič sta primerjali alfabetarije petih Trubarjevih del (TA PERVI DEIL TIGA NOVIGA TESTAMENTA, 1557, CERKOVNA ORDNINGA, 1564 in še treh krajših) z njihovim računalniškim vnosom in opravili korekture.

V sklopu nadaljnjega dela za Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja sta F. Novak in M. Merše izdelala zamisel popisa besedišča slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja – to je seznam vseh besed z najpomembnejšimi podatki. Narejen je bil tudi načrt nadaljnjega urejanja kartotek in popisa besedišča posameznih knjig, ki še nimajo alfabetarije.

Dialektološka sekcija

Slovenski lingvistični atlas – SLA

(K. Kenda-Jež, V. Smole, J. Škofic)

• izdelava besednih kart 108 *brisača*, 503B/1 no-

- coj*, 503B/2 *sinoči*, 505/1 *zvečer*, 505/2 *drevi*, 504/1 *davi* in 504/2 *zjutraj* z legendami in komentarji,
- izdelava (in objava) fonološkega opisa govora vasi Lom pod Storžičem SLA 204,
 - pridobitev in mentorstvo pri študentskem zapisu vprašalnice SLA za Vransko (SLA 319),
 - izdelava maske in računalniški vnos gradiva SLA za reflekske kratkih *o* in *e*.

Slovanski lingvistični atlas – OLA

(K. Kenda-Jež, V. Smole)

- organizacija, vodenje in izvedba Zasedanja Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA) pri Mednarodnem komiteju slavistov (Strunjan, 5.–10. november) ter priprava in ureditev povzetkov delovnih gradiv (slednje s sodelovanjem S. Torkarja); pri izvedbi zasedanja so pomagali: V. Nartnik, J. Škofic, P. Weiss, T. Jakop, A. Lap in O. Luthar; zasedanja se je udeležilo 27 jezikoslovcev iz Poljske, Češke, Slovaške, Nemčije (za lužiško srbsčino), Belorusije, Rusije, Hrvaške, Jugoslavije in Makedonije ter 6 članov dialektološke sekcije,
- dokončanje fonetičnih kart F 722 *steza*, F 1163 *po per* (1. in 2. zlog), F 2423 *megla* (avtor osnutkov T. Logar) in F 62 *Nsg orel* (avtorica osnutka F. Benedik),
- priprava za računalniško obdelavo gradiva: izdelava osnovne karte OLA (skupaj z Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU in podjetjem Syncomp) in nabora grafičnih znakov (s Syncompom) v Excelu, številne korekture stalnega položaja znakov na karti, načina šrafitiranja in risanja izoglos, vnos mreže točk OLA v osnovno Excelovo datoteko, priprava gradiva za računalniško kartografiranje zgoraj omenjenih petih kart in korekture po izdelavi na Syncompu,
- priprava gradiva F 1550 *noga* in F 1271 *nov* za računalniško kartografiranje,
- pripombe in dopolnila h kartografiranju slovenskega gradiva avtorjem posameznih kart.

Evropski lingvistični atlas – ALE

(V. Nartnik)

- udeležba na 33. zasedanju Uredniškega odbora ALE (Lublin, Poljska, 29. 7.).

Priprava monografij

Jakob Rigler: *Izbrani spisi I (Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave)*

- opravljene so bile prve korekture celotnih Riglerjevih besedil in podčrtavanje gesel za stvarno kazalo (J. Škofic, K. Kenda-Jež, P. Weiss, V. Smole, V. Nartnik, T. Jakop),
- opravljene so bile še tri korekture z vključitvijo števil strani iz prvotiskov (K. Kenda-Jež, P. Weiss, T. Jakop),
- izdelava bibliografije del, ki jih je v svojih raziskavah navedel J. Rigler (K. Kenda-Jež, P. Weiss),
- izdelava imenskega, besednega in večine stvarnega kazala (J. Škofic, slednjega tudi V. Smole),
- vnašanje strani iz prvotiskov korektur po »postavitev« na Založbi ZRC (J. Škofic).

Av gust Pavel: *Glasoslovje slovenskega cankovskega narečja* – računalniški vnos prevoda drugega dela razprave – konzonantizem (T. Jakop).

T. Jakop nadaljuje z zbiranjem in obdelavo gradiva za magistrsko delo *Oblikoslovje govora Ložnice pri Žalcu*.

Narečno slovaropisje

- nadaljevanje dela za *Slovar govorov Zadrecške doline med Gornjim Gradom in Nazarjami* (P. Weiss),
- *Kostelski slovar J. Gregoriča* (S. Horvat, I. Šircelj-Žnidaršič, delno angažirana) – po pripravi poročila o računalniškem vnosu Kostelskega slovarja, ki ga je opravila S. Horvat, in pripravi predlogov okvirnega koncepta slovarja (K. Kenda-Jež, P. Weiss – 1. predlog, S. Horvat, I. Šircelj-Žnidaršič – 2. predlog), so bile izoblikovane osnovne smernice za redakcijo in dokončanje tega slovarja, narejena nova maska za vnos slovarskih gesel (M. Snoj), po njej na novo tehnično urejeno gradivo od A do P (S. Horvat) in bila opravljena osnovna redakcija gesel od A do F in poskusno od V do Ž (I. Šircelj-Žnidaršič),
- zbiranje gradiva za slovar kroparskega govora (J. Škofic).

Sekcija za terminološke slovarje

Splošni tehniški slovar

Notranji sodelavki: C. Tavzes in K. Nemec. *Zunanji sodelavci*: prof. dr. Andrej Paulin (vodja), prof. dr. Andrej Čadež, prof. dr. Peter Glavič, prof. dr. Dominik Gregl, Franc Spiller-Muys, univ. dipl. inž., dr. Andrej Šmale, doc. dr. Rajko Bernik, Jože Unk, univ. dipl. inž., prof. dr. Florjan Vodopivec, mag. Anton Stušek, mag. Igor Smolej, prof. dr. Jože

Spanring, prof. dr. Sonja Malej Kveder, Božo Iglič, univ. dipl. inž., Peter Černigoj, univ. dipl. inž. Na 31 sejah so bile obravnavane iztočnice andralit–arnika in z njimi pomensko ali po nosilnih besedah razlag povezane iztočnice. Obravnavanih je bilo 1.000 iztočnic.

Gledališki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci:* Miran Herzog, prof., Viktor Molka, univ. dipl. inž., Janko Moder, prof., Slavka Lokar, prof., mag. Katja Podbevšek in mag. Barbara Pušič. *Tehnična sodelavka:* K. Nemec.

Komisija je imela 30 sej. Redakcija je potekala po pomenskih sklopih (dramaturgija, akcija, scena ipd.), in sicer trofazno: M. Humar in posamezni člani komisije so pripravljali osnutke slovarskih člankov, ki jih je potem dvakrat obravnavala komisija. Dokončno je bilo izdelanih 200 slovarskih člankov, 170 pa je pripravljenih za komisijsko obdelavo.

Gorniški terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci:* Pavle Šegula, univ. dipl. inž., Franci Savenc, Albin Vengust, univ. dipl. um. zgod., Albin Mlač, univ. dipl. inž., prof. dr. Stanko Klinar, mag. Stanislav Bojan Zupet, občasno pri posamezni problematiki tudi: Matej Humar, univ. dipl. inž., Miha Pavšek, prof., Bojan Pollak, univ. dipl. inž., dr. Bojan Leskošek. *Tehnični sodelavki:* M. Djurovič in K. Nemec.

Komisija je imela 40 sej. Delo je potekalo trofazno: gradivo je pripravljala M. Humar zlasti z B. Mlačem, potem ga je dvakrat obravnavala komisija. Z nekaterimi člani so potekali samo pisni stiki, zlasti po elektronski pošti (B. Pollak, B. Leskošek, M. Pavšek, M. Humar). Obravnava iztočnic je potekala po tematskih sklopih (smer, ponovitve, markacija, kategorizacija ipd.). Gradivo se vseskozi dopolnjuje z izpisi iz priročnikov, revij. Dokončanih je bilo 611 iztočnic, za komisijsko obravnavo je pripravljenih 3.000.

Biološki terminološki slovar – botanika

Vodja skupine: B. Košmrlj-Levačič. *Tehnični sodelavki:* M. Djurovič in K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Franc Batič, dr. Aleksa Cimerman, prof. dr. Nada Gogala, akad. dr. Jože Maček, prof. dr. Andrej Martinčič, mag. Andrej Seliškar, akad. dr. Alojz Šercelj, mag. Boris Turk, prof. dr. Tone Wraber in dr. Daniel Vrhovšek.

Delo poteka v dveh vzporednih sklopih: zbiranje gradiva in redakcija. Komisija je imela 21 sej. Redakcija poteka po tematskih enotah: veda, taksonomske kategorije, citologija ipd. Za vsako tematsko skupino je bila izdelana shema s hierarhično razvrščenimi termini. Slovarski sestavki so bili dopolnjeni s sopomenkami, nadpomenkami, podpomenkami, raznopomenkami in angleškimi, nemškimi ter latinskimi ustrezniki. Skupaj je bilo obdelanih 361 terminov.

Pravnozagodovinski terminološki slovar

Notranja sodelavca: S. Torkar in K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Janez Kranjc, doc. dr. Vladimir Simič, asistent mag. Marko Kambič, mag. Katja Škrubej, dipl. pravnica.

S. Torkar je nadaljeval z izločanjem listkov s pravnozagodovinskimi termini iz stare kartoteke za pravni slovar, dopolnjeval bibliografijo virov in podčrtaval besedila za izpisovanje.

Umetnostnozgodovinski terminološki slovar

Zunanji sodelavci: Gregor Moder, prof., mag. Maja Lozar Štamcar, prof. dr. Špelca Čopič, dr. Vesna Bučič, Hanka Štular, prof., mag. Gojko Zupan. *Vodja skupine:* Gregor Moder, prof. *Tehnična sodelavka:* K. Nemec.

Komisija je imela 40 sej, na katerih je izdelovala geslovnik. V slovarski program je bilo vnesenih 9.952 iztočnic.

Geografski slovar

Notranje sodelavke: M. Humar, B. Košmrlj-Levačič in K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* dr. Milan Orožen Adamič, dr. Franc Lovrenčak, mag. Drago Kladnik in drugi.

Redakcija slovarja poteka po tematskih skupinah na podlagi gradiva, ki so ga pripravili geografi. M. Humar je pregledala, slovarsko uredila in uskladila 1.179 slovarskih člankov, B. Košmrlj-Levačič pa 975.

Program za izpisovanje virov in redakcijo slovarjev

Notranji sodelavki: B. Košmrlj-Levačič, M. Djurovič. *Zunanji sodelavec:* Tomaž Seliškar.

Ob strokovnem vodstvu B. Košmrlj-Levačič in sodelovanju drugih članov Sekcije je zunanji sodelavec T. Seliškar nadaljeval dograjevanje računalniškega programa za redakcijo terminoloških slovarjev, programa za celovito zajemanje besedil in us-

tvarjan je terminološke zbirke. Izveden je bil tudi enodnevni tečaj za uporabo obeh programov.

Medicinski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in člani komisije. Na tedenskih sejah je bil v ožjem uredništvu opravljen drugi pregled črk K–Ž in tretji H–R. Obravnavani so bili vsebinski, slovnični in leksikografski popravki. C. Tavzes je opravljala usklajevalni pregled.

Veterinarski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in člani komisije. Delo poteka na veterinarski fakulteti. Za izdajo se pripravlja črka S in popravljena ter dopolnjena izdaja črk C–G.

Geološki slovar

M. Djurovič in zunanji sodelavci. V računalniško obliko je bilo vnesenih 1.664 novih slovarskih člankov s korekturami, ki obsegajo 7.745 slovarskih člankov.

Jezikovno in slovaropisno svetovanje

Raziskovalci Sekcije za terminološke slovarje so pisno in ustno odgovarjali na terminološkajezikovna vprašanja.

C. Tavzes je sodelovala z Uradom za standardizacijo in meroslovje pri delu za terminološki standard za področje letalstva, udeležila se je 5. sej Terminološke delovne skupine Medresorske komisije za ravnanje z nevarnimi snovmi, uredilaje črko M za novo, razširjeno izdajo Verbinčevega slovarja tujk.

B. Košmrlj-Levačič je pregledala in pripravila sistemsko izhodišča za izdelavo slovarja okoljskih pojmov, ki ga v okviru Sveta za proučevanje in varstvo okolja pri SAZU in Sveta za varstvo okolja Republike Slovenije pripravlja dr. Avgustin Lah.

M. Humar je sodelovala s Fakulteto za farmacijo Univerze v Ljubljani pri tvorjenju farmacevtskega izrazja. Organizirala je simpozij o Francu Mihaelu Paglovcu (1679–1759), ki je potekal v Kamniku (16.–17. 3.).

S. Torkar je svetoval pri izdelavi diplomske naloge o besedotvornih značilnostih poljskih in slovenskih priimkov.

Posvetovanje

7. 12. je Sekcija organizirala posvetovanje o pisavi enot, ki so se ga udeležili člani Komisije za slovar-

ski del slovenskega pravopisa, člani Tehniške sekcije, člani Urada za standardizacijo in meroslovje, strokovni delavci Sekcije za terminološke slovarje, lektorji nekaterih založb in člani Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

V. Cvetko Orešnik je članica senata FF, uredniškega odbora *Slavistične revije*, mednarodnih društev Indogermanische Gesellschaft in Wiener Sprachgesellschaft, članica Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, članica ZR Sveta Humanistika in NCKSS pri MZT Republike Slovenije ter nacionalni koordinator za področje Jezikoslovje (od 10. 1.).

A. Bizjak in P. Jakopin sta se udeležila znanstvenega simpozija Digital Resources in the Humanities (Sheffield, 10.–13. 9.).

M. Furlan in A. Gložančev sta članici Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

M. Furlan, M. Humar, M. Merše, P. Weiss so člani uredniškega odbora revije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies*.

M. Furlan, J. Keber, F. Novak, V. Smole so člani uredniškega odbora *Jezikoslovnih zapiskov*.

T. Jakop, K. Kenda-Jež, J. Škofic in P. Weiss so sodelovali kot somentorji ali svetovalci pri štirih diplomskih nalogah iz slovenske dialektologije na Oddelku za slovanske jezike in književnosti FF (mentorica V. Smole).

J. Keber je urednik 6. številke *Jezikoslovnih zapiskov* in je imel intervju o imenih na Radiu Ognjišče, Ljubljana, 17. 2.

M. Merše je predstavnica Inštituta v Odboru za ohranjanje spomina in dela Maksa Pleteršnika.

V. Nartnik je član uredniškega odbora zbornika *Studia mythologica Slavica*.

F. Premk je članica uredniškega odbora revije *Riječ* (časopis za filologijo), ki izhaja na Reki. Ob dnevu reformacije (26. 10.) je za Radio Koper pripravila oddajo z naslovom *Ustvarjalni vplivi Petra Pavla Vergerija mlajšega na Primoža Trubarja*.

V. Smole in K. Kenda-Jež sta kot članici *Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem komiteju slavistov organizirali in s pomočjo sodelavcev izvedli redno letno delovno zasedanje te komisije v Sloveniji.

M. Snoj je urednik revije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies*.

Za slovenski del *Enciklopedije slovanske onomastike* z uredniškim odborom na Poljskem so bili izdelani slovarski sestavki o rojstnih imenih, vzdevkih in psevdonimih (avtor J. Keber), o priimkih (avtor S. Torkar) in o imenih podjetij (avtorica A. Gložančev).

P. Weiss je področni urednik za jezikoslovje pri *Enciklopediji Slovenije*; sodeluje v uredniškem odboru *Historičnega seminarja ZRC SAZU* in v *Komisiji za raziskovalno opremo ZRC*.

Raziskovalci Inštituta so pisno in ustno odgovarjali na jezikovna vprašanja pravnih in fizičnih oseb.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Porenta.

Knjižnica je pridobila 364 novih knjig (281 kot dar ali za zamenjavo), 184 zvezkov revij, 2 kaseti in 3 zgoščenke. 109 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 817-krat in si izposodilo 1.266 knjižnih enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Jezikoslovni zapiski* 6/2000, urednik Janez Keber. Ljubljana. Založba ZRC, 223 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Inštitut sodeluje v mednarodnih projektih: *Slovenski lingvistični atlas – OLA*, *Evropski lingvistični atlas – ALE*, *Copernicus Concerted Action TELRI II*, *The International Federation of Terminological Centers and Banks*.
- Mednarodni projekt *Enciklopedija slovanske onomastike (EOS)* pod vodstvom poljskih slavistov. Iz Inštituta za slovenski jezik sodelujejo: dr. M. Snoj, dr. M. Furlan, J. Keber, mag. A. Gložančev, S. Torkar.

OBISKI V INŠTITUTU

- Doc. dr. Olga Sergejevna Plotnikova, MGU, Filološka fakulteta, Katedra za slovansko filologijo,

jo, Moskva – pregled gradiva za SLA od vpr. 807 do 812 (4.–19. julij).

- Karlo Mučič, dipl. inž. elektronike, prvi redni profesor elektronike v zamejstvu, profesor na Državnem poklicnem zavodu za industrijo in obrt Jožef Stefan v Trstu, november in december.
- Mag. terminoloških znanosti Stefan Hillman iz Hamburga, avgust (skupni projekt: nemško-češko-slovenski prometni slovar).

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Jožica Narat

Semantika samostalnika v jeziku Jurija Dalmatina in Jurija Japlja; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, zagovor: 1. 6. – doktorska disertacija.

Andreja Žele

Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudarkom na glagolu); Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, zagovor: 20. 6. – doktorska disertacija.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Alenka Gložančev

Nekaj poti za reševanje jezikovnokulturnih vprašanj pri imenih slovenskih podjetij. – Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije, Ljubljana, 15. 9.

Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje. – Predstavitev strokovnih publikacij, Sodobna slovenska narečna poezija, Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze, Slovenski slavistični kongres, Koper, 6. 10.

Marjeta Humar

Paglovčeva slovenščina v neslovenskih besedilih. – Simpozij Franc Mihael Paglovec, Kamnik 16. 3. *Jezik reklam*. – Konferenca Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije, Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije, Ljubljana, 15. 9. *Current tendencies in Slovenian lexicography*. – Mednarodni bibliotekarski simpozij, Ljubljana, 28. 9.

Primož Jakopin

BESEDA – a text corpus of Slovenian. – Mednarodni simpozij Digital Resources for the Humanities 2000, Sheffield, 11. 9.

Extracting meteorological contexts from the newspaper corpus of Slovenian. – 5th Telri Seminar, Ljubljana, 23. 9.

Internet Interface of the Inverse Dictionary of Slovenian. – Mednarodna konferenca Dictionaries of Library Terminology, Ljubljana, 28. 9.

Elektronski in spletni naslovi v časopisu DELO 1998–2000. – Konferenca Jezikovne tehnologije, Ljubljana, 17. 10.

Besedilni korpus. – Zasedanje Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA), Strunjan, 9. 11.

Janez Keber

Razlaganje izvora slovenskih frazeologemov. – Frazeološko popoldne, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 15. 3.

Karmen Kenda-Jež

Narečnost v besedilih Iztoka Mlakarja. – Sodobna slovenska narečna poezija, Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze, Slovenski slavistični kongres, Koper, 6. 10.

Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju. – 9. znanstveno srečanje o hrvaških narečjih, Zagreb, 14. 11. (sodelovanje s P. Weissom).

Maja Košmrlj-Levačič

Vloga terminološkega slovaropisja pri načrtovanju in oblikovanju jezika stroke. – Konferenca Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije, Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije, Ljubljana, 15. 9.

Računalniška podpora za izdelavo podatkovne zbirke in terminoloških slovarjev v Sekciji za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. – Lingvistični krožek Filozofske fakultete, Ljubljana, 16. 10.

Majda Merše

Vid in čas v Trubarjevih in Dalmatinovih biblijskih prevodih. – 36. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Čas v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 7. 7.

Popolni izpisi del slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja in zamisel slovarske predstavitve besedja. – Posvetovanje ob 450. obletnici izida Trubarjevega Catechisma in Abecedaria, Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar in ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.

Jožica Narat

Semantika samostalnika v jeziku Jurija Dalmatina in Jurija Japlja. – Lingvistični krožek Filozofske fakultete, Ljubljana, 11. 12.

Vladimir Nartnik

Sporočilnost imena in priimka Frana Miklošiča. – Miklošičev dan, Maribor, 30. 5.

Letonsko-slovensko prekrivanje v rabi roditeljskega. – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 6, Opatija, 27. 6.

Simbolika števil v Kerstu per Savici. – Simpozij Obdobja 19 – Romantična pesnitev: ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna, Ljubljana, 4. 12.

France Novak

Kako so slovenski protestantski pisci 16. stoletja poimenovali nove pojme. – Posvetovanje ob 450. obletnici izida Trubarjevega Catechisma in Abecedaria, Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar in ZRC SAZU, Ljubljana, 24. 11.

Francka Premk

Pereča semantična vprašanja ob redakciji Slovenskega zgodovinskega slovarja 16. stoletja. – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 6, Opatija, 27. 6.

Kako je študij sveto pisemskih jezikov v Italiji v 16. stoletju vplival na slovenske izobražence tistega časa. – Svetovni hebraistični kongres, Milano, 13. 9.

Pomen izvirnika pri izdelavi slovarja slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. – Filozofska fakulteta (Katedra za slovenistiko), Zagreb, 5. 12.

Vera Smole

Časovni prislovi v slovenskih narečjih. – 36. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Čas v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 14. 7.

Slovenska narečja med drugimi slovanskimi narečji. – Dnevi evropske in kulturne dediščine v Sloveniji, Ljubljana, 22. 9. in na Slovensko-makedonski konferenci, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 20. 10.

Jakob Rigler: Izbrani spisi I, Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave. – Predstavitve strokovnih publikacij, Sodobna slovenska narečna poezija, Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze, Slovenski slavistični kongres, Koper, 6. 10.

Jožica Škofic

Kroparski vzdevki. – 1. program Radia Slovenija, oddaja Dober dan, slovenščina (13. 5.).

Značilnosti gorenjskih govorov v knjigi M. Zupana Rpečnekova vučca. – Knjižnica A. T. Linharta, Radovljica, 25. 4.

O gorenjskih narečjih in posebej o kroparskem govoru. – Radio Triglav Jesenice, 2. 7., 9. 7. (ponovitev 11. 7. tudi na Radiu Celovec).

Od krajevnega govora h knjižnemu jeziku v literarnem delu. – Sodobna slovenska narečna poezija, Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze, Slovenski slavistični kongres, Koper, 6. 10.

Značilnosti krajevnih govorov radovljiške občine na desnem bregu Save. – Prireditev ob predstavitvi Radovljiškega zbornika 2000, Radovljica, 15. 12.

Silvo Torkar

Mikrotoponimija górnej doliny Baczy. – XII. vsepoljska onomastična konferenca, Mogilany pri Krakovu, 27. 9.

Peter Weiss

Slovenski šolski slovar – priprava in vodenje okroglice mize. – Sodobna slovenska narečna poezija, Ciril Kosmač in razvoj povojne slovenske proze, Slovenski slavistični kongres, Koper, 6. 10.

Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju. – 9. znanstveno srečanje o hrvaških narečjih, Zagreb, 14. 11. (sodelovanje s K. Kenda-Jež).

Ni miru za pravila Slovenskega pravopisa. – Za člane Slavističnega društva, Maribor, 23. 11.

Novo v novem Slovenskem pravopisu. – Inštitut za slavistiko Univerze v Gradcu, Gradec, 14. 12.

Danila Zuljan Kumar

Pomensko-skladenjski premiki v beneško-slovenskih govorih. – 9. znanstveno srečanje o hrvaških narečjih, Zagreb, 14. 11.

Andreja Žele

Komunikacijska (naklonska) vloga sklopov v časopisnem jeziku – Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije, Ljubljana, 15. 9.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA**

Tjaša Jakop, Karmen Kenda-Jež, Vladimir Nartnik, Vera Smole in Jožica Škofic

Obisk Inštituta za slavistiko Univerze v Gradcu, da bi se seznanili z načinom, potekom in stanjem dela pri projektu *Tezaver slovenskih narečij na Koroškem*, 10. 3.

Karmen Kenda-Jež

Obisk makedonske nacionalne komisije OLA v Skopju v zvezi s skupnimi pripravami na računalniško obdelavo gradiva OLA in pripravo tiska IV b fonetičnega zvezka OLA, 12.–14. 6.

Vladimir Nartnik

Udeležba na 33. zasedanju Uredniškega odbora ALE v Lublinu na Poljskem, 29. 7.

Silvo Torkar

Raziskovalno delo v kapiteljskem arhivu v Čedadu, julij in november.

PEDAGOŠKO DELO**Varja Cvetko Orešnik**

Stara indijsščina I, II; Historična fonetika indoevropskih jezikov; Historična morfologija indoevropskih jezikov; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Metka Furlan

Hetiščina, Laringalna teorija; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marjeta Humar

Poslovno in uradnovalno komuniciranje; Visoka upravna šola Univerze v Ljubljani.

Primož Jakopin

Računalništvo za filologe; Besedilo in računalnik; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Majda Merše

Interpretacija starejših slovenskih jezikovnih spomenikov; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vladimir Nartnik

Uvod v slovansko jezikoslovje; Oddelek za slovan-

ske jezike in književnosti Pedagoške Fakultete Univerze v Mariboru.

France Novak

Poslovno in uradnovalno komuniciranje; Visoka upravna šola Univerze v Ljubljani.

Slovenski knjižni jezik I; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vera Smole

Zgodovinska slovnica in dialektologija I (Glasoslovje in naglas) in II (Dialektologija);

Izbirni diplomski seminar iz dialektologije in lingvistične geografije; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marko Snoj

Indoevropska primerjalna slovnica: akcent in prevajanje; *Uvod v etimološko metodo in študij virov*; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Varja Cvetko Orešnik je bila mentorica mladima raziskovalkama magistrandkama Poloni Gantar (do 31. 10.) in Nataši Jakop.

Metka Furlan je bila somentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Katji Škrubej s Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in magistrandki Heleni Jazbec (ZRC SAZU).

Majda Merše je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Andreji Legan Ravninar.

Vera Smole je bila mentorica mladim raziskovalkam magistrandkam Tjaši Jakop, Danili Zuljan Kumar (obe ZRC SAZU) in mag. Meliti Zemljak s Pedagoške fakultete v Mariboru ter somentorica magistrandki Mariji Jež.

Marko Snoj je bil mentormagistrandki Barbari Iršič in mladi raziskovalki magistrandki Simoni Klemenčič (ZRC SAZU).

Peter Weiss je bil somentor Dariji Jakše, ki opravlja magistrski študij na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BOKAL, Ljudmila. Aktualistične nove besede v slovenščini. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [68]-76.

BOKAL, Ljudmila. Leksikografska obravnava prvega slovenskega pravopisa (Fran Levec, 1899) : ob stoletnici izida. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 15-26.

FURLAN, Metka. H Kuryłowiczevi interpretaciji hetitskega direktiva na -a in slovanskih lokativov na *-e. *Razpr. Razr. filol. lit. vede - Slov. akad. znan. umet.*, 2000, 17, str. 173-190.

FURLAN, Metka. Praslovansko *ov[jer]c[jer] (m.): *ov[jer]ca (f.). V: JANYŠKOVÁ, Ilona (ur.), KARLÍKOVÁ, Helena (ur.). *Sborník příspěvků k mezinárodní vědecké konference*, (Studia etymologica Brunensia, 1). Vyd. 1. Praha: Euroslavica, 2000, str. [163]-171.

GLOŽANČEV, Alenka. Nekaj poti za reševanje jezikovnokulturnih vprašanj pri imenih slovenskih podjetij. V: ŠTRUKELJ, Inka (ur.). *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, 2000, str. [280]-287.

GLOŽANČEV, Alenka. Pravopisno-slovnična in jezikovnokulturna vprašanja pri imenih slovenskih podjetij kot kategoriji stvarnih lastnih imen. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [134]-154.

HUMAR, Marjeta. Besedilne in jezikovne značilnosti reklamnih besedil. V: ŠTRUKELJ, Inka (ur.). *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, 2000, str. [315]-336.

HUMAR, Marjeta. Jezikovne značilnosti reklamnih gesel. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [259]-274.

JAKOP, Nataša. Vezanost poudarnih členkov na dolo-

čeno besedno vrsto oziroma stavčni člen. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 67-80.

JAKOPIN, Primož. Elektronski in spletni naslovi v časopisu DELO, 1998-2000. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), GROS, Jerneja (ur.). *Jezikovne tehnologije : zbornik konference : proceedings of the conference*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 2000, str. 116-119, tabele.

KEBER, Janez. Raziskovanje slovenske frazeologije – sedanje stanje in zasnova frazeološkega slovarja. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 81-116.

KENDA-JEŽ, Karmen. Dialektološke raziskave na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [195]-206.

KOŠMRLJ-LEVAČIČ, Borislava. Vloga terminološkega slovaropisja pri načrtovanju in oblikovanju jezika stroke. V: ŠTRUKELJ, Inka (ur.). *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, 2000, str. [287]-298.

MERŠE, Majda. Dosežki in naloge slovenskega zgodovinskega slovaropisja. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [155]-165.

MÜLLER, Jakob. Slovenska poimenovanja za svetopi-semskega tetraarha. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 117-139.

NARTNIK, Vlado. Večbesedni termini v pomorski slo-venščini. *Riječ*, 1999, god. 5, sv. 1, str. 69-73.

NARTNIK, Vlado. Letonsko-slovensko prekrivanje v rabi roditelja. *Riječ*, 1999, god. 5, sv. 2, str. 59-64.

NOVAK, France. Vloga protestantizma pri oblikovanju slovenskega knjižnega jezika. V: VUGRINEC, Jože (ur.). *Protestantizem – zatočišče izgnanih na Petanjcih (Nádasdyjev dvorec) : [zbornik znanstvenega srečanja v Radencih in na Tišini, (28. in 29. oktober 1999)]*. Petanjci: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija; Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2000, str. 213-229.

ŠKOFIC, Jožica. Fonološki opis govora kraja Lom pod Storžičem (SLA 204). *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 141-154.

ŠKOFIC, Jožica. Govori in govornici Lipniške doline in Dobra v: vsaka vas ima svoj glas. *Radovl. zb.*, 2000, let. 2000, str. 220-233.

ŠKOFIC, Jožica. Kroparski vzdevki. *Tradit. – Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2000, 29, 1, str. 115-123.

WEISS, Peter. Označevanje v slovenskih narečnih slo-varjih. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 27-44.

WEISS, Peter. Slovensko (narečno) slovaropisje leta 1999. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. [185]-194.

ŽELE, Andreja. Komunikacijska (naklonska) vloga sklo-pov v časopišnem jeziku (z vidika aktualizacije slovar-ske reference). V: ŠTRUKELJ, Inka (ur.). *Kultura, iden-titeta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, 2000, str. [299]-314.

ŽELE, Andreja. Opredelenie valentnostnoj tipologii (na materiale slovenskogo jazyka). V: *Lingvističeskie para-digmy : tradicii i novacii : materialy meždunarodnogo simpoziuma molodyh učenyh »Lingvističeskaja panorama rubeža vekov«, Volgograd, 23.-25. maja 2000 g.*. Vol-gograd: Peremena, 2000, str. 319-324.

ŽELE, Andreja. Tipologija poved(kov)ne rabe v Slovar ju slovenskega knjižnega jezika. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 57-65.

Pregledni znanstveni članek

FURLAN, Metka, GLOŽANČEV, Alenka, ŠIVIC DULAR, Alenka. Pravopisna ustreznost zapisa lastnoi-menskega gradiva v registru zemljepisnih imen in regi-stru prostorskih enot. *Geogr. vestn.*, 2000, letn. 72, št. 1, str. 73-86.

NOVAK, France. Vprašanje stilistike v poslovnih in ura-dovalnih besedilih. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezi-koslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slo-venije za šolstvo, 2000, str. [248]-252.

Strokovni članek

HAJNŠEK-HOLZ, Milena. Jubilantka Marija Janežič. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 9-11.

JAKOPIN, Primož. O računalniških zbirkah s sloven-skimi besedili. *Zapiski: Chronicle of the American Slo-vene Congress*, May 2000, issue 7, str. 7-10.

JAKOPIN, Primož. Slovenian texts on the internet. *Za-piski: Chronicle of the American Slovene Congress*, May 2000, issue 7, str. 4-7.

KEBER, Janez. Ime mi je —. *Moj malček*, 2000, let. 4, št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7/8, 9, 10, str. 66.

KEBER, Janez. The origin of Slovene surnames. *Slovenija (Ljublj.)*, 2000, let. 14, št. 2, 3, str. 60-62, 59-60, portret.

KEBER, Janez. Razlaganje izvora priimkov v Sloveniji. *Drevesa (Ljublj.)*, dec. 2000, letn. 7, št. 3/4, str. 11-15.

TORKAR, Silvo. K slovenskim priimkom na -ar. *Jezikosl. zap.*, 2000, št. 6, str. 209-211.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci MERŠE, Majda. Vid in čas v Trubarjevih in Dalmatinskih biblijskih prevodih. V: OREL, Irena (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnost Filozofske fakultete, 2000, str. 21-34.

SMOLE, Vera. Časovni prislovi v slovenskih narečjih: (po gradivu za SLA). V: OREL, Irena (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnost Filozofske fakultete, 2000, str. 49-55, zvd.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

BENEDIK, Francka. L 350 Smola, lipkij sok hvojnogo dreva. Karta no. 3, Smola hvojnogo dreva. V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 3, str. 32-[33].

BENEDIK, Francka. LSI 245 Detenyš kozy. Karta no. 30, Material (LSI 245). V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 2, str. 86-87.

BENEDIK, Francka. LSI 282 Detenyš koški (o.n.). Karta no. 25, Material (LSI 282). V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 2, str. 76-77.

BENEDIK, Francka. PM 415 Nsg topol(j)a -l' /genus/. Karta no. 35, Topolj (fonetika i slovoobrazovanie). V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 3, str. 96-[97].

tel'naja. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 3, str. 96-[97].

BENEDIK, Francka. Sl 284 dem Nsg Kote. Karta no. 41, Material (Sl 284). V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 2, str. 108-109.

MERŠE, Majda. Primerjava glagolov pri slovenskih protestantskih piscih in Svetokriškem. V: POGAČNIK, Jože (ur.), FAGANEL, Jože (ur.). *Zbornik o Janezu Svetokriškem: prispevki s simpozija v Vipavskem Križu*, 22. - 24. aprila 1999, (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000, str. 209-227.

POMIANOWSKA, Wanda, SMOLE, Vera. Sl 382 Sosnovij les. Karta no. 18, Sosnovij les. V: JENČ, Helmut (ur.), KENDA-JEŽ, Karmen (ur.), LOGAR, Tine (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija leksiko-slovoobrazovatel'naja*. Warszawa [etc.]: Meždunarodnyj komitet slavistov [etc.], [1988]-<2000>, 2000, zv. 3, str. 62-[63].

WEISS, Peter. Balkanski polotok, Turčija in Evropa leta 1531 pri potopiscu Benediktu Kuripečiču. V: KOKOLE, Metoda (ur.), LIKAR, Vojislav (ur.), WEISS, Peter (ur.). *Historični seminar 3: zbornik predavanj 1998-2000*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 175-185, ilustr.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

GLOŽANČEV, Alenka. *Imena podjetij kot jezikovno-kulturno vprašanje*, (Slavistična knjižnica, 3). 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2000. 167 str.

Priročniki, slovarji, leksikoni

AHLIN, Martin, BOKAL, Ljudmila, GLOŽANČEV, Alenka, HAJNŠEK-HOLZ, Milena, HUMAR, Marjeta, KEBER, Janez, KOSTANJEVEC, Polona, KOŠMRLJ-LEVAČIČ, Borislava, LAZAR, Branka, MÜLLER, Jakob, NOVAK, France, PRAZNIK, Zvonka, SNOJ, Jerica, ŠIRCELJ-ŽNIDARŠIČ, Ivanka, TAVZES, Cvetana, VOJNOVIČ, Nastja, JANEŽIČ, Marija, JENČIČ, Jela, KOROŠEC, Tomo, KOZLEVČAR, Ivanka, LEDERMANCINI, Zvonka, MAJDIČ, Viktor, MEZE, Joža, SILVESTER, Marta, VIDOVIČ-MUHA, Ada, JAKOPIN, Primož, BAJEC, Anton (ur.). *Slovar sloven-*

skega knjižnega jezika z Odzadnjim slovarjem slovenskega jezika in Besediščem slovenskega jezika z oblikoslovnimi podatki, (Slovarji DZS). Elektronska izd. na plošči CD-ROM. Ljubljana: DZS, 2000. 1 optični disk (CD-ROM), zvok, barve.

AHLIN, Martin, BOKAL, Ljudmila, GLOŽANČEV, Alenka, HAJNŠEK-HOLZ, Milena, HUMAR, Marjeta, KEBER, Janez, KOSTANJEVEC, Polona, KOŠMRLJ-

LEVAČIČ, Borislava, LAZAR, Branka, MÜLLER, Jakob, NOVAK, France, PRAZNIK, Zvonka, SNOJ, Jerica, ŠIRCELJ-ŽNIDARŠIČ, Ivanka, TAVZES, Cvetana, VOJNOVIČ, Nastja, JENČIČ, Jela, KOROŠEC, Tomo, LEDER-MANCINI, Zvonka, MAJDIČ, Viktor, MEZE, Joža, SILVESTER, Marta, VIDOVIČ-MUHA, Ada, ČERNELIČ, Ivanka, JAKOPIN, Primož, BAJEC, Anton (ur.). *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, (Slovarji DZS). Ljubljana: DZS, 2000. XLVI, 1714 str.

SUMMARY

The Institute has continued its activities in the research of Slovenian language and the preparation of basic works in Slovenian linguistics.

In the Lexicological Section the collation of entries has continued and additional entries were compiled for the dictionary part of the Slovenian Orthographic Code. For the Lemmatisation Dictionary additional morphological labels were included in the previously established set and morphological part-of-speech tagging from written and spoken texts has continued. In compilation of a new single-volume dictionary of Standard Slovenian new excerpts were gathered and several test compilations of entries were made for verbs. Computerization of the corpus material for the Dictionary of the Old Standard Prekmurje Language has continued.

In the Etymological Section the fourth volume of the Etymological Dictionary is being compiled; the first and the second volumes were computerized.

In the Section for Historical Dictionaries the pilot fascicle of the Dictionary of Slovenian Protestant writers of the 16th Century was prepared for printing.

The members of the Dialectological Section proceeded with the analysis of the SLA corpus material, participated in ALE international projects and continued the compilation of individual dialectological dictionaries. The section organized the international annual OLA meeting.

Within the Terminological Section the following dictionaries are in preparation: the General Technical Dictionary, the Dictionary of Theatre Terms, the Dictionary of Mountaineering, the Dictionary of Botany Terms, the Historical Dictionary of Law Terms, the Terminological Dictionary of History of Arts, the Dictionary of Geographical Terms, the Dictionary of Medical Terms, the Dictionary of Veterinary Terms and the Dictionary of Geological Terms.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Stane Gabrovec (predsednik), izredni član SAZU dr. Rajko Bratož, znanstvena svetnica dr. Slavko Ciglencečki in dr. Janez Dular, višja znanstvena sodelavka dr. Jana Horvat.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: znanstveni svetnik dr. Janez Dular.
Znanstvena svetnika: dr. Slavko Ciglencečki, dr. Andrej Pleterski.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Dragan Božič, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Ivan Turk (od l. 4.), dr. Jana Horvat (od l. 4.).

Asistent z magisterijem: mag. Anton Velušček.

Asistent (mladi raziskovalec): Borut Toškan.

Samostojni strokovni sodelavec: Janez Dirjec.

Višji strokovni sodelavki: Mateja Belak, Andreja Dolenc-Vičič.

Strokovni sodelavci: Zvezdana Modrijan, Primož Pavlin, Sneža Tecco Hvala.

Višja strokovna delavka: Dragica Knific-Lunder.

Samostojna strokovna delavka: Lucija Lavrenčič.

Tajnica: Breda Pavčič Justin.

Tehnika: Tamara Korošec Lavrič, Drago Valoh.

TEMELJNE RAZISKAVE

Arheološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: S. Ciglencečki.

Sodelavci: M. Belak, D. Božič, J. Dirjec, A. Dolenc-Vičič, J. Dular, J. Horvat, Z. Modrijan, P. Pavlin, A. Pleterski, M. Šašel Kos, S. Tecco Hvala, I. Turk.

Paleolitske raziskave

Uredili smo gradivo izkopavanj v Divjih babah I za leto 1999 in ga izročili Narodnemu muzeju Slovenije v Ljubljani, ki hrani celotno zbirko najdišča. Pridobili smo 6 datacij (ESR) za prav toliko plasti v Divjih babah I. Naredili smo obsežno sedimentološko analizo grobih frakcij najdišča in pripravili prispevek o kronostratigrafiji Divjih bab I. Nadaljevali smo z objavljanjem izsledkov dolgoletnih izkopavanj v Divjih babah I. Izvedli smo dodatno vzorčenje za pelodne in sedimentološke analize.

Utrjena prazgodovinska naselja na Dolenjskem

Sondirali smo naselje Ajdovščina nad Dolskim, kjer so bili ugotovljeni sledovi poselitve v pozni bronzasti in v mlajši železni dobi. V tem času je bilo naselje obdano z obzidjem.

Dokončali smo tuširanje risb arheološkega gradiva iz dolenjskih najdišč, ki ga hrani Naravoslovni muzej na Dunaju in pričeli pripravljati katalog.

Pripravili smo študijo o prazgodovinskih višinskih naseljih v dolini Krke in članek o temeljnih prelopnih v prazgodovini slovenskega ozemlja.

Poznatenska kultura osrednje in vzhodne Slovenije

Grobove najmlajšega novomeškega grobišča mokronoške skupine z Beletovega vrta je leta 1992 objavil Tone Knez, pridatki tistih, ki so jih izkopali že v letih 1890 in 1902 na območju Kolodvorske ceste in Okrajnega glavarstva, pa so ostali večidel neobjavljeni. Shranjeni so v Narodnem muzeju Slovenije. V letu 2000 so bile opisane in narisane vse kovinske najdbe, ki jih je nekaj čez 100.

Narisani so bili tudi pridatki groba 1 s parcele Košak B na Strmcu nad Belo Cerkvijo, s pomočjo katerega smo opredelili mlajši del poznatenske stopnje mokronoške skupine (Mokronog IIIb).

Identificirali smo neobičajne bronzaste predmete odkrite v Emoni, na beograjski Karaburmi in na dačanskih naselbinah v Romuniji. Posrečilo se nam je dokazati, da gre za nožice velikih bronzastih posod, ki so jih izdelovali v Italiji. Nožice iz Slovenije, Srbije in Romunije so potemtakem dokaz trgovine na velike razdalje.

V zvezi s preučevanjem keltske konjske opreme in vozov smo v predavanju na znanstvenem srečanju ob osemdesetletnici dr. Staneta Gabrovca opozorili na pomen zakladne najdbe z Velikega Vetrena na Juhoru v Srbiji. V bronzastem predmetu, ki je bil pred leti najden blizu Žirovnice na Gorenjskem,

smo prepoznali obroč, s kakršnim so bili pri srednjeevropskih Keltih opremljeni konji v poznolatenškem obdobju. Doslej znanim bronzastim zatičem z ušescem in zajedo, ki smo jih opredelili kot dele poznolatenških vozov, lahko dodamo štiri nove primerke. Primerka iz jugozahodne Francije in iz Srbije močno širita doslej znani prostor razprostranjenosti.

Mihi Mlinarju, kustosu Tolminskega muzeja v Tolminu, smo pomagali opredeliti nekatere najdbe s poznolatenško-latenskega grobišča na Mostu na Soči.

Rimska doba

Pripravljena je bila razprava o zakladu srebrnih prstanov iz 3. st. iz Rabelčje vasi na Ptuj. Pripravili smo katalog rimske keramike iz Rabelčje vasi.

Nadaljevalo se je delo na Temeljni podatkovni zbirki arheoloških najdišč Ptuj, ki obsega sedaj 1600 enot.

Skupaj z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju smo raziskovali rimski vodnjak iz 1. st. n. št. v Suhadolah.

Raziskovali smo gradivo iz pomembnega zgodnjorimskega groba, ki je bil odkrit 1914 v Polhovem Gradcu.

Pripravili smo obsežno razpravo o treh pomembnih poznorimskih zakladih, odkritih v letih 1868, 1883 in 1935 na Polhograjski gori nad Polhovim Gradcem. Vsi trije so bili verjetno zakopani pred sredino 5. stoletja, vsebovali pa so številne železne in bronzaste predmete, med drugim železne obroče koles voza, orodje za obdelavo lesa in poljede lsko orodje, tehtnice in uteži, votel bronzast valj, bronzaste zvonce z ulitimi oznakami in več bronzastih posod.

Ingi Miklavčič-Brezigar iz Goriškega muzeja, avtorici razstave Ljudske skrinje na Goriškem, smo v zvezi s predstavitevjo skrinj, skrinjic in skrinjastih grobov iz arheoloških dob posredovali veliko podatkov o najdbah, upodobitvah in literaturi.

Urošu Bavcu z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine smo pomagali tipološko in časovno opredeliti številne drobne kovinske najdbe, ki so jih našli pri izkopavanjih ob cerkvi sv. Martina v Velikih Malencah na Dolenjskem.

Novinarka Televizije Slovenija Renata Dacinger je za oddajo Dosežki v sodelovanju z nami pripravila kratek prispevek o poznorimskem naselju na Polhograjski gori in tam najdenih tehtnicah.

Objavili smo rezultate študija zgodnjorimskih bronzastih latern in redke vrste poznorimskih enakovrtnih tehtnic.

Rimski napisi Slovenije

Raziskave so potekale po dogovorjenem programu. Dopolnjevala se je računalniška datoteka napisov Celeje in celejanskega agra ter datoteka napisov Emone in njenega upravnega območja. Hkrati poteka sprotno delo na urejevanju fototeke. Nadaljevali smo z urejanjem fototeke vseh rimskih napisov Slovenije. Končana je bila študija o rimskih napisih Celeje, na katerih so omenjeni vladarji. Enako tudi študija o rimskih napisih južne Koroške, med Celejo in Virunom, namenjena zborniku za G. Piccottinija.

Zunanji sodelavec M. Lovenjak je nadaljeval z delom na napisih Petovione in mestnega petovionskega agra, predvsem na votivnih napisih. Nadaljuje z zbiranjem latinskih napisov na drobnih predmetih vsakdanje rabe (t.i. *instrumentum domesticum*) in kurzivnih napisov na kovinskih tablicah. Pripravil je poročilo o novoobjavljenih rimskih napisih Slovenije in Hrvaške za mednarodno epigrafsko revijo *L'Année épigraphique*, ki vsako leto izhaja v Parizu.

Antična zgodovina

V letu 2000 je bil deloma revidiran in deloma na novo napisan komentar k Oktavijanovim ilirskim vojnám, ki jih Apijan obravnava v drugi polovici svojega dela *Illyrike*. Komentar, ki želi iz vrednotiti čim več razpoložljive evidence, predvsem tudi arheološke, in osvetliti različne vidike teh vojaških pohodov, še ni končan. Obravnavane so bile predvsem razlike med opisom istih dogodkov pri Apijanu in Kasiju Dionu, zgodovinarju iz 2./3. stoletja po Kr., ki je v svoji univerzalni zgodovini prav tako namenil nekaj prostora Oktavijanovim ilirskim vojnám. Plemena in ljudstva, ki so omenjena pri Apijanu, so bila opredeljena ter, kolikor je to mogoče, lokalizirana.

Poznoantične raziskave

Opravljenе so bile zadnje raziskave v zvezi z objavo najdišča Tinje nad Loko pri Žusmu. V primerjalno analizo smo pritegnili še nekaj poznoantičnih in slovanskodobnih najdišč iz vzhodnoalpskega prostora in tako pripravili osnovo za nadaljnje raziskave problematike kontinuitete iz poznoantičnega v slovansko obdobje. Delo bogati ob izkopanih najdbah s Tinjo tudi obsežen katalog izbora grobe keramike iz vseh pomembnejših vzhodnoalpskih najdišč.

Nadaljevali smo z zbiranjem in vrednotenjem gradiva, ki določa poselitveno sliko v poznoantičnem

in zgodnjebizantinskem prostoru v širšem območju mediteranskih provinc.

Za tisk sta bili pripravljeni razpravi o kronologiji zgodnjekršćanskih cerkva v današnjem slovenskem območju in o prisotnosti germanskih elementov v poznoantičnih naselbinah. V pripravi je tudi obsežnejša študija utrdbenega sistema, ki je bil v poznoantičnem vojaškem priročniku *Notitia Dignitatum* označen kot *Tractus Italiae circa Alpes*.

Terensko delo je potekalo skupaj s sodelavci ZVNKD Maribor na poznoantični višinski utrdbi Ančnikovo gradišče pri Jurišni vasi. V enomesečni raziskovalni akciji smo v celoti raziskali leseno poznoantično stavbo, ki je ležala v podaljšku prej odkrite zidane zgradbe in je bila naslonjena na obrambno obzidje. Izkazalo se je, da gre v poznorimski fazi za objekt v zvezi s predelavo kovin, v slovanskem obdobju pa so ruševine zgradbe uporabili kot bivalni prostor. Presenečenje predstavlja najdba pravokotne bronaste ploščate fibule, ki morda nakazuje manjši poselitveni sunek tudi v 6. st.

Strukturne raziskave izbranih zgodnj srednjeveških najdišč Vzhodnih Alp in obrobja

Zaključili smo študijo o Altenerdingu. Naredili smo tipokronološko tabelo premetov najdišča in tabelo stratigrafskih odnosov, ki bosta služili sinhronizaciji vzhodnoalpskega zgodnj srednjeveškega gradiva z gradivom Bavarske. Na najdišču smo zasledili različne identitetne procese s področja prava, religije in posameznih družbenih plasti. Ugotovili smo nekatera načela merske ureditve pokopališnega prostora. Našli smo sledi starih galskorimskih površinskih mer.

Za potrebe nadaljnje izgradnje banke podatkov za Vzhodne Alpe in obrobje smo na podlagi zbranih izkušenj nadaljevali z razvojem vnosnega obrazca za vse predmete v obliki prilagodljive in delno inteligentne ACCESS aplikacije.

Arheološka dediščina Slovenije

Vodja projekta: J. Dular.

Sodelavci: M. Belak, D. Božič, J. Horvat, S. Tecco Hvala.

Objava in revizija arheološkega gradiva

Dokončali smo monografijo o bronastodobnem naselju Oloris pri Dolnjem Lakošu, ki jo sestavljata dva dela. V prvem so predstavljene stavbe, jame in peči, prav tako pa tudi rezultati sondiranja jarka, ki

je obdajal naselje. Drugi del vsebuje analitičen prikaz materialne kulture iz Lakoša in sorodnih slovenskih najdišč, temu pa sledi še sintetična študija o mlajši bronasti dobi na območju med Muro in Savo.

V zvezi s pripravo kataloga za tisk gradiva iz železnodobnega najdišča Magdalenska gora pri Šmarju in sicer iz gomil 2 in 13, ki ga hranita Naturhistorisches Museum na Dunaju in Narodni muzej Slovenije v Ljubljani, je v teku revizija risb in izdelava v tušu ter preverjanje in dopolnjevanje računalniškega kataloga. Hkrati poteka tudi zbiranje in izvrednotenje arhivskih virov, ki so pomembni za rekonstrukcijo zgodovine raziskav. Zaključena je topografija tega najdišča, ki je sestavni del tega kataloga, topografski podatki so locirani v TTN 1 : 5000 (Ljubljana J-28); narejena je izmera in izdelani načrti nekropole in naselja v merilu 1 : 1000.

Arheološki arhivski viri

V preteklem letu smo predvsem nadaljevali akcijo transkribiranja arhiva Centralne komisije na Dunaju, fond Kranjske najdbe. Prepisanih je 393 enot. Tekoče smo urejali tudi zbirke elaboratov, poročil ter originalnega gradiva, ki ga hrani Inštitut za arheologijo.

Poselitev Ljubljanskega barja

Vodja projekta: A. Velušček.

Nadaljevali smo z vsakoletnim nadzorom čiščenja glavnih jarkov in odvodnikov, ki ga izvaja podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane. Nadzor je bil izveden na območju pri Mali Ligojni, okoli Bevk, pri Blatni Brezovici in na obrobju Ljubljane. V pregledanih jarkih novih arheoloških najdišč nismo odkrili.

V okviru doktorske disertacije *Srednja bakrena doba v osrednji Sloveniji* smo proučevali keramiko z najdišč Maharski prekop in Hočevarica, ter z upoštevanjem izsledkov dendrokronoloških raziskav podrobneje razčlenili kronološko zaporedje naselbin 4. tisočletja pr. n. št. na Ljubljanskem barju. Za kolišče Maharski prekop domnevamo, da gre za kratkotrajno naselbino, ki je bila na enem delu obdana s palisado. Na podlagi dendrokronoloških raziskav ugotavljamo, da so naselbine sestavljale posamezne stavbe na kolih in ne velike naselbinske ploščadi.

Disertacija *Srednja bakrena doba v osrednji Sloveniji* je bila oddana v oceno komisiji za ocenjevanje doktorskih disertacij.

Standardizacija podatkov za nepremično arheološko dediščino

Vodja projekta: J. Dular.

Sodelavka: S. Tecco Hvala.

Zastavljeni cilj v letu 2000 v zvezi s tem projektom je bil evidentirati zbirke v slovenskem prostoru, ki se tako ali drugače nanašajo na arheološka najdišča in jih izgrajujejo različne institucije glede na lastne potrebe, ki so posledica njihove osnovne usmeritve oziroma dejavnosti (raziskovalne, muzejske, spomeniškovarstvene, izobraževalne idr.). Evidentirani so bili angleški sistemi NMR (National Monuments Records of England) in Archeology Data Service, danski Det Kulturhistoriske Centralregister ter Core Data Standard for archaeological Sites and Monument Komisije za kulturno dediščino pri Evropskem svetu, opravljen je bil pregled in analiza strukture podatkov v Arheoloških najdiščih Slovenije (1975) ter arheološkega katastra Slovenije – ARKAS (Inštituta za arheologijo ZRC SAZU), numizmatične zbirke NUMIZ (Narodnega muzeja Slovenije), zbirke geofizikalnih izmer arheoloških najdišč (Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete) in izdelan osnovni koncept za tipološko in časovno opredeljevanje na najdišč.

Naselbinska podoba planin v Kamniških ali Savinjskih Alpah od prazgodovine do srednjega veka

Vodji projekta: J. Horvat, T. Cevc.

Potekala je topografija arheoloških najdišč v Karavankah, Kamniških in Julijskih Alpah. Nadaljevalo se je urejanje gradiva, ki je bilo izkopano v letu 1999.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

A. Pleterskije član uredništva mednarodnega zbornika *Studia Mythologica Slavica*.

A. Pleterski in M. Belak sodelujeta z novomeškim Zavodom za kulturno dediščino pri raziskovanju najdišč Gorenjega Mokronoga.

Mag. Anton Velušček je od 18. 9. do 4. 12. sodeloval pri arheoloških izkopavanjih na najdišču iz pozne bronaste dobe Pobrežje I/Av v okviru programa izgradnje avtocest v Sloveniji.

D. Božič je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik*, ki jo izdajata ZRC SAZU in SAZU, in zbirk *Situla* ter *Katalogi in monografije*, ki ju

izdaja Narodni muzej Slovenije v Ljubljani. Je tudi član Redakcije za znanstveni film ZRC SAZU. V januarju je spet prevzel dolžnost podpredsednika za Slovenijo pri evropskem združenju *Instrumentum*, ki združuje arheologe, ki se ukvarjajo s preučevanjem obrtnih izdelkov in rokodelske proizvodnje v železni in rimski dobi, v marcu pa je bil na predlog Kulturniške zbornice Slovenije imenovan za člana Strokovnega sveta Narodnega muzeja Slovenije. Janki Istenič, vodji arheološkega oddelka Narodnega muzeja Slovenije, je pomagal pri pripravi članka o rimskem meču iz Ljubljane, študentkam arheologije Maji Bausovac, Špeli Tomažinčič in Bojani Rozman paje svetoval pri pripravi diplomskih nalog. Za delavce ZRC SAZU in SAZU ter Mladinske knjige je imel pet vodstev po razstavi Od Rimljanov do Slovanov.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Dokumentacija arheološkega gradiva in najdišč Sodelavci: M. Belak, J. Dirjec, A. Dolene Vičič, T. Korošec Lavrič, D. Knific Lunder, L. Lavrenčič, Z. Modričan, P. Pavlin, S. Tecco Hvala, D. Valoh.

Arheološki kataster Slovenije (ARKAS)

V osnovno podatkovno bazo arheoloških najdišč Slovenije ARKAS je bilo vnešenih 2552 zapisov za topografska področja: Celje, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec, Šoštanj, Trbovlje. Skupno je sedaj v bazi ARKAS 6045 zapisov. Sprotno se je dopolnjevala baza s topografsko literaturo in baze interne dokumentacije (fototeka, planoteka, elaborati in poročila) ter kartografska zbirka Temeljnih topografskih načrtov v merilu 1 : 5000 in 1 : 10 000. Zaključen je tudi prepis knjige Arheološka najdišča Slovenije (1975) v računalniško obliko, ki je z geslom na voljo preko Interneta in omogoča poljubno iskanje po vsebini, vzpostavljena pa je tudi povezava z ARKAS-om. Na Internetu teče tudi poskusna verzija baze ARKAS2000 z možnostjo pregledovanja osnovnih najdiščnih podatkov, topografske literature in gesel iz Arheoloških najdišč Slovenije (1975).

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Redno smo obdelovali novo literaturo. Sprotno smo gradili povezovalno tabelo z ZBIVO. Dokončali smo projekt, katerega cilj je bil javni dostop do Li-

bere preko spletnih strani. Na naslovu »<http://www.zrc-sazu.si/www/iza/libera.htm>« je zbirka od-slej na voljo vsakomur. Izdelali smo tri vmesnike: slovenskega, nemškega in angleškega. Od junija dalje uporaba vztrajno narašča.

ZBIVA Zbirka zgodnjersrednjeveških arheoloških podatkov za vzhodne Alpe in obrobje

Sprotno smo zbirali novo literaturo in začeli s projektom, katerega cilj je narediti dele zbirke javno dostopne preko svetovnega spleta. Kot prvi korak bona voljo seznam najdišč s pripadajočo literaturo.

Knjižnica

Z osmimi internimi akcesijami se je knjižni fond povečal za 1192 enot. 151 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 480-krat. Na dom smo izposodili 620 zvezkov, v čitalnico 156. Vzpostavili smo 8 novih rednih zamenjav.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Arheološki vestnik* 51, 2000.
- S. Ciglenečki, *Tinje nad Loko pri Žusmu. Poznoantična in zgodnjersrednjeveška naselbina*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 4, Založba ZRC, Ljubljana 2000.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Dept of Chemistry, Williams College, Williamstown, USA (radiometrično datiranje).
- Sodelovanje pri projektu *Atlas of the Greek and Roman World*, ki ga je vodil in koordiniral prof. dr. R. Talbert, *The University of North Carolina at Chapel Hill*. Za Balkanski polotok in sosednje regije je delo koordiniral prof. dr. J. J. Wilkes z londonske univerze. Konec preteklega leta se je delo uspešno končalo z izdajo *Atlasa* v knjižni obliki in na CD-Romu.
- Sodelovanje pri noriskem delu projekta *Corpus inscriptionum Latinarum*, ki ga za berlinsko akademijo znanosti koordinira prof. dr. Géza Alföldy z univerze v Heidelbergu. Delo na rimskih napisih province Norik vodi prof. dr. E. Weber z dunajske univerze. Projekt je v fazi zbiranja in preverjanja rimskih napisov.
- Sodelovanje pri projektu Avstrijske akademije znanosti: FERCAN (*Fontes epigraphici religio-*

nis Celticae antiquae), ki ga vodi prof. dr. H. Friesinger, koordinira pa prof. dr. M. Hainzmann z univerze v Gradcu. M. Šašel Kos je pri projektu udeležena kot eden koordinatorev. Cilji projekta so zbrati vso epigrafsko evidenco o keltski religiji in kultih. V prvi fazi bo izdelana podatkovna baza napisov, na katerih so omenjena keltska božanstva. V drugi fazi naj bi bili ti napisi izdani v obliki korpusa. Pripravlja se tudi ikonografski korpus in leksikon keltske religije. Delo na zahtevnem projektu je še v začetnih fazah zbiranja gradiva, v preteklem letu so bili dorečeni kriteriji za zbiranja gradiva in načrtovane prve publikacije.

- Univerza v Bambergu, Stolica za srednjeveško in novoveško arheologijo: Das frühe bis hohe Mittelalter in der Kontaktzone zwischen Germanen und Slawen von Nordostbayern bis zu den Ostalpen; Strukturanalyse des Gräberfeldes von Altenerding.
- Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete: mednarodni slovensko-češki znanstveni projekt »Scientific database of the archaeological early medieval remains in Central Europe«.
- C.N.R.S., Unité Mixte de Recherche 154, Montagnac, Francija: sodelovanje pri glasilu *Instrumentum. Bulletin du Groupe de travail européen sur l'artisanat et les productions manufacturées dans l'Antiquité*.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Kornelija Minichreiter, Zagreb, 6. 12.: študijski obisk.
- Dr. Jiří Macháček, Univerza v Brnu, 6.–13. 9.: delovni obisk v okviru projekta »Scientific database of the archaeological early medieval remains in Central Europe«.
- Dr. Kurt Karpf, Mestni muzej v Beljaku, 24. 9.: skupni ogled razstave »Od Rimljanov do Slovanov«.
- Dr. Hans Losert, Univerza v Bambergu, 24.–28. 9.: delovni obisk v okviru skupnega projekta raziskave Altenerdinga.
- Mag. Nikos Čausidis, Univerza v Skopju, 6. 10.: delovni obisk za pripravo skupnega slovensko-makedonskega raziskovalnega projekta.
- Dr. Franz Glaser, Deželni muzej v Celovcu, 20. 10.: delovni obisk v okviru skupnega raziskovanja vzhodnih Alp.

- Dr. Erik Szameit, Univerza na Dunaju, 2. 11.: delovni obisk v okviru skupnega raziskovanja zgodnjega srednjega veka vzhodnih Alp.
- Dr. Zoran Gregl, kustos arheolog v Arheološkem muzeju v Zagrebu, 14. 3.: študijski obisk.
- Prof. dr. William Kerr s kanadske univerze New Brunswick, iz mesta Fredericton: študijski obisk junija in del julija.
- Paolo Biagi, Dipartimento di Scienze dell'Antichità e del vicino oriente, Sezione di Archeologia, Venezia: študijski obisk v oktobru.
- Dr. Paul Gleirscher, Landesmuseum für Kärnten, Celovec, 19. 1.: priložnostni obisk.
- Šaša Kovačević, Institut za arheologiju, Zagreb, 7. 12.: delovni obisk.
- Želimir Škoberne, Muzej grada Zagreba, Zagreb, 14. 12.: priložnostni obisk.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Dragan Božič

Ljudje ob Krki in Kolpi v zadnjih stoletjih pred Kristusovim rojstvom. Znanstveno srečanje ob osemdesetletnici akademika prof. dr. Staneta Gabrovca, Ljubljana, 13. 4.

Janez Dular

Temeljne prelomnice v prazgodovini slovenskega ozemlja. Zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Rogla, 28. 9.

Slavko Ciglencečki

Poznoantično Posočje in problem langobardske obrambe Italije, Nova Gorica, grad Kromberk, 23. 5. *Vzhodne Alpe med Dioklecijanom in Justinijanom,* Ljubljana, Trnovo, Finžgarjev klub, 7. 6. *Zaton antike in veliko preseljevanje ljudstev na območju Slovenije,* Ljubljana, Mala dvorana ZRC SAZU, 25. 9. Ciklus predavanj »Bogastvo slovenske naravne in kulturne dediščine« v okviru Dnevoev evropske kulturne dediščine v Sloveniji 2000. *Poznoantična podoba Slovenije in turistični aspekti,* Maribor, Visoka šola za turizem in gostinstvo, 30. 10.

Jana Horvat

Aspects of the Roman Occupation in the Southeastern Alpine Area. Institut für Vor- und Frühge-

schichte und provinzialrömische Archäologie, München, 21. 6.

Andrej Pleterski

Researching of the dynamical structures. Case of the merovingian cemetery Altenerding. CAA 2000, Computing archaeology for understanding the past, Ljubljana, 21. 4.

Karantanien, Slowenien. Srovnávaci seminář k archeologii raného středověku Evropy, Brno 28. 4.

Liburnija, Karniola, Karantanija. Strukturni sledovi slovanskih kneževin. Ljubljana, 3. 10.

Gorenji Mokronog skozi čas. Gorenji Mokronog, 4. 11.

Hans-Dietrich Kahl und die Lösung einiger historischer Rätsel. Festvortrag, Gießen, 20. 12.

Marjeta Šašel Kos

The Roman Inscriptions of Celeia Commemorating Emperors. Borghesi 2000 (Univeristà di Bologna), Bertinoro pri Forliju, 9. 6.

Secular Authority as Reflected in Funerary Monuments – Some Norican and Pannonian Examples. Znanstveno srečanje »The City of the Dead and the City of the Living«, Mednarodni raziskovalni center Medulin, Pula, 23. 11.

Anton Velušček

Rezultati dendrokronoloških raziskav na Ljubljanskem barju v očeh arheologa. Okrogla miza o dendrokronologiji v Sloveniji, Ljubljana, 27. 1.

Jana Horvat

Bavarska, Baden-Württemberg, 22.–24. 6.: ogled razstave v Rosenheimu ter ogled rimskih utrdb ob Donavi.

Andrej Pleterski

Moravska, Češka, 27. 4.–2. 5., mednarodni primerjalni seminar, ogled več najdišč, razstav in muzejev; Italija, Švica, Nemčija, 2.–6. 6., ogled več najdišč in muzejev; Nova Tabla, 12. 9., mednarodni delovni posvet ob odkritju na najstarejših sledov slovanske poselitve v Sloveniji; Beljak, 28. 9., ogled izkopavanj mestnega gradu; Mikulčice, Brno, Praga, Třebíč, Velke Meziříčí, Rokštejn, Jihlava, 26. 11.–3. 12., ogled depojev, muzejev, najdišč v okviru slovensko-češkega raziskovalnega projekta; Bamberg Gießen, 18.–21. 12., slavnostno predavanje, delo pri skupni objavi raziskave o Altenerdingu, ogled muzeja.

Marjeta Šašel Kos

Victoria-Gasteiz, 24.–28. 9.: koordinatorski sestanek v zvezi s projektom FERCAN; Celovec, 12.–15. 10.: udeležba na okrogli mizi Alpe–Jadran, Zgodovinski in arheološki viri, ki jo je organiziral Oddelek za zgodovino celovške univerze; Dunaj, 28. 2.–4. 3. in 10.–14. 12.: dva kratka študijska obiska na dunajski univerzi in Avstrijskem arheološkem inštitutu ter sestanek s sourednikom publikacije o noriško-panonskih avtonomnih mestih, dr. Petrom Scherrerjem.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Janez Dular

Nagykanizsa, Kaposvár, Keszthely, Veszprem, Szombathely, 5.–9. 6.: študij gradiva v muzejih in ogled najdišč v zahodni Transdanubiji.

MENTORSTVO

Janez Dular je bil mentor magistrandu Borutu Toškamu.

Andrej Pleterski je bil mentor doktorandu Nikosu Čausidisu.

Marjeta Šašel Kos je mentorica doktorandki Alenki Cedilnik in magistrandki Bernardi Županek.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BASTIANI, Guiliano, DIRJEC, Janez, TURK, Ivan. Poskus ugotavljanja namembnosti kamenih artefaktov iz najdišča Divje babe I (Slovenija) : domneve o uporabi

in obrabi nekaterih musterskih orodij. *Arheol. vestn.*, 2000, letn. 51, str. 13–69, ilustr. pril., fotogr., tabele.

DULAR, Janez, KRIŽ, Borut, PAVLIN, Primož, TECCO HVALA, Snežana. Prazgodovinska višinska naselja v dolini Krke. *Arheol. vestn.*, 2000, letn. 51, str. 119–170, uvez. pril., vzd, skice.

KUNEJ, Drago, TURK, Ivan. New perspectives on the beginnings of music : archeological and musicological analysis of a middle Paleolithic bone »flute«. V: WALLIN, Nils L. (ur.), MERKER, Bjorn (ur.), BROWN, Steven (ur.). *The origins of music*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2000, str. 235-268.

MACHÁČEK, Jiří, PLETERSKI, Andrej. Altslawische Kultstrukturen in Pohansko bei Břeclav (Tschechische Republik). *Stud. mythol. Slav.*, 2000, letn. 3, str. 9-22, ilustr.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Sacred places and epichoric gods in the southeastern Alpine area - some aspects. V: DELPLACE, Christiane (ur.), TASSAUX, Francis (ur.). *Les cultes polythéistes dans l'Adriatique romaine*, (Études, 4). Bordeaux: Ausonius; Paris: Diffusion de Boccard, 2000, str. 27-51, zvd, fotogr.

TURK, Ivan, BASTIANI, Giuliano. The Interpleniglacial record in the palaeolithic site of Divje babe I (Slovenia) : some of the more important results of the 1980-1999 excavations. *Quad. - Soc. Preist. Protostor. Reg. Friuli-Venezia Giulia*, 2000, 8, str. 221-244, risbe, graf. prikazi, fotogr.

VELUŠČEK, Anton, ČUFAR, Katarina, LEVANIČ, Tom. Parte-Iščica, arheološke in dendrokronološke raziskave. *Arheol. vestn.*, 2000, letn. 51, str. 83-107, ilustr., načrti, tabele.

Strokovni članek

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Rimski napisi iz Šmarate. *Kronika (Ljublj.)*, 2000, letn. 48, št. 1/2, str. 95-101, ilustr.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Svet bogov Vzhodnih Alp in Jadrana v stiku z rimsko civilizacijo. *Keria (Ljublj.)*, 2000, letn. 2, št. 2, str. 155-159.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci BRATOŽ, Rajko, CIGLENEČKI, Slavko. L'odierna Slovenia. V: BANDELLI, Gino (ur.), ZACCARIA, Claudio (ur.). *Aquileia romana e cristiana fra II e V secolo: [atti della XXX settimana di studi aquileiesi, 19-22 maggio 1999]*, (Antichita altoadriatiche, 47). Trieste: Editreg SRL, 2000, str. 489-533, zvd, fotogr., skica.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi CIGLENEČKI, Slavko. Zgodnje upodobitve orantov v Sloveniji. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 127-136, fotogr., ilustr.

KOS, Peter, ŠAŠEL KOS, Marjeta. Map 20 Pannonia - Dalmatia. V: TALBERT, Richard J. A. (ur.), BAGNALL, Roger S. (ur.). *Barrington atlas of the Greek and Roman world*. Princeton (New Jersey); Oxford (UK): Princeton University Press, cop. 2000, str. 286-309.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Caesar, Illyricum, and the hinterland of Aquileia. V: URSO, Gianpaolo (ur.). *L'ultimo Cesare: scritti, riforme, progetti, congiure: atti del Convegno internazionale. Cividale del Friuli, 16-18 settembre 1999*, (Monografie / Centro ricerche e documentazione sull'antichita classica, 20). Roma: L'Erma di Bretschneider, 2000, str. 277-304, zvd.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

CIGLENEČKI, Slavko. *Tinje nad Loko pri Žusmu : poznoantična in zgodnj srednjeveška naselbina = Tinje oberhalb von Loka pri Žusmu : Spätantike und frühmittelalterliche Siedlung*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 4). Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000. 196 str., [44] str. pril., ilustr.

SUMMARY

The research work of the Institute is conducted within the scope of a basic program, which combines the following investigations: Paleolithic research, an investigation of fortified Prehistoric settlements in the Dolenjska region, an investigation of the Late La Tène culture in central and eastern Slovenia, researches in Roman provincial archaeology in the southeastern Alpine region, an investigation of settlement throughout the eastern Alpine region during the Late Roman period, a study of Roman inscriptions in Slovenia, an historical-archaeological commentary of *Appian's Illyrian History* and structural investigations of selected Early Medieval si-

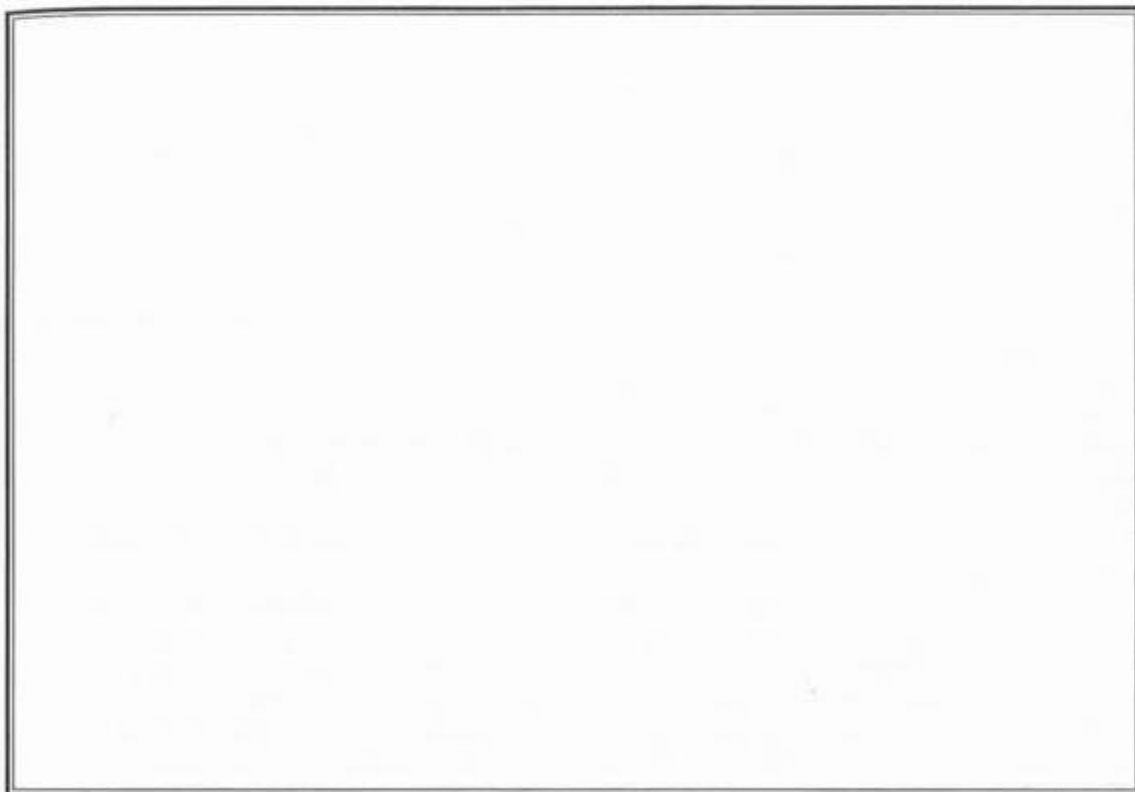
tes in the Eastern Alpine Region and its outskirts. The chronology of the 4th millennium BC was studied within the context of the project »The Settlement of the Ljubljana Moor«.

The project »Data Standards for Archaeological Sites and Monuments« was commenced in the year 2000.

The Institute published the journal *Arheološki vestnik* 51, 2000 and a monograph by S. Ciglenečki, *Tinje nad Loko pri Žusmu. Poznoantična in zgodnj srednjeveška naselbina*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 4, Založba ZRC, Ljubljana 2000.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

ZNANSTVENI SVET

Izredni član SAZU prof. dr. Rajko Bratož, doc. dr. Stane Granda, doc. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič (predsednik od 17. 4.), doc. dr. Vincenc Rajšp (do 1. 9.) prof. dr. Darja Mihelič (predsednica do 17. 4.), izredni član SAZU prof. dr. Jože Mlinarič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik/ca: doc. dr. Vincenc Rajšp, znanstveni svetnik (do 30. 5.), prof. dr. Darja Mihelič, znanstvena svetnica (od 30. 5.).

Znanstveni svetniki: doc. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, doc. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič, prof. dr. Darja Mihelič, doc. dr. Vincenc Rajšp (do 1. 9.).

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Petra Svoljšak.

Asistenti (mladi raziskovalci): Matjaž Bizjak, Alenka Cedilnik (do 1. 12.), Miha Kosi, Miha Preinfalk.

TEMELJNE RAZISKAVE

Zgodovinski inštitut Milka Kosa preučuje slovensko zgodovino do konca prve svetovne vojne. Inštitutsko delo zajema štiri tematske sklope, ki so: objava virov za slovensko zgodovino; topografija in kolonizacija slovenskega ozemlja; gospodarska in družbena zgodovina Slovencev; problemi slovenske zgodovine 19. in 20. stoletja. Te raziskave so raziskovalci do konca leta 2000 uresničevali v programsko-projektni obliki.

Slovenska zgodovina od antike do 16. stoletja

Vodja raziskovalnega programa: D. Mihelič.

Sodelavec: D. Kos.

V ta program sta bila v celoti ali delno vključena projekta:

Temeljne srednjeveške diplomatične in paleografske raziskave

Vodja projekta: D. Kos.

Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev

Vodja projekta: D. Mihelič.

Sodelavci: E. Holz, D. Kos, V. Rajšp.

D. Kos je paleografsko, sfragistično-heraldično in diplomatično raziskoval listine na jvažnejših plemiških ustvarjalcev na Kranjskem med letoma 1300 in 1400. V okviru projekta sta bili napisani dve razpravi o plemiških knjigah v 15. stoletju in plemiških listinah do začetka 14. stoletja. Sodeloval je v projektu prve znanstvene edicije in slovenskega prevoda ptujskega mestnega statuta iz 1513, za katerega je pripravil večino besedila (edicija, prevod, kazala).

Raziskoval je socialno sliko visokosrednjeveških in poznosrednjeveških višjih slojev prebivalstva na Slovenskem. Skušal je ovrednotiti izpovednost srednjeveških listin in novoveških historiografskih del za preučevanje zgodovine mentalitet in notranjedružinskih odnosov med plemstvom.

D. Mihelič za objavo pripravljala piransko notarsko knjigo 6 notarja Sklavona Bilona iz 1289 do 1292. Raziskovala je mikrotopografijo Sečovelj pred sredo 14. stoletja. Preučevala je etnične in verske elemente zgodnj srednjeveške zgodovine vzhodnoalpskega prostora, kot so jih dojemali zgodovinarji od 15. do 18. stoletja. V okviru teh raziskav je pripravila za objavo tri razprave. Raziskovala je različne vidike položaja meščank v srednjem veku na Slovenskem, zlasti v Primorju.

Slovenska zgodovina od 16. do 20. stoletja

Vodja raziskovalnega programa: V. Rajšp (do 1. 9.).

V. d. vodje raziskovalnega programa: B. Marušič (od 1. 9.).

Sodelavci: S. Granda, E. Holz, D. Kos, B. Marušič (do 1. 9.).

V ta program so bili v celoti ali delno vključeni projekti:

Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787

Vodja projekta: V. Rajšp.

Objava monografije Zgodovina prometa I

Vodja projekta: E. Holz.

Sodelavca: D. Kos, P. Svoljšak.

Odnos med mestom in zaledjem na Slovenskem (1500–1918)

Vodja projekta: B. Marušič.

Sodelavki: P. Svoljšak, M. Kacin Wohinz.

Zaton plemstva na Slovenskem

Vodja projekta: S. Granda.

Slovenci v primežu avstrijske cenzure med prvo svetovno vojno

Vodja projekta: P. Svoljšak.

Edicija virov od konca srednjega veka do danes

Vodja projekta: F. M. Dolinar pri Inštitutu za novejšo zgodovino.

Sodelavci: S. Granda, D. Kos, B. Marušič.

S. Granda je raziskoval začetke političnega slovenstva v Istri in Trstu v letu 1848/49. Pregledal je nekatere arhive na Dunaju. Raziskoval je slovensko-hrvaške odnose v letu 1848/49 in v zvezi s tem objavil članek v nemškem jeziku. Zastavil je raziskavo v zvezi s političnim in kulturnim življenjem v prvi polovici 19. stoletja, zlasti glede kulturnih konceptov. Preučeval je literaturo glede vprašanja zatona plemstva na Slovenskem, slednjo tudi med enomesečnim bivanjem na Dunaju.

E. Holz je nadaljevala z redakcijskim delom za objavo zvezka *Zgodovina prometa I* iz zbirke gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. Preučevala je državno uradništvo na Kranjskem od 18. stoletja do prve svetovne vojne. Rezultat te raziskave je ena objavljena razprava in druga v tisku. B. Marušič je nadaljeval delo pri objavi drugega dela korespondence dr. H. Tume. V zvezi s tem delom je objavil razpravo o dopisovanju H. Tume in V. Pittonija. Pripravil je komentarje pri objavi slovenskega prevoda domoznanske knjige *Goriško podnebje – Clima Goritiense* A. Muznika. Pripravljala je knjigo *Goriški spomini o Gorici in Goriški 1830 do 1918*.

V. Rajšp je v sodelovanju s sodelavci iz Arhiva Republike Slovenije nadaljeval s preučevanjem in objavo dela *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–*

1787. Izšel je 6. (od skupno načrtovanih sedmih) zvezek publikacije, ki obsega območje Dravske doline in Slovenskih goric.

P. Svoboda je bila do 24. 9. na porodniškem dopustu. Evidentirala je arhivsko gradivo in osnovno literaturo o tematiki avstrijske cenzure med prvo svetovno vojno. Arhivsko delo je opravljala v Državnem arhivu – vojnem arhivu na Dunaju. Na podlagi pridobljenih podatkov je mogoče ugotavljati razporeditev državljanov različnih narodnosti v Avstroogrske do različnih vprašanj in presoja o vojaški in politični zanesljivosti slovenskih državljanov do avstroogrske države.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU ima izpostavo oz. raziskovalno enoto v Novi Gorici. Vodi jo sodelavec inštituta B. Marušič. Nadaljeval je z urejanjem temeljne dokumentacije in knjižnice, ki jo ima enota v hrambi. Knjižnica šteje 1800 inventarnih števil. Do septembra je pri delu enote sodelovala Simona Vendramin, namenska sredstva za opravljanje njenih nalog je odobrila občina Nova Gorica. Imenovana je popisala knjižnico, urejala je tudi Tumovo zapuščino.

Raziskovalna enota se je aktivno vključila v strokovno delo pri počastitvi tisočletnice prve omembe Gorice in Solkana na slovenski in na italijanski strani ter pri izdaji dvojezičnega almanaha z izborom gradiva o tisočletni zgodovini Goriške. Sodelovala je pri pripravi dvojezičnega zbornika ob tisočletnici prve omembe Gorice, ki je v tisku.

V povezavi z Inštitutom za temeljne zgodovinske vede iz Gradca teče mednarodni projekt računalniške obdelave centralne kartoteke srednjeveških listin za Slovenijo Boža Otorepca, ki – čeprav v pokoju – še sodeluje pri delu inštituta. V sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije ter s sodelavcema B. Golcem in F. Barago se pripravlja objava prvega dela omenjenega gradiva, ki ima za cilj nadaljevanje *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku* 1–5 F. in M. Kosa.

Sodelavci inštituta so se vključili v pripravo obsežnega jubilejnega zbornika, posvečenega akad. prof. dr. V. Meliku, ki je v tisku.

V okviru inštituta poteka spremljanje slovenske zgodovinske literature. Nadaljuje oz. oblikuje se bibliografija slovenske zgodovine za obdobja, ki

jih obravnavamo raziskovalci na inštitutu, torej od pozne antike in zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne ter deloma za obdobje med obema vojnama. Bibliografija, ki nastaja sproti v delovni obliki, zavzema raznovrstne problematike, od politične, gospodarske, socialne, cerkvene zgodovine, prispevke, ki nastajajo na področju lokalne zgodovine, teorije zgodovine. Prostorsko posega na celoten slovenski etnični prostor ter se ne omejuje s sedanjimi mejami Republike Slovenije. V bodočnosti se bo raziskava razširjala tudi na dosežke evropskih zgodovinopisij, da bo podoba bibliografije slovenske zgodovine čim širša ter zato tudi bolj podrobna. Delo poteka tako s pomočjo zapisov v COBISS kot z rednim spremljanjem izhajajočih prispevkov v znanstvenem, strokovnem in poljudnem tisku. S sodelovanjem z oddelkom za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter na Pedagoški fakulteti v Mariboru bo pregled vseboval tudi neobjavljena dela, to je diplomske, magistrske in doktorske naloge. Zbrana bibliografija bo v pomoč ter informacijo raziskovalcem slovenske zgodovine.

Sodelavci inštituta opravljajo strokovne naloge tudi zunaj inštituta.

M. Bizjak se je udeležil simpozija o andeških grobih v Kamniku 22. in 23. 9.

A. Cedilnik se je udeležila seminarja grškega jezika v Patrasu (Grčija) od 17. 6. do 11. 7.

S. Grandaj je odgovorni urednik *Kronike*, član uredniškega odbora *Veteran vojne za Slovenijo*, sourednik za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, do septembra je bil predsednik Zgodovinskega društva za Slovenijo, nato njegov podpredsednik in član sveta Narodnega muzeja. Udeležil se je sestanka za pripravo enciklopedije za zgodovino zahodne Evrope v Schleiningu (Nemčija) 1. 6. in zborovanja zgodovinarjev na Rogli 27.–30. 9.

E. Holz je bila do septembra glavna urednica *Kronike*, poslej je članica uredniškega odbora, je članica uredniškega odbora *Glasnika ZRS Koper*. Udeležila se je zborovanja zgodovinarjev na Rogli 27.–30. 9.

D. Kosse je udeležil simpozija o andeških grobih v Kamniku 22. in 23. 9. Sodeloval je pri projektu in simpoziju Odnosi Slovenije in Bavarske v zgodnji in pozni gotiki v Regensburgu 15.–20. 10.

M. Kosi se je udeležil simpozija o andeških grobih v Kamniku 22. in 23. 9. in zborovanja zgodovinarjev na Rogli 27.–30. 9.

B. Marušič je za tisk pripravil zbornik *Goriški spomini*, je urednik zbornika *Goriški letnik*, glavni urednik *Solkanskega zbornika*, član uredništva *Primorskih srečanj*. Je predsednik Znanstvenega sveta Zgodovinskega inštituta Milka Kosa. V svetu Inštituta za novejšo zgodovino zastopa Ministrstvo za znanost in tehnologijo (zdaj Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport). Je član Istituto di storia sociale e religiosa iz Gorice in član Istituto di Incontri Culturali Mitteleuropei iz Gorice. 27. 6. je sodeloval pri zaključnem zasedanju italijansko-slovenske kulturnozgodovinske komisije v Vidmu.

D. Mihelič je sourednica za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, članica uredniškega odbora revij *Annales* in *Raziskovalec*; zastopa Slovenijo v mednarodni komisiji za zgodovino mest in v mednarodnem združenju za zgodovino Alp. Bila je svetovalka za humanistiko na Ministrstvu za znanost in tehnologijo, predsednica Znanstveno-raziskovalnega sveta za področje Narava in civilizacijsko-kulturna podoba Slovenije in Slovencev, članica Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega sveta, članica Komisije Republike Slovenije za nagrade in priznanja, članica Komisije za financiranje znanstvenega tiska in sestankov, članica Upravnega odbora ZRC SAZU. Udeležila se je organizacijskih okroglih miz Komisije za zgodovino Alp v Luganu (Švica) 4. 3. in 30. 9. in razgovora o možnostih raziskovalnega dela v državah na območju Balkana v Bad Godesbergu pri Bonnu (Nemčija) 27. 10., kjer je predstavila raziskovalne možnosti v Sloveniji.

V. Rajšp je urednik knjižne zbirke *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*; sourejal je *Melikov zbornik*.

P. Svoltjšak se je udeležila zborovanja zgodovinarjev na Rogli 27.–30. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Na inštitutu v Ljubljani in v izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. V Ljubljani se hrani tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Milka Kosa, v Novi Gorici pa Henrika Tume. V letu 2000 je knjižnica pridobila ali kupila okrog 400 knjižnih enot. Obiskalo jo je okrog 250 obiskovalcev, ki si je izposodilo okrog 250 knjig.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Vincenc Rajšp, Vladimir Kološa, *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, 6. zv.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Forschungsinstitut für Historische Grundwissenschaften, Karl-Franzens-Universität, Gradec, Avstrija: sodelovanje pri pripravi kartoteke srednjeveških listin za Slovenijo, ki jo je zbral, prepisal in komentiral Božo Otorepec; raziskovalno sodelovanje D. Kosa in V. Rajšpa.
- Institut für Geschichte, Universität Innsbruck, Avstrija: raziskovalno sodelovanje D. Kosa.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje D. Kosa
- Österreichisches Kriegesarchiv: Technische Universität; Institut für Informationssysteme, Abt. für Datenbanken und Expertensysteme, vse Dunaj, Avstrija: sodelovanje v zvezi s projektom Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju: raziskovalno in organizacijsko sodelovanje.
- Bildungswerk des Verbandes Deutscher Vermessungsingenieure, Fürsteneck, Nemčija: sodelovanje v zvezi s projektom Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787.
- Institut für Geschichte, Universität Regensburg, Nemčija: raziskovalno delo in sodelovanje D. Kosa pri projektu in pripravi simpozija.
- Université Pierre Mandès, Grenoble; Musée Dauphinois, Grenoble, Francija: sodelovanje v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.
- Slovenska teološka fakulteta v Rimu, Italija: sodelovanje v obliki vsakoletnih simpozijev.
- Biblioteca Statale Isontina v Gorici, Italija: raziskovalno sodelovanje B. Marušiča.
- Archivio e Biblioteca provinciale v Gorici, Italija: raziskovalno sodelovanje B. Marušiča.
- Archivio dello Stato v Gorici, Italija: raziskovalno sodelovanje B. Marušiča.
- Archivio dello Stato v Trstu, Italija: raziskovalno sodelovanje B. Marušiča.
- Magyar tudományos Akadémia, Budimpešta in Veszprém, Madžarska: sodelovanje v obliki izmenjave raziskovalcev in v obliki sodelovanja pri raziskavah o zgodovini obrti.

- Institut de l'Europe de Centre-Est, Lublin, Poljska: sodelovanje V. Rajšpa v zvezi z izdelavo kart iz cerkvene zgodovine.
- Eidgenössische Technische Hochschule, Zürich, Švica: sodelovanje D. Mihelič v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: sodelovanje D. Mihelič v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Matjaž Bizjak

Računske knjige v slovenskih deželah kot vir za zgodovino (13. do 15. stoletje), Filozofska fakulteta v Ljubljani, Oddelek za zgodovino, 27. 3. – magistrsko delo.

The estates of the bishops of Freising and Gurk in fifteenth-century Lower Styria and Upper Carniola: their administration and functioning, Central European University–Department of Medieval Studies, Budimpešta, 19. 6. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Stane Granda

Gospodarske razmere v Paglovčevem času, referat na simpoziju »Franc Mihael Paglovec (1679–1759)«, Kamnik, 16. 3., Šmartno v Tuhinju, 17. 3. *Prva odločitev Slovencev za Slovenijo*, predavanje o knjigi, Trst, 20. 3.

Raziskovalec humanistike v zankah strategije razvoja znanosti na Slovenskem, referat na posvetu »Strategija razvoja znanstvene in raziskovalne dejavnosti v Sloveniji«, SAZU, Ljubljana, 27. 3.

Predavanje o letu 1848 in predstavitev knjige *Prva odločitev Slovencev za Slovenijo*, Novo mesto, 31. 3.

Leto 1848 in Slovenci, novejša spoznanja, predavanje na sestanku študijske skupine za zgodovino, Osnovna šola Valentina Vodnika, Ljubljana, 4. 4.

Prva odločitev Celjanov za Slovenijo, predavanje in predstavitev knjige *Prva odločitev Slovencev za Slovenijo*, Zgodovinsko društvo Celje in Svetovni slovenski kongres, Celje, 16. 5.

Zgodovinski in politični problemi slovenskih narodnih in državnih simbolov, predavanje, Novo mesto, 9. 6.

Slovenska politika v Nabergojevem času, referat, Trst, 12. 6.

Govor na otvoritvi razstave o Blažu Potočniku, Ljubljana, 17. 6.

Die slovenischen Pilger zwischen Religion, Tourismus und Politik im 19. und 20. Jahrhundert, referat na »Mednarodnem kulturnozgodovinskem simpoziju Modinci«, Mogensdorf (Avstrija), 4.–7. 7. *Poosamosvo jítveno slovensko zgodovino pis je*, pet predavanj na »Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture«, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 10.–14. 7.

Intervju o knjigi *Prva odločitev Slovencev za Slovenijo*, Slovenski poslovni kanal, Ljubljana, 11. 7.

Poglavitne značilnosti slovenske zgodovine, predavanje na mednarodnem kongresu SIESC, Ljubljana, 23. 7.

Združena Slovenija in slovenska država, predavanje in prenos po Radiu Trst, Draga, 3. 9.

Predstavitev zbornika *Oblikovanje kulturnih ustanov in razvoj Novega mesta v kulturno središče Dolenjske*, Novo mesto, 27. 12.

Eva Holz

Primerjava zgodovine na maturi v Sloveniji in na Poljskem, koreferat na zborovanju zgodovinarjev na Rogli, 28.–30. 9.

Nekaj drobcev o Slovanih v avstrijskem delu Istre, referat na mednarodni konferenci »1400 letnica koprške škofije in omembe Slovanov v Istri«, Koper, 12.–14. 10.

Dušan Kos

Slovensko ozemlje na prepihu – promet in komunikacije v Leonardovi dobi, predavanje, Narodni muzej, Ljubljana, 11. 1.

Statut mesta Ptuja 1513, predstavitev knjige, Mestna občina Ptuj, Ptuj, 24. 4.

Ministeriali grofov Andeških na Kranjskem (do sredine 13. stoletja), referat na simpoziju v okviru dnevo evropske kulturne dediščine, Kamnik, 21. 9.

Branko Marušič

Solkan v slovenski književnosti, predavanje, Osnovna šola Solkan, 4. 2.

Predavanje o slovensko-italijanskih odnosih skozi zgodovino na okrogli mizi »Claustra Alpium Iuliarum«, KIC Križanke, Ljubljana, 11. 2.

Predstavitev knjige Antona Jerkiča *Pozdrav iz ...* (Nova Gorica 1999), Lavričeva knjižnica, Ajdovščina, 21. 2., Goriška knjižnica, Nova Gorica, 24. 2.

La storiografia slovena d'oggi, predavanje, Pokrajinski muzej v Gorici (Italija), 29. 2.

O Škorenjčku Matevžku Saša Vuge, predavanje, Goriška knjižnica, Nova Gorica, 9. 3.

Predstavitev knjige Petra Štiha *Villa quae Sclavorum lingua vocatur Goriza* (Nova Gorica 1999), Goriški muzej, grad Kromberk, 30. 3.

Storia degli Sloveni, predavanje, Univerza Ca' Foscari, Benetke (Italija), 24. 5.

Predstavitev knjige Marije Rutar, *Tolminska je ena sama pesem* (Tolmin 2000), Tolminski muzej, Tolmin, 8. 6.

Vipavski tabor 1870, predavanje, Škofijska gimnazija, Vipava, 21. 6.

Predstavitev prevoda knjige Antona Muznika *Clima goritiense* (Ljubljana 2000), tiskovna konferenca, Nova Gorica, 30. 6., Tolminski muzej, Tolmin, 30. 6., Gorica (Italija), 10. 11.

Predstavitev zbornika *Valentin Stanič – prvi alpinist v Vzhodnih Alpah* (Ljubljana 2000), Goriška knjižnica, Nova Gorica, 7. 9.

Gornje Posočje od leta 1800 dalje, predavanje na zborovanju slovenskih arhivarjev, Bovec, 4. 10.

Predstavitev faksimila knjige Simona Rutarja, *Zgodovinske črtice iz poknežene grofije Goriško-Gradiščanske* (Nova Gorica 2000), Goriška knjižnica, Nova Gorica, 5. 10.

Goriški novostrujar ji pred prvo svetovno vojno, predavanje na posvetu »Življenje in delo duhovnika Virgila Ščeka«, Sežana, 26. 10.

Gorica in Goriška v Rusjanovem času, predavanje na simpoziju o Edvardu Rusjanu, Nova Gorica, 25. 11.

Slovensko-italijanski odnosi v 19. stoletju vse do konca prve svetovne vojne, predavanje, Goriški muzej, grad Kromberk, 28. 11.

Predstavitev *Zbornika Milice Kacin Wohinz* (Ljubljana 2000), Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana 18. 10 in Goriški muzej, grad Kromberk, 5. 12.

Predstavitev zbornika *Zorko Jelinčič nad prezrtjem in mitom. Ob 100-letnici rojstva* (Ljubljana, Tolmin 2000), Tolminski muzej, Tolmin, 14. 12.

Darja Mihelič

Piransko olje in koprsko škofija (začetek 13. stoletja), referat na mednarodni konferenci »1400 letnica koprške škofije in omembe Slovanov v Istri«, Koper, 12.–14. 10.

Predavanje o pogojih raziskovalnega dela v Slove-

niji, Sedež ustanove Alexandra von Humboldta, Bad-Godesberg, Bonn (Nemčija), 27. 10.

Tipologija mest v hribovitem svetu Slovenije, predavanje na Univerzi v Kielu (Nemčija), 31. 10.

Miha Preinfalk

Služba Turjačanov deželi do leta 1500, predavanje, Historični seminar ZRC SAZU, Ljubljana, 4. 2.

Vincenc Rajšp

Predstavitev 5. zvezka *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, Celovec (Avstrija), 28. 3., Dunaj (Avstrija), 13.–14. 2., Celje, 23. 3., Maribor, 12. 5., Cerkvenjak, 22. 6.

Die Josephinische Landesaufnahme und andere Karten für das Gebiet Sloweniens im 17. und 18. Jahrhundert, predavanje na univerzi v Celovcu (Avstrija), 6. 4.

Darstellungen der katholischen und protestantischen Kirche in der slowenischen Geschichtsschreibung nach dem zweiten Weltkrieg, referat na 19. mednarodnem kongresu zgodovinarjev v Oslu (Norveška), 10.–13. 8.

Preureditev škofijskih meja z ozirom na koprsko škofijo v avstrijski dobi (1814–1829), predavanje v Koprju, 13. 10.

Petra Svoljšak

Arhivi prve svetovne vojne, predavanja za Rodoslovno društvo Slovenije, Svetovni slovenski kongres, 19. 12.

Predstavitev knjige Oto Luthar, *O žalosti niti besede, Uvod v kulturno zgodovino velike vojne*, ZRC SAZU, Ljubljana, 13. 10., Kobarid, 8. 12.

Pogovor o knjigi Oto Luthar, *O žalosti niti besede, Uvod v kulturno zgodovino velike vojne*, Radio Slovenija, program ARS, 23. 10.

Sodelovanje v dokumentarni oddaji TV Slovenija, »Rapalska kupčija«, TVS I, 11. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Matjaž Bizjak

Podiplomski študij na Central European University, Department of Medieval Studies, Budimpešta (Madžarska), 30. 8. 1999 – 23. 6. 2000.

Alenka Cedilnik

Udeležba na Seminarju grškega jezika in kulture, Univerza v Patrasu, Patras (Grčija), 17. 6.–11. 7. Delo v knjižnici na Dunaju (Avstrija), 5.–11. 3., 25.–27. 4.

Stane Granda

Delo v Haus- Hof- und Staatsarchivu na Dunaju (Avstrija), 10.–12. 2., 18. 6.–1. 7., 19. 11.–2. 12.

Dušan Kos

Delo v arhivu v Ptuj, 24. 3.
Delo v arhivih v Celovcu (Avstrija), 11. 4., 12. 6., 13. 7., 30. 10.
Delo v arhivu v Wolfsbergu (Avstrija), 12. 4.
Delo v arhivu v Gradcu (Avstrija), 6. 9.
Delo v arhivih na Dunaju in v Linzu (Avstrija), 2.–6. 12.

Miha Kosi

Delo v arhivu na Dunaju (Avstrija), 27.–30. 3.

Branko Marušič

Redno je obiskoval ustanove Biblioteca Statale Isontina, Archivio e Biblioteca provinciale v Gorici ter Archivio dello Stato v Gorici in Trstu (vse Italija).

Darja Mihelič

Delo v arhivu v Piranu, 19.–22. 9.
Delo v Nacionalni biblioteki na Dunaju (Avstrija), 24.–26. 1., 11.–14. 7.
Delo v univerzitetni knjižnici v Kielu (Nemčija), 30. 9.–4. 10.
Delo v bavarski državni knjižnici v Münchnu (Nemčija), 6.–11. 10.

Miha Preinfalk

Delo v arhivu v Celovcu (Avstrija), 11.–12. 4., 22.–25. 8., 30. 8.
Delo v arhivu v Gradcu (Avstrija), 5.–7. 6.

Vincenc Rajšp

Delo v arhivu v Kopru, 24. 3.
Delo v Kriegsarchivu, Verwaltungsarchivu ter Haus- Hof- und Staatsarchivu na Dunaju (Avstrija), 9.–11. 1., 24.–26. 1., 13.–16. 2., 5.–6. 3., 12.–16. 3., 9.–29. 7.

PEDAGOŠKO DELO

Stane Granda

Kulturna zgodovina; predavanja na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Uvod v historično antropologijo; predavanja za 3. letnik Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Sodeloval pri podiplomskem študiju Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Dušan Kos

Pomožne zgodovinske vede; predavanja za 3. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Sodelovanje pri podiplomskem študiju na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Latinska paleografija; predavanja za 3. letnik na Oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Darja Mihelič

Zgodovina srednjega veka; predavanja za 4. letnik na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Sodelovanje pri podiplomskem študiju Oddelka za zgodovino in Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vincenc Rajšp

Predavanja v letnem semestru za 2. letnik koprskih enote Pedagoške fakultete v Ljubljani.

MENTORSTVO

Stane Granda je sodeloval pri podiplomskem študiju Vinka Feliciana.

Eva Holz je sodelovala pri podiplomskem študiju Vinka Feliciana.

Dušan Kos je bil mentor doktorandu Matjažu Bizjaku in magistrandu Mihi Preinfalku. Sodeloval je pri podiplomskem študiju Nataše Bauman, Damjana Hančiča, Darje Kerec, Andreja Komaca, Janeza Mlinarja, Boštjana Mugerlija in Staneta Okoliša.

Branko Marušič je sodeloval pri podiplomskem študiju Andreja Malniča in Renata Podberšiča.

Darja Mihelič je bila mentorica doktorandu Mihi

Kosiju. Sodelovala je pri podiplomskem študiju Flavija Bonina, Tomaža Nabergoja, Vojka Pavlina, Kristine Kralj.

Vincenc Rajšp je bil mentor magistrandki Alenki Cedilnik.

Petra Svoltjšak je sodelovala pri podiplomskem študiju Jaka Marušiča.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

GRANDA, Stane. Ali bo naslednji slovenski svetnik graščakov sin. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Baragov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 17). Celje: Mohorjeva družba, 2000, str. 35-42.

GRANDA, Stane. Dolenjska v luči jožefinskih merjenj. *Arhivi*, 1999, letn. 22, št. 1/2, str. 68-72. [Izšlo v l. 2000.]

GRANDA, Stane. Jožef Verona ali tragedija prvega kamniškega revolucionarja. *Kamniški zb.*, 2000, letn. 15, str. 55-63.

GRANDA, Stane. Die slovenisch-kroatischen Beziehungen im Revolutionsjahr 1848/49. V: MORITSCH, Andreas (ur.). *Der Prager Slavenkongress 1848*, (Buchreihe des Institutes für den Donauraum und Mitteleuropa, Bd. 7). Wien; Köln; Weimar: Böhlau, 2000, str. 137-170.

HOLZ, Eva. Uradniška čast v 18. stoletju. Razmere v avstrijski Istri v času vlade Marije Terezije. *Acta Histriae*, 2000, letn. 8, št. 1=IX, str. 207-224.

MARUŠIČ, Branko. Dopisovanje med Henrikom Tumo in Valentinom Pittonijem. *Zgodovinski časopis*, 1999, letn. 53, št. 4, str. 531-551. [Izšlo v l. 2000.]

MARUŠIČ, Branko. Jubilantka Milica Kacin Wohinz. V: ČEPIČ, Zdenko (ur.), KACIN WOHz, Milica. *Zbornik Milice Kacin Wohinz*, (Prispevki za novejšo zgodovino, Letn. XL, 2000, št. 1). Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino, 2000, str. 11-36.

MARUŠIČ, Branko. Prispevek k planinski biografiji Zorka Jelinčiča. V: ROVŠČEK, Žarko (ur.). *Nad prezrtjem in mitom : [zbornik referatov s simpozija Zorko Jelinčič v slovenski preteklosti, Tolmin, 20. maja 2000]*. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije; Tolmin: Planinsko društvo, 2000, str. 67-72.

MIHELIČ, Darja. Ženska čast v istrskih mestih : (Trst, Koper, Izola, Piran, 14.-15. stoletje). *Acta Histriae*, 2000, letn. 8, št. 1=IX, str. 29-40.

Pregledni znanstveni članek

GRANDA, Stane. Ignacij Žitnik. V: LEGAN, Marjan (ur.), ROZMAN, Jože (ur.). *Žužemberški grad: suhokranjski zbornik 2000*. Žužemberk: Občina Žužemberk (s sodelovanjem Dolenjskega lista), 2000, str. 139-145.

GRANDA, Stane. Pomlad narodov in program Združene Slovenije : ali želi biti samostojna slovenska država brez kakršnekoli predzgodovine?. 2000 (*Ljublj.*), 2000, št. 127/128, str. 126-141.

GRANDA, Stane. Poosamosvojitveni pogled na slovensko preteklost = s posebnim ozirom na kulturnozgodovinsko problematiko. V: OREL, Irena (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2000, str. 349-363.

GRANDA, Stane. Skozi preteklost v sedanost in prihodnost. V: GABRIČ, Aleš (ur.). *Oblikovanje kulturnih ustanov in razvoj Novega mesta v kulturno središče Dolenjske*. Novo mesto: Društvo, 2000, str. 11-17.

KOSI, Miha. Die mittelalterlichen Städte Sloweniens im Lichte der Verkehrsverbindungen. V: BUSSET, Thomas (ur.), DUBUIS, Pierre (ur.), MATHIEU, Jon (ur.). *Ville et Montagne : Stadt und Gebirge*, (Histoire des Alpes, 2000/5). Zürich: Chronos, 2000, str. 63-75.

MIHELIČ, Darja. Städte in den Alpen und in den dinarischen Alpen : das Beispiel Slowenien. V: BUSSET, Thomas (ur.), DUBUIS, Pierre (ur.), MATHIEU, Jon (ur.). *Ville et Montagne : Stadt und Gebirge*, (Histoire des Alpes, 2000/5). Zürich: Chronos, 2000, str. 77-98.

MIHELIČ, Darja. Vstaja, imenovana »carmula« : Karantanijska, druga polovica 8. stoletja. *Tretji dan*, oktober 2000, 29, št. 9, str. 78-88.

Strokovni članek

GRANDA, Stane. Raziskovalec humanistike v zankah strategije razvoja znanosti na Slovenskem. V: KORDAŠ, Marjan (ur.), KRALJ, Alojz (ur.), STANOVNIK, Branko (ur.). *Strategija razvoja znanstvene in raziskovalne dejavnosti v Sloveniji: zbornik referatov na posvetu 27. marca 2000*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000, str. 29-34.

HOLZ, Eva. Mediteranske gospodarske panoge severne Istre ter njihov vpliv na oblikovanje duhovne in materialne kulture : poročilo o zaključenem projektu. *Glas. ZRS Koper*, 2000, št. 8, str. 74-75.

MARUŠIČ, Branko. Zorko Jelinčič : govor ob odkritju spominske plošče. V: ROVŠČEK, Žarko (ur.). *Nad preztjem in mitom : [zbornik referatov s simpozija Zorko Jelinčič v slovenski preteklosti, Tolmin, 20. maja 2000]*. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije; Tolmin: Planinsko društvo, 2000, str. 41-45.

MARUŠIČ, Branko. Tisoč let prve omembe Gorice in Goriške. *Mohorjev koled.*, 2000, str. 155-164.

MARUŠIČ, Branko. Tisoč let prve omembe Gorice in prve ozemeljske zasnove Goriške dežele. *Koled. - Goriška mohorjeva druž.*, 2000, str. 59-68.

MIHELIČ, Darja. Beseda proti predmetu. *Argo*, 2000, letn. 43, št. 1, str. 40-46.

MIHELIČ, Darja. Beseda zgodovinarke. V: INGOLIČ, Anton. *Gorele so grmade*, (Zbirka Zgodovinsko klasje). 1. izd. Ljubljana: DZS, 2000, str. 289-296.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

GRANDA, Stane. Ozadje upora proti Francozom 1809. leta. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 473-481.

MARUŠIČ, Branko. Goriška dežela v času Janeza Svetokriškega. V: POGAČNIK, Jože (ur.), FAGANEL, Jože (ur.). *Zbornik o Janezu Svetokriškem : prispevki s simpozija v Vipavskem Križu, 22. - 24. aprila 1999*, (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000, str. 201-207.

MARUŠIČ, Branko. K zgodovini slovenske likovne umetnosti na Goriškem pred prvo svetovno vojno. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 525-533.

MARUŠIČ, Branko. Politične koncepcije Henrika Tume leta 1918. V: VODOPIVEC, Peter (ur.). *Slovenske zamisli o prihodnosti okrog leta 1918 : narodna vlada, Država SHS in slovenske zamisli o prihodnosti pred letom 1918 in po njem : (simpozij 1998)*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2000, str. 54-64.

PREINFALK, Miha. Služba Turjačanov deželi do leta 1500. V: KOKOLE, Metoda (ur.), LIKAR, Vojislav (ur.), WEISS, Peter (ur.). *Historični seminar 3 : zbornik predavanj 1998-2000*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 117-134.

RAJŠP, Vincenc. Die Einstellung der Staatsbehörden in Wien gegenüber der katholischen Kirche bei den Slowenen im 19. Jahrhundert. V: FILIPOWICZ, Mirosław (ur.). *Proceedings of the commission internationale d'histoire ecclesiastique comparée, Lublin 1996. Part 4, Churches - states - nations in the enlightenment and in the nineteenth century, = Eglises - états - nations à l'époque des lumières et au XIXe siècle*. Lublin: Instytut Europejski, 2000, str. 256-260.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

MARUŠIČ, Branko. Zdravnik dr. Anton Muznik (1726-1803). V: MUZNIK, Anton. *Goriško podnebje*. Faks. izd. latinskega originala. Ljubljana: Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete: = Institute for History of Medicine of Medical Faculty: Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije: = Scientific Society of Slovenian Health Culture, 2000, str. 193-204.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

RAJŠP, Vincenc, GRABNAR, Marija, KOLOŠA, Vladimír. *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763-1787. Zv. 6, Sekcije 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 196, 197, 198 : karte = Josephinische Landesaufnahme 1763-1787 für das Gebiet der Republik Slowenien. Bd. 6, Sektionen 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 196, 197, 198 : Karten*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Arhiv Republike Slovenije, 2000. 19 zvd.

SUMMARY

The Institute of History Milko Kos researches Slovene history until the end of the First World War. Its work is divided into four activities: publishing the sources of Slovene history; topography and civilization of Slovene territory; economic and social history; the problems dealing with Slovene history of the 19th and the first half of the 20th centuries.

Researchers fulfilling this program work on different projects: diplomatic and paleographical researches dealing with the period of the Middle Ages; publishing the sources originating from the end of the Middle Ages until today; social relations and movements in Slovene history until 1918: such as decline and fall of the nobility in the Slovene regions, Slovene on a military map from 1763 to 1787, economic and social Slovene history, The Relationship between the town and surroundings, The Slovenes and the Austrian Censorship during World War I. Together with the Forschungsinstitut für historische Grundwissenschaften in Graz the Institute prepares a computer treating of the charter card index made by Božo Otoresec. The collaborators of the institute collaborate and edit the jubilee pub-

lication in the occasion of the 80th birthday of prof. Vasilij Melik.

The Institute is acquainted with the historical literature important for its work. The bibliography of the year 1997 is written by the aid of the COBISS computer program and contains about 500 books and periodicals.

The Institute has a large library containing books substantial for Slovene history, also including the scientific part of Milko Kos's and Henrik Tuma's private libraries. The other one mentioned is in the custody of the institute's unit of Nova Gorica.

The Institute closely cooperates with several important scientific institutions in other European countries (Austria, France, Italy, Hungary, Germany, Poland, Spain, Switzerland).

The Institute workers take an active part in various scientific tasks outside the Institute. Many collaborators of the institute cooperate in the process of study and postgraduate study at the University of Ljubljana. In the year 2000 the workers of the Institute gave several lectures on different subjects in Slovenia and abroad (Germany, Austria, Italy, Norway) and were active in pedagogical work.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), akademik prof. dr. Stane Gabrovec, akademik dr. Marijan Zadnikar, dr. Ana Lavrič, dr. Barbara Murovec (od 29. 8.), dr. Blaž Resman (podpredsednik od 29. 8.).

PERSONALNA SESTAVA

V. d. predstojnika: dr. Zoran Stančič, višji znanstveni sodelavec (do 31. 8.), dr. Oto Luthar, višji znanstveni sodelavec (od 1. 9.).

Znanstvena svetnica: dr. Ana Lavrič.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Blaž Resman (od 1. 12.).

Asistentka z doktoratom: dr. Barbara Murovec (od 1. 11.).

Višja strokovna sodelavka: Alenka Klemenc.

Asistenta z magisterijem: Miklavž Komelj, Helena Seražin (od 1. 5.).

Višja strokovna sodelavka: Romana Zajc (polovično delovnega časa).

Zunanji sodelavec: dr. Damjan Prelovšek, znanstveni svetnik.

TEMELJNE RAZISKAVE

Temeljne raziskave slovenske umetnostne preteklosti

Vodja projekta: A. Lavrič.

Sodelavci: B. Resman, A. Klemenc, M. Komelj, B. Murovec, H. Seražin; zunanji sodelavec D. Prelovšek.

Projekt združuje raziskave temeljnih poglavij iz slovenske umetnostne preteklosti od srednjega veka do moderne ter obsega vse umetnostne panoge, od arhitekture, kiparstva in slikarstva z grafiko do uporabne umetnosti. Glede na specializacijo raziskovalcev je raziskovalni program razdeljen na več sklopov.

V okviru raziskovanja virov za slovensko umetnostno zgodovino (A. Lavrič) je bil pregledan del gornjegrajskega arhivskega fonda ter gradivo ljubljanske škofijske pisarne za 2. polovico 18. stoletja, v dunajskih arhivih pa gradivo v zvezi z ljubljanskimi jezuiti. Raziskovanje baročnega kiparstva (B. Resman) se je nadaljevalo z arhivskim delom in terenskimi študijami, predvsem na Primorskem ter na Dolenjskem in v Posavju, večja pozornost je veljala tudi odprtim vprašanjem o življenju in delu ljubljanskih mojstrov F. Robbe in H. M. Löhra. Raziskave poznobaročnega kiparstva na Gorenjskem so bile sklenjene z zagovorom doktorske disertacije. A. Klemenc je nadaljevala urejanje Steletove zapuščine in redakcijo posameznih tém iz nje; veliko časa je zahtevalo uredniško delo z obsežnim jubilejnim zbornikom akademika Cevca *Vita artis perennis*. Ob raziskavah slovenske umetnosti (J. Brdar, M. Bergant) je M. Komelj posvetil večino časa pripravi doktorske disertacije *Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja*; krajše študijsko bivanje v Italiji je bilo namenjeno preučevanju sienskega in pizanskega slikarstva ter delu v tamkajšnjih knjižnicah. Raziskovanje baročnega slikarstva (B. Murovec) se je nadaljevalo s študijem posameznih spomenikov oz. slikarskih opusov iz 18. stoletja; vprašanje evropskih pobud v slovenskem baroku je bilo zaokroženo z zagovorom doktorske disertacije *Evropski likovni viri za baročno stropno slikarstvo v Sloveniji*. Rezultate dosedanjih raziskav renesančne in baročne arhitekture na Vipavskem, Goriškem in v Posočju (H. Seražin) je predstavila magistrska naloga *Razvojni tokovi v arhitekturi na Goriškem, Vipavskem in v Posočju od 1650 do 1780: vpliv Benetk na sakralno arhitekturo Goriško-gradiščanske grofije*; nadaljnjemu raziskovanju baročne arhitekture je bilo namenjeno tudi študijsko izpopolnjevanje na Dunaju. D. Prelovšek je nadaljeval z raziskavami Plečnikovega dela v Pragi in drugih povezav med slovensko in češko umetnostjo.

Nosilci znanstvenega, kulturnega in duhovnega življenja na Slovenskem v 18. stoletju

Vodja projekta: A. Lavrič.

Sodelavci: A. Lavrič, B. Resman, A. Klemenc, T. Faganel, V. Rajšp, J. Faganel, R. Zajc, zunanji sodelavec F. M. Dolinar.

Nadaljeval se je aplikativni interdisciplinarni raziskovalni projekt o znanstvenem, kulturnem in verskem življenju na Slovenskem v 18. stoletju; nekateri parcialni izsledki so bili objavljeni (A. Lavrič) oz. pripravljeni za objavo (F. M. Dolinar, V. Rajšp).

Skupne teme in umetniki v slovenskem in hrvaškem kiparstvu, slikarstvu in grafiki od 17. do 20. stoletja

Vodji projekta: A. Lavrič, M. Pelc.

Sodelavci: A. Lavrič, B. Resman, B. Murovec, M. Pelc, I. Reberski, M. Repanič-Braun.

Mednarodni projekt z izmenjavo slovenskih in hrvaških raziskovalcev (nosilec projekta na hrvaški strani je Institut za povijest umjetnosti, Zagreb) je odobrilo Ministrstvo za znanost in tehnologijo 1. 7. 2000 za obdobje dveh let. Uskladili smo teme raziskav in obseg izmenjav, izvedenih je bilo nekaj krajših študijskih obiskov Zagreba (B. Murovec) in Istre (B. Resman), nekateri izsledki raziskav so bili že objavljeni (B. Resman o Robbovih delih za Zagreb), večinoma pa bodo izmenjave raziskovalcev realizirane v letu 2001.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zbiranje dokumentarnega gradiva za umetnostno zgodovino slovenskega ozemlja (A. Klemenc, A. Lavrič, B. Murovec, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc).

Redno poteka dopolnjevanje in urejanje kartotek in fototeke: *topografska kartoteka spomenikov, kartoteka umetnikov, fototeka, stvarni katalog umetnostnozgodovinske literature, specialne kartoteke*. Podatki se zbirajo po literaturi in arhivih ter s terenskimi delom. Poleg dopolnjevanja kartotečnih evidenc obsega delo tudi delno računalniško vodeno dokumentacijo. Zbirka *Kulturni spomeniki na Slovenskem* je bila dopolnjena s 1300 enotami v računalniškem programu Access.

Uredniško delo: Izšel je 5. letnik inštitutske revije

Acta historiae artis Slovenica (uredniški odbor: A. Klemenc, A. Lavrič, B. Murovec, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin), izšel je jubilejni zbornik ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca *Vita artis perennis* (uredniški odbor: A. Klemenc, A. Lavrič, A. Kropej, B. Resman), opravljeno je bilo obsežno pripravljeno delo za jubilejni zbornik M. Zadnikarja, ki bo izšel v letu 2001 (uredniški odbor: A. Klemenc, A. Lavrič, B. Resman, A. Zadnikar). B. Resman je zunanji urednik za področje umetnostne zgodovine pri *Enciklopediji Slovenije*.

Predavanja: B. Murovec organizira v okviru inštituta strokovna predavanja domačih in tujih raziskovalcev:

- Alenka Vodnik: *Preučevanje tekstilnih vzorcev kot pomožna metoda slogovne analize: Beljaška slikarska delavnica v 15. stoletju*, 10. 1.
- Mikla v Komelj: *Zgodnje iluminacije Dantejeve Božanske komedije*, 11. 12.

Svetovanje: inštitutski raziskovalci svetujejo strokovnjakom z drugih področij humanistike in družboslovja in študentom umetnostne zgodovine, ki pogosto iščejo pomoč na inštitutu.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Klemenc.

Bibliotekarsko obdelani knjižni fond se je v letu 2000 povečal za 244 enot, v obdelavo je potrebno oddati še 180 v tem letu pridobljenih publikacij. Knjižnico je obiskalo 55 zunanjih uporabnikov, ki so v čitalnici uporabili 388 enot, na dom pa so si vključno z inštitutskimi delavci sposodili 157 knjižnih enot.

Za *Acta historiae artis Slovenica* smo vzpostavili zamenjavo s šestimi novimi inozemskimi inštitucijami.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta historiae artis Slovenica* 5. ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2000, 232 str.
- *Vita artis perennis. Ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU, Založba ZRC, Ljubljana, 2000, 604 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2000 so imeli raziskovalci inštituta stike z naslednjimi tujimi inštitucijami:

- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität Salzburg.
- Istituto per le Ricerche di Storia Sociale e Religiosa, Vicenza.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Storia e Critica delle Arti »Giuseppe Mazzariol«, Benetke.
- Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio, Vicenza.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Kommission für Kunstgeschichte, Dunaj.
- Kunsthistorisches Institut, Firenze.
- Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München.
- Universität München, Institut für Kunstgeschichte, München.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität Wien, Dunaj.
- Valvasorjeva zbirka Nadškupije zagrebačke, Zagreb.
- Institut za povijest umjetnosti, Zagreb.
- Karl-Franzens-Universität, Gradec.
- Hrvatski institut za povijest, Zagreb.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Helena Seražin

Razvojni tokovi v arhitekturi na Goriškem, Vipavskem in v Posočju od 1650 do 1780. Vpliv Benetk na sakralno arhitekturo Goriško-gradiščanske grofije, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino, 21. 4. – magistrska naloga.

Blaž Resman

Poznobaročno kiparstvo na Gorenjskem, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino, 14. 6. – doktorska disertacija.

Barbara Murovec

Evropski likovni viri za baročno stropno slikarstvo v Sloveniji, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino, 13. 10. – doktorska disertacija.

**PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI
JAVNI NASTOPI****Miklavž Komelj**

Opomenu kiparskega opusa Jakova Brdarja in monografiji Andreja Medveda. Galerija Hermana Pečariča, Piran, 29. 8.

Ana Lavrič

Das Kollegium in Laibach und seine künstlerischen Verbindungen mit den benachbarten Ordenshäusern. Mednarodno posvetovanje: Die Jesuiten im Wien. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, 20. 10.

Barbara Murovec

Pomen in podoba baročnega stropnega slikarstva v Sloveniji. Cikel predavanj Bogastvo slovenske naravnosti in kulturne dediščine v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine. ZRC SAZU, Ljubljana, 27. 9.

Helena Seražin

Arhitektura prenove koprške stolnice v prvi polovici 18. stoletja. Mednarodna znanstvena konferenca: 1400-letnica koprške škofije in omembe Slovanov v Istri. Koper, 13. 10.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA****Ana Lavrič**

Dunaj (delo v arhivih – medakademijska izmenjava), 16.–21. 10.

Miklavž Komelj

Padova, Firenze, Assisi, Rim (proučevanje slikarstva prve polovice 14. stoletja, zlasti Giottovega, študij literature), 28. 10.–4. 11.

Barbara Murovec

Graz (Karl-Franzens-Universität), Dunaj: študijsko izpopolnjevanje, oktober–december.

Benetke, München, Zagreb: krajši študijski obiski.

Helena Seražin

Österreichische Nationalbibliothek in Institut für Kunstgeschichte der Universität Wien, Dunaj, 14. 5.–4. 6.

Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München, 14. 7.

Archivio di stato di Venezia, Benetke, 21. 7.

Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Storia e Critica delle Arti »Giuseppe Mazzariol«, Benetke, 8. 8. in 12. 12.

MENTORSTVO

Ana Lavrič je bila mentorica mlademu raziskovalcu doktorandu Miklavžu Komelju.

Blaž Resman je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki Heleni Seražin.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB**ČLANKI IN SESTAVKI**

Izvirni znanstveni članek

KOMELJ, Miklavž. Sodelovanje med Jožetom Plečnikom in Maksom Bergantom. *Acta hist. artis Slov.*, 2000, 5, str. 191–204, ilustr.

LAVRIČ, Ana. Baraga v slovenski likovni umetnosti. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Baragov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 17). Celje: Mohorjeva družba, 2000, str. 227–248.

LAVRIČ, Ana. Načrt graškega arhitekta Josepha Hue-

berja za škofovsko cerkev v Gornjem Gradu. *Acta hist. artis Slov.*, 2000, 5, str. 151–166, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Antonim Engel: konzervativni modernista. *Arhitekti (Praha)*, 2000, št. 2, str. 84–86, ilustr.

RESMAN, Blaž. Epilog k Francescu Robbi. *Acta hist. artis Slov.*, 2000, 5, str. 167–189, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Samostanska cerkev na Kostanjevi-

ci pri Novi Gorici. *Acta hist. artis Slov.*, 2000, 5, str. 67-81, ilustr.

Strokovni članek

KLEMENC, Alenka. Upodobitve dr. Franceta Steleta. *Kamniški zb.*, 2000, letn. 15, str. 64-75, ilustr.

KOMELJ, Miklavž. Ohraniti sanje. *Likov. besede*, 2000, št. 53/54, str. 78-85, ilustr.

KOMELJ, Miklavž. Paul Klee Poezija, Gedichte. *Likov. besede*, 2000, št. 51/52, str. 130-138, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Jože Plečnik: Paviljon : vrtni paviljon, Briuni, Hrvatska, 1955-1956. *Oris (Zagreb)*, 2000, vol. 4, br. 8, str. 148-157, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Obnova Loosovy vily Müller v Praze. *Auto Exclus*, 2000, št. 2, str. 112-113, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Plečnikov učenec. V: *Daniilo Firšt: arhitektura*. Ljubljana: Cankarjev dom, 2000, str. 152-154.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi
LAVRIČ, Ana. Cerkevna umetnost na naših tleh v primežu razsvetljenega absolutizma in janzenističnega rigorizma. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 439-460, ilustr.

MUROVEC, Barbara. Wagingerjeva Alegorija petih čutov v gradu Brežice. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 403-408.

MUROVEC, Barbara. Zbirka slik v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. V: BROLIH, Polikarp, KRAJNC, Silvin. *Frančiškani v Ljubljani : samostan, cerkev in župnija*. Ljubljana: Samostan in župnija Marijinega oznanjenja, 2000, str. 347-373, ilustr.

nija Marijinega oznanjenja. Ljubljana: Samostan in župnija Marijinega oznanjenja, 2000, str. 347-373, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Arhitektura zgodovina in pomen frančiškanske cerkve v Ljubljani. V: BROLIH, Polikarp, KRAJNC, Silvin. *Frančiškani v Ljubljani : samostan, cerkev in župnija Marijinega oznanjenja*. Ljubljana: Samostan in župnija Marijinega oznanjenja, 2000, str. 274-300, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Češki odmevi v Plečnikovih umetnostih. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 571-577, ilustr.

RESMAN, Blaž. Nekaj »novih« del Henrika Mihaela Löhra. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 409-421, ilustr.

RESMAN, Blaž. Oltarna oprema in plastika v cerkvi Marijinega oznanjenja. V: BROLIH, Polikarp, KRAJNC, Silvin. *Frančiškani v Ljubljani : samostan, cerkev in župnija Marijinega oznanjenja*. Ljubljana: Samostan in župnija Marijinega oznanjenja, 2000, str. 301-346, ilustr.

SERAŽIN, Helena. Goriške in gradiščanske stavbarske delavnice v 18. stoletju. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis : ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 387-402.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

RESMAN, Blaž. Cerkev sv. Janeza Krstnika v Nadgorici. V: JARC, Janko (ur.). *700 let Nadgorice : [zbornik ob 700 letnici prvega imenovanja kraja]*. Nadgorica: Odboj za pripravo proslave 700 letnice Nadgorice, 2000, str. 53-74, ilustr.

SUMMARY

Within the research project of basic investigations into the history of Slovene art, work was going on according to the selected thematic clusters. Researches into the sources for Slovene art history were focused mainly on the documents of the 2nd half of the 18th century from Gornji Grad and the Ljubljana Diocese Office; Viennese sources connected with the Ljubljana Jesuits were examined. Researches into the documents, together with field work, concerning Baroque sculpture in the regions of Primorska and Dolenjska were continued; considerable at-

tention was paid to open questions about the life and work of two Ljubljana sculptors, F. Robba and H. M. Löhr. Researches into the late-Baroque sculpture in the Gorenjska region resulted in a doctoral thesis which obtained a doctor's degree to the candidate. Continued were researches into Baroque painting in Slovenia with special study of individual monuments or painting *oeuvres* of the 18th century. The question of European influences on Slovene Baroque painting was presented in a doctoral thesis *European Art Sources of Baroque Ceiling*

Painting in Slovenia, which obtained a doctor's degree to the candidate. The results of the researches into the Renaissance and Baroque architecture in the Vipava Valley, Gorizia region and the Soča Valley were presented in a thesis *Developmental Trends in the Architecture of the Gorizia-, Vipava Valley- and the Soča Valley Regions from 1650 until 1780: the Influence of Venice on Ecclesiastical Architecture of the Gorizia-Gradisca County*, which obtained the MA degree to the candidate. Further investigations of Baroque architecture were also supported by complementary studies in Vienna. D. Prelovšek carried on the research into Plečnik's works in Prague and into other links between Slovene and Czech art.

The work of the interdisciplinary project on the presentation of the leading personalities in scientific, cultural and spiritual life of 18th century Slovenia was continued; some partial findings were published or prepared for publication.

The institute's researchers gave several lectures (Ljubljana, Koper, Piran, Vienna); in their studies they collaborated with several foreign institutions in Prague, Munich, Venice, Graz, Vienna, etc.

The 5th volume of the institute's annual *Acta historiae artis Slovenica* and the *festschrift* for Emilijan Cevc, *Vita artis perennis*, were published; preparatory works were done for the publication of the *Zadnikar Festschrift* in 2001. The institute also continued to organize scholarly lectures.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), dr. Ivan Klemenčič, dr. Metoda Kokole (od 20. 4.), akademik Uroš Krek (od 20. 4.), akademik Lojze Lebič (od 20. 4.), prof. dr. Andrej Rijavec (do 19. 4.), prof. dr. Jože Sivec (do 19. 4.), dr. Jurij Snoj.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Ivan Klemenčič, znanstveni svetnik.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Jurij Snoj.

Asistentka z doktoratom: dr. Metoda Kokole.

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Tomaž Faganel.

Asistentka z magisterijem: mag. Nataša Cigoj Krstulović (do 31. 10.).

Asistenta: Radovan Škrjanc (do 31. 8.), Alenka Baggerič (od 1. 11.).

Bibliotekarka: Darja Frelih, višja strokovna sodelavka.

Tajnica: Romana Zajc, višja strokovna sodelavka (polovico delovnega časa).

TEMELJNE RAZISKAVE

Temeljne raziskave slovenske glasbene preteklosti
Vodja projekta: I. Klemenčič

Raziskave srednjeveške glasbe (J. Snoj)

Za simpozij Mednarodnega muzikološkega društva v Budimštepi in Visegrádu je bila pripravljena in tam predstavljena študija o sekvencah v vzhodnem delu oglejskega patriarhata. Za bienalno konferenco o srednjeveški in renesančni glasbi v or-

ganizaciji oxfordske univerze in tamkašnjega st. Peter's Collegea je bila izdelana in predstavljena razprava o žičkih glasbenih kodeksih in primerih njihovih povezav z Gradcem in Prago. Za obe besedili sta bila objavljena povzetka predavanj, objavljeni pa sta bili tudi dve celotni razpravi z mednarodnih konferenc: s simpozija v Splitu, ki je obravnaval srednjeveške glasbene kulture vzhodne in zahodne obale Jadrana do začetka 15. stoletja, prispevek o italijanskih vplivih na gregorijanski koral na Slovenskem in za seminar o zgodovini knjige do leta 1500 v Oxfordu obravnava fragmentov s srednjeveških glasbenih kodeksov v ljubljanskih arhivih in knjižnicah. Izšla je še razprava o pesemskem oficiju iz kranjskega antifonala, opravljen je bil tudi študij žičkih rokopisov v Univerzitetni knjižnici v Gradcu.

Renesansa (zunanja sodelavca mag. Ivan Florjanc (Rim – Ljubljana), dr. Edo Škulj; A. Bagarič, T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole)

Pri Založbi ZRC je izšla obsežna monografija *Clare vir*, ki vsebuje v izboru znanstveno besedo več avtorjev o Jacobu Gallusu, njegovem življenju in delu. Posvečena je 450-letnici skladateljevega rojstva in namenjena tudi širšemu krogu bralstva, vključujoč daljše povzetke v šestih jezikih. Isti obletnici je namenjena tudi izdaja vseh sto Gallusovih madrigalov na treh zgoščenkah v interpretaciji vokalnega seksteta Singer Pur iz Regensburga, skupaj s knjižno publikacijo s tremi spremnimi študiji ter njihovimi prevodi v tri svetovne jezike. Skupna izdaja Založbe ZRC in založbe Ars Musici iz Freiburga je v sklepni fazi korektur (zaradi polletne bolezenske odsotnosti urednika bo izšla v začetku leta 2001). Nadaljeval se je primerjalni študij za analitično obravnavo Gallusovega kompozicijskega stavka začenši z mašnimi deli. Gallusovo življenje in delo sta bila predstavljena na vabljenih predavanjih na mednarodni zborovski konferenci v Linzu in na Dnevih evropske kulturne dediščine v Ljubljani. Leonardu da Vinciju in glasbi sta bili posvečeni predavanji v Narodnem muzeju in na Radiu Slovenija (s ponovitvijo).

Barok (zunanji sodelavec dr. Bojan Bujić (Oxford); T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole, J. Snoj)

Za *Monumenta artis musicae Sloveniae* je bil pripravljen notni del obsežne zbirke Gabrijela Plavca *Flosculus vernalis*, uvodni del s predstavitvijo skladatelja je zahteval še dopolnitve (zaradi daljše bolezenske odsotnosti urednika je izid zvezka pred-

viden v letu 2001). Tudi zbirka latinskih motetov Isaaca Poscha *Harmonia concertans* je v sklepni fazi priprav, večidel opravljenih korektur notnega dela in pregleda inštitutskega sodelavca v Oxfordu; po lekturi revizijskega poročila in prevodu v angleščino bo pripravljena za natis. Na podlagi Poscheve instrumentalne glasbe (30. zv. *Monumenta*) in italijanskih skladateljev je bil v prostorih SAZU organiziran javni koncert *Plesna glasba zgodnjega 17. stoletja* z milansko instrumentalno in plesno skupino Asymmetrical Mirror; posnela ga je tudi nacionalna televizija (in predvajala januarja 2001). Začele so se raziskave glasbenega opusa v Kopru delujočega zgodnjebaročnega skladatelja Gabriella Pulitija. Za načrtovane transkripcije skladateljevih del v *Monumenta artis musicae Sloveniae* je bilo pregledano notno in drugo gradivo v Firencah (Nacionalna knjižnica in Muzikološka knjižnica Centra za renesančne študije harvardske univerze), v Bologni (Glasbeni bibliografski muzej), v Pulitijevem rojstnem kraju Montepulcianu (Škofijski in kapiteljski arhiv) in v Londonu (British Library). Iz hranišč v Firencah, Bologni in Londonu so bile pridobljene mikrofilmske kopije notnega gradiva. Znotraj znanstveno-kritičnih izdaj zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* se načrtuje sestava mednarodnega uredniškega odbora s predstavniki iz Italije, Hrvaške, Slovenije in širše, za izdajo zbranih del Gabriella Pulitija. – Izšle so razprave o plesni glasbi zgodnjega 17. stoletja, ki se osredotočajo na instrumentalne suite Isaaca Poscha, modalnost in tonalnost v Dolarjevem psalmu *Nisi Dominus* in daljše besedilo o vidikih muzikološke recepcije Bachove glasbe. Na simpoziju na Trinity College v Dublinu je bil predstavljen referat o zgodnjebaročni duhovni monodiji v beneških mestih severovzhodne strani jadranskega morja.

Opravljen so bile priprave za mednarodno dvodnevno srečanje, posvečeno Tartiniju in kulturnemu življenju v slovenskih obalnih mestih, ki bo spomladi 2001 v Portorožu in Piranu. V teku so priprave na dvodnevni mednarodni simpozij, ki bo pod pokroviteljstvom SAZU potekal oktobra 2001 in bo posvečen 300-letnici *Academie Philharmonicorum Labacensium*. Na vabila se je odzvalo dvajset muzikologov, prišlo je do stikov z vodstvi SAZU, Slovenske filharmonije in Narodne in univerzitetne knjižnice za spremne prireditve (razstava, koncerta). Za oddajo nacionalne televizije je bilo posneto jubilejno razmišljanje ob tristoletnici Slovenske filharmonije.

Klasicizem (zunanjí sodelavec dr. Aleš Nagode; I. Klemenčič, M. Kokole, R. Škrjanc)

Za zbirko *Monumenta artis musicae Sloveniae* je bilo v zvezku *Arije in dueti* Jakoba Zupana v strnjeni obliki dopolnjeno uvodno besedilo in dodano revizijsko poročilo. Za drugi in zadnji zvezek (št. 38), posvečen večjim vokalno-inštrumentalnim skladbam Jakoba Zupana, je bil izdelan generalni bas, v pripravi so še korekture notnega dela in revizijsko poročilo. Dokončno pripravljen in pred natisom je prvi zvezek svečanih maš Venceslava Wratnyja (*Missa in B*). Ministrstvo za kulturo ga je vdrugo podprlo s polovično predračunsko vrednostjo, kot poslej podpira tudi druge zvezke. Medtem je bil prav tako v računalniški obliki oddan v tiskarno rukopis Wratnyjeve druge maše (*Missa in A*, zv. 39) z revizijskim poročilom, prevodom in opravljeno lekturo. – Končan je bil študij z uspešnim zagovorom magistrskega dela *Vprašanje sloga v skladbah Jakoba Frančiška Zupana*. Na podlagi tega študija je bil pripravljen in objavljen prvi del razprave o vprašanju slogovne označitve cerkvenih skladb Jakoba Zupana. Na mednarodnem muzikološkem simpoziju v Bariju, posvečenem skladatelju Niccolòju Piccinni ju, je bil predstavljen referat o izvedbi opere tega skladatelja v Ljubljani in o drugih virih italijanske opere buffe v kranjski prestolnici v drugi polovici 18. stoletja. Objavljeno je bilo besedilo o šesti simfoniji Ludwiga van Beethovna in skladateljevih zvezah z Ljubljano, potem ko je v nedavnih mednarodnih raziskavah z upoštevanjem partiture tega dela iz Narodne in univerzitetne knjižnice z Beethovnovimi lastnoročnimi dodatki prišlo do nekaterih novih ugotovitev.

Romantika (N. Cigoj Krstulović, T. Faganel)

Za doktorsko delo *Čitalništvo na Slovenskem od ustanovitve Glasbene matice (1872) do prve svetovne vojne* se je začelo oblikovati besedilo, ki bo zaradi nastale zamude končano naslednje leto. Po dveh vabljenih predavanjih na simpozijih o Gerbiču in Glasbeni matici in o salonskih glasbi v drugi polovici 19. stoletja na Slovenskem so bile objavljene razprave, o tem obdobju je bilo objavljeno tudi besedilo, ki obravnava vlogo in pomen zborovskega petja na Slovenskem. Na isto obdobje slovenske glasbe se je nanašala radijska oddaja iz cikla Pota naše glasbe s predstavitev tedanje klavirske glasbe. Na mednarodni simpozij *Hugo Wolf in sodobniki* v Slovenj Gradcu je bil uvrščen referat o skladateljevem sodobniku Antonu Schwabu.

Objavljeni sta bili besedili o koncertni dejavnosti Glasbene matice do prve svetovne vojne in o zborovskih skladbah Josipa Ipavca.

Dva stoletja (T. Faganel, I. Klemenčič)

Na vabljenem predavanju v okviru Slovenskih glasbenih dni je bilo obravnavano vprašanje, ali je L. M. Škerjanc zborovski skladatelj. Z dirigentom U. Lajovcem je bil opravljen razgovor o možnostih izdaje partiture *Črni mask* Marija Kogoja.

Celotno obdobje slovenske glasbene zgodovine (zunanjí sodelavec dr. Borut Loparnik; T. Faganel, D. Frelih, I. Klemenčič, J. Snoj)

Na vabljenem predavanju na mednarodnem simpoziju o sodobnosti in prihodnosti podonavskih držav kot evropske glasbene regije je bil predstavljen referat z vprašanjem, ali se položaj in prihodnost glasbene kulture ob robu razlikujeta od tiste v evropskih glasbenih središčih. Na inštitutu pripravljen, pri Založbi ZRC natisnjen in v izdaji Slovenskega muzikološkega društva je izšel zbornik posvečen sedemdesetletnici muzikologa Jožeta Sivca, ki vsebuje poleg uvodne besede 20 razprav in slavljenčevo bibliografijo. Pri založbi SAZU, Založbi ZRC, Založbi Obzorja in Helidon je izšla antologija slovenske glasbe *Musica noster amor*, ki na 16 zgoščenkah in s spremno knjižno publikacijo predstavlja v izboru slovensko glasbo od srednjega veka do danes. Pripravljen in pregledano je bilo tudi angleško besedilo te antologije pred knjižnim oblikovanjem in natisom. Za predstavitev njene slovenske različice je izšlo nekaj prispevkov (dva revialna članka in trije časopisni polemični odzivi s pojasnili antološke zasnove).

Po začetnih lanskoletnih pogovorih med avstrijsko akademijo znanosti na Dunaju, njeno Kommission für Musikforschung, in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, ki jo bona prošnja predsednika SAZU zastopal Muzikološki inštitut ZRC SAZU, je prišlo septembra do obiska vodje te komisije dr. Rudolfa Flotzingerja, tudi dopisnega člana Slovenske akademije, in sodelavke tamkašnjega inštituta dr. Andree Harandt; razgovor s predstojnikom Muzikološkega inštituta je bil posvečen dolgoročnemu sodelovanju obeh ustanov. Prva stvarna oblika znanstvenih stikov je priprava Avstrijskega glasbenega leksikona (*Österreichisches Musiklexikon*), za katerega je bil inštitut naprošen, da bi njegovi sodelavci dodali manjkajoča gesla, za gesla o slovenski glasbi in glasbenikih napisali razlage, pre-

gledali pa bi lahko že napisana gesla zaradi možnih dopolnitev. Takšno sodelovanje je zaradi šeststoletnega življenja v skupni habsburški državi naravno in seveda tudi v interesu slovenske glasbene kulture, njene predstavitve v svetu. Povabljeni smo bili nadalje, da z dvema predstavnikoma v letu 2001 sodelujemo na dvodnevni delavnici na Dunaju, ki bo obravnavala problematiko pisanja glasbene zgodovine prek meja. Ker se načrtuje izid prvega zvezka avstrijskega glasbenega leksikona jeseni 2001, se je v inštitutu že začel pregled in dopolnjevanje geslovnika.

Repertoarna analiza starejšega glasbenega rokopisa

Vodja projekta: J. Snoj

V okviru tega projekta je bil izdelan vsebinski indeks za drugi del antifonala NŠAL, Rkp 18, ki izvira iz Kranja. Indeks, ki ima obliko podatkovne baze z okoli 3000 vnosi, je narejen po metodologiji mednarodne skupine Cantus planus; v 11 poljih daje za vsako od enot rokopisa osnovne glasbene in liturgične podatke. Delo je predvideno za objavo na internetu, in sicer na spletni strani kanadske University of Western Ontario. Trenutno je v usklajevalnem postopku na omenjeni univerzi. Pri njegovih izdelavi sta sodelovali dve študentki muzikologije.

Mobilnost glasbenikov in glasbeno-idejnih tokov na Slovenskem od 16. do 19. stoletja

Vodja projekta: M. Kokole

Začel se je študij lutenjske glasbe v Trstu delujočega skladatelja Giacoma Gorzanisa, ki je bil povezan s kranjskimi stanovi. Najprej se je študij usmeril v seznanjanje z literaturo in pridobivanje virov, začela se je transkripcija tabulatur skladateljevih zbirk. Za revijo *Musica e storia* je bil pripravljen in oddan članek o beneških vplivih na produkcijo zgodnjebaročnih motetov v Notranjeavstrijskih deželah. Razprava vsebuje glasbeno-komparativno analizo monodičnih motetov italijanskih graških dvornih glasbenikov v primerjavi s tovrstnimi skladbami domačih skladateljev, kot sta bila Isaac Posch in Heinrich Pfendner. Ugotovitve, ki jih navaja omenjena študija, dokazujejo aktivno vlogo slovenskega prostora v širitvi te zgodnjebaročne glasbene oblike iz Italije proti severu. Članek vse-

buje tudi vsebinsko analizo treh inventarjev muzikalij, popisanih v tretjem desetletju 17. stoletja (ljubljskega, krškega in beljaškega). Na podlagi simpozijskega referata je bila izdelana razširjena študija o italijanski glasbeni komediji in v Ljubljani nastali baročni operi *Il Tamerlano*, ki je načrtovana za izdajo v zborniku Evropske znanstvene fundacije v projektu o glasbenem življenju v Evropi med letoma 1600 in 1900. V sklepno 19. stoletje raziskovalnega projekta se vključuje objavljeno besedilo o samospevnem opusu skladatelja Frana Gerbiča.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Evidentiranje in katalogiziranje virov (zunanjia sodelavka Urša Šivic; D. Frelih, M. Kokole, J. Snoj) Za RISM v Frankfurtu se je nadaljeval podroben računalniški popis rokopisnega gradiva iz novomeškega Frančiškanskega samostana. Katalogizacija je bila dvakrat poslana v korekture Centralni redakciji v Frankfurt. Opravljene so bile korekture treh pošilk pregledanega gradiva (skupaj 221 enot). Novi RISM-ov CD rom, ki naj bi izšel decembra 2000, bo vključeval v kumulativni obliki 778 (starih in novih) katalogiziranih enot iz Slovenije. Nadaljevalo se je skeniranje glasbenih rokopisov (251 strani gradiva iz ljubljanske stolnice) in začelo prenašanje skeniranega gradiva na CD rome (6 CD romov z 11 enotami na 1320 straneh arhivskega gradiva). – Za RILM v New Yorku se je nadaljeval bibliografski popis izbora tekoče slovenske muzikološke literature. Poslanih je bilo 20 bibliografskih enot za leto 1998, od tega 18 z abstrakti. Zvezek *RILM Abstracts* za leto 1997 je po načrtu morja že izšel decembra 2000, a še ni na voljo za poročanje. V delo za RILM je bila uvedena sodelavka z Inštituta za glasbeno narodopisje Urša Šivic, ki je za področje glasbene folklorne vnesla 18 vpisov bibliografskih enot.

T. Faganel je bil podpredsednik Slovenskega cecilijinega društva, član glavnega in izvršilnega odbora ter blagajnik Evropskega združenja mladih zborov (Europa Cantat) in član glavnega odbora Mednarodnega združenja za zborovsko glasbo (IFCM). Bil je dirigent Komornega zbora Slovenicum. Je sourednik strokovnega glasila Slovenskega muzikološkega društva *Bilten*.

I. Klemenčič je urednik zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae*.

M. Kokole je sourednica strokovnega glasila Slovenskega muzikološkega društva *Billen*, koordinatrica mednarodne predavateljske dejavnosti *Historični seminar ZRC SAZU* in sourednica zbornika predavanj s tega seminarja.

J. Snój je bil predsednik Slovenskega muzikološkega društva.

R. Škrjanc je urednik strokovnega glasila društva klavirskih pedagogov Slovenije *Bilten – EPTA / Slovenija*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Z nakupom, zamenjavo in darili je bilo pridobljenih 256 enot bibliotečnega gradiva (161 knjig, 80 zvezkov periodike, 14 zgoščenk in ena kaseta).

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Musica noster amor. Glasbena umelnost Slovenije od začetkov do danes*. Antologija na 16 zgoščenkah s spremno knjižno publikacijo. Izbor glasbe in besedilo Ivan Klemenčič. Maribor, Obzorja, Helidon, Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000.
- *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca. Essays presented to Jože Sivec*. Uredila Jurij Snój in Darja Frelih. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- *RISM (Répertoire international der sources musicales)*, Frankfurt računalniški popis starejših glasbenih virov na Slovenskem za svetovno podatkovno zbirko.
- *RILM (Répertoire international de littérature musicale)*, New York: popis tekoče literature (z abstrakti) za področje Slovenije.
- Založba *Bärenreiter*, Kassel: zastopanje zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* v tujini.
- *Centre de Musique Baroque*, Versailles: strokovno sodelovanje za obdobje glasbenega baroka.

OBISKI V INŠTITUTU

- 10. 1. je inštitut obiskal prof. dr. Reinhard Strohm

z univerze v Oxfordu, ki je imel tudi predavanje v Historičnem seminarju o postmodernih problemih v evropski zgodovini glasbe.

- 3. 4. je inštitut obiskal prof. dr. Bojan Bujić z univerze v Oxfordu, ki je imel ta dan tudi predavanje v Historičnem seminarju o muzikološkem študiju humanizma in glasbe 16. stoletja.
- 25. 5. je inštitut obiskala dr. Anna H. Harwell Celenza z michiganske državne univerze, ki je predavala v Historičnem seminarju o H. C. Andersenu kot glasbenem kritiku.
- 10. 8. je inštitutsko knjižnico obiskal g. Peter Watson-Boone, direktor knjižnice Golde Meir Univerze Wisconsin (Milwaukee). Pregledani so bili rezultati izmenjave gradiv med obema knjižnicama, opravljen je bil tudi pregled pomembnejšega glasbenega gradiva, ki je izšlo na Slovenskem v preteklem letu in bi prišlo v poštev za nabavo za tamkašnjo slovensko zbirko.
- 19. 9. je bila na obisku inštituta prof. dr. Eleanor Selfridge-Field z univerze Stanford v ZDA, ki je v Historičnem seminarju predavala o računalniški podatkovni zbirki in iskalcu za muzikološke raziskave.
- 25. 9. je inštitut obiskala prof. dr. Dorothea Schröder s hamburške univerze in predavala na Historičnem seminarju o Benjaminu Brittnu kot opernem skladatelju.
- 25. 9. sta inštitut obiskala prof. dr. Rudolf Flotzinger, predstojnik Kommission für Musikforschung na Österreichische Akademie der Wissenschaften na Dunaju in dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti s sodelavko dr. Andree Harrandt zaradi dolgoročnega sodelovanja obeh ustanov (več gl. v delovnem poročilu).

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Radovan Škrjanc

Vprašanje sloga v skladbah Jakoba Frančiška Zupana. Filozofska fakulteta, Oddelek za muzikologijo, Ljubljana, 3. 3. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI STROKOVNI NASTOPI

Tomaz Faganel

Gallus, who art thou? – Jacobus Handl – Gallus, Opera omnia. Vabljen predavanje na mednarodni

zborovodski konferenci Choral Olympics. Linz, 16. 7.

Kdo si Gallus? Vabljeni predavanja na Dnevih evropske kulturne dediščine. Ljubljana, 26. 9.

Ivan Klemenčič

Musica noster amor (antologija slovenske glasbe). Intervju z novinarko Lili Brunec za 1. program Radio Slovenija, »Slovenec po svetu«, posneto 13. 10. – Izjave ob izidu antologije za nekaj televizijskih inradijskih postaj v Ljubljani (5. 10.) in Mariboru (17. 10.).

Metoda Kokole

Leonardo, lira in posvetna glasba v severnoitalijanskih mestih. Predavanje ob Leonardovi razstavi v Narodnem muzeju Slovenije. Ljubljana, 29. 2. *Production of the early-Baroque sacred monody in the Venetian towns on the North-Eastern side of the Adriatic sea.* Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju »Ninth Biennial Conference on Baroque Music« na Trinity College. Dublin, 14. 7. *The 1773 production of Piccinni's La Buona figliuola in Ljubljana and other local traces of Italian operas in the later part of the 18th century.* Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju »Niccolò Piccinni Musicista Europeo«, Convegno Internazionale di Studi na Università degli Studi e Casa Piccinni. Bari, 30. 9.

Jurij Snoj

The Plainchant Manuscripts from the Monastery

of Žiže. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju »Medieval and Renaissance Music Conference st. Peter's College«. Oxford, 22. 8.

The Slovenian Sequence Repertoire. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju »The Past in the Present«. Budimpešta, 30. 8.

PEDAGOŠKO DELO

Tomaž Faganel

Igranje partitur za I. in II. letnik, Generalni bas za I. in II. letnik. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Jurij Snoj

Zgodovina starejše svetovne glasbe. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Radovan Škrjanc

Zgodovina glasbe I. Specialni oddelek na Glasbeni šoli Vič-Rudnik, Ljubljana.

MENTORSTVO

Ivan Klemenčič je bil mentor mladima raziskovalcema doktorandki mag. Nataši Cigoj Krstulović in magistrandu Radovanu Škrjancu.

Metoda Kokole je bila mentorica mladi raziskovalki magistrandki Alenki Bagarič.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

CIGOJ KRSTULOVIC, Nataša. Salonska glasba v drugi polovici 19. stoletja na Slovenskem. V: KOKOLE, Metoda (ur.), LIKAR, Vojislav (ur.), WEISS, Peter (ur.). *Historični seminar 3 : zbornik predavanj 1998-2000.* Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 61-76.

CIGOJ-KRSTULOVIC, Nataša. Glasba druge polovice 19. stoletja na Slovenskem : k funkciji in pomenu zborovskega petja v slovenski kulturni zgodovini. *Kronika (Ljublj.)*, 2000, 48, 3, str. 94-106.

CIGOJ-KRSTULOVIC, Nataša. »Povzdignimo krepke

glase domovini v slavo« : koncerti Glasbene matice do prve vojne. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 181-192.

FAGANEL, Tomaž. Sobivanje modalnosti in tonalnosti v psalmu Nisi Dominus Janeza Krstnika Dolarja. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 105-118, note.

FAGANEL, Tomaž. Zborovske skladbe Josipa Ipavca. V: GRDINA, Igor (ur.). *Josip Ipavec in njegov čas.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 129-135.

KLEMENČIČ, Ivan. Šesta simfonija Ludwiga van Beethovna in njegove zveze z Ljubljano. V: SNOJ, Jurij (ur.),

FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 119-130, note.

KOKOLE, Metoda. Plesna glasba zgodnjega 17. stoletja : inštrumentalne suite Isaaca Poscha. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 87-104.

SNOJ, Jurij. Italian influences in the mediaeval plainchant manuscripts from Slovenia. V: TUKSAR, Stanislav (ur.). *Srednjovekovne glazbene kulture na istočnji i zapadnoj obali Jadrana do početka 15. stoljeća : radovi s međunarodnog muzikološkog skupa održanog u Split, Hrvatska, 21. - 24.05. 1997 : proceedings of the International Musicological Symposium held in Split, Croatia, on May 21 - 24, 1997*, (Muzikološki zbornici, br. 8). Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2000, str. 275-284.

SNOJ, Jurij. Johann Sebastian Bach: ubesedljiva določenost glasboslovne sodbe in neubesedljiva veličina glasbe. *Muzik. zb.*, 2000, zv. 36, str. 41-64.

SNOJ, Jurij. Pesniški oficij Kancijev v antifonalu iz Kranja. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 43-64, note.

ŠKRJANC, Radovan. Vprašanje slogovne opredelitve skladb : poskus njegove obravnave na primeru cerkvenih del Jakoba F. Zupana (I). *Muzik. zb.*, 2000, zv. 36, str. 65-72.

Strokovni članek

FAGANEL, Tomaž. Slovenski samospevi : k izboru skladb = Slovenian songs. V: *Slovenski samospevi 1*. Ljubljana: RTV Slovenija, Založba kaset in plošč, 2000, str. 1-9.

FAGANEL, Tomaž. Songbridge 2000 : Europa Cantat, 22.-30. julij 2000. *Carmina Slovenica*, str. 16.

FRELIH, Darja. Bibliografija Jožeta Sivca. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 285-316.

KLEMENČIČ, Ivan. *Musica noster amor : glasbena umetnost Slovenije od začetkov do danes Rev. kn.*, 2000, št. 5, str. 35-36.

KLEMENČIČ, Ivan. Slovenski glasbeni Parnas. *Ampak (Ljubl.)*, 2000, 1, št. 2, str. 45-46.

Objavljeno predavanj na znanstveni konferenci

CIGOJ KRSTULOVIC, Nataša. Gerbič in Glasbena matica. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Gerbičev zbornik*, (Knjižnica Cerkevne glasbenika, Zbirka 5, Knjižna zbirka, zv. 16). Ljubljana: Družina, 2000, str. 127-138.

FAGANEL, Tomaž. Nekaj vprašanj ob samospevih Frana Gerbiča. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Gerbičev zbornik*, (Knjižnica Cerkevne glasbenika, Zbirka 5, Knjižna zbirka, zv. 16). Ljubljana: Družina, 2000, str. 85-89.

SNOJ, Jurij. Fragments of medieval music codices in Ljubljana archives and libraries. V: BROWNRIGG, Linda L. (ur.), SMITH, Margaret M. (ur.). *Interpreting and collecting fragments of medieval books*, (Proceedings of The seminar in the history of the book to 1500). Los Altos Hills: Anderson-Lovelace; London: The Red Gull Press, 2000, str. 151-165.

MONOGRAFIJE

Strokovna monografija

KLEMENČIČ, Ivan. *Musica noster amor : glasbena umetnost Slovenije od začetkov do danes: antologija na 16 zgoščenkah s spremno knjižno publikacijo*. Maribor: Obzorja, Helidon; Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000. 272 str.

SUMMARY

The problems of Slovenian mediaeval music (the questions of sequences, Italian influences on Gregorian chant in Slovenia, fragments of musical codices at several whereabouts in Ljubljana, codices from the Žižče/Seitz monastery) were published after having been presented at international symposia or just presented at some of them (Budapest and Visegrad, Oxford). An extensive monograph, *Clare Vir*, was published, dedicated to the 450th anni-

versary of Jacobus Gallus's birth. Dedicated to this anniversary will also be three CDs of all secular compositions by Gallus, accompanied by three studies, which have been prepared for publication. The composer's life and work were presented at an international conference in Linz and at the Days of European Cultural Heritage in Ljubljana. On the occasion of an exhibition in the National Museum in Ljubljana, two lectures were given on Leonardo

da Vinci and music, one at the museum itself and another on Radio Slovenia.

From the period of Baroque, two volumes are being prepared for the series of *Monumenta artis musicae Sloveniae* (Posch, Plavec) and the opus of Gabriello Puliti who was active in Koper/Capodistria (preliminary researches in Florence, Bologna, Montepulciano, London). Based on the already published music by Posch and by some Italian masters was the performance given by the instrumental and dancing group Asymmetrical Mirror from Milan (in the premises of the SASA; afterwards also broadcast on the national TV). Several texts were published that include the work by I. Posch, J. K. Dolar, J. S. Bach, and a paper was presented in Dublin on the early-Baroque spiritual monody east of Venice. Preparations were started for an international symposium on G. Tartini which will be held in spring 2001 in Portorož/Portorose and Piran/Pirano, and continued were preparations for an international symposium on the 300th anniversary of the *Academia Philharmonicorum Labacensium* which will take place in October 2001 in Ljubljana.

Preparatory works are also going on for four volumes of the *Monumenta* which will present the works of two Classicist composers, J. Zupan and V. Wratny. Successfully obtained was a MA degree based on a thesis about the question of style in the

compositions of J. Zupan. A paper was given at the international symposium in Bari on the performance of an opera by Piccinni in Ljubljana. Published was also a text on Beethoven's Sixth Symphony and the composer's connections with Ljubljana (the National Library in Ljubljana keeps a copy of the score of this symphony with additions by Beethoven's own hand). A doctoral thesis is being prepared on the reading-room movement in Slovenia (the 1872–1914 period). Seven papers on romanticist music in Slovenia were published and a radio broadcast prepared; at the international symposium *Hugo Wolf and His Contemporaries* in Slovenj Gradec a paper was given on the composer A. Schwab. A miscellany of treatises was published to honour the seventieth birthday of the musicologist Jože Sivec, and an anthology of Slovenian music on 16 CDs with an accompanying book was also published covering the span from the Middle Ages until today. A collaboration started with the Österreichische Akademie der Wissenschaften in order to prepare a lexicon of Austrian music which historically includes Slovenian music as well. Currently, the work on two further projects of Institute of Musicology is going on, that is on the repertory analysis of older music manuscripts and on the mobility of musicians and streams of ideas in Slovenia from the 16th to the 19th century; both projects include international collaboration and publications abroad.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

ZNANSTVENI SVET

Akademika prof. dr. France Bernik in prof. dr. Jan-ko Kos, dr. Marjan Dolgan (predsednik), dr. Darko Dolinar, dr. Marko Juvan.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Darko Dolinar, znanstveni svetnik.

Bibliotekarka: Alenka Koron, samostojna strokovna sodelavka (od 1. 9.).

Tajnica: Alenka Maček.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Znanstveni svetnik: dr. Marjan Dolgan.

Višji strokovni sodelavec: Jože Faganel.

Asistent z magisterijem: mag. Matija Ogrin, mladi raziskovalec.

Sekcija za literarno teorijo

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Darko Dolinar.

Znanstveni sodelavec: doc. dr. Marko Juvan.

Samostojna strokovna sodelavka: mag. Jola Škulj.

Asistent: Marijan Dovič, mladi raziskovalec (od 1. 12.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Literarnozgodovinske, teoretične in metodološke raziskave (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: D. Dolinar

Literarnoteoretične in zgodovinske raziskave (1996–2000)

Vodja projekta: D. Dolinar

Znanstvenokritične izdaje starejših literarnozgodovinskih virov (1996–2000)

V. d. vodje projekta: J. Faganel (po upokojitvi F. Bernika)

Poročilo o delu je sestavljeno po sekcijah.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

a) *Literarnozgodovinske raziskave slovenske književnosti 19. in 20. stoletja*

Slovenska spominska in avtobiografska proza (M. Dolgan)

Raziskava se je usmerila v preučevanje najpomembnejšega memoarskega dela 19. stoletja, *Spominov* Janeza Trdine, ki so zaradi svoje odkritosti izšli šele po drugi svetovni vojni in ostajajo zaradi svoje neposrednosti reprezentativen primer svoje zvrsti. Kot uvod v preučevanje tega dela je bil objavljen poljudni strokovni članek.

Metaforično in ritmotvorno v slovenski poeziji (J. Faganel)

Raziskan je bil vpliv zvočne realizacije enjambe na semantične razsežnosti ritmičnih posledic na gradivu slovenske dramatike; ugotovitve so bile predstavljene na mednarodni konferenci.

Literarno vrednotenje na Slovenskem med vojnama (M. Ogrin)

Mladi raziskovalec je na podlagi doslej zbranega gradiva analiziral teoretski in praktično-kritični del literarnega vrednotenja v obravnavani dobi. Raziskoval je filozofska, svetovnonazorska in sociološka vrednostna izhodišča ter literarnokritične sodbe, s katerimi so pripadniki različnih tokov slovenske esejistike in literarne kritike med vojnama vrednotili slovensko literaturo. Na podlagi teh raziskav je pripravljala doktorsko disertacijo.

b) *Znanstvenokritične izdaje starejših literarnozgodovinskih virov* (J. Faganel in zunanji sodelavci)

Kot zaključna faza izdaje celotnega peteroknjžja

Janeza Svetokriškega *Sacrum promptuarium* je izšla monografska publikacija *Zbornik o Janezu Svetokriškem*. Sestavlja jo pet sklopov (literarnozgodovinski in teoretični, zgodovinski, teološki, jezikoslovni in dokumentacijski) oziroma 26 obsežno dokumentiranih razprav, napisanih v slovensčini, hrvaščini in nemščini s krajšimi in daljšimi povzetki s težiščem na italijanščini in nemščini. Monografski zbornik o Janezu Svetokriškem pomeni del sistematične multidisciplinarne reinterpretacije slovenskega literarnega baroka.

Potekala so pripravljala dela za reprint pridig Rogerija Ljubljanskega (1667–1728). Končani sta bili razpravi Irene Orel *Jezik pridig o. Rogerija Ljubljanskega* in Jožeta Pogačnika *Rogerij Ljubljanski v slovenski literarni zgodovini*.

Sekcija za literarno teorijo

Literarni leksikon (D. Dolinar, M. Juvan, J. Škulj in zunanji sodelavci)

V zbirki *Literarni leksikon* je izšla obsežna monografska študija *Intertekstualnost* (M. Juvan). V njej je obdelan izvor in pomenski obseg pojma intertekstualnost, razloženi so teoretski razločki med občo intertekstualnostjo (medbesedilnostjo) in citatnostjo, orisani so glavni medbesedilni pojavi (topos, citat, sentenca, moto, aluzija, parafraza, imitacija, prevod, parodija, menipejska satira, kontrafaktura, travestija, burleska in pastiš). Ker je glavna knjige zasnovana kot zgodovina ideje o intertekstualnosti, se ukvarja tudi z razvojem pojmov, ki so od antike naprej intertekstualnost »napovedovali« ali bili z njo vzporedni (imitacija, emulacija in memoria; vpliv in tradicija idr.). Nastanek poststrukturalistične koncepcije intertekstualnosti razlaga z idejnimi, znanstveno-filozofskimi, družbenimi in umetniškimi konteksti. Nadaljnji premiki v literarnovednem življenju pojma so obravnavani na dveh črtah. Prva sledi razvoju razumevanj obče intertekstualnosti od poststrukturalizma do novega historizma in tekstne znanosti, druga pa prikazuje teorije citatnosti od 70. do sredine 90. let. V skladu z zasnovo *Literarnega leksikona* se knjiga posveča še recepciji in obdelavi koncepcije intertekstualnosti na Slovenskem, in sicer v dveh fazah: v zgodnji, značilni za umetniško-teoretske neoavantgarde 60. in 70. let, in poznejši, ki se veže na sprejemanje postmodernizma in poststrukturalizma v 80. letih. Sklepni del knjige ponuja sintezo problema-

tike in pojmovnika medbesedilne teorije. Orisan je pomen tega izraza za literarno vedo, osvetljeni so dejavniki, ki historično vzpostavljajo »očitno«, tj. citatno medbesedilnost, razloženi so glavni načini medbesedilnega predstavljanja predlog in sklicevanja nanje ter postopki in semantika vgraditve tujih elementov v nove besedilne strukture, na koncu pa je podana razvrstitev citatnih figur in zvrsti, in to s kratkimi opisi in zgledi vred (od citata do parodije). Knjiga je bila predstavljena na tiskovni konferenci 9. 3. na ZRC SAZU in ugodno ocenjena v časopisju in strokovni periodiki doma in na tujem (*Primerjalna književnost, CLCWeb*).

Dokončana je bila študija *Staroindijske verzne oblike* (V. Pachener Klander). Podaja sistematski pregled teh verzni oblik, kakor so si sledile v zaporedju literarno-kulturnih dob od vedske prek epske do klasične staroindijske književnosti; odpira razglede v primerjalno indoevropsko metriko in dodaja tipološki pretres prevodov teh verzni oblik v evropske jezike.

Nadaljevalo se je raziskovanje modernizma, literarnega prevoda, heksametra, literarne kritike, mladinske književnosti, ruskega formalizma.

Teoretično-metodološki premiki v sodobni literarni vedi po 1960

V knjigi *Vezi besedila* (M. Juvan) so bile objavljene teoretične razprave, ki literarno besedilo razlagajo prek njegovih medbesedilnih in sistemskih vezi, obravnavajo problem literarnosti, koncepcijo medbesedilnih figur in razmerje med medbesedilnostjo in vplivom. Drugi, obsežnejši del knjige naniza študije posameznih primerov iz zgodovine medbesedilnih pojavov v slovenski književnosti od baroka do postmodernizma, ukvarja pa se še z interpretacijsko aplikacijo teoretskih koncepcij s področja sistemske teorije literature, genologije, estetike mita, groteske in umetnostne igre. Razprave v tej knjigi smotno dopolnjujejo monografijo o intertekstualnosti. Objavljeni sta bili razpravi o problemu kulturne identitete v sodobni primerjalni literarni vedi in o razmerju med literaturo in zgodovinsko zavestjo. Na mednarodni konferenci je bil predstavljen referat o multikulturalizmu kot strategiji modernističnega dialogizma (J. Škulj).

Temeljne koncepcije slovenskega literarnega zgodovinskega (D. Dolinar)

Dokončan je bil sintetični pregled slovenske literarne vede v drugi polovici 20. stoletja. Študija upo-

števa institucionalne osnove in kadrovske vidike stroke, opisu je vsebinske premike v njenem raziskovalnem področju, njen odnos do predmeta, tj. slovenske literature, največ pa analizira njen teoretično-metodološki razvoj v povezavah s širšim območjem humanističnih ved, literature in kulture ter z raznorodnimi ideološkimi vplivi. Poleg tega so bila v enem članku in treh referatih obravnavana nekatera konceptualna, metodološka in personalna vprašanja literarne vede v prvi polovici 20. stoletja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

M. Dolgan je pripravljajl gradivo za zbornik *Kriza revije Dom in svet v l. 1937*; bil je podpredsednik Sveta za humanistične vede pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo in predsednik strokovne komisije za založništvo in književnost pri Ministrstvu za kulturo.

D. Dolinar je bil član organizacijskega odbora simpozija »Prešeren – kultura – Evropa«, član uredniškega kolegija *Literarnega leksikona* in uredništva revije *Primerjalna književnost*.

J. Faganel je bil tajnik organizacijskega odbora simpozija »Prešeren – kultura – Evropa« in predsednik Komisije za vpis v razvid kulturnih delavcev pri Ministrstvu za kulturo.

M. Juvan je bil član pripravljalnega odbora mednarodne znanstvene konference »Puškin – Prešeren« 16.–18. 5. v Moskvi. Na filozofski fakulteti Ljubljanske univerze je organiziral in vodil mednarodni simpozij »Romantična pesnitev: ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna« iz cikla »Obdobja« (4.–6. 12.). Bil je član uredništva *Slavistične revije*, *Primerjalne književnosti* in mednarodne komparativistične elektronske revije *CLCWeb*; bil je podpredsednik Društva za primerjalno književnost; sodeloval je pri strokovnih aktivnostih društva na področju šolskega pouka in študija književnosti.

J. Škulj je bila predsednica Društva za primerjalno književnost in vodila program strokovnih predavanj; bila je članica uredništva revije *Primerjalna književnost*.

ZNANSTVENI SESTANKI

Ob 200-letnici rojstva F. Prešerna je inštitut sodelovalju s SAZU pripravil mednarodni simpozij

z naslovom »Prešeren – kultura – Evropa«. Na simpoziju, ki je potekal 30. 11. in 1. 12. v prostorih SAZU v Ljubljani, so z vabljenimi referati nastopili uveljavljeni raziskovalci Prešerna: 15 slovenskih, med njimi 4 člani Inštituta, in 7 iz tujine (iz Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Bosne). V obdobju globalizacije je s tem simpozijem literarna zgodovina preverila, kaj danes v najširšem kontekstu pomeni Prešeren ne le za nas, ampak v okviru prevladujočih vrednot Evrope. Simpozij je nakazal, da more Prešernovo ustvarjalno bogastvo slovensko kulturno prepoznavnost v Evropi samo utrjevati in hkrati dopolnjevati kulturni obraz Evrope.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Koron

V knjižnici je po odhodu Sonje Stergaršek prevzela delo Alenka Koron (1. 9.). Pred njenim prihodom je bila knjižnica štiri mesece zaprta, za nujno izposojajo je v tem času skrbel Drago Samec iz centralne biblioteke SAZU. Precej dela je zahtevala ureditev in sanacija skladišča, v katerem se je pokvarila klimatska naprava. Zaradi neustreznega prezračevanja in močno povečane vlage se je na knjigah začela pojavljati plesen. Skladišče je dobilo novo klimatsko napravo, urejeno je bilo tudi prezračevanje. Poškodovano gradivo zdaj čaka na čiščenje. Zaradi tega se je v poslovanju knjižnice pokazal manjši zastoj. Knjižni fond se je povečal za 241 novih knjig, kar je skoraj za tretjino manj kot leto pred tem, in za 266 zvezkov revij ter 2 enoti CD-ROM. Evidentiranih je bilo 316 obiskovalcev, ki so si izposodili 640 knjižnih enot, torej približno polovico manj kot v prejšnjem letu.

Po osamosvojitvi Inštituta za biografiko in bibliografijo deluje knjižnica kot skupna služba obeh inštitutov.

Tajništvo (A. Maček)

Opravljen so bila administrativno-tehnična dela za obe inštitutski sekciji. Med pripravami za izdajo zbornika *Kriza revije Dom in svet v l. 1937* je bila skenirana več kot polovica dokumentov, opravljena njihova korektura in vnesene opombe. Za *Zbornik o Janezu Svetokriškem* so bila opravljena zaključna grafična dela in spremljanje tiska. Za mednarodni simpozij »Prešeren – kultura – Evropa« so bila opravljena organizacijska dela in zbrano in grafično urejeno dokumentacijsko gradivo.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Zbornik o Janezu Svetokriškem: prispevki s simpozija v Vipavskem Križu, 22.–24. aprila 1999.* Uredila J. Pogačnik in J. Faganel. (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6.) Ljubljana: SAZU: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000. 527 str., ilustr.

OBISKI V INŠTITUTU

- Bojana Stojanović, profesorica slovenske književnosti na Univerzi v Novem Sadu, 8. 5.; pogovor o položaju in možnostih slovenistike v Jugoslaviji.
- Prof. Ivo Pospišil, Slavistični inštitut Univerze v Brnu, predsednik češkega slavističnega komiteja, in doc. Miloš Zelenka, Slovanski inštitut Češke akademije znanosti, urednik za literarno vedo pri časopisu *Slavia*, 20. 10.; dogovor o izmenjavi publikacij, usklajenem objavljanju in prijavi skupnega projekta.
- Vladimir Biti, prof. literarne teorije na zagrebški Univerzi in član komisije za literarno teorijo pri mednarodni zvezi za primerjalno književnost, 8. 11.; izmenjava informacij o tekočih raziskavah.
- Nadežda N. Starikova, Slavistični inštitut ruske akademije znanosti in Filološka fakulteta moskovske univerze, 5. 12.; zbiranje podatkov o sodobni slovenski literaturi, dogovor o sodelovanju pri publikacijah in o zamenjavi sodelavcev.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Dolgan

Prešeren v leposlovju. Referat na mednarodnem simpoziju »Prešeren – kultura – Evropa«. SAZU in ZRC SAZU, Ljubljana, 1. 12.

O slovenski satiri. Sodelovanje v oddaji Polnočni klub, TV Slovenija, I. program. Ljubljana, 25. 3.

Darko Dolinar

Ljubljanska univerza in problem Franceta Kidriča (1919–20). Predavanje v okviru Historičnega seminarja na ZRC SAZU. Ljubljana, 13. 4.

Images of Austria and Austrians in Slovenian literature to 1918. Referat na mednarodni konferenci

»Austria and Austrians: images in world literature«. Salzburg, 26. 10.

France Kidrič in ljubljanska univerza 1918–1920. Referat na mednarodnem simpoziju »Dr. France Kidrič – slovenski literarni zgodovinar«. Rogaška Slatina, 27. 10.

Prešeren med biografiko in arhitektoniko. Referat na mednarodnem simpoziju »Prešeren – kultura – Evropa«. SAZU in ZRC SAZU, Ljubljana, 1. 12.

Jože Faganel

Estetika pravorečnih uresničitev ritmičnih in evfoničnih prvin danes. Predavanje na Kolokvijski o umetniškem govoru. AGRFT, Ljubljana, 13. 4.

Predstavitev *Zbornika o Janezu Svetokriškem* na tiskovni konferenci ob izidu. SAZU, Ljubljana, 19. 4.

Prispevek na okrogli mizi »Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev na razpotju tisočletij«. Koper, 6. 10.

Interpretativno branje liturgičnih besedil. Predavanje na študijskem dnevu duhovnikov in liturgičnih sodelavcev, Mirenski grad, Miren pri Novi Gorici, 19. 11.

Posegi v Prešerna – razvoj izdajateljske prakse na primeru Gazel. Referat na mednarodnem simpoziju »Prešeren – kultura – Evropa«. SAZU in ZRC SAZU, Ljubljana, 1. 12.

Marko Juvan

Prešernovi soneti in pesniška samore fleksija. Predavanje na Inštitutu za slovanske in baltske jezike in književnosti Univerze Loránd Eötvös, Budimpešta, 7. 2.

Poetičeska ja samore fleksija v tvorčestvu Prešerna i Puškina. Referat na mednarodni konferenci »Puškin – Prešeren: k 200-letju so dnja rojdenija dveh velikih poetov«. Ruska akademija znanosti in moskovska državna univerza Lomonosova, Moskva, 16. 5.

Petnaest let z medbesedilnostjo. Predavanje na slovensko-makedonskem slavističnem srečanju. Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, Ljubljana, 26. 10.

Modernost Krsta pri Savici? Referat na mednarodnem simpoziju »Romantična pesnitev: ob 200. letnici rojstva Franceta Prešerna«. Filozofska fakulteta, Ljubljana, 6. 12.

Pesniški opus Vena Tauferja. Predstavitev ob izidu njegove pesniške zbirke *Kosmi*. Mladinska knjiga, Ljubljana, 13. 12.

Matija Ogrin

Slomškovo delo za kulturo in naš čas. Predavanje na 34. študijskih dnevih Draga 99. Opčine, 5. 9.

Prešeren in Slomšek. Referat na mednarodnem simpoziju »Prešeren – kultura – Evropa«. SAZU in ZRC SAZU, Ljubljana, 1. 12.

Jola Škulj

Multiculturalism as strategy of modernist dialogism. Referat na 16. kongresu International Comparative Literature Association (ICLA-AILC). Pretoria, Južna Afrika, 14. 8.

PEDAGOŠKO DELO

Marjan Dolgan

Slovenske novele po I. 1918. Slovenska lirika po I. 1941. Predavanja in izpiti na Univerzi v Celovcu v poletnem semestru.

Darko Dolinar

Izpiti za zamudnike iz predmeta *Uvod v hermenevtiko* po predavanjih na Oddelku za primerjalno književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v študijskem letu 1997–98.

Sodelovanje pri dveh individualnih podiplomskih programih, prav tam.

Jože Faganel

Zgodovina knjižnega jezika. Literarna teorija. Predavanja in vaje na AGRFT Univerze v Ljubljani.

Retorika. Predavanja na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

Marko Juvan

Literarna teorija. Predavanja na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri 10 individualnih podiplomskih programih in mentorstvo pri enem opravljenem diplomskem delu, prav tam.

MENTORSTVO

Marko Juvan je bil na Filozofski fakulteti mentor doktorandki Alojziji Zupan Sosič. Potrjen je bil za študijskega mentorja podiplomski studentki Viti Žerjal Pavlin (na FF) in za raziskovalnega mentorja mladmuraziskovalcu Marianu Doviču (na ZRC SAZU).

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DOVIČ, Marijan. Vrednotenje in literarna veda ob prelomu tisočletja : kritični pregled aksioloških teorij zadnjih dveh desetletij. *Dialogi (Maribor)*, 2000, letn. 36, št. 3/4, str. 24-32, 2000, letn. 36, št. 5/6, str. 15-29.

FAGANEL, Katarina, FAGANEL, Jože. Poskus slovarja Škofjeloškega pasijona. *Loški razgl.*, 1999, letn. 46, str. 47-78. [Izšlo v l. 2000.]

JUVAN, Marko. Modernost Krsta pri Savici?. *Nova revija*, nov.-dec. 2000, letn. 19, 223/224, str. 102-109.

JUVAN, Marko. On literariness: from post-structuralism to systems theory. *CLCWeb (Edmont.)*. Online ed., June 2000, vol. 2, 2, 13 str. <http://clcwebjournal.lib.purdue.edu/clcweb00-2/juvan2-00.html>, 15.12.2000.

JUVAN, Marko. Prešernovi soneti in pesniška samorefleksija. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2000, 45, str. 57-67.

JUVAN, Marko. Prešeren szonettjei és a költői önnreflexió. *Tisztaíj*, december 2000, évf. 54, szám 12, str. [104]-113.

ŠKULJ, Jola. Comparative literature and cultural identity. *CLCWeb (Edmont.)*. Online ed., December 2000, vol. 2, 4. <http://clcwebjournal.lib.purdue.edu/clcweb00-4/skulj00.html>, 15.12.2000.

Pregledni znanstveni članek

DOLGAN, Marjan. Zdravnik Anton Muznik v prozi Ivana Preglja. *Primorska srečanja*, 2000, let. 24, št. 227, str. 178-182.

DOVIČ, Marijan. Literarna aksiologija v osemdesetih in devetdesetih letih: nerešljiva vprašanja. *Primer. književ.*, 2000, letn. 23, št. 2, str. 125-139.

JUVAN, Marko. Slovenska književnost, postmodernizam, postkomunizam. *Književnost*, jul.-avg.-sep. 2000, god. 50, zv. 7-8-9, str. [1084]-1100.

Strokovni članek

DOLGAN, Marjan. Jožica plemenita Stolpograjka in nje ulica v Ljubljani : ulice po pisateljih. *Delo (Ljubl.)*, 13. jul. 2000, let. 42, št. 161, str. 14 (Književni listi), portret.

DOVIČ, Marijan. Kako literatura prikazuje resničnost? : med pravljico, utopijo in zgodovinopisjem. *Rast (Novo mesto)*, april 2000, let. 11, št. 2 (68), str. 157-162.

DOVIČ, Marijan. Nekoristno tratenje časa : esej o J.R.R. Tolkienu, branju in koristnosti. *Rast (Novo mesto)*, februar 2000, let. 11, št. 1 (67), str. [23]-27.

FAGANEL, Jože. Literarne prvine Škofjeloškega pasijona. *Gledališki list Drame SNG v Ljubljani*, sezona 2000/2001, upriz. 5, dec. 2000, letn. 80, št. 6, str. 14-19.

FAGANEL, Jože. Mednarodni simpozij France Prešeren - Kultura - Evropa. V: *Kmetijske in rokodelske novice : v nedeljo 3, grūdna, 2000, no 1*. Ljubljana: Timaro productions, 2000, str. [3].

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

OGRIN, Matija. Slomškovo delo za kulturo in naš čas. V: PAHOR, Sergij (ur.), MARTELANC, Saša (ur.), MAVER, Marij (ur.). *Med zgodovino in sedanostjo : [zbornik Drage 99]*. Trst: Mladika, 2000, str. 125-150.

Objavljeno vabljeno predavanje na strokovni konferenci

JUVAN, Marko. Arhaist innovator: Tavčarjeva parodija na Podbevška. V: DOVIČ, Marijan (ur.). *Antona Podbevška 100 nadnaravnih let : [zbornik razprav s Simpozija Anton Podbevšek, začetnik slovenske zgodovinske avantgarde, ki se je zgodil v Novem mestu, 13. junija 1998, ob stoletnici pesnikovega rojstva]*. Novo mesto: Goga, 2000, str. 65-76, pril.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

FAGANEL, Jože. Izhodišča za estetikko govorne uresničitve ritmičnih in evfoničnih prvin s stališča normativnosti danes. V: PODBEVŠEK, Katja (ur.), GUBENŠEK, Tomaž (ur.). *Zbornik*. Ljubljana: Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Katedra za odrski govor in umetniško besedo, 2000, str. 17-20.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

DOLINAR, Darko. Univerza, literarna veda in nacionalna literarna zgodovina. V: VODOPIVEC, Peter (ur.). *Slovenske zamisli o prihodnosti okrog leta 1918 : narodna vlada, Država SHS in slovenske zamisli o prihodnosti pred letom 1918 in po njem : (simpozij 1998)*. V Ljubljani: Slovenska matica, 2000, str. 38-53.

FAGANEL, Jože. Sočasna retorska proza na Slovenskem. V: POGAČNIK, Jože (ur.), FAGANEL, Jože (ur.). *Zbornik o Janezu Svetokriškem : prispevki s simpozija v Vipavskem Križu, 22. - 24. aprila 1999*, (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000, str. 107-116.

ŠKULJ, Jola. Literature as a repository of historical consciousness: reinterpreted tales of Mnemosyne. V: D'HAEN, Theo (ur.), VERVLIET, Raymond (ur.), ESTOR, Annemarie (ur.). *Methods for the study of literature as cultural memory: proceedings of the XVth Congress of the International Comparative Literature Association »Literature as Cultural Memory«, Leiden, 16-22 August 1997*, (Proceedings of the XVth Congress of the International Comparative Literature Association »Literature as Cultural Memory«, vol. 6), (Textxet, 30), str. 411-419.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

DOLGAN, Marjan. Zdravnik Anton Muznik v prozi Ivana Preglja. V: MUZNIK, Anton. *Goriško podnebje*. Faks izd. latinskega originala. Ljubljana: Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete: = Institute for History of Medicine of Medical Faculty: Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije: = Scientific Society of Slovenian Health Culture, 2000, str. 233-249.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

JUVAN, Marko. *Intertekstualnost*, (Literarni leksikon, Študije, zv. 45). Ljubljana: DZS, 2000. 323 str.

JUVAN, Marko. *Vezi besedila : študije o slovenski književnosti in medbesedilnosti*, (Zbirka Novi pristopi). Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2000. 302 str.

Uredništvo

JUVAN, Marko (ur.), LOKAR, Meta (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. letnici rojstva Franceta Prešerna : [mednarodni simpozij]*, Ljubljana 4.-6. december 2000 : povzetki predavanj = *The romantic epic poem : on the occasion of the 200th anniversary of France Prešeren's birth : summaries = Romantičeskaja poema : k 200-letnemu jubileju so dnja rođenija France Prešerna : rezjume dokladov*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2000. 73 str.

POGAČNIK, Jože (ur.), FAGANEL, Jože (ur.). *Zbornik o Janezu Svetokriškem : prispevki s simpozija v Vipavskem Križu, 22. - 24. aprila 1999*, (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000. 527 str., ilustr.

SUMMARY

Regarding Slovenian literary history, researches into memoirs and autobiographies, into metaphors and rhythm from Slovenian poetry as well as into the Catholic critical evaluation of literature continued.

Editorial work on texts and materials from the 17th and 18th century (J. Svetokriški's and Rogerij's sermons, S. Zois's correspondence) went on as projected.

In the field of comparative literature, literary theory and methodology, research was carried out into topics of intertextuality, modernism, literary translation, into fundamental concepts of literary history, and into some new methodological trends such as

multiculturalism, dialogism and new historicism. Further research was done on some aspects of history of criticism in Slovenia.

Major publications:

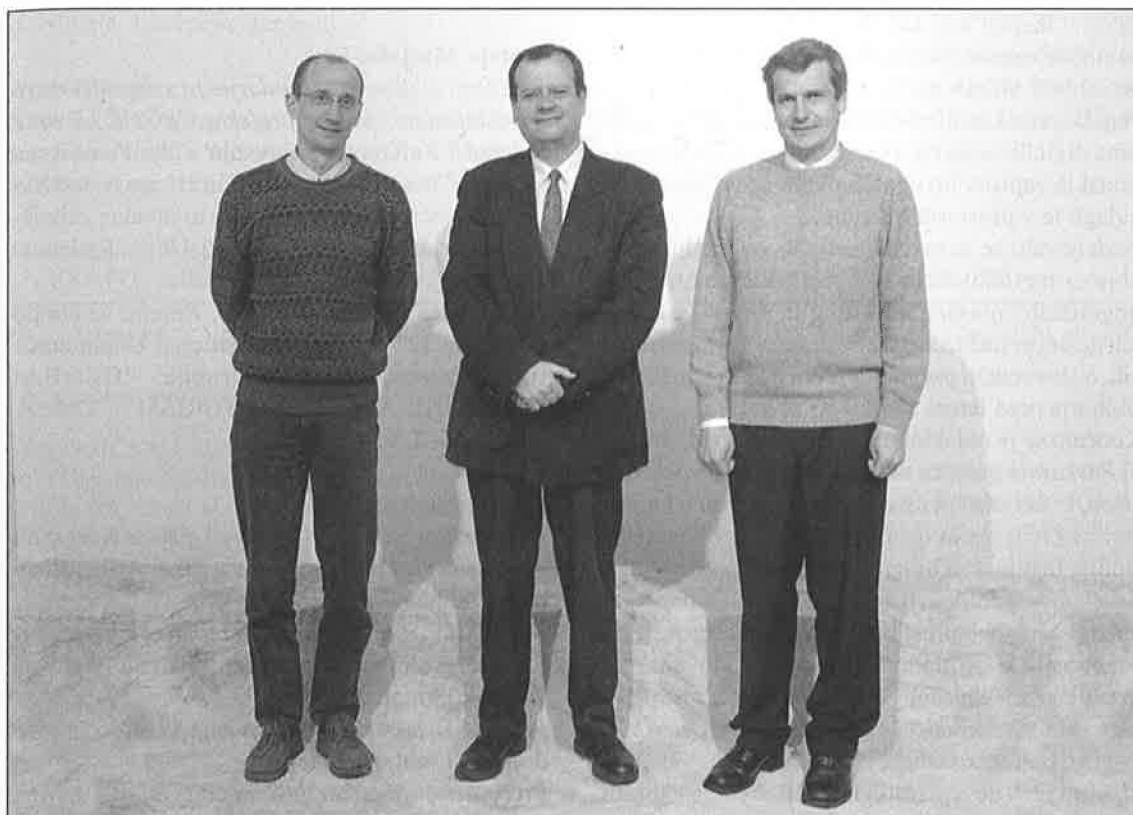
Intertekstualnost, by M. Juvan (a monograph on intertextuality, in the series Literarni leksikon, Nr. 45).

Zbornik o Janezu Svetokriškem (proceedings of the conference on J. Svetokriški = T. Lionelli, held in april 1999).

Furthermore, one book and 22 papers were published, 11 papers were delivered at congresses and meetings, and 4 public lectures were given.

INŠTITUT ZA BIOGRAFIKO IN BIBLIOGRAFIJO

ZNANSTVENI SVET

Akademika prof. dr. Kajetan Gantar (predsednik) in prof. dr. Vasilij Melik, izredni član SAZU dr. Mitja Zupančič, dr. Tomaž Erzar, Martin Grum, doc. dr. Mateja Matjašič Friš, doc. dr. Andrej Vovko.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Andrej Vovko, znanstveni svetnik (od 1. 1. do 31. 3. v. d. predstojnika, od 1. 4. predstojnik).

Znanstvena sodelavca: dr. Tomaž Erzar, doc. dr. Mateja Matjašič Friš (od 15. 2.).

Višji strokovni sodelavec: Martin Grum.

TEMELJNE RAZISKAVE

Biografske in bibliografske raziskave z dokumentacijo

Vodja raziskovalnega programa: A. Vovko.

Novi Slovenski biografski leksikon

Vodja projekta: M. Bögel-Dodič.

Metodološki vidiki biobibliografskih raziskav

Vodja projekta: A. Vovko.

Inštitut za biografiko in bibliografijo ZRC SAZU je nastal z osamosvojitvijo Sekcije za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede 13. 10. 1999. Povsem samostojno je začel delovati 1. 1. 2000. Delo na Inštitutu je potekalo podobno kot prej v Sekciji

in je bilo še vedno zajeto predvsem v tri temeljne naloge: dopolnjevanje biografsko bibliografske podatkovne zbirke, proučevanje in objavljane biobibliografskih raziskav in pripravljanje gradiva za novi *Slovenski biografski leksikon*. Biografsko bibliografska podatkovna zbirka je dostopna tako klasično v mapah kot tudi postopoma v obliki računalniških zapisov. V mapah so zbrani podatki o preko 12.000 vidnih osebnostih, pomembnih za slovensko preteklost in sedanjost. Začela se je pospešena digitalizacija omenjene zbirke. V obliki elektronskih zapisov bo uporabnikom zaenkrat na razpolago le v prostorih Inštituta.

Nadaljevalo se je raziskovanje in pripravljanje za objavo metodoloških in drugih biografsko bibliografskih vprašanj, med drugim raziskave o vidnih doslej pretežno zamolčanih slovenskih izseljencih, o slovenskih psevdonimih in o udih Družbe sv. Mohorja pred letom 1918.

Končalo se je redatorsko in drugo delo pri pripravi *Poskusnih gesel za novi Slovenski biografski leksikon*, ki so izšla kot prva monografija v novi knjižni seriji »Življenja in dela, Biografsko bibliografske študije Inštituta za biografiko in bibliografijo ZRC SAZU«. V publikaciji so na 138 straneh objavljena 104 gesla vidnih slovenskih osebnosti oz. tujih osebnosti, ki so delovale (tudi) na slovenskem ozemlju, z začetnicami priimka na A in B. Gre predvsem za tiste osebnosti, ki v prvem *Slovenskem biografskem leksikonu* še niso bile zajete. Vsi članki, ki so jih v devetdesetih letih 20. stoletja napisali delno delavci Sekcij, delno pa zunanji avtorji, so bili redakcijsko na novo podrobno pregledani in dopolnjeni z najnovejšimi biografskimi podatki ter bibliografskimi enotami.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

A. Vovko je od leta 1992 član glavnega uredniškega odbora *Enciklopedije Slovenije*.

A. Vovko se je v letu 2000 kot član slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije udeleževal njenih srečanj in sodeloval pri pripravi zaključnega poročila.

PUBLIKACIJA INŠTITUTA

- Andrej Vovko (gl. urednik): *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, Življenja in

dela, Biografsko bibliografske študije 1, Založba ZRC, Ljubljana 2000, 138 str.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Mateja Matjašič Friš

Problemi in dileme gospodarjenja z odpadki na regionalni ravni: primer projekta CEGOR / v soavtorstvu /. Referat na simpoziju »The Present and Future of Waste Management in Hungary and Slovenia – Nacionalne, regionalne in lokalne zadolžitve pri pridruževanju Evropski Uniji, Radenci«, 14.–15. 2.

Ergonomics Aspects of Tourism, Referat na simpoziju »The 12th Annual International Communication Course & Conference 'GLOBAL COMMUNICATION AND TOURISM'«, Dubrovnik, 27. 8.–2. 9.

Andrej Vovko

Predstavitev publikacije Darka Friša, Korespondenca slovenskih katoličanov v ZDA. Arhiv Slovenije, Ljubljana, 13. 1.

Franc Mihael Paglovec v luči biografskih raziskav. Referat na simpoziju o Francu Mihaelu Paglovcu, Kamnik, Šmartno 17. 3.

Biografski leksikon. Predavanje v Rodoslovnem društvu, Ljubljana, 28. 3.

Predstavitev publikacije Šola pod Gobavico, Mengeš, 12. 6.

Izseljenstvo v slovenskih učbenikih. Referat na Okrogli mizi »Republika Slovenija mati ali mačeha izseljencem«, Ljubljana Št. Vid, 17. 6.

Friderik Irenej Baraga v slovenski zavesti. Slavnostni govor na Baragovih dnevih, Trebnje, 30. 6.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Mateja Matjašič Friš

Študijsko potovanje v ZDA od 15.9.–15.10. je obsegalo raziskovalno delo ter zbiranje biografskih in bibliografskih podatkov o pomembnejših slovenskih izseljencih v naslednjih arhivih: New York Historical Society, arhiv župnije sv. Cirila v New Yorku, škofijski arhiv v Yonkersu (New York), Chicago Historical Society, arhiv župnije sv. Štefana v Chicagu in arhiv kustodije sv. Križa v Lemontu, Illinois.

PEDAGOŠKO DELO

Mateja Matjašič Friš

Ergonomija z varstvom pri delu. Predavanja na Fakulteti za gradbeništvo Univerze v Mariboru (v študijskem letu 2000/2001). Od 1. 5. 2000 v 1/3 dopolnilnem delovnem razmerju.

Andrej Vovko

Novejša kulturna zgodovina. Predavanja na Oddelku za sociologijo Pedagoške fakultete v Mariboru (v študijskem letu 2000/2001) – Sodelovanje pri

dveh individualnih podiplomskih programih na mariborski Pedagoški fakulteti in enem na ljubljanski Teološki fakulteti.

MENTORSTVO

Andrej Vovko je bil somentor magistrandom Cvetki Petelinšek in Tomažu Kladniku na mariborski Pedagoški fakulteti ter Damjani Krivec na ljubljanski Teološki fakulteti.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

MATJAŠIČ FRIŠ, Mateja, SUNČIČ, Stane. The influence of air pollution on respiratory functions of school children in the region of Krško. *Informatologia (Zagreb)*, 2000, 33, 3/4, str. 173-178.

MATJAŠIČ FRIŠ, Mateja, FRIŠ, Darko. »Dogodivščine štajerske zemlje« Antona Krempla v »krempeljih« cenzure. *Čas. zgod. narodop.*, 2000, 71(36), št. 3, str. 426-453.

VOVKO, Andrej. Delovanje Deutscher Schulverein na Koroškem in Primorskem v letih 1908-1914 v luči pisanja Slovenskega Branika. *Čas. zgod. narodop.*, 2000, 71(36), št. 3, str. 396-411.

VOVKO, Andrej. Kako naši učbeniki prikazujejo izseljence. V: KOROŠEC-KOCMUR, Pavlinka (ur.). *VII. tabor Izseljenskega društva Slovenija v svetu : »Republika Slovenija - mati ali mačeha izseljencem«*. Posebna izd. Informativno-kulturnega glasila Izseljenskega društva Slovenija v svetu. [Ljubljana: Izseljensko društvo Slovenija v svetu], 2000, str. 22-28, portret.

VOVKO, Andrej. Kratek oris razvoja šolstva na slovenskem ozemlju od razsvetljenega absolutizma do danes. V: ROŽMAN, Ljubica (ur.). *Šola pod Gobavico: zbornik Osnovne šole Mengeš ob 200-letnici javnega šolstva v Mengšu*. Mengeš: Osnovna šola, 2000, str. [129]-142.

VOVKO, Andrej. Udje Družbe sv. Mohorja v videmski nadškofiji v letih 1901-14. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 241-269.

VOVKO, Andrej. Življenje in delo Friderika Baraga v luči znanstvenih objav in bibliografskih podatkov. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Baragov simpozij v Rimu*, (Simpozij

v Rimu, 17). Celje: Mohorjeva družba, 2000, str. 207-225.

Strokovni članek

ERZAR, Tomaž. XX. stoletje - slovenska filozofija (1-10). *Delo (Ljublj.)*, 2000, let. 42. France Veber (št. 72, str. 5). Aleš Ušeničnik (št. 78, str. 5). Alma Sodnik (št. 84, str. 5). Dušan Pirjevec (št. 90, str. 8). Ivan Urbančič (št. 104, str. 6). Tine Hribar (št. 110, str. 5). Anton Stres (št. 116, str. 8). Slavoj Žižek (št. 122, str. 5). Mladen Dolar (št. 128, str. 5). Marko Rupnik (št. 134, str. 5).

ERZAR, Tomaž. Bibič, Adolf. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 100-101.

GRUM, Martin. Andrejka, Jernej, pl. Livnogradski. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 39-40.

GRUM, Martin. Arko, Jernej. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 47.

GRUM, Martin. Avguštin, Cenc. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 64-65.

GRUM, Martin. Avsec, Franc. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 65.

GRUM, Martin. Življenje in delo. V: *Kmetijske in roko-*

delške novice : v nedeljo 3, grūdna, 2000, no 1. Ljubljana: Timaro productions, 2000, str. [2-3].

GRUM, Martin, HOJAN, Tatjana, Alič, Jurij. V: VOVKO, Andrej (ur.). *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (Življenja in dela, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 5-6.

VOVKO, Andrej. O koledarju Družbe sv. Cirila in Metoda in nekaterih drugih starejših slovenskih koledarjih. V: SITAR, Sandi (ur.). *Prešernov koledar 2001*, (Prešernova koledarska zbirka 2001). Ljubljana: Prešernova družba, 2000, str. 95-99, ilustr.

VOVKO, Andrej. O Mohorjanih v Bosni in Hercegovini v letih 1882-1940. *Mohorjev koled.*, 2000, str. 107-113.

VOVKO, Andrej. Slavica Pavlič - sedemdesetletnica. *Zgodovinski časopis*, 1999, letn. 53, št. 3, str. 420-422. [Izšlo v l. 2000.]

VOVKO, Andrej. Versko šolstvo. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, 2000, zv. 14: U-We, str. 199-200.

10. VOVKO, Andrej. Vošnjak, Bogumil. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, 2000, zv. 14: U-We, str. 362.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi
GRUM, Martin. Gradivo za bibliografijo Tarasa Kermaunerja. V: KERMAUNER, Taras. *Geometrija redov*. 3, *Vidiki*, (Rekonstrukcija in/ali reinterpretacija slovenske dramatike). Ljubljana: Slovenski gledališki muzej, 2000, str. 131-203.

SUMMARY

The Institute for Biographical and Bibliographical Studies started its activities in January 2000, as a completely autonomous entity and as a successor of the Section for biography, bibliography and documentation of the Institute for Slovenian Literature and Literary Sciences.

The most of documentary, research and publishing work in the Institute was done in three principal fields: biographical and bibliographical data base, researching and publishing of various methodological and other biographical and bibliographical research studies, and the long term preparation work for the new edition of the *Slovenian Biographical Lexicon*.

The work on the biographical and bibliographical data base continued both in classic and electronic form. New emphasis was given to the latter. The biographical and bibliographical studies included the research of the curriculum vitae of famous Slovenian emigration personalities, Slovenian pseudonyms and members of The Society of St. Hermagoras before 1918. The Institute started its own series of scientific publications »Življenja in dela, Biografsko bibliografske študije (Lives and Works, Biographical and Bibliographical Studies)«, with the publication *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon*, (*The sample texts for the new Slovenian Biographical Lexicon*).

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

ZNANSTVENI SVET

Akad. dr. Emilijan Cevc (do 14. 2.), dr. Tone Cevc (do 2. 3.), dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina-Golija (od 3. 3.), dr. Naško Križnar (od 3. 3.), akad. dr. Milko Matičetov (predsednik), akad. dr. Jože Pogačnik (od 15. 2.), dr. Mojca Ravnik, dr. Marija Stanonik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Mojca Ravnik, znanstvena sodelavka.

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Marija Stanonik.
Znanstveni sodelavci: dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina-Golija, doc. dr. Naško Križnar, dr. Monika Kropelj.

Raziskovalno razvojna sodelavka: mag. Helena Ložar-Podlogar.

Asistent z magisterijem: mag. Roberto Dapit (do 31. 3.).

Mlade raziskovalke: mag. Polona Šega, Vesna Moličnik, Barbara Ivančič, Špela Ledinek (od 1. 11.).

Višja strokovna sodelavka: Sinja Zemljič-Golob.

Strokovna sodelavka: Stanka Drnovšek.

Samostojna strokovna delavka: Božena Gabrijelčič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Etnološko raziskovanje kulture v Sloveniji in zamejstvu

Vodja raziskovalnega programa: M. Ravnik.

Sodelavci: J. Fikfak, M. Godina-Golija, N. Križ-

nar, M. Kropelj, M. Ravnik, M. Stanonik, H. Ložar-Podlogar, R. Dapit, S. Zemljč-Golob, S. Drnovšek, B. Gabrijelčič, B. Ivančič, Š. Ledinek, V. Moličnik, P. Šega.

Inovacije v prehrani na Slovenskem ob prehodu 19. v 20. stoletje (podoktorski projekt)

Vodja: M. Godina-Golija.

M. Godina-Golija je nadaljevala raziskovanje spreminjanja prehrane na Slovenskem. S pomočjo vprašalnika je zbirala terensko gradivo o uvažanju inovacij v vsakdanje in praznične jedilne obroke v Mariboru in Selnici ob Dravi. Na podlagi terenskih raziskav, časopisnih virov in literature je napisala referat o pomenu mesnih jedi v prazničnih obrokih z naslovom *The Role of Meat Dishes in Slovenian Festive Meals*, ki ga je predstavila na 13. mednarodni konferenci o etnološkem raziskovanju prehrane v Predvoru. Etnološka izhodišča pri raziskovanju prehrane je predstavila na seminarju za mentorje zgodovinskih krožkov in v zborniku *Prehrana na Slovenskem*.

Uredila je del gradiva narodopisne ankete o prazničnih jedeh, ki ga je leta 1950 med učenci gostinske šole zbiral dr. Niko Kuret. S fotografijami in diapozitivi je dokumentirala karneval na Ptuj, cvetno nedeljo v Slovenskih goricah in postavljanje presneca v Voličini. Pripravila je 13. mednarodno etnološko konferenco o raziskovanju prehrane, ki je potekala od 5. do 11. junija v Ljubljani, Predvoru in Piranu.

Šege

H. Ložar-Podlogar

K povesti F. S. Finžgarja *Gostač Matevž* je H. Ložar-Podlogar napisala spremno besedo o letnih, življenjskih in delovnih šegah v Zgornji Savski dolini. Raziskovala je tradicionalne maske na Dolenjskem, na posvetovanju »Maske in maskiranje na Slovenskem in v zamejstvu« v Ptuj je primerjala pustno dogajanje in pustne like v dveh vaseh dobropoljske doline, napisala je prispevek za *Geo*. Z referatom je sodelovala na posvetovanju o Urbanu Jarniku v Bistrici na Zilji in predstavila njegov prispevek k spoznavanju ljudskega življenja na Zilji. Na Dolenjskem je raziskovala češčenje sv. Ane, zavetnice mater z otroki, romanje k njeni cerkvi na Grabnu in usodo te, leta 1952 porušene cerkve; napisala je prispevek *Sv. Ana na Grabnu* za zbornik ob 80-letnici akademika dr. Emilijana Cevca. O življenju in delu dr. Milka Matičetovega je pisala za *Mohorjev koledar* 2001.

Na okrogli mizi o slovenskem izseljenskem gradivu je sodelovala z diskusijskim prispevkom, na TV Slovenija pa z oddajo o šegah v adventu. Na terenu je nadaljevala raziskovanje pokopališč na Dolenjskem, dopolnjeno z izpisi iz župnijske kronike Šmihel pri Novem mestu, ter raziskovanje novoletnih mask otepovcev v Bohinju (Stara Fužina, Studor, Jereka). Za *Enciklopedijo Slovenije* je prispevala gesla o vasovanju in o velikonočnih šegah in za *Leksikon slovenske etnologije* pisala in urejala gesla o šegah. Uredila je Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta *Traditiones* 29/I, II, 2000. Za arhiv ISN je pridobila etnološko zapuščino dolgoletne sodelavke inštituta gospe Štefke Jazbar, učiteljice iz Bohinja.

Mlada raziskovalka P. Šega je dokončala raziskavi o valentinovem v Sloveniji (o tem je napisala prispevek za *Traditiones* 29) in o obhodih obrednih maskirancev v Drežnici konec 20. stoletja (o tem je imela referat na posvetovanju »Maske in maskiranje na Slovenskem in v zamejstvu«). Za *Leksikon etnologije Slovencev* je končala poglavje o letnih in delovnih šegah.

Preučevala in dokumentirala je šege: trikraljevsko koledovanje v Drežnici na predvečer sv. treh kraljev, 5. januarja, metanje rženih hlebkov, *štručev*, v Kamenu v Podjuni 6. februarja, blagoslovljenih ob lihardinem, 5. februarja, peka (13. februarja) in pobiranje (14. februarja) obrednega peciva, *pogačic*, na Razkrižju in okolici ob valentinovem, borovo gostivanje v Radovcih na Goričkem 5. marca, obsodba pusta v Drežnici na pustni torek, 7. marca, spuščanje plovil oziroma *luč v vodo vreči* v Kropi na predvečer gregorjevega, 11. marca, peka (30. oktobra) in pobiranje prešic (31. oktobra) ob vseh svetih v Tolminskem Lomu, nastop Miklavža 4. decembra v Cankarjevem domu v Ljubljani, nastop Miklavža 6. decembra v podjetju Kolinska v Ljubljani, blagoslov konj in darovanje votivov ob štefanovem, 26. decembra, na Križu pri Komendi, pletenje korobačev (27. decembra) in tepežkanje oz. *po herodeževem iti* (28. decembra) na Razkrižju in okolici. Posnela in dokumentirala je 408 diapozitivov.

V sodelovanju z Muzejem Miklova hiša iz Ribnice je od nekdanjega ribniškega krošnjarja in kasneje izdelovalca sit in drugih suhorobarskih izdelkov na Dunaju prevzela predmete, povezane z njegovim delom na Dunaju; sodelovala je pri osvežitvi stalne razstave suhorobarstva in lončarstva v muzeju v Ribnici.

Praznik in ritual na Primorskem

J. Fikfak

Raziskovalec je v dveh vaseh na Tržaškem in v Matarskem podolju spremljal in dokumentiral pomembnejše vaške dogodke (pustovanje, velika noč in božič, vaški praznik). Posnel je pogovore z informatorji in dogodke fotodokumentiral (100 posnetkov). O vprašanju razmerja med raziskovalcem in informatorjem je spregovoril na predavanju *Od sedanjika narodopisja do narodopisnega sedanjika* v Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture.

Raziskave družinsko-sorodstvenih odnosov v vaških okoljih Slovenije

M. Ravnik

Preučevali smo vlogo sorodstva pri ohranjanju letnih šeg v Halozah in v Benečiji, gradivo o šegah in sorodstvenih odnosih smo zbirali tudi v Slovenski Istri in na Dolenjskem. M. Ravnik je imela na 13. mednarodni konferenci o etnološkem raziskovanju prehrane referat o etnoloških značilnostih Slovenske Istre, za *Traditiones* 29 je napisala razpravo o sorodstvenem izrazu v tej pokrajini.

Položaj slovstvene folklor v 20. stoletju

M. Stanonik

M. Stanonik je pripravila za tisk monografijo *Teorija slovstvene folklor* in zanjo napisala poglavji *Vprašanje žanrske klasifikacije slovstvene folklor* in *Sinkretičnost slovstvene folklor*. Za zbornik *Traditiones* 29 je napisala razpravo *Slovstvena folklor v obdobju ekspresionizma*.

Mlada raziskovalka B. Ivančič je na Bovškem zbirala folklorne pripovedi za magistrsko delo, pripravljala je tudi diferencialni slovar bovškega govora. Za časopis *Kmečki glas* je napisala recenziji dveh knjig folklornih pripovedi.

Slovenski pregovori in rekla

M. Stanonik

Mlada raziskovalka B. Ivančič je razvrstila po žanrih gradivo, ki je bilo že prej izpisano iz slovenske literature, izločila vse izpise s pregovori, izpisovala pregovore iz revij in časopisov, zbirala pregovore na terenu in jih razvrščala po izbranih kriterijih. Pomagalaje zasnovati računalniški obrazec za vnašanje pregovorov. Mojca Tomše, študentka slavistike, je pripravila diplomsko nalogo o pregovorih v Posavju. Pri tem je nabrala čez 700 pregovorov na terenu.

Tipno kazalo slovenskih ljudskih pravljic

M. Kropelj

Nadaljevalo se je arhiviranje in indeksiranje pravljic z magnetofonskih trakov, posnetih med letoma 1962 in 1977 v Reziji, ki bodo skupaj z drugimi razvrščene pod ustrezne številke mednarodnih tipov pravljic. Indeksiranih je bilo 15 DAT kaset. Narejene so bile tudi kopije 9 trakov, na katere je posnel ljudske pripovedi dr. Milko Matičetov med letoma 1956 in 1968 na širšem slovenskem etničnem ozemlju. Skupaj s pripovedmi, zapisanimi v njegovih terenskih zvezkih, bodo posnete pripovedi prepisane, klasificirane in uvrščene v tipni indeks, oz. kazalo slovenskih ljudskih pravljic.

Na terenskih raziskavah v Reziji, Beneški Sloveniji, na Gorenjskem (R. Dapit), v Rožu in na Krasu (M. Kropelj) je bilo posneto ljudsko pripovedništvo, gradivo o ljudskem zdravilstvu in zagovarjanju ter šegah. Gradivo je bilo transkribirano, na osnovi nekaterih video-posnetkov so bili izdelani tudi filmi R. Dapita: *Govor in pisava v Reziji danes*, *Srečal sem Petra*, *Pustni ponedeljek v Roncu*.

Med izročilom in sedanjostjo

M. Kropelj

Opravljen je bilo terensko delo v Reziji, kjer je bilo dokumentirano pustovanje 27. 2., 4. 3., 8. 3. (R. Dapit); v Beneški Sloveniji: Marsin, Matajur 5. 3. (R. Dapit); Ronce 6. 3. (R. Dapit); božična devetica je bila dokumentirana v Gorenjem in Dolenjem Marsinu 23. 12. (R. Dapit); v Rožu, Slovenji Plajberg / Windisch Bleiberg je bilo dokumentirano ljudsko zagovarjanje in pripovedno izročilo, 1. 12. (M. Kropelj); na Gorenjskem v Jereki so bili posneti Otepovci, 31. 12. (R. Dapit). Raziskave so segale predvsem na področja ljudske medicine, verovanj, šeg in pripovedništva, s tega področja je bilo objavljenih tudi več študij.

Ljudsko pripovedništvo kot umetnost. Revitalizacija gradiva in performativne študije

M. Kropelj

Da bi rešili pred propadanjem tonske posnetke ljudskih pripovedi, ki jih je posnel dr. Milko Matičetov med letoma 1956 in 1968 na širšem slovenskem etničnem ozemlju, in pripovedno gradivo iz njegovih terenskih zapisov, smo začeli presnemavati stare magnetofonske trakove in s pomočjo zunanje sodelavke mag. Anje Štefan transkribirati gradivo ter urejati foto-dokumentacijo.

Zgodovina etnologije

J. Fikfak

J. Fikfak je raziskoval, na kakšne težave so naleteli narodopisci pri ubesedovanju ljudske kulture. Izsledke teh raziskav in zaris težav raziskovalcev z informatorji je predstavil na mednarodnem posvetovanju »Kvalitativno raziskovanje – Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod«.

Etnološka kulturna dediščina – zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije

Vodja: M. Ravnik.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, N. Križnar, H. Ložar-Podlogar, M. Stanonik, S. Zemljič-Golob.

S. Drnovšek je nadaljevala z urejanjem in dopolnjevanjem podatkovnih zbirk diateke in fototeke na računalniku. Uredila je 250 kartonov fototeke. Vnesla je novih 418 vpisov fotografij in dopolnila 916 opisov, del slikovnega materiala, povezanega z raziskovanjem družine in sorodstvenih odnosov v vaseh na obrobju slovenskega etničnega ozemlja (Beneška Slovenija, Slovenska Istra, Porabje). Na novo je vnesla tudi 515 opisov in dopolnila 824 diapozitivov s področja letnih šeg. Podatkovna zbirka ISN vsebuje 4549 fotografij in 4922 diapozitivov. Diapozitivi so tako shranjeni na 11 Photo-CD. Zbirka v digitalni obliki omogoča iskanje na različne načine (etnološka klasifikacija, gesla, avtor, čas, kraj), predogled skeniranega materiala v enem od grafičnih programov, z intranetom pa nudi dostop sodelavcem inštituta. Digitalna zbirka šteje 9471 enot.

Leksikon etnologije Slovencev

Vodja: dr. Angelos Baš (zunanji sodelavec).

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina-Golija, N. Križnar, M. Kropelj, H. Ložar-Podlogar, M. Ravnik, M. Stanonik, P. Šega, S. Zemljič-Golob, B. Gabrijelčič.

Pri obdelavi gesel za *Leksikon etnologije Slovencev* se je delo že približalo koncu. Od predvidenih 7000 gesel je bilo do konca leta 2000 obdelanih 5528 gesel, letos 735.

Vizualne raziskave kulture

N. Križnar

Leta 1999 se je zaključil projekt *Topografija vizual-*

nih informacij in se v okviru Raziskovalnega programa začel nov: *Vizualne raziskave kulture*. V ta namen so bila opravljena snemanja pustnih šeg (Haloze, Beneška Slovenija, Ljubljana), proslave krajevnega praznika v Brezovici pri Gradinu (Slovenska Istra) in video intervju z amaterskim video snemalcem (Zdenska vas). Največ časa smo posvetili raziskovalni nalogi *Vizualna proizvodnja kot oblika kulturno-umetniške dejavnosti na Koroškem*, s finančno podporo ciljnega raziskovalnega programa Nacionalna kulturna politika (MŠZŠ, MK). Raziskavo je vodil N. Križnar, sodelovala sta V. Molčnik in Miha Peče (zunanji sodelavec). Na Koroškem smo obravnavali naslednja poglavja: Slovensko oddajo ORF *Dober dan, Koroška*, Proizvodnjo profesionalnega video studia, Razvoj in izdelke amaterske filmske in video proizvodnje, Razvoj in izdelke otroške filmske in video ustvarjalnosti, Proizvodnjo znanstvene video dokumentacije, Domače video arhive na južnem Koroškem in Spletne strani v svetovnem spletu. S terenskim delom smo pridobivali dokumente, zapiske in vizualno gradivo ter opravili niz intervjujev s ključnimi protagonisti vizualne produkcije ins številnimi domačimi snemalci na južnem Koroškem, od Kostanj v Rožu do Pliberka v Podjuni. Rezultat zbiranja je, razen terenskih zapiskov in fotografij, več kot 200 enot vizualnega gradiva iz arhivov domačih snemalcev, zasebnikov, društev, univerzitetnega inštituta, narodopisnega inštituta, ORF in lastnih posnetkov intervjujev. Izdelana je bila statistika gradiva in analiza po tematiki in snemalnih pristopih. V času poteka raziskave smo se sodelavci na projektu udeležili dveh znanstvenih konferenc, na katerih smo predstavili delne izsledke in problematiko projekta. Ob tem je nastalo tudi poglavje magistrske naloge s tematiko, ki izhaja iz projekta.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Inštitut je priredil več posvetovanj z udeležbo domačih in tujih strokovnjakov.

V sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim središčem Bistra na Ptujju je pripravil mednarodno konferenco *Maske in maskiranje na Slovenskem in v zamejstvu*, ki je bila od 24. do 27. 2. na Ptujju. Zbornik povzetkov sta uredila J. Fikfak in dr. Aleš Gačnik iz Bistre.

V sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem je od 5. do 11. 6. organiziral 13. mednarodno

konferenco o etnološkem raziskovanju prehrane z naslovom *Hrana in praznovanje – Od posta do preobilja* (13th International Ethnological Food Research Conference Food and Celebration – From fasting to Feasting). Konferenca se je udeležilo 57 udeležencev iz 11 evropskih držav in Amerike. M. Godina-Golija je uredila in pripravila za tisk zbornik povzetkov, koordinirala je pripravo konference in organizirala za udeležence strokovne ekskurzije in ogled etnoloških spomenikov in zbirk. Skupaj z Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC, Slovenskim etnografskim muzejem iz Ljubljane in Inštitutom za raziskovanje ljudske glasbe z Dunaja je bil Inštitut soorganizator mednarodnega posvetovanja *Glasba in manjšine* od 25. do 30. 6. v Ljubljani. Sodelavci Inštituta so pomagali pri praktični izvedbi posvetovanja, pripravili vabila in povzetke, prevzeli video snemanje in strokovno vodstvo ekskurzije.

S sodelovanjem in podporo Območnega sklada za ljubiteljske dejavnosti in Mestno občino Nova Gorica je Avdiovizualni laboratorij organiziral četrto *Poletno šolo vizualnega* v Novi Gorici od 13. do 19. 9. Šolo je vodil N. Križnar s sodelavko V. Molličnik, predavali pa so Allison Jablonko (ZDA), Beate Engelbrecht (Nemčija), Tone Rački, Miha Peče in N. Križnar. Šole se je udeležilo 14 slušateljev. Nastala sta video filma: *Visual notes* (27 min.) in *Srečal sem Petra* (14 min.).

V sodelovanju z Inštitutom za družbene vede, Fakulteta za družbene vede v Ljubljani, je od 5. do 8. 11. na Bledu organiziral mednarodno konferenco *Kvalitativno raziskovanje – Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod. Qualitative research – New trends in the development and use of qualitative methods.* – Ob tej priliki je izšel zbornik povzetkov. Konferenco sta pripravila J. Fikfak in dr. Frane Adam s FDV.

S pomočjo podjetja Marand, d.o.o. je 8. 11. priredil uvodni seminar v računalniško podprto kvalitativno analizo s programom ATLAS.ti, ki ga je vodila dr. Susanne Frieze z Danske. Seminar je organiziral J. Fikfak.

Člani inštituta so sodelovali s številnimi ustanovami in posamezniki doma in v tujini tudi pri različnih projektih.

Po naročilu Gorenjskega muzeja je Avdiovizualni laboratorij izdelal predstavitveni dokumentarni film *Zakladna na jdba z Grdavovega hriba* za stalno zbirko Gorenjskega muzeja.

Po naročilu Slovenskega narodopisnega inštituta

Urban Jarnik v Celovcu je Avdiovizualni laboratorij posnel dokumentarni film *Urban Jarnik – po sledovih njegove življenjske poti*, ki je bil prvič prikazan na Zablatnikovem dnevu v Ziljski Bistrici, 27. 5.

V Mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani je bila 17. 11. predstavitev letne proizvodnje Avdiovizualnega laboratorija za zaposlene v Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU. Prikazani so bili naslednji filmi:

Urban Jarnik, po sledovih življenjske poti legendarnega koroškega pesnika in narodopisca iz 19. stol. (20 min.), *Zakladna najdba z Grdavovega hriba*, predstavitveni film za Gorenjski muzej o veliki zakladni najdbi iz časa preseljevanja ljudstev (11 min.), *Piščalka*, predpremiere filma N. K. o znameniti arheološki najdbi iz Divjih bab (20 min.) in *Srečal sem Petra* (16 min.), dokumentarni film R. Dapita s Poletne šole vizualnega v Novi Gorici 2000, nagrajenega na Film-video-monitorju v Gorici in na Festivalu neodvisnega filma v Ljubljani. Udeležili smo se filmskega festivala Film-video-monitor v Gorici, s filmi N. Križnarja (*Urban Jarnik* in *Piščalka*) ter R. Dapita (*Srečal sem Petra*), 25.– 28. 10.

S. Zemljič-Golob je sodelovala pri razstavi *Ljubezen je v zraku* (odprtje 15. 2.) v Slovenskem etnografskem muzeju.

V sodelovanju z dr. Rajkom Muršičem z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani je J. Fikfak organiziral Etnološki seminar, v katerem so predavali dr. Božidar Jezernik (*Zakaj turška kava ni mogla postati slovenska ljudska pijača*, 5. 1.), H. Ložar-Podlogar (*Slovenska ljudska kultura v delu »Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild«*, 22. 3.) in dr. Ingrid Slavec Gradišnik (*O bistvu etnografije in njeni metodi /drugič/,* 5. 4.).

Sodelavci so uredili tudi več periodičnih publikacij in knjig in bili člani domačih in mednarodnih uredništev.

H. Ložar-Podlogar, glavna urednica, je uredila *Traditiones* 29/I, II. M. Kropelj je skupaj z Nikolaieom Mikhailovim uredila zbornik *Studia mythologica Slavica* 3/2000.

M. Stanonik je za zbirko Glasovi uredila 21. in 22. knjigo, in sicer Ide Dolšek, *Kaku se kej narod rihta* in Janeza Dolenca, *Kres na Grebljici*. Pripravila je za tisk 3. monografijo iz serije Poezija konteksta, z naslovom *Slovensko pesništvo pod tujimi zastavami*. Delo vsebuje pesmi slovenskih prisilnih mobi-

lizirancev v nemško vojsko v drugi svetovni vojni 1941–1945 in njihovo podrobno analizo. Enako delo je opravila za knjigo *Most*, antologijo pesmi iz druge svetovne vojne.

M. Godina-Golija je bila članica uredništva Histroičnega seminarja ZRC SAZU. Skrbela je za izvedbo etnoloških predavanj.

N. Križnar je bil član selekcijske komisije mednarodnega festivala etnografskega filma v Göttingenu, 26.–29. 1.

Mlada raziskovalka V. Moličnik je bila članica žirije za izbor najboljših multimedijskih vsebin Evrope, MultiMediaArt 2000, področje Evropska kultura, Salzburg, 11.–15. 7.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: S. Zemljč-Golob.

Število knjižnih enot se je povečalo za 462 kosov; knjižnica šteje čez 14100 knjig in periodičnega tiska.

Dokumentacija

Vodja: S. Drnovšek.

Nadaljevalo se je delo na dokumentaciji v okviru projekta Etnološka kulturna dediščina – zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije. S. Drnovšek je zbrala in popisala zbirke ISN v obliki, ki je osnova za predstavitev navedenih mrežju. V njih je zaključeno gradivo iz določenih obdobij, določenih avtorjev in vsebin in gradivo, ki se še dopolnjuje. Zbirke pisnega materiala obsegajo arhiv ljudskega pripovedništva, slovstveno folkloro, arhiv ljudskih šeg in iger, Göthovo topografijo, Puffov arhiv in Leksikon etnologije Slovencev.

Zbirka audiovizualne dokumentacije

V letu 2000 je videoteka AVL narasla za 17 enot in šteje 657 enot. Med njimi jih je 9 izdelanih za javno predvajanje.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 29/1, 2, 2000. – Glavna urednica H. Ložar-Podlogar. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za filološke in literarne vede, 2000.

- *Studia mythologica Slavica* 3. – Uredila M. Kroppej in Nikolai Mikhailov. ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje, Ljubljana, in Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e civiltà dell' Europa centro-orientale, Videm 2000.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Ústav etnológie SAV, Ústav pro etnografii a folkloristiki, Bratislava – sodelovanje pri izdajanju informativnega biltena *Slavistická folkloristika* (M. Stanonik).
- International Commission for Ethnological Food Research – sodelovanje pri izvedbi 13. konference te komisije od 5. do 11. junija (M. Godina-Golija).
- Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e civiltà dell' Europa centro-orientale, Videm 2000 – arhiviranje in indeksiranje kopij tonskih posnetkov, ki jih je posnel Milko Matičetov v Reziji med letoma 1960 in 1981 (M. Kroppej).

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Iain R. Edgar, Department of Anthropology, University of Durham, 9.–11. 5. – udeležil se je mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kulture.
- Dr. Metje Postma, Institute of Cultural and Social Studies, Faculty of Social and Behavioural Sciences, Leiden, 9.–11. 5. – udeležila se je mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kulture, dogovorili smo se o skupnem projektu vizualne raziskave.
- Dr. Barbara Glowczewski Barker, Collège de France, Laboratoire d'Antropologie Sociale, Paris, 9.–11. 5. – udeležila se je mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kulture.
- Udeleženci 13. mednarodne konference o etnološkem raziskovanju prehrane, 6. ó. – seznanili so se z delom Inštituta in njegovimi najpomembnejšimi publikacijami in si ogledali dokumentarni video iz zbirke AVL.
- Rožajanski Dum, kulturno društvo iz Rezije, 10. 6. – prvi obisk rezijanskega društva na Inštitutu. Z njimi je bila tudi predsednica Luigia Negro. Priredili smo jim sprejem, predvajali smo film R. Dapita *Jezik in pisava v Reziji* in jih peljali na

ogled Ljubljane. Prisotni so bili tudi dr. Milko Matičetov ter Julijan Strajnar in Mirko Ramovš z Glasbenonarodopisnega inštituta.

- Dr. Beate Engelbrecht, Institut für den Wissenschaftlichen Film, Göttingen, 8.–17. 9. – predavala je na Poletni šoli vizualnega v Novi Gorici.
- Dr. Will C. van den Hoonaard, Oddelek za sociologijo, Univerza New Brunswick, Fredericton, Kanada, 9. 11. – udeleženec mednarodne konference o kvalitativnem raziskovanju, pogovor o sodelovanju.
- Dr. Nikolai Mikhailov, Univerza v Vidnu, 4. 12. – souredništvo *Studia mythologica Slavica*.
- Dr. Martina Piko, Inštitut Urbana Jarnika v Celovcu, Avstrija, 13. 12. – raziskave sodobnih zgodb na temo medetničnih odnosov.
- Eva Siudek, Univerza v Varšavi, študentka, raziskovala slovenskih in poljskih živalskih pravljič – prinesla je indeks poljskih pravljič.
- Na Inštitut so se obrnili po gradivo, literaturo in nasvete še številni drugi študenti, raziskovalci, kulturni prireditelji in novinarji.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Polona Šega

Način življenja krošnjarjev iz Ribniške doline v 19. in 20. stoletju, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 11. 12. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

S. Drnovšek

Pust v Cerknici. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj, 25. 2.

J. Fikfak

Nekatere dileme raziskovanja in prezentacije. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje na Slovenskem in v zamejstvu«, Ptuj, 25. 2. *Towards poetic of ethnographic description*. – Qualitative Analysis Conference, Fredericton, NB, Kanada, 19. 5. *Oblike etnološkega zapisovanja*. – 2. raziskovalni tabor Kamniškega srednješolskega centra Rudolf Maister, Kamniška Bistrica, 19. 6.

Od sedanjika narodopisja (ljudske kulture) do narodopisnega sednjika. – Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 10. 7.

Time of the Other, time of the Self, time of the narrative. – Referat na posvetovanju Kulturne in socialne razsežnosti časa, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF, Ljubljana, 1. 9.

From ethnography to auto-ethnography. – Referat na Mednarodni konferenci »Kvalitativno raziskovanje – Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod«, Bled, 6. 11.

M. Godina-Golija

The Role of Meat Dishes in Slovenian Festive Meals. – Referat na 13. mednarodni konferenci o etnološkem raziskovanju prehrane, Preddvor, 7. 6. *Prehrana v Mariboru med obema vojnama*. – Predavanje na seminarju »Prehrana na Slovenskem za mentorje osnovnošolskih zgodovinskih krožkov«, Ljubljana, 3. 10.

Etnološko raziskovanje Maribora. – Pogovor z mlajšo generacijo raziskovalcev o Mariboru, Knjižnica Rotovž, Maribor, 14. 11.

Decembrska praznovanja Mariborčanov – tradicija ali komercializacija? – Predavanje v Galeriji Media Nox, Maribor, 7. 12.

Decembrska praznovanja v Mariboru pred 2. svetovno vojno. – Pogovor z informatorji v Galeriji Media Nox, Maribor, 14. 12.

N. Križnar

Pustne šege – primer vizualne dokumentacije. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj, 24. 2.

Pustovanja na zahodni etnični meji. – Predavanje z videoposnetki, Sovodnje (Italija), 25. 2.

Vizualni rokopisi. – Predavanje za podiplomce, ISH, Ljubljana, 17. 4.

Simbolizem ljudskega videa. – Referat na mednarodni konferenci »Simbolni vidiki vizualne kulture«, ZRC SAZU, Ljubljana 9. 5.

Telesa in duše. – Uvodni nagovor ob razstavi Toma Križnarja, *Nuba, čisti ljudje*, Filmski sklad RS, Ljubljana, 31. 5.

Vizualna antropologija. – Ciklus treh predavanj na Poletni antropološki šoli na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2.–4. 6.

Uvod v proizvodnjo etnografskega filma. – Predavanje in delavnica Poletne šole vizualnega v Novi Gorici, 8.–17. 9.

Etnološki film. – Referat na posvetu Slovenskega

etnološkega društva: »Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe«, Nova Gorica, 24. 10. *Visual Information – Producing and Reading*. – Referat na mednarodni konferenci »Kvalitativno raziskovanje – Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod«, Bled, 7. 11.

M. Kropelj

Miti slovenske družbe, miti etnološke vede. – Referat na posvetovanju »Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe«, Nova Gorica, 24. 10.

H. Ložar-Podlogar

Prispevek Urbana Jarnika k spoznavanju ljudskega življenja na Zilji. – Referat na simpoziju o Urbanu Jarniku, Zablatnikov dan, Bistrica na Zilji, 27. 5. *Mačkare, pustni otok sredi Dolenjske*. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj, 25. 2. *Diskusijski prispevek*. – Okrogla miza »Slovensko izseljensko gradivo«, Ljubljana, 31. 5.

V. Moličnik

Pustovanje v Ljubljani. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj, 25. 2. *Pustovanje – vizualna raziskava*. – Predavanje na oddelku za Etnologijo in kulturno antropologijo, Ljubljana, 12. 4. *Digitalna antropologija*. – Predavanje na oddelku za Etnologijo in kulturno antropologijo, Ljubljana, 19. 4. *Vizualna (samo)predstavitev*. – Referat na mednarodni konferenci »Simbolni vidiki vizualne kulture«, Ljubljana, 11. 5.

M. Ravnik

Etnološke značilnosti slovenske Istre. – Predavanje na »Evropskih dnevih kulture dediščine«, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 11. 9. *Ethnological Characteristics of Slovenian Istria*. – Referat na 13. mednarodni konferenci o etnološkem raziskovanju prehrane, Fiesa, 9. 6. *Ethnological Characteristics of Slovenian Istria*. – Vodstvo po ekskurziji za udeležence mednarodnega posvetovanja »Glasba in manjšine«, 28. 6. *Otvoritveni nagovor*. – Nagovor ob otvoritvi razstave Mlekarice iz tržaške okolice, ki jo je pripravil Odsek za etnologijo pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Opčine, 7. 8.

M. Stanonik

Vprašanje vizualizacije abstraktnih motivov v slovenski slovstveni folklori. – Predavanje na mednarodnem simpoziju »Simbolni izraz vizualne kulture«, Ljubljana, 9. 5.

Kategorija časa v slovenski slovstveni folklori. – Predavanje na 36. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 14. 7.

Sodobna slovenska narečna poezija. – Predavanje na 2. kongresu slovenskih slavistov, Koper, 5. 10.

Antropološki vidik slovstvene folklore. – Predavanje na simpoziju ob 25-letnici Slovenskega etnološkega društva, Nova Gorica, 25. 10.

Kriteriji zapisovanja in redakcija slovstvene folklorne pri nekaterih južnoslovanskih avtorjih. – Predavanje na slovensko makedonski konferenci »Slovenski in makedonski jezik ter literatura v sodobnih družbenih okoliščinah«, Ljubljana, 27. 10.

Biography – reality or illusion. – Predavanje na mednarodni konferenci »Kvalitativno raziskovanje«, Bled, 6. 11.

P. Šega

Obhodi našemljencev v Drežnici konec 90. let 20. stoletja. – Referat na mednarodni konferenci »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj, 25. 2.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

J. Fikfak

Seminar *Interpretation und Verstehen II*, (načela narativnega intervjuja – dr. Gerhard Siemann in načela objektivne hermenevtike – dr. Ulrich Oevermann), Dubrovnik, Inter – University Centre, 17.–29. 9.

M. Kropelj

Inštitut za slavistiko in druge ustanove v Gradcu, Avstrija. Zbiranje dokumentarnega gradiva o Karlu Streklju, sodelovanje z dr. Ludvikom Karničarjem in mag. Engelbertom Logarjem, 5. 7.

Sesljan pri Devinu, Italija. Zbiranje dokumentarnega gradiva o Karlu Streklju, 15. 6.

PEDAGOŠKO DELO

M. Stanonik

Ustno slovstvo / Slovstvena folklor. – Predavanja na Oddelku za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Slovstvena folkloristika. – Predavanja in seminar na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru.

Naše slovensko izročilo. – Predavanje in delavnica na témo slovstvene folklorne za sloveniste z osnovnih šol v organizaciji založbe Rokus: Izberimo prave izbirne predmete, Ljubljana, 8. 5., in Maribor, 11. 5.

Slovstvena folklor med terenom in kabinetom. – Predavanje študentom 2. letnika etnologije na Filozofski fakulteti, Ljubljana, 8. 12.

N. Križnar

Vizualna antropologija. – Predavanja in seminar na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vizualna antropologija. – Izpitni predmet podiplomskega študija na FDV Univerze v Ljubljani.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

M. Stanonik

Murkova nagrada za življenjsko delo. – Slovensko etnološko društvo, 21. 11.

MENTORSTVO

N. Križnar je bil mentor mladi raziskovalki in magistrandki Vesni Moličnik.

M. Stanonik je bila mentorica magistrandki Petri Kodre in mladi raziskovalki Barbari Ivančič.

M. Godina-Golija je bila mentorica mladi raziskovalki in magistrandki Špeli Ledinek.

ZNANSTVENORAZISKOVALNI FILMI

Govor in pisava v Reziji. Proizvodnja ISN, snemanje in režija R. Dapit, montaža N. Križnar, beta 24 min.

Manifestacija za ISH. Proizvodnja ISN, snemanje in montaža V. Moličnik, Hi 8 in VHS, 6 min.

Ne moreš biti na tleh, v zraku in za kamero! Proizvodnja Avdiovizualni laboratorij, realizacija N. Križnar, asistent Sašo Kuharič, beta, 40 min.

Pustni ponedeljek v Roncu. Proizvodnja ISN, snemanje in režija R. Dapit, montaža N. Križnar, beta, 28 min.

Piščalka. Proizvodnja Bindweed Soundvision in Televizija Slovenija, scenarij in besedilo Ivan Turk in N. Križnar, kamera Rajko Bizjak, besedilo bere Pavel Ravnohrib, glasba Aldo Kumar, montaža Janez Bricej, režija N. Križnar, 35 mm, 19 min.

Srečal sem Petra. Proizvodnja Avdiovizualni laboratorij, snemanje in režija R. Dapit, montaža Miha Peče, VHS, 14 min.

Urban Jarnik – po sledovih njegove življenjske poti. Proizvodnja Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik in Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, scenarij in besedilo: Breda Vilhar, Miha Peče, N. Križnar, bere Radko Polič, glasba Aldo Kumar, montaža N. Križnar in Miha Peče, režija Miha Peče in N. Križnar, beta, 20 min.

Visual notes. Proizvodnja Avdiovizualni laboratorij, skupinsko delo v delavnici Allison Jablonko na Poletni šoli vizualnega v Novi Gorici, VHS, 27 min.

Zakladna najdba z Grdavovega hriba. Proizvodnja Gorenjski muzej, scenarij in besedilo Verena V. Perko, realizacija N. Križnar, beta, 11 min.

IZVEDENA IN DRUGA NEDOSTOPNA DELA

Radijski in TV prispevki

H. Ložar-Podlogar, *Sege o adventu.* – Sodelovanje v oddaji Dober večer, TV Slovenija, 25. 12. Umetniške stvaritve in poustvaritve

V. Moličnik je sodelovala na 3. Trienalu sodobne slovenske umetnosti z video instalacijo *Okus po mestu*. Moderna galerija, Ljubljana, 14. 12. 2000–14. 2. 2001.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DAPIT, Roberto. Il motivo del Salvatore nella culla in un racconto popolare resiano. *Stud. mythol. Slav.*, 2000, letn. 3, str. 161-171, ilustr.

FIKFAK, Jurij. Od sedanjika narodopisja (ljudske kulture) do narodopisnega sednjika. V: OREL, Irena (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2000, str. 271-284.

GODINA-GOLIJA, Maja. Sodobna prizadevanja v etnološkem raziskovanju prehrane. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 227-234.

KROPEJ, Monika. Magija in magično zdravljenje v pri-povednem izročilu in ljudsko zdravilstvo danes. *Etnolog. N. vrsta (Ljubl.)*, 2000, letn. 10, str. 75-84.

KROPEJ, Monika. The tenth child in folk tradition. *Stud. mythol. Slav.*, 2000, letn. 3, str. 75-86.

RAVNIK, Mojca. Sorodstveno izrazje - svaki in svaki-nje v slovenski Istri. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 107-114.

STANONIK, Marija. Kategorija časa v slovenski slovstveni folklori. V: OREL, Irena (ur.). *Zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2000, str. 191-241.

STANONIK, Marija. Slovenska slovstvena folklori v obdobju ekspresionizma. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 45-62.

ŠEGA, Polona. Peka in pobiranje pogačic ob valentino-
vem na območju Razkrižja. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 77-92.

Pregledni znanstveni članek

GODINA-GOLIJA, Maja. Hrana in načini prehranjevanja v Mariboru v dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja. V: *Prehrana na Slovenskem : zbornik strokovnih prispevkov za mentorje zgodovinskih krožkov*. Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije, 2000, str. 22-26.

Strokovni članek

FIKFAK, Jurij. Kvalitativno raziskovanje - Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod : mednarodno

posvetovanje - Bled, 5. - 8. november 2000. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 2, str. 17-21, ilustr.

FIKFAK, Jurij. Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu: mednarodno posvetovanje - Ptuj 24. - 27. februar 2000. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 2, str. 7-11.

KROPEJ, Monika. Telling fairy tales today in Slovenia.

LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Mačkare : okus po pustni Dolenjski. *Gea (Ljublj.)*, mar. 2000, letn. 10, str. 24-26.

LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Razmišljanje etnologije. V: FINŽGAR, Fran Saleški. *Gostač Matevž*, (Zbirka Zgodovinsko klasje). 1. izd. Ljubljana: DZS, 2000, str. 103-117.

STANONIK, Marija. Proposals. V: VAVRINEK, Vladimír (ur.). *Current state and further perspectives of slavo-
nic studies in Central Europe: proceedings of the international workshop, Prague 11th - 12th november 1998*. Prague: Slovanský ústav AV ČR, 2000, str. 80.

STANONIK, Marija. Slovstvena folklori - umetnost nar-
rečij. V: JAN, Zoltan (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes in jutri*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šols-
tvo, 2000, str. 207-217.

STANONIK, Marija. Zbirka glasovi ; Martina Piko: Iz
semena pa bo lipa zrastle ; Marija Krejan: Vse sorte je že
blou ; Marija Zupan Rpečnikova vučca. *Rev. kn., sep.*
2000, št. 4, str. 37.

STANONIK, Marija. Žirovska slovenistika. *Žirovski ob-
čas.*, 2000, letn. 21, št. 30, str. 193-195.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

GODINA-GOLIJA, Maja. Forest fruits and mushrooms
in the food culture of Slovenes in the twentieth century.
V: *Food from nature : attitudes, strategies and culinary
practices : proceedings of the 12th Conference of the
International Commission for Ethnological Food Re-
search, Umea and Frostviken, Sweden, 8-14 June, 1998*.
Uppsala: The Royal Gustavus Adolphus Academy fro
Swedish Folk Culture, 2000, str. 209-216.

KRIŽNAR, Nasko. Simbolizem ljudskega videa = Folk-
video symbolism. V: KRIŽNAR, Nasko (ur.). *Povzetki
z mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kul-
ture*, Ljubljana, 9.-11. maj 2000. *Povzetki*. Ljubljana: Za-
ložba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 4.

MOLIČNIK, Vesna. Vizualna (samo)predstavitev = Visual (self)representation. V: KRIŽNAR, Naško (ur.). Povzetki z mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kulture, Ljubljana, 9.-11. maj 2000. *Povzetki*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 5-6.

STANONIK, Marija. Kontekst slovstvene folklorne vpridigah Janeza Svetokriškega. V: POGAČNIK, Jože (ur.), FAGANEL, Jože (ur.). *Zbornik o Janezu Svetokriškem: prispevki s simpozija v Vipavskem Križu, 22. - 24. aprila 1999*, (Dela, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 49/6). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 2000, str. 355-373.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Cerkev svete Ane na Grabnu: odzvanjanje nekega časa. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis: ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 369-386.

MONOGRAFIJE

Strokovna monografija

LEDINEK, Špela, ROGELJA, Nataša. *Potepanja po poteh Savrinke Marije*, (Knjižnica Glasnika Slovenskega etnološkega društva, 32). Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 2000. 110 str.

ZNANSTVENORAZISKOVALNI FILM

DAPIT, Roberto. *Govor in pisava v Reziji danes*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2000. 1 videokaseta (VHS) (24 min), barve, zvok.

DAPIT, Roberto. *Lunedì di carnevale a Rodda = Pustni ponedeljek v Roncu*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2000. 1 videokaseta (VHS) (27 min, 40 sek), barve, zvok.

DAPIT, Roberto, PEČE, Miha. *Srečal sem Petra*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU; Nova Gorica: Poletna šola vizualnega, 2000. 1 videokaseta (VHS) (15 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško. *Piščalka*. Ljubljana: Produkcija TV Slovenija; [S.l.]: Bindweed Soundvision, 2000. 1 videokaseta (19 min), barve, zvok.

VILHAR, Breda, PEČE, Miha, KRIŽNAR, Naško. *Urban Jarnik: po sledovih njegove življenske poti*. Celovec: Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik; Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2000. 1 videokaseta (VHS) (19 min, 38 sek), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško, PERKO, Verena V. *Zakladna najdba z Grdavovega hriba*. Kranj: Gorenjski muzej, 2000. 1 videokaseta (VHS) (11 min), barve, zvok.

SUMMARY

Basic ethnological research into Slovenian material, social and religious culture has been continuing. Most attention was given to the following subjects: innovations in food at the turn of the 19/20th century; archive and field research into the customs of the yearly cycle and the life cycle, festivals and rituals, family and kinship relations; storytelling (field gathering, typological index of fairytales), literary folklore, tales and sayings (transcription from hand-written dictionaries and books); the history of ethnology, visual research (field video recording). The documentation produced by the research is stored in a central collection of written and audiovisual material, which is gradually being digitalised. The Institute is heading the *Slovenian Ethnological Lexicon* project (edited by Dr. A. Baš) in which almost all Slovenian ethnologists are involved.

The Institute organized several conferences: »Masques and masquerading« (the Bistra Ptuj research centre was the coorganizer), February 24-27; the »13th conference of the International Commission for Ethnological Food Research«, June 5-11; »Qualitative research - New trends in the development and use of qualitative methods« (the Institute of social sciences of the Faculty of social sciences, Ljubljana was the coorganizer), November 5-8. The Audiovisual Laboratory organized a Summer School of Visual in Nova Gorica for the 4th time and the international conference Symbolic aspect of visual culture, May 9-11. The Institute was also the coorganizer of the First meeting of the study group »Music and minorities«, Ljubljana, June 25-30.

Studia Mythologica Slavica 3 was edited in collaboration with the Dipartimento di lingue e civiltà

dell' Europa centro-orientale of the University of Udine and the 29th volume of the Institute's *Traditiones* yearbook was published.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Dr. Marjetka Golež Kaučič, akademik Uroš Krek (predsednik), izredni član SAZU dr. Milko Matičetov, dr. Marija Klobčar, mag. Marjeta Tekavec.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Marjetka Golež Kaučič, višja znanstvena sodelavka.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Marjetka Golež Kaučič, dr. Marko Terseglav.

Asistentka z doktoratom: dr. Marija Klobčar.

Asistentka z magisterijem: mag. Marjeta Tekavec.

Asistentki: Maša Komavec, Urša Šivic.

Strokovni sodelavec s specializacijo: Mirko Ramovš.

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Robert Vrčon.

Višji strokovni sodelavec: Drago Kunej.

Tehnična sodelavka in tajnica: Tatjana Nartnik.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskave slovenske ljudske glasbene in plesne kulture

Vodja raziskovalnega programa: M. Golež Kaučič.

Temeljne raziskave slovenske ljudske pesmi, glasbe in plesa

Vodja projekta: M. Terseglav.

Slovenska ljudska pesemska, glasbena in plesna dediščina

Vodja projekta: M. Golež Kaučič.

V okviru raziskovalnega programa potekajo sistematične in izčrpne raziskave slovenskega glasbenega in plesnega izročila. Nastajajo na podlagi terenskega dela, analize virov in gradiva ter teoretičnih spoznanj stroke in pojasnjujejo izvir, sprejemanje, posredovanje in spreminjanje prvin ljudske pesemske, glasbene in plesne kulture. Te prvine so oblikovale in še vedno oblikujejo kulturno identiteto Slovencev ter njihovo povezanost s kulturnimi pojavi Zahoda in Vzhoda. Izdaje gradiva omogočajo strokovni in drugi javnosti vpogled v izročilo slovenske kulture, sistematizacija in računalniška obdelava pa olajšujeta pregled nad arhivsko zbirko GNI, ki sodi med največje tovrstne zbirke v Evropi. V raziskovalnem programu so poleg obeh vodij sodelovali še vsi drugi sodelavci inštituta: M. Klobčar, M. Komavec, dr. Zmaga Kumer (zunanja sodelavka), D. Kunej, M. Ramovš, U. Šivic, Julijan Strajnar (zunanji sodelavec), M. Tekavec in R. Vrčon.

Slovenske ljudske pesmi, 5. knjiga – pri povedne pesmi z družinsko tematiko

5. knjiga bo obsegala 52 pesemskih tipov z vsemi doslej zbranimi variantami pripovednih pesmi z družinsko tematiko, opremljena z melodijami, znanstvenimi komentarji in z vsemi potrebnimi kazali. V letu 2000 je bilo dokončanih 36 besedilnih transkripcij (M. Terseglav) ter obdelanih 12 tipov (M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Terseglav), za dodatek s srbskimi in hrvaškimi pesmimi na Slovenskem pa še 6, za 4 od njih so pripravljeni tudi vsebinski povzetki (M. Terseglav). Hkrati so navedeni sodelavci za vse še neobdelane tipe pripravljali gradivo, ki se nahaja v arhivu GNI.

Iz obdelanih tipov so bili izbrani primeri za zgoščenko, ki bo vsebovala primere iz 5. knjige. Ker je za obdelavo tipov in izdelavo strokovnih komentarjev potreben celovit pregled nad evropskim gradivom, je bil v pripravo 5. knjige vključen tudi študij tujih zbirk in ustrezne znanstvene literature. Opravljena je bila redakcija 39 pesemskih melodij in pripravljen njihov čistopis (J. Strajnar).

Ljudsko in umetno pesništvo, ljudski pesniški odsevi v umetni prozi (M. Golež Kaučič)

V okviru raziskave za monografijo *Ljudsko in umetno – dva obraza ustvarjalnosti* so bile napisane raz-

prave o ljudskem in umetnem v medbesedilnih nizih ter o baladi in njenih odsevih v Prešernovi poeziji, za portugalsko znanstveno revijo *Estudos de Literatura Oral* pa »Typical Inter-textual Aspects between Slovenian Folk Song and Contemporary Slovenian Poetry«.

Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponarodelo v 2. polovici 19. stoletja (U. Šivic)

Cilj študije, ki je hkrati magistrska naloga, je umestitev ponarodelih umetnih pesmi v zgodovinski okvir in ugotovitev njihove vloge v repertoarjih 19. stol. ter v repertoarjih ljudskih pevcev v sodobnosti. Raziskava je bila usmerjena v študij splošnih ter glasbenozgodovinskih, socioloških ter literarnih publikacij in v glasbenoanalitično delo, ki je v prvi fazi obsegalo pregledovanje pesmaric in pesniških zbirk, programskih listov ter časopisnega gradiva.

Ljudska glasba severne Istre (M. Komavec)

Študija (magistrska naloga) bo analizirala ljudsko glasbo severne Istre in njeno prepletanje z glasbo sosednjih istrskih območij ter skušala odkriti njene posebnosti. V ta namen je bilo opravljeno delo na terenu (Rakitovec, Šmarje, Pregara, Osp, Koper, Grižoni, Roč), analizirano vse posneto zvočno gradivo s tega območja, pregledane so bile nekatere starejše rokopisne pesmarice.

Vprašanje socialne problematike v pesemskem izročilu Tuhinjske doline (M. Klobčar)

V raziskavi ima pomembno mesto spoznanje socialne strukture prebivalstva Tuhinjske doline. Zato je bilo v ta namen pregledano in deloma izpisano starejše gradivo (rojstne knjige, kronika) župnije Zgornji Tuhinj, v Zgodovinskem arhivu Ljubljana pa gradivo (zapisniki sej) nekdanje občine Nevlj. Pregledano je bilo tudi pesemsko gradivo iz Tuhinjske doline, ki ga hrani arhiv GNI.

Plesno izročilo na Slovenskem (M. Ramovš)

Projekt obsega kritično izdajo večine ljudskega plesnega gradiva. Od leta 1992 pa do 1999 je izšlo šest knjig zbirke *Polka je ukazana*, v letu 2000 pa se je nadaljevalo delo za zadnjo, 7. knjigo z gradivom Koroške in zahodne Štajerske. Obdelano je bilo še 18 tipov s skupno 63 variantami (redakcija, izdelava besednih opisov in komentarjev), izdelanih in računalniško izrisanih je bilo 99 kinetogramov in 90 notnih zapisov (transkripcije in redakci-

jo je naredila M. Tekavec), napisan uvod, ki obravnava vire, koreološko podobo izročila in vlogo plesa v ljudskem življenju. Obširen povzetek je bil preveden v angleščino. Konec septembra je bil rokopis končan in oddan v tiskarno, v sredini novembra je knjiga izšla. Obsega 455 strani, dopolnjuje jo skice in fotografije nekaterih plesnih figur.

Pojav polke na Slovenskem in njen razvoj (M. Tekavec)

Za raziskavo (disertacijo) so bila pregledana še nekatera tuja dela o polki (biblioteka na etnološkem oddelku Münchenske univerze), zbrani in analizirani so bili vsi zapisi polke in njenih variant na Slovenskem, pregledani so bili viri, ki poročajo o vlogi polke pri slovenskih izseljencih. Napisan je bil del 2. poglavja z naslovom *Zgodovinsko-družbeni okvir časa in okolja, v katerem je polka nastala*. V novembru pa je bila raziskava ustavljena, ker je nosilka dala odpoved in z 31. 12. pretrgala delovno razmerje.

Elektroakustične raziskave terenskega snemanja in shranjevanje ljudskega zvočnega gradiva (D. Kunej)

V okviru raziskave je bilo končano magistrsko delo z naslovom *Akustične lastnosti mikrofонов in njihov vpliv na kakovost terenskega snemanja*. Naloga je opredelila teoretične temelje zvočnih snemanj na terenu, predstavila različne mikrofone, njihovo ustreznost za terenska snemanja in arhiviranje posnetkov ter podala temelje prostorske akustike in nekatere pomembne praktične smernice za terenska zvočna snemanja v etnologiji.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

M. Golež Kaučič je nadaljevala priprave za monografijo *Živalske podobe v slovenski ljudski pesmi* ter razpravo *Slovenska ljudska pripovedna pesem Zverina pokopava lovca in njene etične ter sociološke razsežnosti*. Za zgoščenko *Great Ballads CD*, ki jo bo izdala Mednarodna komisija za raziskovanje balad, je izbrala balado Desetnica, napravila zanjo komentar in slovensko besedilo prevedla v angleščino. Z. Kumer je napisala 9 poglavij za znanstveno monografijo *Slovenska ljudska pesem* in tri znanstvene članke *Božje poti v slovenski ljudski pesmi*, *Slovenska ljudska pesem v Paglovčevem času* ter *Pesemsko izročilo v Cerkvenjaku v zadnjih 200*

letih. M. Terseglav je zbiral gradivo in pregledoval ustrezno literaturo za študiji *Pojav ponarodelega pesništva* ter *Etnos, identiteta in kultura*. U. Šivic je na podlagi sodelovanja na raziskovalnem taboru v Velenju (19.–26. 8.) pripravila strokovni članek *Oblike ljudske glasbe v urbanem okolju*.

Delo v zvočnem arhivu (D. Kunej) je bilo osredotočeno predvsem na terensko snemanje in zbiranje gradiva ter izdelavo varnostnih kopij originalnih trakov. Na novo posneto gradivo je bilo sproti sistematizirano, katalogizirano in računalniško obdelano. Končan je bil pregled celotne zbirke magnetofonskih trakov GNI, ocenjeni so bili kvaliteta traku, stopnja staranja, vpliv hidrolize, kvaliteta previjanja, popisana je bila vrsta trakov in ugotovljeno natančno trajanje posnetega gradiva. Narejene so bile tudi varnostne kopije originalnih trakov na DAT kasete skoraj za celotno magnetofonsko zbirko GNI – okoli 1600 trakov. Za nekatere trakove (okoli 500) so bile kopije izdelane v dvojniku. Začelo se je testiranje CD-R in DAT zvočnih nosilcev, ki se nahajajo v arhivu GNI. Na podlagi prvih rezultatov in izkušenj drugih zvočnih arhivov po svetu so bili izbrani najprimernejši parametri testiranja. Izvedena je bila raziskava občutljivosti CD-R nosilcev na svetlobo in sončne žarke, rezultati raziskave pa so bili predstavljeni na mednarodnem posvetovanju o zvočnem restavriranju. Za arhiv je bilo izdelanih 45 zapisnikov (M. Komavec, U. Šivic, R. Vrčon).

Nadaljevalo se je ugotavljanje števila in okvirnega obsega zvočnih zbirk slovenske ljudske glasbe v sorodnih ustanovah in pri posameznikih. Z nekaterimi lastniki so že bili opravljeni razgovori, skupaj z njimi so bile zbirke pregledane, ocenjeni sta bili njihova velikost in tehnična kakovost, tako da se je lahko začelo presnemavanje in arhiviranje. Presneta in arhivsko obdelana je bila celotna zbirka zvočnega gradiva, ki ga je posnel Ivo Ciani z Radia Ptuj v 80. in 90. letih prejšnjega stoletja. Izdelanih je bilo 81 zapisnikov, v katerih je opisanih 1050 enot, kar znese za okoli 50 ur gradiva. Na podlagi dogovora s Slovenskim gledališkim muzejem se je nadaljevala zaščita in presnemavanje njihove zvočne zbirke. Natančno pregledanih je bilo okoli 150 trakov, ugotovljeni so bili njihovo tehnično stanje, način snemanja in trajanje. Narejeni so bili tudi prvi arhivski posnetki in predstavljeni sodelavcem SGM.

Terensko delo (vsi sodelavci)

Za načrtovani raziskovalni program je bilo porab-

ljenih 42 terenskih dni. Posneto je bilo 573 pesemskih in inštrumentalnih enot ter mnogo etnomuzikoloških in etnokoreoloških podatkov. Terensko delo je bilo dokumentirano tudi s fotografijami in video posnetki. Sodelavci so poleg tega spremljali različne prireditve, na katerih nastopajo pevci in godci ter folklorno-plesne skupine, ki goje domače izročilo, in sicer s ciljem ugotoviti sedanje življenje ljudske pesmi, glasbe in plesa ter spremembe, ki jih prinaša folklorizem. Delo je potekalo v naslednjih krajih: Železniki, Stražišče pri Kranju, Kamnik, Hrib, Vrhopolje pri Kamniku, Šentjernej na Dolenjskem, Semič, Obirsko, Rut v Baški grapi, Špeter v Benečiji, Osp, Rakitovec, Pregara, Grižoni nad Šmarjem, Šmarje pri Kopru, Koper, Gradšče, Hrušica, Cesta, Velenje, Šoštanj, Mozirje, Zg. Polskava, Stranske Makole, Koritno na Pohorju, Šmartno na Pohorju, Lovrenc na Pohorju, Janževski vrh, Pernica, Šmarje pri Jelšah, Artiče, Globoko pri Brezicah, Brestanica, Dobrovniki, Monošter, Števanovci in Roč (Hrvaška).

Sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta so gradivo in nasvete posredovali vsem, ki so to potrebovali za znanstveno, pedagoško, kulturno-prosvetno ali umetniško delo.

Posvetovanje študijske skupine »Glasba in manjšine«

Prvo posvetovanje študijske skupine »Glasba in manjšine«, ki deluje pri Mednarodnem svetu za tradicionalno glasbo (ICTM), je bilo 25.–30. 6. v Ljubljani, in sicer v Prešernovi dvorani SAZU. Organiziral ga je Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, sodelovali pa so Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, Slovenski etnografski muzej ter Institut für Volksmusikforschung z Dunaja. Organizacijski odbor so sestavljali M. Golež Kaučič, Ursula Hemetek, Svanibor Pettan, Mojca Ravnik in Inja Smerdel. Pri organizaciji posvetovanja so sodelovali M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Komavec, D. Kunej, M. Ramovš in U. Šivic. Teme srečanja so bile posvečene glasbi in plesu manjšin (raziskovalne tradicije in kulturne politike, identiteta manjšinskih kultur), še posebej manjšin v Sloveniji in v sosednjih pokrajinah. Srečanja se je aktivno udeležilo 35 znanstvenikov iz 16 držav, med njimi so bili nekateri vrhunski etnomuzikologi. Posvetovanje je bilo obogateno s koncerti, dvema razstavama, z dvema filmskima projekcijama ter ekskurzijo. Imelo je velik odmev tako med domačimi kot tujimi strokovnjaki.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Inštitutska knjižnica (3547 enot) je priročna, za potrebe sodelavcev in urejena po petih vsebinskih področjih (slovenske zbirke, tuje zbirke, domača strokovna literatura, tuja strokovna literatura, priročniki in dopolnilna ter primerjalna literatura) s katalogi za vsako posebej (avtorski in stvarni). Za knjižnico skrbi Z. Kumer. V letu 2000 je bilo v knjižnico vpisanih 111 enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 29/I in II. Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta. Glavna urednica Helena Ložar Podlogar.
- *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU*. Uredil M. Terseglav. Založba ZRC, Ljubljana 2000, 95 str., fotografije.
- Mirko Ramovš, *Polkaje ukazana. Plesno izročilo na Slovenskem – Koroška in zahodna Štajerska*. Založba Kres, Ljubljana 2000, 455 str., note, kinetogrami, fotografije.
- Julijan Strajnar, *Novi kos*. Zvočna kaseta iz zbirke *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta*. Posnetki in obdelava: D. Kunej, univ. dipl. ing. Urednik: Julijan Strajnar. Oblikovanje: mag. Igor Cvetko. Izdal in založil Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, Ljubljana 2000. Kaseti je priložena knjižica z besedili in glasbenimi priredbami.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Phonogrammarchiv pri Österreichische Akademie der Wissenschaften na Dunaju,
- Institut für Volksmusikforschung na Dunaju,
- Slovenski narodopisni inštitut »Urban Jarnik« v Celovcu,
- Ethnographical Institute of Hungarian Academy of Sciences ter Akademiai Kisebbségkutató Muehely v Budimpešti,
- Knjižnica Golda Meir Library, Milwaukee – Wisconsin, ZDA,
- Mednarodno združenje tonskih mojstrov (AES),
- Mednarodno združenje zvočnih arhivov (IASA),
- Mednarodno združenje za zvočne zbirke (ARSC).

OBISKI V INŠTITUTU

- Študentje muzikologije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani s predavateljem mag. Igorjem Cvetkom, 24. 3.: predstavitev zvočnega arhiva GNI ter načina arhiviranja, sistematiziranja in ohranjanja zvočnega gradiva.
- Dr. Lynn Maners, etnokoreolog in etnomuzikolog iz ZDA, 21. 7.: predstavitev etnokoreološkega raziskovanja na Slovenskem.
- Prof. dr. France Pohleven z Biotehniške fakultete (Oddelek za lesarstvo) Univerze v Ljubljani ter njegov gost dr. Koestler iz Metropolitanskega muzeja v New Yorku, 24. 7.: predstavitev domnevne koščene piščali z akustično razlago.
- Rebecca J. Littman, vodja projekta, in Peter Watson-Boon, direktor knjižnice Golda Meier, Milwaukee – Wisconsin, ZDA, 1. in 10. 8.: dogovori o kopiranju rokopisnega gradiva GNI.
- Dr. Eleanor Selfridge-Field, Center for Computer Assisted Research, Braun Music Center, Stanford University, CA, ZDA, 20. 9.: predstavitev zvočnega arhiva GNI, načina arhiviranja in ohranjanja zvočnega gradiva ter pogovor o računalniškem obdelovanju notnih zapisov in transkripcij.
- Silka Zimpel, nemška skladateljica, 23. 9.: predstavitev zapisov slovenskih ljudskih pesmi.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjetka Golež Kaučič

Slovenska balada na prehodu v tretje tisočletje – Slovenian Ballads at the Turn of the Century. – Referat na 30. mednarodnem posvetovanju raziskovalcev balad, Bukarešta, 14.–20. 8.

Položaj folkloristike v sodobni znanosti. – Referat na posvetovanju Slovenskega etnološkega društva »Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe«, Grad Kromberk, Nova Gorica, 24.–25. 10.

Slovenska ljudska pripovedna pesem – balada in njeni odsevi v Prešernovi poeziji. – Referat na Mednarodnem simpoziju »Romantična pesnitev«, Ljubljana, 4.–6. 12.

Mesto prihodnosti in slovenska glasbenonarodopisna dediščina – City of Tomorrow and Slovenian Cultural – Ethnomusical Heritage. – Predstavitev projekta v okviru »COPEX 2000 – Cooperation Exange 2000 – Brokerage Event, Workshop 4: City

of Tomorrow and Cultural Heritage«, Dunaj, 5.–6. 6.

Slovenska ljudska pesem in njeno raziskovanje. – Predavanje za slepe in slabovidne otroke iz Zavoda za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana, 24. 5.

Slovenska ljudska pesem včeraj in danes. – Predavanje za slovenske izseljence v Milanu ob 10. obletnici plebiscita v republiki Sloveniji (pripravil Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu), Knjižarna Tikkun, Milano, 12. 12.

Ljudske pesmi brkinskih vasi. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 11. 1. (skupaj z D. Kunejem).

Vključevanje ljudske glasbe in glasbil v šolski proces. – Sodelovanje v razpravi. Studio ob 17h (vodstvo Jasna Vidakovič), Radio Slovenija, 1. program, 22. 9.

Marija Klobčar

Kritičen pogled na Dneve narodnih noš v Kamniku. – Radijska oddaja v ciklu »Sledi časa«, Radio Slovenija, 1. program, 8. 10.

Maša Komavec

Folk Music of Slovenian Minorities in Hungary, Austria and Italy. – Referat na mednarodnem posvetovanju študijske skupine ICTM »Glasba in manjšine – Music and Minorities«, Ljubljana, 20.–30. 6.

Petje ljudskih pesmi. – Predavanje na seminarju SLKD za vodje pevskih in folklornih skupin, Koper, 4. 11.

Porabje in Benečija. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 14. 1. (skupaj z R. Vrčonom).

Slovenska Koroška v Avstriji in Istra. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 28. 3. (skupaj z R. Vrčonom).

O neevropski glasbi. – Predavanje za študente Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 6. 4.

Slovenske cerkvene ljudske pesmi. – Spremnna beseda na koncertu furlanskih in slovenskih cerkvenih ljudskih pesmi, ki ga je organiziral Kulturni dom v Novi Gorici, Nova Gorica, 13. 6.

Ljudska glasba madžarske in italijanske manjšine v Sloveniji. – Spremnna beseda na prireditvi »Zajuckaj in zapoj«, ki je potekala ob mednarodnem

posvetovanju »Glasba in manjšine« na dvorišču stavbe SAZU, Novi trg 4/5, Ljubljana, 29. 6.

Drago Kunej

Preservation and Restoration of Audio Material in Research Sound Archives – Experience of the Sound Archive at the Institute of Ethnomusicology in Ljubljana. – Referat na Mednarodnem posvetovanju o zvočnem restavriranju – International Audio Restoration Workshop, Università di Udine, Sede di Gorizia, Gorica, 29. 9.–1. 10.

Slovenska ljudska glasba. – Predavanje na seminarju Območne izpostave SKLD Pesnica za mentorje in člane skupin ljudskih pevcev in godcev, Pernica, 26. 2.

Slovenska ljudska glasba. – Predavanje na seminarju za člane folklornih skupin ter skupin ljudskih pevcev in godcev, Sevnica, 8. 4. (skupaj z Z. Kumer).

Ljudska glasba med terenom in studiem. – Predavanje z zvočnimi primeri na 7. slovenskem festivalu znanosti, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 19. 10.

Slovenska ljudska glasbila. – Predstavitel slovenskih ljudskih glasbil za učence Bolnišnične šole v Ljubljani, 25. 10.

Trio Škorci – spomini godcev na gostije v vaseh Dravskega polja. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 4. 1.

Ljudske pesmi brkinskih vasi. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 11. 1. (skupaj z M. Golež Kaučič).

Mirko Ramovš

Prekmurški ljudski plesi Goriškega. – Predavanja na seminarju Območne izpostave SLKD Murska Sobota za vodje folklornih skupin Prekmurja in Prlekije, Murska Sobota, 13.–14. 10.

Uvod v zgodovino plesa – Tipološka razvrstitev slovenskih ljudskih plesov – Vloga ljudskega plesa v šegah koledarskega in življenjskega kroga. – Predavanja na začetnem seminarju SLKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 18.–19. 11.

Ljudski plesi Prlekije. – Predavanja s praktičnim delom na seminarju Območne izpostave SLKD Ljutomer za vodje folklornih skupin Prlekije in Prekmurja, Križevci pri Ljutomeru, 1.–2. 12. (skupaj z M. Tekavec).

Analiza ljudskega plesa kot priprava za njegovo odsko priredbo. – Predavanje na seminarju SLKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 9. 12.

Uvod v metodiko poučevanja ljudskih plesov – Slovenski ljudski plesi. – Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju SLKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 16.–17. 12.

Julijan Strajnar

Ljudska glasba in identiteta. – Referat na Mednarodnem posvetovanju študijske skupine ICTM »Glasba in manjšine – Music and Minorities«, Ljubljana, 24.–25. 5.

Ljudska glasbila in njih uporaba. – Referat na Mednarodni okrogli mizi »Glazbeni instrumenti iz obrtničkih radionica i njihov folklorni kontekst«, Roč (Hrvaška), 25.–28. 8.

Marjeta Tekavec

Sledi plesov z meči na Slovenskem – Vestiges of Sword Dances in Slovenia. – Referat na mednarodnem simpoziju študijske skupine za etnokoreologijo pri ICTM, Korčula, Hrvaška, 1.–9. 7.

Slovenski ljudski plesi. – Predavanja s praktičnim delom na seminarju za člane slovenske folklorne skupine iz Vancouvra v Kanadi, Ljubljana, 25.–28. 6.

Marko Terseglav

Ljudska glasba kot identiteta in kot eksotika. – Referat na 2. mednarodnem simpoziju »Glasba v družbi«, Sarajevo, 26.–28. 10.

Če je ljubezen v zraku, je tudi v verzih. – Predavanja v Slovenskem etnografskem muzeju, Ljubljana, 28. 3.

O čarovništvu in čarovnicah. – Predavanja za študente Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 7. 11.

Robert Vrčon

Porabje in Benečija. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 14. 1. (skupaj z M. Komavec).

Slovenska Koroška v Avstriji in Istra. – Radijska oddaja v ciklu »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, Radio Slovenija, 1. program, 28. 3. (skupaj z M. Komavec).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Drago Kunej

Študijski obisk Phonogrammarchiva ÖAW na Dunaju: seznanjanje z novostmi v arhiviranju zvočnega gradiva. 5.–7. 6.

Udeležba z aktivnim sodelovanjem v razpravah na Mednarodni letni konferenci IASA, ki je potekala na temo »A future for the Past – AV Archiving in the 3th Millenium«, Singapur, 28. 6.–7. 7.

Študijski obisk v Institutu za etnologijo i folkloristiku v Zagrebu: ogled inštituta, seznanjanje z njihovim načinom arhiviranja zvočnih posnetkov in izmenjava izkušenj. 16.–17. 11.

Marjeta Tekavec

Študijski obisk etnokoreološkega oddelka (vodja prof. Wolfgang A. Mayer) na Institutu für Volkskunde v Münchnu: seznanitev z etnokoreološkim delom in pregled etnokoreološke literature v inštitutski knjižnici. 11.–15. 5.

Robert Vrčon

Študijski obisk Fonogramarhiva v Sankt Peterburgu v Rusiji: pregled gradiva, ki ga je leta 1913 v Sloveniji posnela ruska etnografinja Evgenija Lineva. Poslušati je bilo mogoče 45 presnetkov z vošč

čenih valjev, medtem ko pisno gradivo zaradi selitve ni bilo dostopno. Vsi presnetki so bili natančno opisani, ocenjena je bila njihova tehnična kvaliteta. Potekali so tudi dogovori o nadaljnjem sodelovanju in možnosti pridobitve vseh presnetkov in kopij pisnega gradiva. 15.–21. 5.

PEDAGOŠKO DELO

Marko Terseglav

Folkloristika. –Predavanja za študente 2. in 3. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Marjetka Golež Kaučič je bila mentorica magistrandki Urši Šivic.

Zmaga Kumer je bila somentorica magistrandki Urši Šivic.

Mirko Ramovš je bil somentor doktorandki mag. Marjeti Tekavec.

Marko Terseglav je bil mentor magistrandkam Mojci Bizjak, Branki Lazar in Maši Komavec ter somentor doktorandki mag. Marjeti Tekavec.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Ljudsko in umetno v medbesedilnih nizih. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 63–76.

KLOBČAR, Marija. Od pašnika do odra : ustvarjalnost posameznika med izročilom in vplivi množične kulture. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 93–106.

KOMAVEC, Maša. La musica tradizionale nelle alpi Slovene : ieri e oggi. V: DALMONTE, Rossana (ur.), MACCHIARELLA, Ignazio (ur.). *Tutti i lunedì di primavera : seconda rassegna europea di musica etnica dell'Arco Alpino*, (Labirinti, 46). Trento: Dipartimento di Scienze Filologiche e Storiche, 2000, str. 187–217.

KUMER, Zmaga. Ansinglieder der Slowenen. V: HAID, Gerlinde (ur.). *Kärnten und seine Nachbarn : Brauchlied*, (Schriften zur Volksmusik, Bd. 18). Wien: Köln; Weimar: Böhlau, 2000, str. 118–129.

KUMER, Zmaga. Ljudsko petje pri bogoslužju in pobožnostih na Slovenskem. *Communio (Ljublj.)*, 2000, letn. 10, št. 3, str. 225–242.

KUMER, Zmaga. Sveti Jožef dal je srajčico ... : podoba sv. Jožefa v slovenski ljudski pesmi. *Communio (Ljublj.)*, 2000, letn. 10, št. 4, str. 352–359.

KUMER, Zmaga. Zgodovina, legenda in ljudska pesem. V: SNOJ, Jurij (ur.), FRELIH, Darja (ur.). *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 161–166.

KUNEJ, Drago. Možnosti in omejitve zvočnih zapisov ljudske glasbe. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2000, 29, 1, str. 197–208.

KUNEJ, Drago, TURK, Ivan. New perspectives on the beginnings of music : archeological and musicological analysis of a middle Paleolithic bone »flute«. V: WALLIN, Nils L. (ur.), MERKER, Björn (ur.), BROWN, Steven (ur.). *The origins of music*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2000, str. 235-268.

STRAJNAR, Julijan. Das Verhältnis zwischen Text und Melodie im Volkslied. V: HAID, Gerlinde (ur.), HEMETEK, Ursula (ur.), PIETSCH, Rudolf (ur.). *Volksmusik- Wandel und Deutung : Festschrift Walter Deutsch zum 75. Geburtstag*, (Schriften zur Volksmusik, Bd. 19). Wien; Köln; Weimar: Böhlau, 2000, str. 79-86.

TEKAVEC, Marjeta. Godci in ples. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2000, 29, 1, str. 27-44, note.

TERSEGLAV, Marko. Srbske in hrvaške ali srbskohrvaške ljudske pesmi Bele Krajine?. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2000, 29, 1, str. 125-136.

VRČON, Robert. O nekaterih avtohtonih značilnostih slovenske ljudske vokalne glasbe. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2000, 29, 1, str. 7-26.

Strokovni članek

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU / Institute of Ethnomusicology SRC SASA, Institute of Ethnomusicology. V: *City of tomorrow and cultural heritage: workshop 4*. Vienna: Bureau for International Research and Technology Co-operation: Austrian Institute of East and Southeast European Studies, 2000, str. 34-35.

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. Med romunsko resničnostjo in baladnim raziskovanjem : 30. mednarodno posvetovanje raziskovalcev balad, Bukarešta, Romunija (14. - 20. avgust 2000). *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2000, 29, 2, str. 13-16.

GOLEŽ, Marjetka. Od 1985-1999. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 27-32.

GOLEŽ, Marjetka. Oddelek za tekstologijo. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 33-34.

KLOBČAR, Marija. Nova spoznanja v razkrivanju pastirske kulturne dediščine. *Kamniš. občan*, 2000, leto 39, št. 19, str. 7.

KOMAVEC, Maša. Al s pesem sama zložila al s jo pet slišala. *Primorska srečanja*, 2000, letn. 24, št. 233, str. 661-663.

KOMAVEC, Maša. Oddelek za etnomuzikologijo. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 34-36.

KOMAVEC, Maša. Ramonika, harmonče, méhe, fúde, triestina V: VOLFAND, Jože (ur.). *20 let Zlate harmonike*. Celje: Fit media: Organizacijski odbor Zlate harmonike, 2000, str. 28-30.

KUMER, Zmaga. Ustanovitev in razvoj do jeseni leta 1999. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 11-26.

KUMER, Zmaga, TERSEGLAV, Marko. Sadovi skupnih prizadevanj. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 42-45.

KUNEJ, Drago. Zvočni arhiv in studio. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 37-42.

RAMOVŠ, Mirko. Oddelek za etnokoreologijo. V: TERSEGLAV, Marko (ur.). *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU : 1934-1999*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 36-37.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

TERSEGLAV, Marko. Prešernovo delo za ljudsko pesem. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000, str. 411-420.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

KUMER, Zmaga. Narečje v slovenski ljudski pesmi. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis: ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 515-524.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

RAMOVŠ, Mirko. *Polka je ukazana : plesno izročilo na Slovenskem, Koroška in zahodna Štajerska*. Ljubljana: Kres, 2000. 455 str.

SUMMARY

Systematic and thorough research into song and dance traditions in Slovenia are mostly conducted on the basis of field work, source and material analysis, and professional theoretical findings. The publication of material gives the expert and general public an insight into the song, music and dance traditions of Slovenia. Classification and computer processing mean greater clarity for the Institute of Ethnomusicology's archive collection, which is one of the largest collections of its kind in Europe. Last year saw the publication of the seventh and last volume in a series of books entitled *Polka je ukazana* (Polka is Commanded), which features the dance traditions of Slovene Carinthia and western Styria, and the audio cassette *Novi kos* (New Blackbird) which, as part of the *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta* (From the Archives of the Institute of Ethnomusicology) collection, features examples of traditional children's songs re-arranged by ethnomusicologist Julijan Strajnar. Furthermore, our staff continued with preparations for the fifth volume of Slovene folk narrative songs, research into the influences of folk songs on modern

compositions, the musicological aspects of the adoption of modern compositions by folk culture, the folk music of northern Istria, the social aspects of the song traditions of the Tuhinjska dolina, and electro-acoustic research of field recordings and the storage of audio material. In the Institute of Ethnomusicology's sound studio, the copying of acquired collections of sound material continued, along with an examination of the quantity, quality and condition of tapes. In addition, backup copies of almost all original tapes in the Institute of Ethnomusicology's collection were made on DAT cassettes. Throughout the year, the editing, computer processing and storing of new recordings were conducted.

Field work, demanded by basic research, resulted in the recording of 573 song and instrumental music items, and the compilation of numerous ethnological, ethnomusicological and ethnocorreological data. As always, our staff granted access to the relevant material to anybody requiring it for scientific, educational, cultural or artistic purposes.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO

ZNANSTVENI SVET

Dr. Breda Čebulj-Sajko (predsednica od 20. 3.), dr. Marjan Drnovšek, dr. Irena Gantar Godina, doc. dr. Marina Lukšič-Hacin, akad. prof. dr. Vasilij Melik (predsednik do 20. 3.), akad. prof. dr. Janez Stanonik, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Marina Lukšič-Hacin, znanstvena sodelavka.

Znanstveni svetniki: dr. Marjan Drnovšek, doc. dr. Irena Gantar Godina, dr. Janja Žitnik.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Breda Čebulj-Sajko.

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Mirjam Milharčič-Hladnik.

Asistent z magisterijem: mag. Zvone Žigon.

Asistenta: Dean Ceglar, Jernej Mlekuž.

Samostojna strokovna delavka: Špela Marinšek.

TEMELJNE RAZISKAVE

Položaj kulturno-umetniške dejavnosti slovenskih izseljencev in njeno mesto v sodobni slovenski kulturi

Vodja projekta: J. Žitnik.

Sodelavci: B. Čebulj-Sajko, M. Drnovšek, I. Gantar Godina, M. Lukšič-Hacin, Z. Žigon, Š. Marinšek.

Projekt se je iztekel z decembrom. Sodelavci projekta so zbrali in analizirali gradivo, objavili več prispevkov s področja projektne teme ter izdelali delovno različico sintetičnih študij, ki bodo pred-

stavljene v končni obliki septembra 2001 na simpoziju v organizaciji našega inštituta.

Stanje in perspektive slovenskega povratništva

Vodja projekta: J. Žitnik.

Sodelavci: B. Čebulj-Sajko, M. Lukšič-Hacin.

V prvem letu je bilo delo usmerjeno predvsem na zbiranje gradiva.

Dopolnjevanje in preučevanje virov in literature o slovenski izseljenski problematiki

Vodja projekta: B. Čebulj-Sajko.

Sodelavci: D. Čeglar, Z. Žigon, J. Mlekuž, I. Gantar Godina, M. Drnovšek, Š. Marinšek.

Decembra se je omenjeni 5-letni projekt iztekel. Sodelavci so zaključili z evidentacijo in popisovanjem arhivskega gradiva, ki ga hrani inštitut. V maju so bili kot rezultat tega projekta organizirani »Dnevi Inštituta za slovensko izseljenstvo«, ki so vključevali razstavo z naslovom »Zgodba o raziskovanju« (»Kod in kam«, Geografski inštitut, Ljubljana 24. 5.–4. 6.), strokovna predavanja (25.–30. 5.) in okroglo mizo »Slovensko izseljensko gradivo« (v sodelovanju s Historičnim seminarjem, 31. 5.). Ob tej priložnosti je izšel *Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU*, ki je dosegljiv tudi na spletnih straneh inštituta.

Slovenski izseljenci in Evropa v 19. in 20. stoletju

Vodja projekta: M. Drnovšek.

Sodelavka: B. Čebulj-Sajko.

Projekt je bil zaključen s koncem leta. Objavljeni rezultati so razvidni iz bibliografij članov projektne skupine.

Slovenci v slovanskih deželah v 19. in 20. stoletju

Vodja projekta: I. Gantar Godina.

Sodelavka: M. Lukšič-Hacin.

Pregledanega je bilo precej gradiva, ki je dostopno v Sloveniji, medtem ko gradiva zunaj Slovenije ni bilo mogoče pregledati zaradi finančnih ovir. Pregledano je gradivo iz različnih časovnih obdobij, ki med drugim prikazuje veliko privlačnost sloven-

skih dežel predvsem za slovenske izobražence in ki govori tudi o kulturnih in političnih stikih, vidnih vplivih iz slovanskega sveta ipd. Delno je pregledano gradivo o slovenskih študentih in drugih izobražencih, ki so začasno ali trajno delovali v slovanskih deželah.

Slovenski izseljenci na Švedskem in odnos slovenske (jugoslovanske) politike do njih (podoktorski projekt)

Vodja projekta: M. Lukšič-Hacin.

Rezultati dela so objavljeni v *Teoriji in praksi, Glasniku Slovenskega etnološkega društva* in monografiji *Multikulturalizem in migracije*. Projekt se bo zaključil z monografijo *Zgodbe in pričevanja*, ki je v tisku.

Ekspertiza: Strategija za zdomce in izseljence

Vodja projekta: M. Lukšič-Hacin.

Sodelavca: M. Drnovšek, Z. Žigon.

Naročnik ekspertize je bil Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Poročilo z rezultati analize je dostopno na Inštitutu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Slovar etnologije Slovencev

Vodja projekta: Angelos Baš.

Kot pisci gesel so sodelovali B. Čebulj-Sajko, M. Drnovšek, M. Lukšič-Hacin in Z. Žigon.

Zbirka Korenine

M. Drnovšek je urednik zbirke, ki izhaja pri Novi reviji.

Slovenska kronika 19. stoletja

M. Drnovšek sodeluje kot član ožjega uredništva in pisec gesel o slovenskem izseljenstvu pri založbi Nova revija.

Enciklopedija Slovenije

M. Drnovšek je strokovni urednik za izseljensko področje in pisec gesel.

The Art of European Migration (Umetnost v evropskem izseljenstvu)

Nosilec: Centre for Migration Studies pri Ulster American Folk Parku, Omagh, Severna Irska.

M. Drnovšek sodeluje kot soavtor pri pripravi »virtualne« razstave na internetu, ki bo predstavljena leta 2001.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2000 se je knjižni fond povečal za 139 enot. V začetku leta so bili končani popisi arhivskega gradiva, na podlagi katerih je bil izdelan *Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU*, ki je dostopna spletnih straneh inštituta. Dogovori z Arhivom Slovenije glede ureditve statusa našega arhiva še potekajo.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Bilten/Newsletter* Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU št. 11 (urednik Z. Žigon). Ljubljana, Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.
- *Dve domovini/Two Homelands: Razprave o izseljenstvu/Migration Studies*, št. 11–12, (urednica J. Žitnik), 366 str.
- Breda Čebulj-Sajko, *Razpotja izseljencev. Razdvojena identiteta avstralskih Slovencev*. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000. 140 str., ilustr.
- Dean Ceglar, *Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU*, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, 62 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Instytut Polonijny, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Poljska.
- Etnografski institut SANU, Beograd, Jugoslavija.
- School of Behavioural Sciences, Macquarie University, Sydney, Avstralija.
- Association of European Migration Institutions (AEMI), Aalborg, Danska.
- Narodna in študijska knjižnica Trst, Italija.
- Slovene Studies.
- Norwegian Emigration Center v Stavangerju, Norveška.

- Centre de Documentation sur les Migration Humaines, Luxembourg.
- The Danish Emigration Archives v Aalborgu, Danska.
- Archives Department, maritime Archives&Library, Merseyside Maritime Museum v Liverpoolu, Velika Britanija.
- The North Frisian Emigrant Archive v Bredstedtu, Nemčija.
- Institut za migracije i narodnosti, Hrvaška.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dan Shiffmann, Berry College, Mount Berry, Georgia, ZDA.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Dean Ceglar

Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU. Predavanje na 19. zborniku Arhivskega društva Slovenije, Bovec, 4. 10.

Diskusijski prispevek na okrogli mizi v organizaciji Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU »Slovensko izseljensko gradivo«, Ljubljana, 31. 5.

Breda Čebulj-Sajko

Ali vemo kaj je avtobiografija?: teoretični vidik. Predavanje na Muzeoforumu v organizaciji Slovenskega muzejskega društva, Cankarjev dom, Ljubljana, 6. 9.

The auto-biographic method in the case of Australian Slovenes. Predavanje na mednarodni konferenci »Kvalitativno raziskovanje – nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod«, Bled, 6. 11. *Nas življenje izseljencev sploh še zanima?* Predavanje na posvetu »Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe«, v organizaciji Slovenskega etnološkega društva, Grad Kromberk, 24. 10.

Diskusijski prispevek na okrogli mizi v organizaciji Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU »Slovensko izseljensko gradivo«, Ljubljana, 31. 5.

Marjan Drnovšek

Odnos totalitarne oblasti v matični domovini do povojnih izseljencev. Predavanje na 7. taboru Slovencev po svetu »Republika Slovenija – mati ali ma-

čeha izseljencem«, Zavod sv. Stanislava, Ljubljana, 17. 6.

Odnos Slovenije do Slovenske politične emigracije do leta 1991, prispevek na kongresu »American Association for the Advancement of Slavic Studies«, Denver, ZDA, 9. 11.

Temeljne značilnosti izseljevanja s slovenskega ozemlja. Predavanje na zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Rogla, 28. 9.

Diskusijski prispevek na okrogli mizi v organizaciji Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU »Slovensko izseljensko gradivo«, Ljubljana, 31. 5.

Irena Gantar Godina

Slovene intellectuals in Diaspora: political emigration only? Predavanje na znanstveni konferenci »VI World Congress for Central and East European Studies«, Tampere, Finska, 29. 8.

Slovene Intellectuals in Slavic Lands, including Russia up to 1918. Predavanje na mednarodni konferenci »People on the Move«, Stavanger, Norveška, 4. 5.

Marina Lukšič-Hacin

Multikulturalizem. Predavanje na poletni šoli »Vzgoja za medije v bivši Jugoslaviji«, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 21. 6.

Diskusijski prispevek na okrogli mizi v organizaciji Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU »Slovensko izseljensko gradivo«, Ljubljana, 31. 5.

Jernej Mlekuž

Vloga prostora pri oblikovanju in ohranjanju etnične, narodne in nacionalne identitete na primeru Slovencev v Mendozi. Predavanje na posvetu »Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe« v organizaciji Slovenskega etnološkega društva, Grad Kromberk, 25. 10.

Izkušnje s terena. Predavanje na Muzeoforumu v organizaciji Slovenskega muzejskega društva, Cankarjev dom, Ljubljana, 6. 11.

Zvone Žigon

Izkušnje s terena. Predavanje na Muzeoforumu v organizaciji Slovenskega muzejskega društva, Cankarjev dom, Ljubljana, 6. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Breda Čebulj-Sajko

Delovni obisk glede sodelovanja na projektu »Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today«, Stavanger, Norveška, 25.–28. 11.

Delovni obisk na Institutu za migracije (Institute of migration), Turku, Finska, 4.–8. 8.

PEDAGOŠKO DELO

Irena Gantar Godina

Družboslovje – Zgodovina (predavanja); Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Marina Lukšič-Hacin

Civilizacije (predavanja in vaje); Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani 3. letnik, redni študij.

Sociologija vzgoje (seminar); Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 3. letnik, redni študij.

Sociologija vzgoje (predavanja); Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 3. in 4. letnik, študij ob delu.

Sociološki vidiki družinske ekonomike (predavanja); Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 4. letnik, redni študij.

MENTORSTVO

Marjan Drnovšek je bil somentor magistrandu Deanu Ceglarju.

Breda Čebulj-Sajko je bila mentorica doktorandu Zvonetu Žigonu in magistrandu Jerneju Mlekužu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

MLEKUŽ, Jernej. Slovenci v Mendoza: poskus ovrednotenja »izvornega« prostora kot komponente etnične, narodne in nacionalne identitete. *Geogr. vestn.*, 2000, letn. 72, št. 1, str. 9-19.

MLEKUŽ, Jernej. Vloga »izvornega« prostora v narodnostnem opredeljevanju : primer devetih »slovenskih« izseljencev in njihovih potomcev, živečih v Mendoza v Argentini. *Dve domov*, 2000, št. 11-12, str. 203-227, tabele.

ŽITNIK, Janja. Književno delo slovenskih izseljencev. *Slav. rev.*, apr.-jun. 2000, letn. 48, št. 2, str. 159-176.

Pregledni znanstveni članek

DRNOVŠEK, Marjan. Slovenian emigrants and Europe : their dispersal in the European area in the past two centuries. V: MORISON, John (ur.). *Ethnic and national issues in Russian and East European history : selected papers from the Fifth World Congress of Central and East European Studies, Warsaw, 1995*. Houndsmills: Macmillan Press; New York: St. Martin's Press, 2000, str. 323-330.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

DRNOVŠEK, Marjan. Baragov odnos do staroselske civilizacije in kulture v Ameriki. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Baragov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 17). Celje: Mohorjeva družba, 2000, str. 157-170.

Objavljeno vabljeno predavanje na strokovni konferenci

CEGLAR, Dean. Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU. V: BUKOVŠEK, Metka (ur.), KAFOL, Miran (ur.), MRAVLJA, Mija (ur.). *Kulturne ustanove in arhivsko gradivo. Arhivi in marketing. Računalniško popisovanje arhivskega gradiva v praksi*. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije, 2000, str. 124-125.

DRNOVŠEK, Marjan. Nekaj utrinkov iz odnosa slovenske oblasti in Partije do povojnih izseljencev. V: KOROŠEC-KOCMUR, Pavlinka (ur.). *VII. tabor Izseljenskega društva Slovenija v svetu : »Republika Slovenija - mati ali mačeha izseljencem«*. Posebna izd. Informativno-kulturnega glasila Izseljenskega društva Slovenija v svetu. [Ljubljana: Izseljensko društvo Slovenija v svetu], 2000, str. 16-22, portret.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

ČEBULJ-SAJKO, Breda. *Razpotja izseljencev: razdvojena identiteta avstralskih Slovencev*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000. 140 str.

Strokovna monografija

CEGLAR, Dean. *Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000. 62 str.

SUMMARY

Between May 25th and June 4th the Institute for Slovenian Emigration Studies presented its work the frame of its project Supplementing and Researching Sources and Literature on Slovene Emigration Problems: we have organized The Days of the Institute for Slovenian Emigration Studies ZRC SAZU, which included an exhibition titled The Story about Researching, lecturers and a round table on Slovenian Emigration Material, where the publication *A Guide Through the Archival Documents of the Institute for Slovenian Emigration Studies* and the *Index of Archival Materials of ZRC SAZU* were also presented.

Basic research continued within the research pro-

gramme National and Cultural Identity of the Slovenian Emigration and within several research projects: The Preservation and the Researching of Sources and Literature on Slovenian Emigration Problems, Slovenes in the Slavic World up to 1918, Slovenian Emigrants and Europe in the 19th and 20th Centuries, The Situation and Perspectives of the Slovenian Reemigration, Slovenian Emigrants in Sweden and the Relation of the Slovenian (Yugoslav) Policy towards them.

In the first half of the year we carried out the project Expert Valuation: A Strategy for Migrant Workers and Emigrants. The analysis was ordered by The Office of the Republic of Slovenia for Slove-

ness Abroad. By December the target project The Position of the Cultural-Artistic Activities of Slovenian Emigrants and its Place in Modern Slovenian Culture expired. It was ordered by the Ministry of Culture.

The Institute for Slovenian Emigration Studies ZRC SAZU published its journal *Dve domovini/Two Homelands* and *Bilten/Newsletter*. The members of our institute participated at several international and Slovenian conferences and other research projects.

FILOZOFSKI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Josip Globovnik, red. prof. dr. Aleš Erjavec, izr. prof. dr. Oto Luthar, akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), izr. prof. dr. Rado Riha, izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Rado Riha, višji znanstveni sodelavec.

Znanstveni svetnik: red. prof. dr. Aleš Erjavec, doc. dr. Tomaž Mastnak.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Oto Luthar.

Znanstvena sodelavka: doc. dr. Marina Gržinič Mauhler, doc. dr. Alenka Zupančič.

Znanstveni sodelavec: dr. Vojislav Likar (do 30. 6.).

Asistent z doktoratom: dr. Peter Klepec Kršič, doc. dr. Matjaž Vesel.

Asistentka: mag. Dragana Klepec Kršič.

Asistent: mag. Ernest Ženko, dr. Andrej Rahten.

TEMELJNE RAZISKAVE

Glavnina temeljnega raziskovalnega dela je potekala v okviru treh raziskovalnih programov, in sicer raziskovalnega programa *Estetika in filozofija*

kulture, *Historično-filozofske raziskave in Raziskave sodobne filozofije*. Raziskovalni program je vsebinsko dopolnjevalo šest raziskovalnih projektov.

Estetika in filozofija kulture

Vodja raziskovalnega programa: A. Erjavec.

Sodelavca: M. Gržinić Mauhler, E. Ženko.

Raziskovalno delo se je v letu 2000 nadaljevalo v dveh smereh: (1) temeljne estetiške raziskave, (2) filozofska in estetiška vprašanja povezana s sodobno umetnostjo in kulturo (s posebnim poudarkom na umetnosti in kulturi Drugega sveta).

Temeljno estetiško raziskovanje je bilo usmerjeno na vprašanja normativnosti v umetnosti in estetiki, na probleme institucionalne teorije umetnosti, na teoretska vprašanja povezana z reprezentacijsko in konceptualno umetnostjo ter na možnost oblikovanja filozofije kulture v navezavi na estetiko kot filozofijo umetnosti. Nekateri raziskovalni rezultati so bili predstavljeni v obliki vabljenih predavanj na univerzah v Uppsali, Beijingu in Hong Kongu in na znanstvenih sestankih v Helsinkih, Umei (Švedska), Ljubljani, Seulu in Atenah.

Nadaljevali smo z raziskavami estetiških vprašanj povezanih s sodobno in polpreteklo umetnostjo Drugega sveta. Rezultati bodo objavljeni leta 2001. V projektu smo raziskovali tudi odnos totalitete in umetnosti v opusu Fredrica Jamesona in izdelali historično analizo filozofskega pojma totalite. Rezultati so bili predstavljeni na znanstvenih sestankih v Ljubljani, Poznanu in Atenah.

Raziskovalni program sta vsebinsko dopolnjevala raziskovalnega projekta *Filozofija vizualne umetnosti* (vodja projekta A. Erjavec) in podoktorski projekt M. Gržinić Mauhler.

Maurice Merleau-Ponty: Koncept videnja in telesa v okviru filozofskega diskurza dvajsetega stoletja (postdoktorski projekt)

Vodja projekta: M. Gržinić Mauhler.

V okviru podoktorske raziskave z naslovom *MAURICE MERLEAU-PONTY: koncept videnja in telesa v okviru filozofskega diskurza dvajsetega stoletja* se je raziskovalno delo nadaljevalo v smeri re-filozofikacije telesa in novih medijev (elektronskih, virtualnih). Med poglavitnimi raziskovalnimi nalogami je bilo vprašanje estetizacije in politi-

zacije umetnosti in kulture ter odnos politike pogleda in ideologije postpolitike. V okviru tega dela raziskave je bila izpeljana tudi temeljita študija o sistemih delovanja institucije umetnosti in problemih ideologije in globalizacije.

V okviru projekta smo se posvečali tudi raziskavam novih medijskih tehnologij na telo in na paradigmo postsocializma. V tej perspektivi so bila raziskana vprašanja tele-prisotnosti in avre ter pomen napak za oblikovanje novih estetskih strategij na področju umetnosti na svetovnih spletnih straneh. Drugi del raziskav v okviru tega dela projekta pa je bil posvečen estetskim značilnostim in strategijam elektronskih medijev v okviru paradigme nove Evrope, v povezavi s civilnimi gibanji in v odnosu do t.i. družbenega spola. V tem sklopu smo nadaljevali tudi s teoretizacijo kiberfeminizma in odnosa le-tega do paradigme Vzhodne Evrope.

Raziskovalni rezultati so bili predstavljeni v okviru vabljenih predavanj v ZDA (Duke Univerza, Rutgers, Troy) in v Evropi (Budimpešta, Zurich, Solun, Zagreb).

Historično-filozofske raziskave

Vodja raziskovalnega programa: T. Mastnak.

Sodelavci: V. Likar, O. Luthar, M. Vesel.

V okviru raziskovanja filozofsko relevantne zgodovine politične misli je bilo na javeč dela posvečenega rekonstrukciji zgodovine evropske ideje. Ključni konceptualni problemi, ki jih je postavila na dnevni red historična rekonstrukcija, so bili koncipiranje oblasti (cesarstva, papeške monarhije in države), legitimiranje vojne in zagotavljanje miru, vzpostavljanje sistemskih razmerij med obstoječimi oblastmi na krščanskem zahodu in oblikovanje odnosa do nekrščanskega in neevropskega sveta. Dokončan je bil rokopis knjižnega dela, ki bo izšlo pri ugledni akademski založbi v ZDA. Historiografske študije so se vključevale v aktualne razprave na področjih zgodovine zgodovinopisja in historičnega revizionizma, tematizacije multikulturalizma in interkulturalizma ter zgodovine civilne družbe v Sloveniji. V okviru tega dela raziskovalnega projekta je prineslo rezultate sodelovanje z oddelkom za slovanske študije na Hebrejski univerzi v Jeruzalemu, raziskovalec pa je sodeloval na znanstvenih srečanjih v Berlinu, Santiagu de Composteli in v Minneapolisu.

Na področju raziskav iz zgodovine filozofije je bila

glavna pozornost usmerjena v analizo filozofije Nikolaja Kuzanskega kot simptomatične točke, v kateri so zgoščeni nekateri temeljni konceptualni prelomi med srednjeveškim in novoveškim horizontom mišljenja. V tej perspektivi so bili analizirani predvsem njegova filozofija matematike in njegova radikalna kozmološka stališča. Četudi je Kuzanskega mogoče in treba brati v okviru njegove novoplatonistične usmeritve, je Kuzanski, ki je sam razumel svoj teoretski projekt kot prelom z utečeno tradicijo, to tradicijo dovolj močno transformiral v luči svojega koncepta »učene nevednosti« in z njim povezanih konceptov »sovpadanja nasprotij« ter »preseganja«, kar je jasno razvidno tudi v njegovi filozofiji matematike in njegovih kozmoloških spekulacijah. Drugi del raziskav na tem področju je bil posvečen analizi filozofije A. M. S. Boetija, predvsem njegovi ontologiji. Na podlagi raziskovalnega dela je izšlo knjižno delo *Učena nevednost Nikolaja Kuzanskega: Kuzanski in konstitucija univerzuma moderne znanosti*.

Nadaljevalo se je delo pri podrobnejši razdelavi splošnega geslovnika slovenske filozofske terminologije, nadaljevalo se je delo na izdelavi terminoloških razlag in opisov za gesla pod črko A. Kot dopolnilna dejavnost je bila v postopku končne redakcije bibliografija slovenske filozofske publicistike za obdobje 1970–1980.

Raziskovalni program sta vsebinsko dopolnjevala projekt *Slovenska filozofska terminologija II* (V. Likar) in projekt *Analiza temeljnih elementov konstruiranja pretekle realnosti* (O. Luthar).

Raziskave sodobne filozofije

Vodja raziskovalnega programa: R. Riha.

Sodelavci: J. Šumič Riha, P. Klepec Kršič, D. Klepec Kršič, A. Zupančič.

V okviru raziskovanja sprememb, ki so jih v sodobni filozofiji doživeli in jih še doživljajo temeljni filozofski koncepti subjekta, objekta, biti, realnosti, uma itn. smo se osredinili na naslednje problemske sklope:

Kritično smo analizirali interpretativno podmeno, ki jo lahko srečamo v sekundarni literaturi h Kantu, da naredi namreč transcendentna filozofija v Kritiki razsodne moči korak naprej na poti tiste revolucije v načinu mišljenja, ki ji je Kant dal ime kopernikanski obrat v filozofiji. Podmena postavlja, da je Kant kopernikanski obrat na začetku pred-

stavil in razvil kot zahtevo, da se mora filozofija obrniti k spoznavajočemu subjektu, če hoče utemeljiti objektivnost spoznavnega objekta, da pa je kritična filozofija prišla do sfere subjektivnosti šele v drugem koraku, v katerem se je objektu in jeziku objektivnosti popolnoma odpovedala. Podmeno smo razvili tako, da smo izhajali z tega, da ima kopernikanski obrat dve implikaciji, da pa gre za en sam obrat. Prva implikacija je spoznavnoteoretska, druga pa ontološka. Kopernikanski obrat smo na podlagi tega interpretirali kot razvitje ontološke razsežnosti same spoznavnoteoretske implikacije.

Nadaljevalo se je raziskovalno delo posvečeno filozofiji F. Nietzscheja, kontroverznega misleca, ki je inavguriral marsikateri moment sodobne filozofije. Raziskovalno delo se je osredinilo na naslednje vprašanje: Ali in kako je možno filozofsko dejanje? Kaj lahko danes rečemo o pojmu nihilizma, kot ga je zastavil Nietzsche? Ali lahko napor Nietzschejeve misli strnemo v formulo: »afirmacija množstva proti Enemu« ali pa moramo nasprotno tisti najbolj intrigantni aspekt njegove filozofije iskati v neki specifični artikulaciji notranje napetosti dvojega, ki se ravno izogne dihotomiji Eno/mnoštvo? Raziskovalno delo je pri tem tudi analiziralo, kako so se ključni problemi, ki jih je prvi odprl Nietzsche, artikulirali v različnih smereh in strujah filozofije XX. stoletja in v psihoanalizi in teoriji umetnosti.

Analizirali smo Deleuzovo reinterpretacijo Kanta, ki možnost renesanse sodobne filozofije vidi v premisleku štirih temeljnih kantovskih novosti: novem premisleku časa, Jaza, Zakona in totalitete (čas, ki je iz tira, Jaz je drugi, skrivnostni in nadjazovski Zakon, neskladno sklad je oziroma osamosvojitve disonance). Deleuze izhaja iz teze, da na začetku ni Eno, pač pa Dvoje, razcep časa, ki za seboj potegne tudi razcep Jaza, odsotnost Enega pa pomeni, da je vse prepovedano – odtod nadjazovski Zakon, zakon norega postajanja, ki je za Deleuza vselej postajanje množstva. Vprašanja, ki so nas pri tem zanimala, so naslednja: je res mogoče celotno Kantovo filozofsko podvzetje zvesti na štiri formule? V kakšnem razmerju je deleuzovska zastavitev do drugih konceptualnih zastavitev sodobne filozofije ter do psihoanalize, kje se nahajajo skupne točke in kje razhajanja?

Raziskovalni program sta vsebinsko dopolnjevala projekta Razmerje med filozofijo in politiko v postmoderni (vodja projekta R. Riha) in projekt *Filozofski problemi kontingence in neskončnosti* (vodja projekta A. Zupančič).

DRUGA DELA IN DEJAVNOSTI

A. Erjavec je bil 16. 5. izvoljen v naziv redni profesor, J. Šumič Riha je bila 4. 10. izvoljena v naziv izredni profesor.

ZNANSTVENI SEŠTANKI

Demokracija med telesom in številom. Ob filozofiji Clauda Leforta, Ljubljana, 26. 2.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2000 je bilo v knjižnico vpisanih 323 enot: 124 knjig in 199 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Izšle so tri redne številke XXI. letnika *Filozofskega vestnika*. V prvi in tretji so objavljeni prispevki domačih in tujih avtorjev v slovenskem jeziku. Druga številka je mednarodna in je posvečena filozofskemu delu Clauda Leforta. Prispevki domačih in tujih avtorjev so objavljeni v angleščini in francoščini.
- V okviru knjižne zbirke inštituta Philosophica je izšlo knjižno delo sodelavca M. Vesela *Učena nevednost Nikolaja Kuzanskega: Kuzanski in konstitucija univerzuma moderne znanosti*.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Collège international de philosophie, Pariz.
- Department of government, University of Essex.
- Université Paris VIII.
- Tokyo Institute of Polytechnics.
- Wako Univerza, Tokyo.
- Centre for Slavic Languages and Literatures of the Hebrew University of Jerusalem (prof. Wolf Moskovich).
- Franklin Pierce College, USA (prof. Douglas F. Challenger).
- Hebrew University of Jerusalem, Israel.
- Institut für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Universität Wien.
- Department of History, Vanderbilt University, Nashville, ZDA (dr. Paul Freedman).

- Stadtpark Forum, Graz, Avstrija.
- O.K Centrum für Gegenwartskunst, Linz, Avstrija.
- ZKM (Zentrum für Neue Technologie und Medien), Karlsruhe, Nemčija.
- College Art Association, New York, USA.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Andrej Rahten

Dr. Janko Brejc (1869–1934): politična biografija, 16. 11. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI STROKOVNI NASTOPI

Aleš Erjavec

Understanding, Compassion and the Pleasure of Recognition: Representational and Conceptual Art, vabljeni referat na medn. konferenci »Ethics and Aesthetics«, Helsinki 13.–14. 1. (v org. Univerze v Helsinkih, Oddelek za estetiko).

Global Aesthetics and the International Association for Aesthetics, predavanje na Oddelku za estetiko in kulturne študije Univerze v Uppsali, Uppsala 30. 5.

Art beyond Aesthetics, or, the Consequences of Promiscuity, vabljeni referat na medn. konferenci »Aesthetics and the History of the Arts«, Umel 2.–4. 6. (v org. Nordijskega društva za estetiko, Britanskega društva za estetiko in Oddelka za primerjalno književnost in nordijske jezike Univerze Umel).

Aesthetics and Philosophy of Culture, uvodni referat na medn. kolokviju Slovenskega društva za estetiko, Ljubljana 29.–30. 6. (v org. SDE).

Art and Self-Representation, vabljeni referat na mednarodnem kolokviju »Art, Life and Culture«, Seul 21.–24. 8. (v org. Korejskega društva za estetiko).

Aesthetics: Philosophy of Art or Philosophy of Culture?, uvodno planarno predavanje na 1. sredozemskem kongresu za estetiko, Atene 6.–8. 10. (v organizaciji Helenskega društva za estetiko in Fundacije Michelis).

Postmodernism and the Postsocialist Condition, predavanje na Inštitutu za književnost, Kitajska akademija družbenih ved, Beijing 10. 10.

Contemporary Relevance of Merleau-Ponty's Phe-

nomenology for the Visual Arts: Norman Bryson, Jacques Lacan and Beyond, predavanje na Oddelku za filozofijo Kitajske univerze v Hong Kongu, Hong Kong 13. 10.

Postmodernism and the Postsocialist Condition, predavanje v Hongkonškem filozofskem društvu, Hong Kong 16. 10.

Vzroki in posledice institucionalne teorije umetnosti, javno predavanje ob izvolitvi v naziv rednega profesorja za estetiko, Filozofska fakulteta, Ljubljana 26. 10.

Erotika in neskončnost telesa, Mestna hiša, Ljubljana, 5.–26. 9.; kiparska razstava (v org. Kiparske galerije Latobia), koncept razstave in selekcija.

Marina Gržinić Mauhler

Art, cultural and social strategies of the '90's in East Europe, referat na The State University of New Jersey, Rutgers, 23. 2.

Agents, disembodiment and posthuman transgressions in simulated worlds, referat na konferenci »College Art Association«, New York, 23.–26. 2. *Monsters, bodies, blood*, predavanje na Duke University, Durham, USA, 28. 2.

From the Slovenian subcultural movement of the 1980s to the post-socialist reality of the 1990s, predavanje na Duke University, Durham, USA, 29. 2. *Art, cultural and social strategies of the '90's in East Europe*, predavanje v okviru »The Electronic Arts Performance Series (EAPS)« predstavljeno na Department of Arts of the School of Humanities and Social Sciences at Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, USA, 1. 5.

Re-artikulacija simbolnega = Re-articulation of the symbolic, predavanje na mednarodni konferenci »Simbolni vidiki vizualne kulture«, Ljubljana 11. 5.

Password(s): archives and relocation, predavanje ob predstavitvi projekta »Art server: stargate to net-culture«, O.K Centrum für Gegenwartskunst, Linz 27. 5.

Actions in zones of indifference, referat na simpoziju »Talking Cities«, Graz, 16.–18. 6.

Strategies of location, referat na mednarodnem kolokviju Slovenskega društva za estetiko »Estetika kot filozofija kulture«, Ljubljana, 29.–30. 6.

Encountering the Balkans = A la rencontre des Balkans. »Art exchanges in South-East Europe«, meeting in Thessaloniki, Strasbourg: Apollonia, 4. 10.–8. 11.

Does contemporary art need museums anymore?,

vabljen predavanje na »CIMAM general meeting«, Ludwig Museum Budapest – Muesum of Contemporary Art, Budimpešta, 22. 9.

Slovenska fotografija 90-tych rokov = Contemporary Slovenian photography, vabljen predavanje na: Vysoká škola výtvarných umení v okviru »Festival of light«, Bratislava, 3. 11.

Elektronické médiá na Východe: politika videoumenia vo Východnej Európe – so zameraním na slovinske videoumenie = Electronic media in the east: the politics of video art in Eastern Europe – with a special focus on the Slovenian video art, predavanje na mednarodnem simpoziju »Videoart +« v galeriji Priestor for contemporary arts, Bratislava, 4. 11.

Rekonstruirana fikcija – od Glasnikov apokalipse do Retroavantgarde (1980–2000), predavanje v okviru projekta »Rekonstruirana fikcija«, Galerija Škuc, Ljubljana, 12. 12.

Oto Luthar

Rewriting history in post-communist central Europe, 12 predavanj, Yale University, New Haven.

Tomaž Mastnak

Evropska unija med mitom in resničnostjo, Naša Evropa, prispevek na okrogli mizi, Zavod za odprto družbo – Slovenija (Open Society Institute Slovenia) in Center Evropa, Ljubljana, 15. 5.

Le fortov koncept demokracije – poskus kritike, predavanje na podiplomskem seminarju, Oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 31. 5. *What Is »Europe«, Who Are »Europeans«*, predavanje na mednarodnem študentskem seminarju »East-East«, Škofja Loka, 10. 7.

European Identity, predavanje na mednarodnem forumu »Culture, Art, Conflict« v organizaciji Trans Europe Hailes (Mreže neodvisnih evropskih kulturnih centrov), Ljubljana, 12. 9.

European Forum of Cultural Networks, letno srečanje na temo Ethics in Cultural Cooperation, forum deluje pod okriljem Sveta Evrope, Cankarjev dom, Ljubljana, 15. 9.

Ethics of Europe's Cultural Identity, Forum of European Cultural Networks / Forum des Réseaux Culturels Européens, key-note speech na generalni skupščini na temo Ethics of Cultural Co-operation, Ljubljana, 15. 9.

Rado Riha

Le réel dans la philosophie, predavanje v okviru

Matjaž Vesel »Le 'pour tous' face au réel« (vodstvo seminarja skupaj z J. Šumič Riha) na Collège international de Philosophie, Pariz, 18. 5.

La terreur et l'invention démocratique, predavanje na mednarodnem kolokviju »Claude Lefort: Entre nombre et le corps«, Ljubljana, 26. 2.

Jelica Šumič Riha

Démocratie ou savoir compter l'ineomptable, predavanje na mednarodnem kolokviju »Claude Lefort: Entre nombre et le corps«, Ljubljana, 26. 2.

Pas tout, predavanje v okviru seminarja »Le 'pour tous' face au réel« (vodstvo seminarja skupaj z R. Riha) na Collège international de Philosophie, Pariz, 25. 5.

Apropos de la Compléation, predavanje na mednarodnem kolokviju »Claude Lefort et sa critique du communisme«, Collège International de Philosophie, Pariz, 24.–26. 3.

Peter Klepec Kršić

Totalitarisme au jour d'hui, predavanje na mednarodnem kolokviju »Claude Lefort: Entre nombre et le corps«, Ljubljana, 26. 2.

Matjaž Vesel

Pogled s slike: Nikolaj Kuzanski in »podoba vsevidnega«, Galerija Miklova hiša, Ribnica, 8. 12.

Alenka Zupančič

Signs and Lovers, predavanje na mednarodni konferenci »On Reading« na Emory University, Atlanta, 19. 5.

Predavanje—javna predstavitev opravljenega raziskovalnega dela na Kulturwissenschaftliches Institut v Essnu, 29. 5.

Ernest Ženko

Prostori umetnosti, predavanje na Akademiji za likovno umetnost, Ljubljana 13. 1.

Globalisation and Totality, referat na mednarodnem kolokviju Slovenskega društva za estetiko »Aesthetics Between Art and Culture«, Ljubljana, 29.–30. 3.

Art and Culture in the Work of Fredrie Jameson, referat na mednarodnem kolokviju Slovenskega društva za estetiko »Aesthetics as Philosophy of Culture«, Ljubljana, 29.–30. 6.

The Truth is Out There, vabljeni referat na mednarodni konferenci »Man within culture at the threshold of the 21st century«, Poljska, 16.–18. 10.

Globalisation and Totality, referat na 1. mediteranskem kongresu za estetiko, Atene (Grčija), 6.–8. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Aleš Erjavec

Kot predsednik Mednarodnega združenja za estetiko je od 21.–24. 8. vodil zasedanja Izvršnega odbora tega združenja v Seulu.

Oddelek za filozofijo Kitajske univerze v Hong Kongu, oktober; gostujoči profesor.

Oto Luthar

Yale University, januar–julij; znanstveno izpopolnjevanje.

Marina Gržinić Mauhler

Študijski obisk s predavanji, Duke University, Durham, februar.

Rado Riha

Université Paris VIII – Saint Denis, 15. 4.–30. 6.; Collège international de Philosophie, seminar.

Jelica Šumič Riha

Université Paris VIII – Saint Denis, gostujoči profesor, 15. 4.–30. 6., Collège international de Philosophie, seminar.

Alenka Zupančič

Université Paris VIII – Saint Denis, 1. 1.–15. 3.; znanstveno izpopolnjevanje.

Kulturwissenschaftliches Institut, Essen, 15. 4.–15. 7., 1. 11.–15. 12., sodelovanje pri mednarodnem raziskovalnem projektu »Antinomije postmoderne uma«.

Peter Klepec Kršić

Université Paris VIII, 22.–30. 10., znanstveno izpopolnjevanje.

Dragana Klepec Kršić

Université Paris VIII, 22.–30. 10., znanstveno izpopolnjevanje.

PEDAGOŠKO DELO

Aleš Erjavec

Uvod v filozofijo, Akademija za likovno umetnosti Univerze v Ljubljani, spomladanski semester.

Predavanja na podiplomskem študiju, Akademija za likovno umetnosti, Oddelek za filozofijo, Oddelek za primerjalno književnost, sociologijo kulture in muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Seminar na Oddelku za filozofijo, Skupina za estetiške raziskave, Pekinška univerza, Beijing 9. 10.

Rado Riha

Etika I, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Filozofija in politika emancipacije, predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete v Mariboru, spomladanski semester.

Epistemologija humanističnih ved, nosilec modula v okviru ISH – Fakultete za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Jelica Šumič Riha

Etika II, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Epistemologija humanističnih ved, predavanja v okviru modula na ISH – Fakultete za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Peter Klepec Kršič

Filozofija in politika emancipacije, predavanja na

oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete v Mariboru, spomladanski semester.

Epistemologija humanističnih ved, predavanja v okviru modula na ISH – Fakultete za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Matjaž Vesel

Ontologija, predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, spomladanski semester.

Etika I, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani, 6. in 13. 1.

Epistemologija humanističnih ved, predavanja v okviru modula na ISH – Fakultete za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Izbirni seminar 3, predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, jesenski semester.

Alenka Zupančič

Epistemologija humanističnih ved, predavanja v okviru modula na ISH – Fakultete za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

MENTORSTVO

Aleš Erjavec je bil mentor doktorandu Ernestu Ženku.

Matjaž Vesel je bil somentor doktorandu Miklavžu Komelju.

Rado Riha je bil mentor magistrandki Dragani Kršič Klepec.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

ERJAVEC, Aleš. Evidenzatori deitici: Bryson, Merleau-Ponty e oltre. *Parol.* [Online ed.], giugno 2000, 15. <http://www.unibo.it/parol>.

ERJAVEC, Aleš. Mountain Photography and the constitution of the national identity. *The Urals international journal of philosophy*, 2000, vol. 2, no. 1, str. 126-144.

ERJAVEC, Aleš. That meets the eye. *Wenyi yanjiu*, 2000, no. 3, str. 140-149.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Electronic media in the

East: the politics of video art in Eastern Europe. *Gendai shiso*, july 2000, vol. 28-8, 7, str. 122-138.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Ideologija (umetnosti) in njeno fantazmatsko ozadje. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 139-152.

KLEPEC-KRŠIČ, Dragana. Hegel in liberalizem : zastavitev problema. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 55-67.

KLEPEC-KRŠIČ, Peter. Badioujeva tematizacija matematike. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 1, str. 99-112.

KLEPEC-KRŠIČ, Peter. Nekatera vprašanja demokra-

cije v luči Badioujeve teorije. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 23-40.

KLEPEC-KRŠIČ, Peter. Le totalitarisme aujourd'hui. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 2, str. 19-32.

KLEPEC-KRŠIČ, Peter. Totalitarizem - od subjekta k substanci. *Problemi (Ljubl.)*, 2000, letn. 38, št. 4-5, str. 65-103.

MASTNAK, Tomaž. The disembodiment of politics and the formation of political space : questioning Lefort's concept of democracy. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 2, str. 127-150.

MASTNAK, Tomaž. »Evropa« in prva križarska vojna. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 123-136.

MASTNAK, Tomaž. Karolinška »Evropa«?: prispevek k zgodovini evropske ideje. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 1, str. 7-23.

RIHA, Rado. Filozofija in politika realnega. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 41-53.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Despotizem strasti ali zlo v naravi. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 7-22.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. Savoir compter l'incomptable, savoir dire l'indicible ou la démocratie selon Claude Lefort. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 2, str. 183-196.

VESEL, Matjaž. Krožna teologija Nikolaja Kuzanskega. *Problemi (Ljubl.)*, 2000, št. 4/5, str. 177-195.

VESEL, Matjaž. Nikolaj Kuzanski in Aristotelova filozofija matematike. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 1, str. 45-71.

ZUPANČIČ, Alenka. Nietzsche in nič. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 87-101.

ZUPANČIČ, Alenka. Passage à l'art ali umetnost kot dejanje. 2. del, Sublimacija in ljubezen. *Problemi (Ljubl.)*, 2000, letn. 38, št. 1/2, str. 61-90.

ŽENKO, Ernest. Globalizacija in totaliteta. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 3, str. 153-159.

ŽENKO, Ernest. Zloraba matematike v filozofiji. *Filoz. vestn.*, 2000, letn. 21, št. 1, str. 91-98.

Strokovni članek

ERJAVEC, Aleš. Umetnost kot prihodnost. *Dnevnik (Ljubl. 1991)*, 25. jan. 2000, št. 24, str. 23, ilustr.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Biomehanika Noor-

dung. *Maska (Ljubl.)*, pomlad 2000, letn. 9, št. 1-2 (60-61), str. 19-22, ilustr.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Dragan Živadinov's Noordung Cosmokinetic Cabinet Theatre, 2000, vol. 1, no. 1, str. 58-62, ilustr.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Telo, porojeno iz nič = Body coming from nothing. *Likov. besede*, maj 2000, št. 51-52, str. 198-202, ilustr.

MASTNAK, Tomaž. Kaj delamo s sabo, ko hočemo narediti nekaj za »Evropo«? = What Do We Do to Ourselves When We Want to Do Something for »Europe«?. Manifesta 3, Evropski bienale sodobne umetnosti = European Biennial of Contemporary Art, Novice = Newsletter, April 2000, no. 1.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

ERJAVEC, Aleš. Art and self-representation. V: *Art, life and culture*. Seoul: Korean Society of Aesthetics: Institute for Arts and Culture Research: College of Humanities, Seoul National University, [2000], str. 45-56.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Encountering the Balkans = A la rencontre des Balkans. V: LAVAL, Anne (ur.). *Art exchanges in South-East Europe: [meeting in] Thessaloniki Oct. 4th - Nov. 8th 2000*. Strasbourg: Apollonia, [2000], str. 41-44.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Imagining technologies and errors. V: BAVEC, Cene (ur.), GAMS, Matjaž (ur.), RAJKOVIČ, Vladislav (ur.), ROZMAN, Ivan (ur.), GYÖRKÖS, József (ur.), MLADENIČ, Dunja (ur.), GROBELNIK, Marko (ur.). *Informacijska družba IS'2000: zbornik 3. mednarodne multi-konference, 17. do 19. oktober 2000, Ljubljana, Slovenija : proceedings of the 3rd International Multi-Conference, 17 - 19 October 2000*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 2000, str. 117-120.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Re-artikulacija simbola = Re-articulation of the symbolic. V: KRIŽNAR, Naško (ur.). *Povzetki z mednarodne konference Simbolni vidiki vizualne kulture*, Ljubljana, 9.-11. maj 2000. *Povzetki*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 18.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

KLEPEC-KRŠIČ, Peter. Contemporary philosophy: between historicism and truth. V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *9th International Symposium of the Austrian Association for Semiotics [and] 5th Austrian-Hungarian Semiotics Colloquium*, Graz, November 22-24, 1996. *Modellierungen von Geschichte und Kultur : Akten des 9. Internationalen*

len Symposiums der Österreichischen Gesellschaft für Semiotik, Universität Graz, 22.-24. November 1996: proceedings of the 9th International Symposium of the Austrian Association for Semiotics, University of Graz, November 22-24, 1996, (Angewandte Semiotik, 16/17). Wien: ÖGS, 2000, str. 383-394.

LUTHAR, Oto. The battle for the past : the problem of historical representation and the process of reinventing history, the case of Slovenia. V: BARROS, Carlos (ur.). *Historia a debate. T. 1, Cambio de siglo : actas del II Congreso Internacional »Historia a debate«, celebrado del 14 al 18 Julio de 1999 en Santiago de Compostela*. Coruna: Historia a debate, 2000, str. 323-325.

VESEL, Matjaž. Mathematics and the gaze of God: the case of Nicolas of Cusa. V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). 9th International Symposium of the Austrian Association for Semiotics [and] 5th Austrian-Hungarian Semiotics Colloquium, Graz, November 22-24, 1996. *Modellierungen von Geschichte und Kultur: Akten des 9. Internationalen Symposiums der Österreichischen Gesellschaft für Semiotik, Universität Graz, 22.-24. November 1996: proceedings of the 9th International Symposium of the Austrian Association for Semiotics, University of Graz, November 22-24, 1996*, (Angewandte Semiotik, 16/17). Wien: ÖGS, 2000, str. 349-358.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Exposure time, the aura, and telerobotics. V: GOLDBERG, Ken (ur.). *The robot in the garden : telerobotics and telepistemology in the age of the internet*, (Leonardo). Cambridge (Massachusetts); London (England): The MIT Press, 2000, str. [214]-224.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Sex, Rock'n'Roll and History: (Video-) Filme aus Osteuropa 1950-2000 = Sex, Rock'n'Roll and History: (Video)films from Eastern Europe 1950-2000. V: KONOPATZKI, Birgit (ur.), TRAUB, Ilona (ur.). *Festival Katalog 2000*. Oberhausen: Karl Maria Laufen, 2000, str. 69-79.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. The spectralization of Europe. V: WEIBEL, Peter (ur.), DRUCKREY, Timothy (ur.). *Net_condition : art and global media*. Cambridge (Massachusetts); London (England): The MIT Press, str. 114-125.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Video as civic discourse in Slovenia and the former Yugoslavia : strategies of visualization and the aesthetics of video in the new Europe. V: LENGEL, Laura B. (ur.). *Culture and technology in the new Europe: civic discourse in transformation in post-communist nations*, (Civic discourse for the third millennium). Stamford, Conn: Ablex, 2000, str. 195-219.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Zur Definition des kulturübergreifenden Raumes : Institution(en) der modernen Kunst - eine Analyse des Museums moderner Kunst zwischen zeitgenössischer Medienforschung und Kulturwissenschaft. V: MAIER, Petra (ur.). *Zwischen Forum und Basar*. Wien: Selene, 2000, str. 19-30.

RAHTEN, Andrej. Der Krainer Landtag. V: RUMPLER, Helmut (ur.), URBANITSCH, Peter (ur.). *Verfassung und Parlamentarismus*, (Die Habsburgermonarchie 1848-1918, Bd. 7). Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2000, str. 1739-1768.

RIHA, Rado. La philosophie comme noeud de l'universel, du singulier et du sujet. V: ŠUMIČ-RIHA, Jelica (ur.). *Universel, singulier, sujet : actes du colloque organisé par l'Institut de philosophie, Centre de Recherches Scientifiques (Ljubljana), et la Maison Suger, Maison des Sciences de l'Homme, novembre 1998*, (Collection »Philosophie - épistémologie«). Paris: Éditions Kimé, 2000, str. 79-104, graf. prikazi.

ŠUMIČ-RIHA, Jelica. La politique et la psychanalyse: du pas-tout au pour tous. V: ŠUMIČ-RIHA, Jelica (ur.). *Universel, singulier, sujet : actes du colloque organisé par l'Institut de philosophie, Centre de Recherches Scientifiques (Ljubljana), et la Maison Suger, Maison des Sciences de l'Homme, novembre 1998*, (Collection »Philosophie - épistémologie«). Paris: Éditions Kimé, 2000, str. 129-158.

ZUPANČIČ, Alenka. The case of perforated sheet. V: SALECL, Renata (ur.). *Sexuation*, (Sic 3). Durham; London: Duke University Press, 2000, str. 282-296.

ŽENKO, Ernest. Prostor med znanostjo in umetnostjo. V: LOBNIKAR, Branko (ur.), ŽUREJ, Jurij (ur.). *Raziskovalno delo podiplomskih študentov Slovenije, Družboslovje in humanistika*. Ljubljana: Društvo mladih raziskovalcev Slovenije, 2000, str. 89-98.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Die Kunst bedienen oder dem (politischen) Konzept dienen? : Password(s) Archive und Neuverortung = Password(s) archives and re-location = servicing the art or serving the (political) concept?. V: JAHRMAN, Margarete (ur.). *Art_server: stargate to netculture : positions on structural aspects of net art, content and culture launching Art_Servers = Texte und Positionen zur Netz Kunst, Kontext und Kultur im Ö.K Centrum für Gegenwartskunst Oberösterreich*. Wien: Triton, 2000, str. 16-18, 59-61.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. Servisiranje umetnosti - ali služenje (političnemu) konceptu?; Servicing the art, or serving the (political) concept?. V: GRŽINIČ-MAUHLER, Marina (ur.), EISENSTEIN, Adele (ur.),

CZEGLÉDY, Nina. *The body caught in the intestines of the computer and beyond : women's strategies and/or strategies by women in media, art and theory*. Maribor: MKC; Ljubljana: Maska, Journal for Performing Arts, 2000, str. 50-52, 11-13.

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. IRWIN & die Retro-Avantgarde Bewegung = IRWIN & the retro-avant-garde movement. V: KITSCHEN, Friederike (ur.). *Cooperativ: Kunstdialoge Ost-West: Stadthaus Ulm, 7. Juli - 3. September 2000*. Ulm: Stadthaus, 2000, str. 46-55.

RAHTEN, Andrej. Od »Zedinjenih podonavskih držav« do »Združenih držav Evrope«: slovenski koncept evropske integracije v 20. stoletju. V: RAHTEN, Andrej (ur.), BUČAR, France, RAHTEN, Andrej, BOH, Katja, STEINBUCH, Dejan, KLINAR, Aleksander, ZIMMERMANN, Peter. *Slovenija in evropski izzivi 3*. Ljubljana: Slovensko panevropsko gibanje, 2000, str. 15-21.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

GRŽINIČ-MAUHLER, Marina. *Fiction reconstructed : Eastern Europe, post-socialism & the retro-avant-garde*. Vienna: Selene, 2000. [220] str.

LUTHAR, Oto, KOREN, Alenka (ur.). »O žalosti niti besede« : uvod v kulturno zgodovino velike vojne. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000. 211 str.

VESEL, Matjaž. *Učena nevednost Nikolaja Kuzanskega : Kuzanski in konstitucija univerzuma moderne znanosti*, (Philosophica, Ser. Moderna). Ljubljana: Založba ZRC, 2000. 357 str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Ethics of the real : Kant, Lacan*. London; New York: Verso, 2000. XIII, 266 str.

ŽENKO, Ernest. *Prostor in umetnost: prostor med filozofijo, likovno umetnostjo in znanostjo - Leonardo da Vinci, László Moholy-Nagy in Andy Warhol*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000.

SUMMARY

The research domains that are systematically explored are the following: aesthetics (the research projects: The Philosophy of the Visual Arts and Culture and Maurice Merleau-Ponty: The Concept of perception and the body in 20th Century Philosophical Discourse), political and legal philosophy, the philosophical relevance of the Lacanian psychoanalysis (the research projects: The Relationship between Philosophy and Politics in Postmodernity; Community, Collective Identities and Democracy in Postmodern Society and The Borders of Philosophy) general history and history of political thought (research project: An Analysis of the Basic Elements of the Construction of the Past Reality). Within the research project Slovenian Philo-

sophical Terminology work has focused on the preparation of a philosophical dictionary treatment of the terms, together with the methodology of lexicographical work, have been defined. Furthermore, a bibliography of 1970–1980 philosophical publications in the Slovene language has been completed.

The Institute of Philosophy has published three volumes of its journal *Filozofski vestnik*, the first two in Slovene, the third, centred on the political philosophy of Claude Lefort is an international volume. The fellows of the Institute have participated and/or organised a series of international and Slovenian symposiums and colloquia.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Matej Gabrovec (od 3. 3.), akad. dr. Ivan Gams (do 3. 3.), izredni član SAZU dr. Andrej Kranjc, dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), dr. Drago Perko, dr. Zoran Stančič, dr. Maja Topole (od 3. 3.), akad. dr. Igor Vrišer (od 3. 3.).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Drago Perko, višji znanstveni sodelavec.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Milan Orožen Adamič.

Znanstvena sodelavca: dr. Matej Gabrovec, dr. Maja Topole.

Asistentka z magisterijem: mag. Jerneja Fridl.

Asistenti: Blaž Komac (od 1. 11.), Borut Peršolja,

Franci Petek, Mimi Urbane.

Strokovna sodelavca: Mauro Hrvatin, Miha Pavšek.

Samostojna strokovna delavka: Meta Ferjan.

Samostojna tehnica: Maruša Rupert.

Inštitut ima 5 organizacijskih enot:

Oddelek za geoekologijo

(vodja: Mauro Hrvatin),

Oddelek za regionalno geografijo

(vodja: Drago Perko),

Oddelek za naravne nesreče

(vodja: Milan Orožen Adamič),

Oddelek za geografski informacijski sistem

(vodja: Matej Gabrovec),

Oddelek za tematsko kartografijo

(vodja: Jerneja Fridl).

Na inštitutu deluje tudi:

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije (predsednik: Milan Orožen Adamič).

TEMELJNE RAZISKAVE

Regionalna geografija Slovenije

Vodja raziskovalnega programa: D. Perko.

Sodelavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane.

Ministrstvo za znanost in tehnologijo je inštitutu odobrilo raziskovalni program Regionalna geografija Slovenije, v katerega je preneslo tudi vsebino temeljnih projektov Geografska mikroregionalizacija Slovenije ter Vrednotenje rabe tal z vidika naravnih in družbenih razmer, prav tako pa tudi projektov naravne in kulturne dediščine Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto ter Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji. Leta 1999 je delo potekalo še v celoti po projektih, leta 2000 pa deloma po projektih in deloma že po programu Regionalna geografija Slovenije.

Geografska mikroregionalizacija Slovenije

Vodja: D. Perko.

Sodelavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, T. Podobnikar, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane.

Temeljni projekt je potekal peto leto. Raziskovalci smo nadaljevali z analiziranjem 8640 teoretičnih kombinacij pokrajinskih sestavin, ki smo jih ugotovili s pomočjo geografskega informacijskega sistema. Obdelali smo 2.027.198 prostorskih enot z velikostjo 1 ha. Določili smo, iz kakšne kamnine so zgrajene, kakšnemu reliefu pripadajo, kakšno podnebje imajo in kakšno rastje jih porašča. Ugotavljali smo, katere so tiste teoretične kombinacije, ki temeljijo na napakah v izvirnih podatkih. Z Wardovo metodo smo prostorske enote in kombinacije pokrajinskih sestavin na več načinov združevali v skupine, in to tako, da smo spreminjali pomen ozioroma težo posameznih pokrajinskih sestavin. Ukvarjali smo se tudi z uporabo nekaterih novih me-

tod v regionalni geografiji, predvsem metode Monte Carlo, ki temelji na naključnih številih. Poleg tega smo sistematično pregledali različne vsebine, dostopne na medmrežju, ki se ukvarjajo z regionalno geografijo ter geografsko regionalizacijo in tipizacijo.

Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto

Vodja: M. Orožen Adamič.

Sodelavci: M. Hrvatin, M. Pavšek, D. Perko, B. Peršolja, F. Petek, M. Urbane; zunanji sodelavci: Tine Čokl, Franjo Drole, Jernej Gartner, mag. Tomaž Gvozdanovič, Jurij Hajna, dr. Helmut Kager, Jože Kalan, Mojca Kosmatin Fras, Miran Janežič, Rafael Kolbl, Rajko Lotrič, Mihaela Triglav, Stane Tršan, mag. Tomaž Verbič, Jože Žumer.

Projekt naravne in kulturne dediščine je potekal peto leto, sistematično opazovanje in merjenje obeh ledenikov pa traja že od leta 1946. Nadaljevali smo z urejanjem arhivskega gradiva, prek leta pa smo Triglavski ledenik tudi redno opazovali in fotografirali. Terenske raziskave so potekale od 4. 7. do 5. 7. Lanskoletne meritve globine ledu smo dopolnili z novimi meritvami. V sodelovanju z zasebnim raziskovalcem Tomažem Verbičem smo z georadarsko napravo RAMAC-GPR na štirinajstih prerezih izmerili globino ledu in dopolnili podatke o izoblikovanosti kotanje, v kateri leži ledenik. Največja debelina ledu je na nekaterih mestih 9 m. Pri izvedbi meritev so s tehničnimi manevri spuščanja georadarske naprave sodelovali pripadniki Gorske šole Slovenske vojske. Trije člani raziskovalne ekipe so se želeli spustiti v Triglavsko brezno, vendar jim je spust preprečil led, ki zapira vhodno brezno. Opravljeno je bilo fotografiranje vhodne dvorane ter Ivačičeve jame pod Triglavskim domom na Kredarici. Sodelavci Geodetskega inštituta Slovenije in podjetja DFG Consulting so nadaljevali z delom pri fotogrametrični obdelavi fotografij in drugih podatkov za rekonstrukcijo prostorskega stanja ledenika v starejših časovnih obdobjih.

Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac.

V okviru projekta naravne in kulturne dediščine, ki je potekal drugo leto, smo nadaljevali s pripravo inventarja geomorfoloških oblik in procesov na slo-

venskem ozemlju. Posebno pozornost smo posvetili ledeniškim in kraškim oblikam v visokogorju Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alp. Hkrati smo zasnovali metodologijo podrobnega preučevanja dolomitnega kraškega reliefa. Začeli smo s pripravo terminološkega slovarja geomorfoloških oblik in procesov ter sodelovali pri strokovnih ogledih in prvih raziskavah plazov, ki je prizadel Log pod Mangartom.

Vpliv potresa 12. 4. 1998 na Bovškem na stavbe, ljudi in okolje

Vodja: M. Orožen Adamič.

Sodelavec: M. Hrvatin.

Aplikativni projekt, pri katerem sta sodelovala tudi Zavod za gradbeništvo Slovenije in Oddelek za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je potekal drugo, zadnje leto.

Zgornje Posočje sodi med potresno najbolj ogrožene slovenske pokrajine. Ta del Slovenije sta v manj kot četrto stoletja prizadeli kar dve uničujoči seriji potresov, leta 1976 in leta 1998. Že leta 1998 smo se lotili terenskega dela in ga sklenili na začetku leta 2000. Metodologija dela je bila enaka kot pri preučevanju potresa leta 1976, kar je olajšalo primerjavo med obema potresoma. Pokazalo se je, da sanacija po potresu leta 1976 ni bila povsod izvedena dovolj kakovostno. Ugotovili smo, da je potres leta 1998 prizadel 221 naselij v šestnajstih občinah. Za vsako od teh naselij smo določili višino škode ter ocenili stroške sanacije. Posledice potresa smo povezali z naravnimi in družbenimi razmerami v pokrajini.

Pregledna ocena ogroženosti Ljubljane zaradi naravnih nesreč s poudarkom na potresih in poplavah

Vodja: M. Orožen Adamič.

Sodelavca: M. Ferjan, M. Hrvatin.

Potresi in poplave spadajo med tiste naravne nesreče, ki najbolj ogrožajo Ljubljano, glavno mesto države. Še vedno je živ spomin na posledice, ki jih je povzročil rušilni potres leta 1895.

S pomočjo geografskega informacijskega sistema, kamor smo vključili sloje s podatki o potresih, poplavah, zemeljskih plazovih, hišah in prebivalcih, smo izdelali tri zemljevide ogroženosti ljubljanske občine: za potrese, poplave in zemeljske plazove.

Skoraj 1500 Ljubljančanov živi v potresnih območjih z oznako 9₂ in 9₃ (po MCS potresni lestvici) v stavbah, ki bi se lahko porušile. Poplave ogrožajo skoraj 4000 stavb: v najbolj ogroženih območjih živi okrog 300 prebivalcev, v srednje ogroženih skoraj 4000, v poplavno manj ogroženih pa okrog 3000. Zemeljski plazovi ogrožajo več kot 7000 prebivalcev ljubljanske občine.

Idejna zasnova kartografskega sistema prostorskega plana Slovenije

Vodji: M. Orožen Adamič, mag. Dalibor Radovan (zunanji sodelavec).

Sodelavca: J. Fridl, dr. Branko Rojc (zunanji sodelavec).

Projekt je potekal prvo leto, in to v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije. Raziskovalci smo se najprej seznanili s stanjem predvidenih kartografskih gradiv, ki bodo obvezna priloga k prostorskim aktom, predvsem k Prostorskemu planu Slovenije. Ker sodi ta po hierarhiji v sam vrh državnih aktov, smo na največjo pozornost namenili zasnovi elementov kartografskega sistema Prostorskega plana Slovenije. Po temeljiti strokovni analizi smo pripravili oceno predvidenega kartografskega gradiva. Izkazalo se je, da so karte glede natančnosti geokodiranih podatkov, velikosti, števila elementov prikaza, stopnje kartografske generalizacije, uporabe grafičnih spremenljivk in številnih drugih oblikovnih kartografskih prijemov zelo neenotne. Še posebej smo izpostavili vsebinsko neuravnoteženost kart po sektorjih, podvajanje tematik ter probleme glede natančnosti in kakovosti prostorskih podatkov. Zasnovo kartografskega sistema smo začeli z določitvijo formata in meril kart, z izbiro stopnje kartografske generalizacije ter z analizo funkcijske povezave med vsebino geografskih podlag in tematsko vsebino. Sledilo bo določanje izvenokvirne vsebine in elementov geografske podlage tematskih kart ter oblikovanje kartografskih izraznih sredstev za posamezne tematske vsebine.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Nacionalni atlas Slovenije

Vodja: J. Fridl.

Sodelavci: M. Ferjan, M. Gabrovec, M. Hrvatin, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, M. Rupert.

Projekt je potekal prvo leto v sodelovanju z Inštitutom za geografijo in založbo Rokus. Obsega pripravo nekaj več kot sto digitalnih tematskih zemljevidov v merilu 1 : 750.000 in novega digitalnega topografskega zemljevida Slovenije z okolico v istem merilu ter pripravo zgoščenih splošnageografskih in regionalnogeografskih besedil o Sloveniji. Besedila in zemljevidi bodo izšli v slovenskem in angleškem jeziku. Atlas je namenjen promociji Slovenije ter slovenske kartografije in geografije v tujini. Projekt je nadaljevanje večletnega projekta, ki se je sklenil z izdajo knjige *Geografski atlas Slovenije*.

Dorling Kindersleyjev Atlas sveta

Vodja: D. Perko.

Sodelavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane, mag. Drago Kladnik (zunanji sodelavec).

Projekt je potekal prvo leto. Obsega priredbo izvirnika *Dorling Kindersley World Atlas*, pripravo posebnega kartografskega in geografskega poglavja o Sloveniji ter izdelavo večjezične geografske in kartografske terminologije.

Geografsko preučevanje občine Moravče: vrednotenje zemljišč za različne tipe rabe tal

Vodja: M. Topole.

Raziskave lanskoletnega projekta *Občina Moravče: geografske podlage za ugotavljanje optimalne rabe tal*, ki vsebuje analize vseh fizičnih in nekaterih družbenih sestavin pokrajine, rabe tal in regionalizacijo, smo nadgradili z vrednotenjem zemljišč za različne tipe rabe tal. Z matematično-statističnimi obdelavami smo posameznim geografskim dejavnikom določili njihovo težo, jih združili v štiri kakovostne razrede in jih obdelali s pomočjo geografskega informacijskega sistema. Na teh temeljih smo pripravili sintetske zemljevide primernosti za pozidavo, za njive, sadovnjake in travnike, z njihovim prekrivanjem pa še skupni zemljevid optimalne rabe tal. Primerjali smo ga s sedanjo rabo tal in izločili neracionalno rabljene površine ter podali predloge za primernejšo rabo. Pokazali smo tudi na gozdne površine, kjer bi bila možna intenzivnejša raba tal. Raziskava je bila podlaga za projekt CRPOV.

Uporaba CORINE Land Cover podatkovne baze in okoljski indikatorji v Phare državah

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavec: F. Petek, zunanji sodelavki Lidiya Globovnik in Anita Pirc Velkavrh.

V sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor ter Vodnogospodarskim inštitutom smo obdelali podatkovne baze o rabi in pokrovnosti tal ter določili znanstveno utemeljene okoljske kazalce. Na podlagi teh kazalcev bodo države, ki so vključene v program Phare, spremljale dogajanja v okolju z vidika njegovega obremenjevanja.

Pregled zemljepisnih imen z Državne topografske karte v merilu 1 : 50.000

Vodja: B. Peršolja.

Sodelavci: M. Gabrovec, M. Hrvatin, D. Perko, zunanji sodelavec mag. Drago Kladnik.

Za Geodetski inštitut Slovenije smo opravili pregled zemljepisnih imen s 6 listov nove *Državne topografske karte v merilu 1 : 50.000*. Pregledali in popravili smo zemljepisna imena za liste Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Ptuj, Rogatec in Slovenska Bistrica. Pregled zemljepisnih imen je obsegal lego zemljepisnega imena, opredeljevanje po geografskih prvinah, razvrščanje v tipe zemljepisnih imen in ugotavljanje pravilnosti zapisa v skladu s slovenskim oziroma nemškim, madžarskim in hrvaškim pravopisom.

Predlog za sistematičen zajem zemljepisnih imen po šifrantu tipov zemljepisnih imen iz različnih podatkovnih baz v Register zemljepisnih imen

Vodja: B. Peršolja.

Za Geodetsko upravo Republike Slovenije smo pripravili Predlog za sistematičen zajem zemljepisnih imen po šifrantu tipov zemljepisnih imen iz različnih podatkovnih baz v Register zemljepisnih imen. Predlog vsebuje pregled podatkovnih zbirk, ki so večinoma dostopni v zbirki Geoinformacijskega centra Ministrstva za okolje in prostor in bi jih bilo smiselno povezati ali vključiti v Register zemljepisnih imen.

Predlog sprememb in dopolnitve navodil z naslovom: Evidenca zemljepisnih imen. Konceptualni, logični in fizični model z navodilom za vzpostavitve, verzija 2.0

Vodja: B. Peršolja.

Elaborat, ki smo ga pripravili za Geodetsko upravo Republike Slovenije, vsebuje predloge za spremem-

bo in dopolnitve navodil za zajemanje zemljepisnih imen v Register zemljepisnih imen. Predlogi bi izboljšali enotnost in doslednost opredeljevanja zemljepisnih imen ter povezovalo tipov zemljepisnih imen s kartografskim ključem. Predlog je nastal na podlagi dosedanjih ugotovitev iz pregledov zemljepisnih imen na *Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000*.

Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen

Vodja: M. Topole.

Sodelavci: M. Gabrovec, M. Orožen Adamič, D. Perko.

Organizirali smo 3 sestanke članov Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, prejeli 17 dopisov ustanov in posameznikov glede problematike zemljepisnih imen, odposlali pa smo jih 22. Rešili smo več načelnih vprašanj. Kot strokovna podlaga za delo komisije je bil izdelan elaborat Pravopisno ustrezen zapis zemljepisnih in stvarnih lastnih imen po posameznih tipih glede na šifranta Register zemljepisnih imen in Register prostorskih enot. Ob koncu leta smo pripravili elaborat Tekoče delo Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen v letu 2000, ki vključuje vse zapisnike sestankov z vsemi prejetimi in odposlanimi dopisi, dokazili o mednarodnem sodelovanju, različni dokumenti, predvsem pa z znanstvenimi in strokovnimi prispevki članov komisije.

Priprava in zastopanje regionalne skupine UNGEGN za Vzhodno, Srednjo in Jugovzhodno Evropo na konferenci UNGEGN

Vodja: M. Orožen Adamič.

Za Geodetsko upravo Republike Slovenije smo pripravili elaborat o dogajanju na 20. zasedanju Skupine strokovnjakov Združenih narodov za standardizacijo zemljepisnih imen (United nations group of experts on geographical names), ki je bilo v palači Združenih narodov v New Yorku od 17. do 28. 1. Elaborat vsebuje tudi vse važnejše dokumente s tega zasedanja, prav tako pa tudi poročilo o 15. zasedanju jezikovnoregionalne skupine za vzhodno, srednjo in jugovzhodno Evropo (East, Central and South-East Europe division), kije bilo v Ljubljani, saj tej skupini trenutno predseduje Slovenija. Organizacija Združenih narodov se je s standardizacijo zemljepisnih imen začela ukvarjati v šestdesetih letih.

Tematske karte za Enciklopedijo Slovenije

Vodja: J. Fridl.

Sodelavci: Peter Frantar (zunanji sodelavec).

Naloga je obsegala izdelavo tematskih zemljepisnih kart za 14. zvezek *Enciklopedije Slovenije*, in sicer za gesla Urbanizacija, Veter, Veterinarska služba in Vinogradništvo.

Ostale dejavnosti raziskovalcev

M. Gabrovec je bil sourednik knjige *Ljubljana: geografija mesta* in predsednik organizacijskega odbora 18. zborovanja slovenskih geografov v Ljubljani. Je član uredniškega odbora revij *Geografski zbornik* in *Geografski vestnik*, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, namestnik predsednika Komisije za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, član nadzornega odbora Ljubljanskega geografskega društva, koordinator za geografijo pri Gibanju Znanost mladini, predsednik znanstvenega sveta ZRC SAZU, predsednik Komisije za pritožbe ZRC SAZU, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter podpredsednik arbitražne komisije (za obravnavo spornih voznih redov) in član komisije za spremljanje izpeljave projekta »Reševanje in spremljanje izrednih usklajevalnih postopkov zaradi potreb prehoda na digitalni voznoredni sistem« pri Ministrstvu za promet in zveze. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

M. Hrvatin je kot član ocenjevalne komisije za geografijo sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

J. Fridl je članica uredniškega odbora knjige *National atlas of Slovenia*.

B. Komac je bil 21. 11. na predlog poveljnika civilne zaštite po predhodni seznanitvi Vlade Republike Slovenije imenovan za člana Ekspertne skupine za področje geotehnike, ki se je ukvarjala z odpravo posledic »plazu« v Logu pod Mangartom.

M. Orožen Adamič je bil sourednik knjige *Ljubljana: geografija mesta*. Je predsednik Zveze geografskih društev Slovenije, predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član delovne skupine za podatkovne zbirke in imenike zemljepisnih imen pri UNGEGN-u, član upravnega odbora Urbanističnega inštituta Republike Slovenije, član programskega odbora ciljnega raziskovalnega programa Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami pri Ministrstvu

tvu za obrambo, tajnik Društva slovensko-japonskega prijateljstva, član založniškega sveta Založbe ZRC, predsednik Komisije za raziskovalno opremo ZRC SAZU, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, urednik revije *Geografski zbornik* ter član uredniškega odbora revije *Ujma* in knjige *National atlas of Slovenia*. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije. M. Pavšek je član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* ter član Podkomisije za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije in član Komisije za snežne plazove pri Ministrstvu za okolje in prostor. Tedensko pripravlja tudi geografsko obarvane prispevke na Radiu Dur v rubrikah Gorniška popotnica (objavljena tudi na spletnih straneh Gore ... ljudje: <http://www.planid.org>) in Vremenski kotliček. Sodeloval je pri zgibanki *Pozor, snežni plaz!*, ki jo je izdala Podkomisija za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije. Prispeval je več geografskih fotografij za 14. knjigo *Enciklopedije Slovenije* in delovni zvezek *Okolje in jaz* 2. Pomagal je pri pripravi Poročila o snežnih plazovih v Sloveniji v zimi 1998/1999 za delovno skupino za snežne plazove, ki deluje v okviru Alpske konvencije, in kot član ocenjevalne komisije za geografijo sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

D. Perko je urednik knjižne zbirke *Geografija Slovenije* in revije *Geografski vestnik*, sourednik zbornika *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* ter član uredniškega odbora revije *Geografski zbornik*, knjige *National atlas of Slovenia* in publikacije *Poročilo o delu ZRC SAZU*, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, član Komisije za geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter član Statističnega sosveta za teritorialno opredelitev statističnih in evidenčnih podatkov pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Sodeloval je pri organizaciji simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000*.

B. Peršolja je upravnik revije *Geografski vestnik*, član sveta Zavoda CIPRA-Slovenija (Zavoda za varstvo Alp), podpredsednik Planinske zveze Slovenije, član odbora za vzgojo in izobraževanje Mladske komisije Planinske zveze Slovenije in podpredsednik upravnega odbora Planinskega društva

Domžale. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

F. Petek je predsednik Komisije za finančne zadeve Zveze geografskih društev Slovenije. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

M. Topole je članica znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, članica uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* in tajnica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Kot članica ocenjevalne komisije za geografijo je sodelovala na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

M. Urbane je urednica spletnih strani Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografskih društev Slovenije in Ljubljanskega geografskega društva, članica nadzornega odbora in Komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije in blagajničarka Ljubljanskega geografskega društva. Kot članica ocenjevalne komisije za geografijo je sodelovala na 34. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije, kot članica Izvršnega odbora Ljubljanskega geografskega društva pa pri organizaciji 18. zborovanja slovenskih geografov.

ZNANSTVENI SESTANKI

Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000, Ljubljana, 26. 9.; soorganizatorji: Prostor-sko informacijska enota ZRC SAZU, Zveza geografskih društev Slovenije in Zveza geodetov Slovenije.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: M. Topole.

V knjižnici je bilo skupno 189 obiskovalcev. 132 obiskovalcev si je izposodilo 270 zvezkov v čitalnici, 57 obiskovalcev pa 115 zvezkov na dom. Na novo je bilo signiranih 851 knjižnih enot. Vezanih je bilo 113 knjig. Nadaljevali smo z vnašanjem starejših knjižnih enot in starih elaboratov v računalniško zbirko.

Kartografska zbirka

Vodja: M. Ferjan.

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske karte Slo-

venije v merilu 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 ter množico tematskih kart, ki se stalno dopolnjujejo in so temelj za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov in zbirk. Je najobsežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. Leta 2000 se je zbirka povečala za 26 kupljenih enot in 54 novih digitalnih tematskih zemljevidov, ki smo jih izdelali na inštitutu. Izposojenih je bilo 226 kart, večinoma v merilu 1 : 25.000. Nadaljevala se je prostorska stiska kartografske zbirke. Zemljevidi so sicer sistematično shranjeni v več kot tridesetih kovinskih ognjevarnih omarah za viseče zemljevide ter precej kovinskih in drugih dostopnih predalnih omarah, vendar pa so omare razporejene po več hodnikih in sobah ter v kleti, kar zelo otežuje iskanje in sposojanje zemljevidov, nekateri zemljevidi pa so praktično nedostopni.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji

Vodja: B. Komac.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza podatkov za regionalnogeografske in sorodne raziskave. Nadaljevali smo z geokodiranjem podatkov in digitalizacijo fotografij. Pripravili smo načrt in primere predstavitve zbirke na medmrežju. Največ novih znanstvenih fotografij smo posneli ob naravni nesreči v Logu pod Mangartom. Nekaterne fotografije smo s spremnim besedilom že nekaj dni ponepreči objavili na inštitutskih medmrežnih straneh.

Geografska zbirka Ledenika v Sloveniji

Vodja: F. Petek.

Geografska zbirka Slovenska ledenika vsebuje rezultate več kot polstoletnega merjenja, fotografiranja, kartiranja in raziskovanja ledenikov pod Triglavom in Skuto, ki sta najbolj jugovzhodno ležeča ledenika v Alpah. Že v letu 1999 smo opravili izjemno obsežno delo, saj smo digitalizirali arhivske podatke za kar 21 let, jih geokodirali in priredili za geografski informacijski sistem. V letu 2000 smo za istih 21 let v računalnik vnesli poročila, ki so jih med vsakoletnimi merjenji Triglavskega ledenika pripravili opazovalci, večinoma meteorologi na Kredarici, ter pripravili načrt in primere za predstavitev zbirke na medmrežju.

Geografska zbirka Naselja v Sloveniji

Vodja: B. Peršolja.

V zbirki je okrog 6000 zapisov, kolikor je samostojnih naselij v Sloveniji. Vsak zapis ima več sto

polj. Prvo polje je uradno ime naselja, sledijo pa identifikacijska številka naselja, zemljepisne koordinate naselja, cela vrsta naravnogeografskih in družbenogeografskih podatkov o naselju, kratek opis naselja, slikovno gradivo. V zbirko stalno vnašamo uradno spremenjena imena naselij. Vsi podatki so geokodirani glede na zemljepisno širino in dolžino ter nadmorsko višino. Zbirka je osnovno delovno gradivo pri standardizaciji imen naselij, ki poteka v okviru Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, in pomemben vir pri prenovi državnih kart v merilu 1 : 25.000, 1 : 50.000, 1 : 250.000 in 1 : 1.000.000. Zbirka je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza za raziskovanje predvsem na področju regionalne geografije, geografije naselij, geografije prebivalstva, urbane geografije in geografije podeželja. Poleg posodabljanja in dopolnjevanja zbirke smo pripravili tudi načrt in primere za njeno predstavitev na medmrežju.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Drago Perko, *Analiza površja Slovenije s stome-trskim digitalnim modelom reliefa*. Uredil Drago Perko. Založba ZRC, Geografija Slovenije 3, Ljubljana, 160 str.
- Uroš Horvat, *Razvoj in učinki turizma v Rogaški Slatini*. Uredil Drago Perko. Založba ZRC, Geografija Slovenije 4, Ljubljana, 216 str.
- *Geografski zbornik (Acta geographica)* 40. Uredil Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 144 str.
- *Ljubljana: geografija mesta*. Uredila Matej Gabrovec, Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 298 str.
- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000*. Uredili David Hladnik, Marko Krevs, Drago Perko, Tomaž Podobnikar, Zoran Stančič. Založba ZRC, Ljubljana, 286 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Geografski inštitut Madžarske akademije znanosti, Budimpešta, Madžarska: standardizacija zemljepisnih imen.
- Geografski inštitut Univerze v Salzburgu, Avstrija: projekt Razvoj geografskega informacijskega sistema na osnovi programskega orodja SPANS.

- Geografski oddelek Geografsko-geodetskega inštituta, Tsukuba, Japonska: geomorfološke karte in preučevanju naravnih nesreč.
- Inštitut za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Avstrija: fotogrametrična izmera površine Triglavskega ledenika v različnih časovnih presekih.
- Inštitut za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo, Dunaj, Avstrija: kartografija.
- Oddelek za geografijo Pedagoške univerze Hokkaido, Asahikawa, Japonska: sodelovanje pri prvem svetovnem atlasu rabe tal *Atlas of land use and land cover change*.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Matjaž Kočar, župan Občine Moravče, in Marko Kapus, direktor podjetja Studio 5, 18. 1.: predstavitev metodologije določanja optimalne rabe tal.
- Dr. Uroš Horvat s študenti Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, 18. 4.: predstavitev inštituta.
- Dr. Will C. van den Hoonaard, University of New Brunswick, 8. 11.: predstavitev položaja žensk v slovenski kartografiji.
- Marie Catherine Gautier, Documentation Cartes, Manufacture Française des Pneumatiques Michelin, 14. 11.: digitalna tematska kartografija.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Miha Pavšek

Fizičnogeografska pogojenost snežnih plazov v slovenskih Alpah s posebnim oziroma na preventivo, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 15. 12. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI STROKOVNI NASTOPI

Matej Gabrovec

Iran, vodenje ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva, 22. 4.–6. 5.

Land use changes according to relief in the last 200 years: a case study, predavanje na 29th International geographical congress, Seul, Južna Koreja, 16. 8.

Ljubljana: geografija mesta, predstavitev knjige na tiskovni konferenci, Ljubljana, 19. 10.

Agrarni elementi v mestu: Zgornja Šiška, Koseze in Podutik, vodenje ekskurzije na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 20. 10.

Perspektive javnega potniškega prometa v ljubljanski regiji, uvod v okroglo mizo na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 20. 10.

29. mednarodni geografski kongres v Seulu, predavanje na Komisiji za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, Ljubljana, 28. 11.

Iran – utrinki s prvomajske društvene ekskurzije, predavanje v Ljubljanskem geografskem društvu, Ljubljana, 19. 12.

Mauro Hrvatin

Oddelek za geoekologijo Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, predavanje za študente Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 18. 4.

Raziskovanje slovenskih ledenikov, oddaja Gore in ljudje, 1. program Televizije Slovenija, 19. 6.

Geomorfološke in hidrogeografske značilnosti Dolenjskega krasa, predavanje in terensko delo s člani fizičnogeografske študentske organizacije Drift'66 s Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Universiteit Utrecht, Nizozemska, Mala gora, Dobropolje in Radensko polje, 30. 6.

Pleistocenska poledenitev doline Kamniške Bistrice, predavanje in terensko delo s člani fizičnogeografske študentske organizacije Drift'66 s Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Universiteit Utrecht, Nizozemska, Kamniška Bistrica, 1. 7.

Geomorfološke in hidrogeografske značilnosti Koroske, predavanje in terensko delo na 4. poletnem taboru študentov geografije, Uršlja Gora (Obretan), 10. 7.

Regionalizacija in tipizacija mestne občine Ljubljana, predavanje na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 21. 10.

Blaž Komac

»Plaz« pod Mangartom, predavanje v Društvu mladih geografov Slovenije, Ljubljana, 4. 12.

»Plaz« pod Mangartom, predavanje v Slovenskem geološkem društvu, Ljubljana, 12. 12.

Milan Orožen Adamič

Geographical characteristics of Slovenia and work of the National commission for standardisation of geographical names, predavanje na 20th session of

United nations group of experts on geographical names, New York, ZDA, 28. 1.

Treatment of geographical names in multilingual areas and use of foreign names in Slovenia, predavanje na 2nd international symposium on geographical names »GeoNames 2000«, Frankfurt, Nemčija, 29. 3.

Ocena ogroženosti Ljubljane zaradi naravnih nesreč, predavanje na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 20. 10.

Miha Pavšek

Metoda ocenjevanja nevarnosti snežnih plazov 3 krat 3 po Warnerju Munterju, terensko delo na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 15. 1.

Osnovne značilnosti snega in snežne odeje, nastanek in vrste snežnih plazov ter plazovita območja v Sloveniji, predavanje na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 15. 1.

Prerez in testiranje snežne odeje ter načrtovanje ture prek plazovitih območij, terensko delo na Dnevih varstva pred snežnimi plazovi v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 15. 1.

Vreme v gorskem svetu pozimi s poudarkom na snežnih plazovih, predavanje na izpopolnjevanju častnikov Slovenske vojske v vadbenem centru Slovenske vojske, Rudno polje na Pokljuki, 10. 4.

Drago Perko

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, predavanje za študente Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 18. 4.

Raziskovanje slovenskih ledenikov, oddaja Gore in ljudje, 1. program Televizije Slovenija, 19. 6.

Meje Balkana, oddaja Studio city, 2. program Televizije Slovenija, 25. 9.

Regionalizacija in tipizacija mestne občine Ljubljana, predavanje na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 21. 10.

Borut Peršolja

Tečaj za inštruktorje planinske vzgoje, predavanja in praktično delo na tečaju Planinske zveze Slovenije, Bohinjska Bistrica, Bavšica, 9. 4., 24. 6., 25. 6.

Geografija Kamniške Bistrice, vodenje ekskurzije za učence Osnovne šole Vencija Perka iz Domžal, 11. 4.

Družine in mladi v gorah, slavnostni govor na tradicionalnem pohodu na Blegoš, 7. 5.

Geografija alpskega sveta v Sloveniji, predavanji na tečaju gornišstva Gorske šole Slovenske vojske, Pokljuka, 2. 6., 22. 9.

Izpopolnjevanje za vodnike Planinske zveze Slovenije, predavanja in praktično delo na tečaju Planinske zveze Slovenije, Kamniška Bistrica, 3. 6.

Raziskovanje slovenskih ledenikov, oddaja Gore in ljudje, 1. program Televizije Slovenija, 19. 6.

Varneje v gore, oddaja Homo turisticus, 1. program Televizije Slovenija, 3. 8.

Začetni seminar za mentorje planinskih skupin, predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in Planinske zveze Slovenije, Srečno v gore I, Planica, 13.–16. 9.

Geografski vestnik, predstavitev revije na Dnevu odprtih vrat knjižnice Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 11. 10.

Nadaljevalni seminar za mentorje planinskih skupin, predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda za šolstvo Republike Slovenije in Planinske zveze Slovenije, Srečno v gore II, Planica, 11.–14. 10.

Geografske značilnosti Velike planine, vodenje ekskurzije na 18. zborovanju slovenskih geografov, Ljubljana, 21. 10.

Franci Petek

Land use changes in 20th century in Slovenia, vabljeni poster na 29th International geographical congress, Seul, Južna Koreja, 16. 8.

Mimi Urbane

Geography in Slovenia, predstavitev slovenske geografije na Generalni skupščini Mednarodne geografske zveze na 29th International geographical congress, Seul, Južna Koreja, 15. 8.

Cultural landscapes in Slovenia, vabljeni referat na 29th International geographical congress, Seul, Južna Koreja, 17. 8.

Generalna skupščina mednarodne geografske zveze v Seulu, Študijska skupina »Kulturni pristop v geografiji« na 29. mednarodnem geografskem kongresu v Seulu, predavanji na Komisiji za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, Ljubljana, 28. 11.

Korejski polotok, predavanje na Komisiji za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, Ljubljana, 28. 11.

**RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA****Franci Petek**

Četrta letna delavnica »EIONET Land Cover«, Praga, Češka, 10.–14. 4.: seznanjanje z načrtovano drugo generacijo projekta CORINE Land Cover.

Milan Orožen Adamič

»United Nations Group of Experts on Geographical Names«, New York, ZDA, 17.–28. 1.: delovno srečanje strokovnjakov za zemljepisna imena.

»GeoNames 2000«, Frankfurt, Nemčija, 28.–30. 3.: delovno srečanje o zemljepisnih imenih, ki ga je organizirala stalna nemška komisija za zemljepisna imena *Ständiger Ausschuss für geographische Namen*.

Mimi Urbane

Narodni parki Južne Koreje, Južna Koreja, 19.–30. 8.: problemi in dileme pri ohranjanju naravne in kulturne dediščine v gosto naseljenih območjih Južne Koreje.

PEDAGOŠKO DELO**Milan Orožen Adamič**

Značilnosti naravnih nesreč v Sloveniji (geografska perspektiva), predavanja za 4. letnik v spomladanskem semestru na Katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani.

Naravne nesreče v Sloveniji, predavanja v okviru predmeta Varstvo geografskega okolja v spomladanskem semestru na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, KARTOGRAFIJA IN VIDEOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB**ČLANKI IN SESTAVKI****Strokovni članek**

TOPOLE, Maja. Pokrajinske enote občine Moravče. *Geogr. obz.*, 2000, letn. 47, št. 3, str. 3-9, ilustr.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Naravne pokrajine v mestni občini Ljubljana. V: HLADNIK, David (ur.),

Naravne nesreče v Sloveniji, predavanja za dijake Gimnazije Bežigrad v okviru mednarodne mature, Ljubljana.

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč. Predavanja in terenske vaje v okviru uvalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

Miha Pavšek

Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč, predavanja in terenske vaje v okviru uvalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in štabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Mauro Hrvatini je bil 19. 10. odlikovan z bronasto plaketo Zveze geografskih društev Slovenije za več kot desetletno prizadevno, uspešno in odmevno delo pri razvoju in uveljavljanju slovenske geografije. **Miha Pavšek** je bil 19. 10. odlikovan s pohvalo Zveze geografskih društev Slovenije za prizadevno in uspešno delo na področju geografije.

MENTORSTVO

Matej Gabrovec je bil mentor magistranda Blažu Komacu in Franciju Petku.

Milan Orožen Adamič je bil mentor magistrandu Mihi Pavšku.

Drago Perko je bil mentor magistranda Borutu Peršolji in Mimi Urbane ter doktoranda mag. Jerneji Fridl in mag. Tomažu Podobnikarju.

KREVS, Marko (ur.), PERKO, Drago (ur.), PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999-2000 : zbornik referatov simpozija, Ljubljana, 26. september 2000*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Zveza geografskih društev Slovenije: Zveza geodetov Slovenije, 2000, str. 153-166, zvd.

PAVŠEK, Miha. Les avalanches dans les Alpes slovenes. La leçon a tirer des précédents historiques. V: FAVIER, René (ur.), GRANET-ABISSET, Anne-Marie

(ur.). *Histoire et mémoire des risques naturels*. Grenoble: Maison des Sciences de l'Homme-Alpes, 2000, str. 149-164, zvd., graf. prikazi.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

GABROVEC, Matej, PAVLIN, Branko, SLUGA, Gregor. Dostopnost do javnega potniškega prometa v Ljubljanski urbani regiji. V: GABROVEC, Matej (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Ljubljana : geografija mesta*. Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 251-256, ilustr.

HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Regionalizacija in tipizacija mestne občine Ljubljana. V: GABROVEC, Matej (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Ljubljana : geografija mesta*. Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 101-116, zvd.

OROŽEN ADAMIČ, Milan, HRVATIN, Mauro. Ogroženost zaradi naravnih nesreč. V: GABROVEC, Matej (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Ljubljana : geografija mesta*. Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 141-154, zvd.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

GABROVEC, Matej. Relief. V: GABROVEC, Matej (ur.), BRANCELJ, Anton, DETELA, Martin, DROBNJAK, Borut, ENIKO, Urška, GABROVEC, Matej, JAGODIČ, Biserka, LIBERŠAR, Antonija, MIHELČIČ, Matjaž, PUŠNIK, Mitja, REJEC BRANCELJ, Irena, REPOLUSK, Peter, ROT GABROVEC, Veronika, VIDMAR, Marjeta. *Iran*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 2). Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo, 2000, str. 4-7.

GABROVEC, Matej, MIHELČIČ, Matjaž, PUŠNIK, Mitja, DETELA, Martin, REJEC BRANCELJ, Irena. Opis poti. V: GABROVEC, Matej (ur.), BRANCELJ, Anton, DETELA, Martin, DROBNJAK, Borut, ENIKO, Urška, GABROVEC, Matej, JAGODIČ, Biserka, LIBERŠAR, Antonija, MIHELČIČ, Matjaž, PUŠNIK, Mitja, REJEC BRANCELJ, Irena, REPOLUSK, Peter, ROT GABROVEC, Veronika, VIDMAR, Marjeta. *Iran*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 2). Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo, 2000, str. 37-63, ilustr., zvd.

LIBERŠAR, Antonija, GABROVEC, Matej. Vode. V: GABROVEC, Matej (ur.), BRANCELJ, Anton, DETELA, Martin, DROBNJAK, Borut, ENIKO, Urška, GABROVEC, Matej, JAGODIČ, Biserka, LIBERŠAR, Antonija, MIHELČIČ, Matjaž, PUŠNIK, Mitja, REJEC BRANCELJ, Irena, REPOLUSK, Peter, ROT GABROVEC, Veronika, VIDMAR, Marjeta. *Iran*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 2).

Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo, 2000, str. 17-19.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Naravne in tehnološke nesreče. V: LAH, Avguštin (ur.). *Zdravje in okolje: kakovost okolja in življenje konec 20. stoletja : vplivi naravnega in človekovega okolja, vplivi družbenega okolja, hude bolezni našega časa*, (Zbirka Usklajeno in sonaravno, št. 4). Ljubljana: Svet za varstvo okolja Republike Slovenije, 2000, str. 38-40.

PETEK, Franci. Obiskovalci Brezij. V: DEŽMAN, Jože (ur.). *Brezjanski zbornik 2000*, (Gorenjski kraji in ljudje, knj. 16). Ljubljana: Družina, 2000, str. 287-295.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

PERKO, Drago. Analiza površja Slovenije s stometričnim digitalnim modelom reliefa (Geografija Slovenije 3). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000. 160 str., ilustr., zvd.

Strokovna monografija

BRANCELJ, Anton, DETELA, Martin, DROBNJAK, Borut, ENIKO, Urška, GABROVEC, Matej, JAGODIČ, Biserka, LIBERŠAR, Antonija, MIHELČIČ, Matjaž, PUŠNIK, Mitja, REJEC BRANCELJ, Irena, REPOLUSK, Peter, ROT GABROVEC, Veronika, VIDMAR, Marjeta, GABROVEC, Matej (ur.). *Iran*, (Vodniki Ljubljanskega geografskega društva, Azija, 2). Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo, 2000. 70 str., zvd.

NATEK, Karel, PERKO, Drago, PETERLIN, Stane, VUGA, Davorin, KRUSIČ, Marjan (ur.). *Greetings from Slovenia*. A special, revised ed. of the supplement to the Atlas of Slovenia. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2000. 79 str., barvne fotogr.

KARTOGRAFIJA

FRIDL, Jerneja. V: BAVDEK, Srdan-Valentin. Veterinarska služba. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, str. 212-214, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: HRČEK, Alojz. Vinogradništvo. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, 2000, zv. 14: U-We, str. 248-251, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Regionalizacija in tipizacija mestne občine Ljubljana. V: GABROVEC, Matej (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Ljubljana: geografija mesta*. Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 101-116, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: OROŽEN ADAMIČ, Milan, HRVATIN, Mauro. Ogroženost zaradi naravnih nesreč. V: GABROVEC, Matej (ur.), OROŽEN ADAMIČ, Milan (ur.). *Ljubljana: geografija mesta*. Ljubljana: Ljubljansko geografsko društvo: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2000, str. 141-154, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: RAKOVEC, Jože. Veter. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1.

natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, str. 211-212, zvd.

FRIDL, Jerneja. V: RAVBAR, Marjan. Urbanizacija. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-<2000>, str. 85-86, zvd.

FRIDL, Jerneja. V: *Slovenija: šolska karta 1:500.000*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2000. 1 zvd, barv.

OROŽEN ADAMIČ Milan. V: KLEMENČIČ, Ivan. *Musica noster amor : glasbena umetnost Slovenije od začetkov do danes : antologija na 16 zgoščenkah s spremno knjižno publikacijo*. Maribor: Obzorja, Helidon; Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000. 272 str.

SUMMARY

The Anton Melik Geographical Institute was founded in 1948 by the Slovenian Academy of Sciences and Arts, and in 1976 it was named after the greatest Slovenian geographer, academician Anton Melik (1890–1966). Since 1981, the Institute has been one of the constituent parts of the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. Until 1992 the Institute was mainly engaged with researching glaciers, glacial and fluvial transformation of the land surface, flooded areas, natural disasters and mountain farms in Slovenia. But since 1993 the Institute's main task has been to conduct geographical researches of Slovenia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the World. Research is mostly directed towards physical and regional geography and thematic cartography. In the 90s the research team published over 600 bibliographic units and gave over 200 presentations in conferences at home and abroad.

Today it has five organization units: the Department of geocology, the Department of regional geography, the Department of natural disasters, the Department of geographical information system, and the Department of thematic cartography. The Institute also houses a geographical library and four specialized collections: Cartographical collection, Landscapes of Slovenia, Settlements of Slovenia and Glaciers of Slovenia. The Institute is also headquarters of the Commission for the standardisation

of geographical names of the Government of the Republic of Slovenia.

The Institute publishes two scientific publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) is a series of books appears in Slovenian once or twice a year. *Geografski zbornik* (Acta geographica) is a review published annually in English and Slovenian. The articles can be downloaded on the computer in either Slovenian or English from the institute homepage (<http://www.zrc-sazu.si/gi/publications.htm>).

Institute researchers worked on seven major projects (Regional geography of Slovenia, Geographical microregionalisation of Slovenia, The Triglav and Skuta glaciers, Geomorphological forms and processes, Influences of the 12th of April 1998 earthquake in Bovec area on buildings, man and environment, Estimation of nature disasters threat in Ljubljana with emphasis on earthquakes and floods, Cartographical elements for the Regional plan of Slovenia, Use and applications of Corin land cover in Phare and associated countries) and some specific tasks (National atlas of Slovenia, World atlas, Geography of the Moravče municipality, Survey of geographical names from the 1 : 50,000 scale topographical map, Thematic maps for the Encyclopedia of Slovenia and other books, the Commission for the standardisation of geographical names ...).

Altogether in 2000, eleven researchers published over hundred papers, gave over thirty lectures and reports, and took four study trips abroad.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Ivan Gams, dr. Martin Knez (predsednik), izredni član SAZU dr. Andrej Kranjc, dr. Andrej Mihevc, akad. dr. Mario Pleničar, dr. Tadej Slabe, dr. Stanka Šebela.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Tadej Slabe, višji znanstveni sodelavec.

Znanstveni svetnik: dr. Andrej Kranjc.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Andrej Mihevc, dr. Stanka Šebela.

Znanstveni sodelavec: dr. Martin Knez.

Asistent a z doktoratom: dr. Franci Gabrovšek, dr. Metka Petrič.

Asistentki z magisterijem: mag. Tanja Pipan,

mag. Nadja Zupan Hajna.

Asistent a: Bojan Otoničar, Janez Mulec.

Strokovna svetnica: mag. Janja Kogovšek.

Samostojna strokovna delavka: Maja Kranjc.

Samostojna tehnika: Leon Drame, Jurij Hajna.

Višja tehnika: Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnica: Sonja Stamenković.

Snažilka: Slavuljka Šušak.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskovanje krasa

Vodja raziskovalnega programa: T. Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, S. Stamenković, M. Zadel.

V raziskave smo skušali zajeti vsa najpomembnejša področja krasoslovja. Z raznovrstnimi pristopi smo proučevali kraško površje, kraške jame in kraške vode ter zgodovino krasoslovja in speleologije. Razširjali smo temeljna krasoslovna znanja, poglobljali poznavanje naše naravne dediščine in pripravljali izhodišča za načrtovanje življenja v občutljivi kraški pokrajini. Naše raziskave so bile učinkovito vpete tudi v mednarodne krasoslovne tokove.

Geomorfološke raziskave so bile usmerjene v kartiranje brezstropih jam v površju Slavenskega ravnika in na obrobju Planinskega polja. V kamnolomu Črnotiče smo proučili sedimente v denudirani jami ter našli ostanke verjetno najstarejših jamskih živali na Dinarskem krasu. Z datacijami sige ter paleontoloških ostankov smo ugotavljali starost posameznih jam. Proučevali smo prode in peske ter paleontološki material v Potočki zijalki in Snežni jami na Raduhi in določili posamezna speleološka obdobja v razvoju jam na Olševi in Raduhi. Recentne korozijske in erozijske procese smo merili v Škocjanskih jamah, recentne procese polzenja tal oziroma sedimentov pa v Skedneni jami in v Potočki zijalki.

Nadaljevali smo s proučevanjem tektonske zgradbe Postojnskega krasa. Ugotovili smo, da je položaj udornic nad sistemom Postojnskih jam v tesni povezavi z odnikom aktivnih jamskih rovov v nižje nivoje jame v smeri proti JZ in SZ. Severni del Pisanega rova v Postojnski jami je podorno preoblikovan. Številni kapniki so predvsem zaradi nestabilnosti tal prelomljeni in prevrnjeni. S študijo o neotektonski aktivnosti v sistemu Postojnskih jam želimo odgovoriti na vprašanja o starosti jame in prelomov.

Raziskovali smo temeniško podolje, kjer prevladujejo in za katerega so značilne posebne oblike – fluviokraške oblike. Kabinetno smo pregledali obstoječe podatke o podzemnih in površinskih kraških objektih na tem področju, pregledali razpoložljivo hidrološko literaturo s poudarkom na obstoječih in potencialnih virih za vodooskrbo. Zbrali smo podatke o podzemnih vodnih zvezah in ocenili nevarnost onesnaženja v vadozni in zaliti coni krasa. Ugotovitve smo dopolnili s terenskimi ogledi.

Na področju med Divačo in Črnim Kalom smo v več tematskih sklopih obravnavali do sedaj znane podatke o morebitnih značilnih in pomembnih površinskih in podzemnih kraških pojavih. Pozornost smo še posebej usmerili na površinske kraške pojave, ki bi nakazovali večjo speleološko intenziv-

nost, površinske kraške pojave kot spomenike naravne dediščine, jame različnih velikosti, pomembnejše ponore in izvire, pomembnejše podzemne vodne zveze, področja večjih gostot krasoslovno-speleoloških objektov in področja z možnostjo odkritja novih podzemnih votlin ter ocenili vplive gradnje v tem okolju.

Nadaljevali smo s proučevanjem nepopolnega raztapljanja apnencev in dolomitov v jamskih rovih ter ugotavljanjem procesov, ki to nepopolno raztapljanje pogojujejo. Naredili smo rentgenske analize vzorcev, kompleksometrijo ter popolno kemično analizo, EDS analizo na elektronskem mikroskopu in analizo s protonskim žarkom. Prišli smo do pomembnih ugotovitev, da produkti preperevanja apnencev in dolomitov niso vedno samo netopni ostanki, ampak tudi deli nepopolno raztopljenih karbonatnih kamnin, ki so mineralno in kemično čistejši od nepreperele matične kamnine.

Raziskovali smo površinske in podpovršinske paleokraške oblike in z njimi povezane sedimente, paleotla, cemente in speleoteme ter biostratigrafske, sedimentološke in diagenetske značilnosti karbonatnih kamnin, v katerih je paleokras razvit in tistih, ki leže preko paleokraške površine. Pridobljeni podatki so pomembni za interpretacijo paleoklimatskih razmer, geotektonske zgodovine ter ugotavljanje paleogeografskih razmer v geološki preteklosti.

Na terenu in z laboratorijskimi poskusi z mavcem smo nadaljevali s proučevanjem skalnih oblik. Poskusno oblikovanje podtalnih skalnih zob in skalnih vrhov na mavcu nam pomaga razkrivati način njihovega oblikovanja, skalne oblike, ki nastanejo na njih in njihov skalni relief. Pomaga nam tudi razločevati delež in pomen dediščine nekdanjih dejavnikov, ki so oblikovali skalne oblike, v njihovem skalnem reliefu, posredno torej tudi različna obdobja njihovega razvoja.

Razvijali smo numerične modele zakrasevanja v bližini hidravličnih struktur in opravili več modelskih raziskav razvoja kraških vodonosnikov v pogojih turbulentnega toka.

Za proučevanje hidrodinamičnih značilnosti kraških vodonosnikov smo uporabili dve različni metodi. Zakonitosti delovanja vodonosnika v zaledju izvirov Vipave smo najprej ocenili na osnovi analize funkcijske povezave med napajanjem in praznjenjem. Nato pa smo istemu sistemu priredili še numerični hidrološki model.

Nadaljevali smo z raziskavami fizikalno-kemičnih

značilnosti izvirov Malenščice. Urne meritve T, SEP in nivoja vode v črpalnem vodnjaku smo izvajali z dvema datalogerjema (ISCO 6700 in Gealog S) in tako ugotavljali njuno primerljivost. Po intenzivnih jesenskih padavinah smo izdelali serijo kemičnih analiz vode na izviri. Spremljali smo tudi poplave na Cerkniškem in Planinskem polju, ki so bile letos izjemne. Pripravili smo primerjalno analizo nesreč z izlitiem naftnih derivatov na krasu.

V sklopu preučevanja zgodovine krasoslovja in speleologije na Slovenskem smo se ukvarjali z raziskavami J. A. Nagla (1748) in E. A. Martela (1893) na slovenskem krasu ter z dejavnostjo društva Antihron (1889–1911). Pripravili smo tudi zgodovinski pregled hidroloških raziskav krasa v Sloveniji. Trevor Shaw, naš zunanji sodelavec, je nadaljeval z raziskavami o tujih popotnikih na slovenskem krasu.

Mlada raziskovalca sta nadaljevala s proučevanjem biodiverzitete in ekologije favne ceponožcev (Crustacea: Copepoda) v jamskih sistemih ter s študijo mikroorganizmov v krasu.

Slovenski Kras

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Zadel.

V interdisciplinarno proučevanje Krasa ter zbiranje in urejanje krasoslovnega znanja smo vključili geološke, geomorfološke, hidrogeološke, hidrološke, biološke in speleološke raziskave ter raziskave zgodovine krasoslovja in speleologije na Slovenskem.

Z analizo vzorcev karbonatnih kamnin iz izbranih jam smo ugotavljali značilnosti preperevanja apnencev in dolomitov z različno starostjo in genezo. Proučevali smo razvoj paleokrasa v zgornje krednih apnencih severnega dela Jadransko-Dinarske karbonatne platforme (jugozahodna Slovenija) in njegov širši geološki pomen. Inventarizirali smo reliefne oblike na območju Škocjanskih jam ter proučili razporeditev udornic, vrtač in sledov globinskega zakrasevanja, ki se odraža v sedanjem površju. Na University of Pittsburgh (ZDA) smo opravili paleomagnetne analize 2 profilov jamskih sedimentov iz brezstropih jam pri Kozini. S hidrokemičnimi analizami smo ovrednotili prenos snovi s

poplavnim valom Reke po intenzivnejših padavinah. Analizirali smo podatke štiriletnega monitoringa podzemeljske klime v Škocjanskih jamah ter skušali ovrednotiti, kako se v njih odražajo vremenski dogodki na površju. V arhivih fotografij iz časa druge svetovne vojne smo izbirali zračne posnetke Krasa iz časa, ko le ta še ni bil porasel z gozdom. Z vidika antropogene rabe je bila proučena Kačna jama na Divaškem krasu. Proučili smo tudi razvoj nekaterih toponimov na Divaškem krasu. Ukvarjali smo se z delom in objavami E. A. Martela o Škocjanskih jamah ter s poizkusom analize »materialnih dokazov« o njegovem delu v njihovem podzemlju.

Kras v Sloveniji 2

Vodja projekta: A. Kranjc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Zadel.

Raziskave so prenesene v program Raziskovanje krasa.

Kartiranje ranljivosti in ogroženosti za varstvo kraških vodonosnikov

Vodja projekta: A. Kranjc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, N. Zupan Hajna.

Ukvarjali smo se predvsem s specifično ranljivostjo kraških vodonosnikov in z njihovo občutljivostjo na hlapne arome, nadaljevali pa tudi s hidro-kemičnimi raziskavami na študijskem poligonu v zaledju izvirov Malenščice.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Biodiverziteta in ekologija podzemeljske favne v prenika joči vodi izbranih kraških jam

Mlada raziskovalka: T. Pipan.

Cilj raziskovalne naloge v okviru doktorskega študija je ugotoviti vrstno sestavo favne in populacijsko dinamiko ceponožnih rakov (Crustacea: Copepoda) v prenika joči vodi in v lužah šestih kraških jam. V preteklem letu je bila opravljena večina terenskega dela. Potekalo je odvzemanje vzorcev fav-

ne v enoletnem vzorčnem obdobju v Postojnski jami, Pivki jami, Črni jami, Škocjanskih jamah, jami Dimnice in Županovi jami.

Ekologija mikroorganizmov

Mladi raziskovalec: J. Mulec.

Odkritje novega molekularnega poročevalca, zele-nega fluoresciraajočega proteina (GFP) ekvariontskega izvora, je omogočilo proučevanje bakterijskih populacij. GFP lahko služi poleg označevanja posameznih celic tudi za merjenje izražanja določenega gena. Kombinacija GFP in pretočne citometrije daje podatke o dogajanju na ravni posamezne celice. Nov pogled na mikrobno populacijo se kaže se v tem, da tudi bakterijske celice medsebojno komunicirajo in da delujejo kot usklajen stroj, ki spominja na višje organizme. V okviru raziskave postavljamo modelni sistem za proučevanje bakterijskih populacij na modelu bakterije *Escherichia coli* z uporabo GFP in pretočne citometrije.

Presoja v plivov na vodo za razširitev skladiščnega kompleksa naftnih derivatov v Ortneku

Vodja projekta: J. Kogovšek.

Po prvih spomladanskih padavinah smo za zunanjšega naročnika izvedli sledilni poskus in interpretirali dobljene rezultate. S tem smo pridobili nove informacije o pretakanju kraške vode od ponora Tentere do izvirov ob Krki ob višjem vodostaju.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Kozina-Klanec

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Zaključili smo s krasoslovnim nadzorom gradnje navedenega odseka avtoceste in strnili vrsto novih spoznanj o prevotljenosti kraškega vodonosnika in oblikovanosti kraškega površja in epikrasa. Različne jame brez stropa so nam omogočile določiti njihove značilne oblike in razjasniti obdobje izničenja starih jam, naplavine v njih pa so nam dale nove predstave o starosti naših starih jam, ki so najvišje v vodonosnikih.

Krasoslovno-speleološka in biospeleološka študija drugega tira predvidene železniške proge Divača-Koper, varianta 1/2

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, T. Pipan, T. Slabe, F. Drole, J. Hajna.

Pripravili smo podrobno študijo področja nove tra-

se železniške proge med Divačo in Kopro. Del proge poteka po kraškem terenu, kjer karbonatne kamnine ne izdajajo povsod enako intenzivno in kjer je razpokanost apnencev sorazmerno močna. Kraške kamnine so dobro prepustne, opozorili pa smo tudi na možnost oblikovanja, sicer manj številnih, podzemnih prevodnih kanalov v flišu. Predlagali smo ustrezen sledilni poskus. Predstavili smo položaje do sedaj znanih kraških jam ter opozorili, da je med gradnjo velika možnost odprtja novih podzemnih prostorov.

Študija zafazo idejnega projekta avtocestnega odseka Bič - Hrastje, pododsek Ponikve - Hrastje, varianta sv. Ana

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, M. Petrič, T. Slabe, F. Drole, J. Hajna, L. Drame.

Za obravnavano ozemlje smo najprej izdelali pregled že opravljenih raziskav. Dopolnili smo jih s terenskim ogledom in v poročilu povzeli geomorfološke, speleološke in hidrogeološke značilnosti območja. Posebno pozornost smo posvetili oceni možnih vplivov predvidene gradnje avtoceste na kraško okolje in predlagali potrebne ukrepe za njegovo zaščito.

Geokemične in radiometrične značilnosti slovenskega krasa

Vodja projekta: Robert Šajn (Geološki zavod Slovenije).

Sodelavci: M. Knez, M. Bidovec, M. Andjelov, M. Gosar.

V skupnem projektu z Geološkim zavodom Slovenije smo uredili enotno bazo obstoječih geokemičnih, mineraloških, petrografskih, pedoloških in drugih podatkov ter jo dopolnili s standardizacijo podatkov in preiskavo razpoložljivih vzorcev.

RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU MEDNARODNIH PROJEKTOV

COST 620 - Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: A. Kranjc.

Sodelavci: Barbara Čenčur Curk in Miran Veselič (IRGO), F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, N. Zupan Hajna, Barbara Vokal (IJS).

Pripravili smo poročilo o delu na našem razisko-

valnem področju (Postojnski kras). Udeležili smo se sestanka delovne skupine 2 (specifična ranljivost) v Salzburgu ter sestankov upravnega odbora v Cardiffu in v mestu Karlsruhe. Aktivno smo vključeni v skupino, ki pripravlja definicije za to raziskovalno področje ter v skupino, ki se ukvarja s specifično ranljivostjo kraških vodonosnikov (konkretno smo zadolženi za hlapne aromate).

COST 621 – Groundwater management of coastal karstic aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: M. Petrič.

Sodelavci: J. Kogovšek, M. Zadel, J. Hajna, Dan Doctor (Fullbrightov štipendist, ZDA).

V Postojni smo organizirali 7. sestanek upravnega odbora akcije in delovnih skupin, udeležili pa smo se 8. sestanka v Gradcu. Z različnimi prispevki smo sodelovali pri pripravi končnega poročila akcije. Na črpališču Klariči smo nadaljevali z vzorčevanjem vode ter merili prevodnost in vsebnost kloridov. Enake analize smo naredili na vzorcih padavin.

COST62–3-D monitoring of active tectonic structures

Vodja projekta v Sloveniji: S. Šebela.

Začeli smo z zbiranjem in študijem dosedanje literature o aktivnih tektonskih strukturah v Sloveniji ter drugje po svetu. Ker imamo v Sloveniji precej potresov, pričakujemo, da bo mednarodno sodelovanje pripomoglo k večjemu razumevanju aktivnih prelomov.

Primerjava slovenskega (klasičnega) in yunnanskega krasa – Comparison between Slovenian (Classical) and Yunnan Karst, China Exploration & Research Society, Yunnan Institute of Geography, Nature & Conservation Center, Yunnan

Vodja projekta v Sloveniji: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, M. Kranjc, S. Šebela.

Iz vzorcev naplavin s paleomagnetnimi raziskavami in iz sig z določevanjem njihove starosti smo proučili razvoj jame Baiyun, ki je pod Naigu kamnitim gozdom. S spoznanji smo razširili naše znanje o razvoju kamnitih gozdov, ki je tesno povezan z razvojem jam pod njimi.

Liu Hong z Geografskega inštituta v Kunmingu in A. Kranjc sta pripravila študijo o vplivu človeka na lunanski kamniti gozd za predstavitev navedenem geografskem kongresu.

Kvartarna paleogeografija v kraških predelih Slovenije in južne Poljske – Quaternary palaeogeography in karstic regions of Slovenia and Southern Poland, Akademia Górniczo-Hutnicza, Katedra Stratygrafii i Geologii Regionalnej, Kraków

Vodji projekta: A. Kranjc in Stefan W. Alexandrowicz.

Sodelavca: M. Knez, Witold P. Alexandrowicz.

Junija sta slovenski kras obiskala poljska sodelavca. Ogledali smo si območja, ki so se po predhodnih raziskavah pokazala za zanimiva ter nabrali ustrezne vzorce. A. Kranjc se je oktobra v Krakovu seznanil z izsledki analiz in si ogledal nekaj kraških zanimivosti.

INCO-COERNICUS – Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE)

Vodja projekta v Sloveniji: T. Slabe.

Sodelavci: M. Petrič, A. Mihevc, J. Kogovšek, J. Hajna.

Pripravili smo GIS podatkovno bazo za izbrani študijski poligon na slovenskem krasu in zbrali ustrezne hidrološke in meteorološke podatke. Te podatke smo preuredili v module, ki predstavljajo vhodne podatke numeričnega hidrološkega modela SHETRAN.

ALIS link 55 – Sustainable management of groundwater in karstic environments – Sonaravno gospodarjenje s podzemnimi vodami na krasu, Water Resource Systems Research Laboratory, University Newcastle upon Tyne

Vodji projekta: M. Petrič in Geoff Parkin.

Sodelavec: A. Mihevc.

V juliju smo na obisku v Newcastlu razpravljali o možnostih uporabe numeričnih hidroloških modelov v krasu.

Geokronološko proučevanje sige ter njihova uporabnost pri proučevanju paleoklimatskih sprememb, sprememb gladine morja in tektonskega razvoja krasa v Sloveniji

Vodja projekta: A. Mihevc.

Za projekt, ki se vključuje v mednarodni projekt Pole-Equator-Pole transect, podprogram SPEP III, smo opravili več vzorčevanj sige po različnih jamah. Podrobno smo analizirali vzorce sige dveh lokacij in merili stabilne izotope za ugotovitev paleotemperaturne krivulje.

Izotopska raziskovanja sige in lehnjaka na slovenskem in hrvaškem krasu s poudarkom na paleoklimatskih raziskovanjih

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavca: T. Slabe, J. Kogovšek.

Pobrali smo vzorce za različne meritve ter analize ^{14}C , ^{230}Th / ^{234}U ter drugih izotopov. Opravljene so bile analize starosti lehnjaka na Podstenjsku ter primerjava dveh datacijskih metodologij. S sodelavci smo med obiskom na Hrvaškem pripravili program nadaljnega dela.

IGCP – UNESCO Project No. 379 Kraški procesi in kroženje ogljika

Udeležili smo se sestanka v Cluju.

IGCP – UNESCO Project No. 448 Karst Ecosystem

Vodja projekta v Sloveniji: A. Mihevc.

Udeležili smo se ustanovitvenih sestankov za oblikovanje nove delovne skupine za proučevanje kraških geosistemov v različnih klimatskih in geomorfoloških razmerah.

Goli kras – Zeleni kras: Razvoj vegetacijskega pokrova v Sloveniji (Kras) in v Franciji (Cévennes). Vpliv poraščenosti na pokrajino, hidrologijo in morfologijo – Karst Blanc-Karst Vert: Dynamique du couvert végétal en Slovénie (Kras) et en France (Cévennes): Conséquences paysagères, hydrologique et morphologique, program PROTEUS – Université de Provence, Institut de Géographie, Aix en Provence

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: Philippe Audra, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc.

Proučevali smo vpliv človeka na kamnitost oziroma poraščenost kraškega površja, hitro pogozdovanje krasa in kraške skalne oblike kot sled razvoja in izrabe kraškega površja.

Razvoj kamnitega gozda – litologija, zakrasevanje in skalni relief – Development of Stone Forest – Lithology, Selective Karstification and its Rocky Relief. Stone Forest Research Foundation, Yunnan, Kitajska

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavec: T. Slabe.

Dokončali smo raziskave oblike kamnitih gozdov, stebrov v njih in njihovega skalnega reliefa. Natančnost raziskav smo povečali z elektronskimi geo-

detskimi meritvami celotnih prereзов kamnitih gozdov. V osrednjem delu Shilina in v Naiguju smo postavili točke za merjenje korozije z mikrometrom.

Hidrološko-hidrogeološke-geološke analize bilance vode v krasu – Hidrološko-hidrogeološke-geološke analize bilance voda u kršu, Građevinski fakultet sveučilišta u Splitu, Split

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: Ognjen Bonacci, M. Knez, J. Kogovšek, Nevenka Ožanić, M. Petrič, Tanja Roje-Bonacci, Josip Rubinić, T. Slabe.

Kabinetno smo pregledali obstoječe strokovne podlage in opravili del načrtovanega terenskega dela.

IGCP UNESCO Project No. 488 – World Correlation of Karst Geology and Its Relevant Ecosystem (World Correlation of Karst Ecosystem)

Vodja projekta v Sloveniji: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

Raziskava zajema primerjave kraških ekoloških sistemov v tropskih, mediteranskih, suhih in srednjesuhih ter drugih področjih, njihovih mehanizmov ter vplivov na življenje.

ZNANSTVENI SESTANKI

7th Management Committee and Working Groups Meeting of the Action COST 621, Postojna, 23.–25. 3.: organizacijski odbor: M. Petrič, J. Kogovšek.

8. mednarodna krasoslovna šola »Classical Karst«: Udornice, Postojna, 26.–29. 6.: organizacijski odbor: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica ima več kot 27.000 enot, ki jih je pridobila z zamenjavo za inštitutsko publikacijo *Acta Carsologica – Krasoslovni zbornik*, kot darilo sorodnih raziskovalcev ali jih je kupila. Velika večina gradiva pokriva področje krasoslovja, speleologije in sorodnih ved, vsebuje pa tudi bogato zbirko stare literature okrasu. Več kot 23.000 člankov in knjig je vnesenih v računalnik z ustreznimi deskriptorji,

kar bistveno poveča njihovo uporabnost in se odraža tudi v vse večjem obisku naše knjižnice – 92 obiskovalcev je obiskalo knjižnico 915 krat; v čitalnici so si izposodili 1029 zvezkov, na dom pa 313 zvezkov. Medbibliotečno smo posodili 7 bibliotekam 40 zvezkov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta carsologica* 29/1, 238 str., Ljubljana 2000.
- *Acta carsologica* 29/2, 332 str., Ljubljana 2000.
- Shaw, T. R., 2000: *Foreign Travellers in the Slovene Karst 1537–1900*. – Založba ZRC, Karst Research Institute, 244 str., Ljubljana.
- Gabrovšek, F., 2000: *Evolution of early karst aquifers: from simple principles to complex models*. – IZRK, Založba ZRC, 150 str., Ljubljana.

OBISKI V INŠTITU

- *Dipl. ing. Damir Lacković*, Hrvatski prirodoslovni muzej (Hrvaška), 8. 1.: obisk inštituta.
- *Dr. Trevor R. Shaws soprogo Jean*, Bath (Velika Britanija), 10.–28. 1., 26. 4.–31. 5., 21. 6.–12. 7., 13. 9.–18. 10.: zunanji sodelavec.
- *Znanstveni novinarji Slovenije*, 14. 1.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Luciano Ballarin*, Geokarst Engineering S.R.L., Area Science Park, Trst (Italija), 16. 3.: razgovor o sodelovanju.
- *Študentje geologije iz Berna*, 17. 3.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Nemški znanstveni novinarji*, 26. 5.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Nemški novinar Heinz Hartman s soprogo*, München (Nemčija), 26. 5.: obisk Inštituta.
- *Slovensko-avstrijska komisija*, 29. 5.: razgovor o možnostih mednarodnega sodelovanja.
- *Študentje inštituta za inženirsko geologijo*, 2. 6.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Ameriški speleolog Neal Zabkar s soprogo*, Kentucky (ZDA), 15. 6.: obisk Inštituta.
- *Liu Hong, Huang Chuxing, Wang Zhuxi in Tao Honglin*, Yunnan (Kitajska), 18.–28. 6.: mednarodno projektno sodelovanje.
- *Sodelavci in študentje Geološko-paleontološkega inštituta Univerze iz Darmstadta*, 21. 6.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Randy Orndorff in Dave Weary*, US Geological

Survey, Reston (Virginia, ZDA), 23.–30. 6.: obiska Inštituta in skupno delo na terenu.

- *Prof. dr. Stefan Witold Alexandrowicz in dr. Witold Pawel Alexandrowicz*, Akademia Górniczo-Hutnicza, Katedra Stratigrafii i Geologii regionalnej, Kraków (Poljska), 25. 6.–7. 7.: teren-sko delo v okviru skupnega projekta.
- *Vodstvo albanske Akademije znanosti*, 12. 7.: razgovor o možnostih sodelovanja.
- *Emanuel Gondras in skupina jamarjev*, Grenoble (Francija), 14. 8.: obisk Inštituta.
- *Prof. dr. Wolfgang Dreybrodt*, Inštitut za eksperimentalno fiziko Univerze v Bremnu, 27. 8.–2. 9.: modelske raziskave zakrasevanja ob jezovih.
- *Avstrijsko društvo za geotehniko*, 8. 9.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Dan Doctor*, Fullbrightov štipendist (ZDA), 15. 9.: skupno terensko delo.
- *Elery Hamilton-Smith*, Australian cave Management Association, 16. 9.–3. 10.: obisk Inštituta.
- *Ing. Marcel Lalkovič*, Slovenske Muzeum Ochranu Prirody A Jaskynarstva, Liptovský Mikuláš (Slovaška), 20.–25. 11.: obisk Inštituta.
- *Študentje geologije in geografije iz Zagreba*, 24. 11.: predstavitev Inštituta in krasa.
- *Frank Vasseur*, Fédération Française de Spéléologie (Francija), *Serge Delaby in Sophie Verheyden*, Faculté Polytechnique de Mons (Belgija), 28. 12.: obisk Inštituta.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Franci Gabrovšek

Evolution of early karst aquifers: from simple principles to complex models, Univerza v Bremnu, Nemčija, zagovor: 31. 3. – doktorsko delo.

Metka Petrič

Značilnosti napajanja in praznjenja kraškega vodonosnika v zaledju Vipave, Naravoslovnotehniška fakulteta v Ljubljani, zagovor: 22. 5. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Martin Knez

Classical karst Characteristics and Geological Properties of Pivka Basin. Za sodelavce in študente

Inštituta za inženirsko geologijo z Dunaja. Postojnska jama, 2. 6.

Geological properties of Slovenia and Characteristics of Classical karst. Za sodelavce in študente Geološko-paleontološkega inštituta Univerze iz Darmstadta. Postojna, 20. 6.

Paleomagnetic research of Fossil Cave in the Highway construction at Kozina (Slovenia). 8. mednarodna krasoslovna šola »Classical Karst«. Postojna, 28. 6.

Jame brez stropa so pomembna oblika na kraškem površju: s krasoslovnega nadzora gradnje avtocest na krasu. 5. slovenski kongres o cestah in prometu. Bled, 25.–27. 10.

Južnokitajski kras. Nastopno predavanje, NTF, Oddelek za geologijo. Ljubljana, 21. 11.

Okrogla miza »Referendum o vojaškem poligonu Počeki«. Radio 94 (novinarka Sabina Debevec). Postojna, 13. 10.

Janja Kogovšek

Pretakanje vode v krasu – primer Malenščice. Za znanstvene novinarje RS. Postojna, 14. 1.

Sustainable use of water in karst areas. Guangxi Academy of Agricultural Science. Nanning, Kitajska, 16. 6.

Sledilni poskus s Počka. Javna tribuna. Postojna, 5. 10.

Slovensko krasoslovje – hidrokemične raziskave. Bilateralni seminar za profesorje zgodovine. Postojna, 13. 11.

Raziskave na krasu in njihova uporabnost. Za hrvaške študente geografije. Postojna, 24. 11.

Raziskovanje kraških voda. Za študente geografije FF Ljubljana. Postojna, 15. 12.

Andrej Kranjc

Predstavitev knjige *Kras–pokrajina, življenje, ljudje*. ZRC SAZU. Ljubljana, 14. 1.

Razgovor o knjigi *Kras–pokrajina, življenje, ljudje*. TVS 1, oddaja Kultura (novinar B. Jurečič). Ljubljana, 14. 1.

Predstavitev *Acta carsologica* 28, št. 1 in 2. Zemljepisni muzej Slovenije. Ljubljana, 27. 1.

Razgovor o knjigi *Kras–pokrajina, življenje, ljudje*. TV Koper, oddaja Primorski mozaik (novinar M. Uršič Zupan). Koper, 28. 1.

Portret A. Kranjca. Radio Koper – Modri val, oddaja Nedeljski portret. Koper, 6. 2.

Razgovor o knjigi *Kras–pokrajina, življenje, ljudje*.

je. Radio Koper–Modri val, oddaja Primorski kraj in ljudje (novinar I. Cunja). Koper 27. 2.

Predstavitev knjige *Kras–pokrajina, življenje, ljudje*. Kosovelova knjižnica Sežana, Občina Sežana, ZRC SAZU. Sežana, 23. 3.

O ustanovitvi društva Anthron v Postojni. Zborovanje slovenskih jamarjev – 2000, KD Anthron. Postojna, 8. 4.

Karst Research in the Last Decade (1990–1999) in Slovenia. 2. hrvatski geološki kongres. Cavtat–Dubrovnik, 18. 5.

The Anthron Society (1889–1911). ALCADI 2000. Zadar, 25. 5.

Osnove krasoslovja in speologije. Usposabljanje jamskih vodnikov, Postojnska jama. Postojna, 10. 6.

Lunan »Shilin« (Stone Forest)–human impact and protection of (eventual) World Heritage site. 29. mednarodni geografski kongres. Seoul, 15. 8.

Bogastvo slovenskega krasa. Dnevi evropske kulturne dediščine v Sloveniji. Postojna, 23. 9.

The role of the Ljubljana Museum in speology. 3rd scientific symposium Caves and Man. Liptovský Mikuláš, Slovaška, 12. 10.

Karst in China. 3rd scientific symposium Caves and Man. Liptovský Mikuláš, 13. 10.

Zgodovina Krasa. Bilateralni seminar za profesorje zgodovine. Postojna, 13. 11.

Poročilo o delu komisije za sonaravni razvoj in upravljanje s krasom. Zveza geografskih društev Slovenije. Ljubljana, 22. 11.

Andrej Mihevc

Kras in kraške jame v Sloveniji. Kulturno prosvetno društvo Slovenski dom. Zagreb, 26. 1.

Novejši rezultati dotacij sige v Postojnski jami. Usposabljanje jamskih vodnikov, Postojnska jama. Postojna, 17. 3.

Speleološke značilnosti turističnih jam v Sloveniji. Usposabljanje jamskih vodnikov, Postojnska jama. Postojna, 17. 3.

Kraške jame – nastanek in razvoj. Usmeritveni predmet kras, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta. Ljubljana, 20. 3.

Geomorfološke značilnosti Kitajskega krasa. Geomorfološko društvo Slovenije. Ljubljana, 22. 3.

Uporaba datacijskih metod v speologiji. Usmeritveni predmet kras, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta. Ljubljana, 27. 3.

Jame in kraško površje. Usmeritveni predmet kras, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta. Ljubljana, 27. 3.

Starost krša na primeru Krasa u Sloveniji. Predavanje za HGD. Zagreb, 30. 3.

Podpis v Ponoru v Odolini in hitrost nastajanja faset. Zborovanje slovenskih jamarjev. Postojna, 8. 4.

Datiranje kapnikov iz jame na Istu. Zborovanje slovenskih jamarjev. Postojna, 8. 4.

The karst phenomena in Slovenia and the Postojna caves. Seminar Exchange program for environmental inspectors, AC-IMPEL, MOP. Postojna, 10. 5.

Procesi uravnavanja tal v vhodnih delih jam – primeri iz Slovenije. Simpozij »Čovjek i krš«. Velika Kladuša, Bosna in Hercegovina, 3. 6.

Anthropogene influence on the Doline Fill – case study from Divaca Karst, Western Slovenia. Simpozij »Karst Studies and Problems: 2000 and Beyond«. Cluj, Romunija, 15. 7.

Jama pod Krogom. Srečanje Buzetski dani. Buzet, 9. 9.

Karst as a Complex Ecological, Economic and Social System. Sustainable mineral resource management in karst areas. A NATO advances research workshop. Portorož, 27. 9.

Bojan Otoničar

Pomen najdbe fosilnih vretenčarjev pri Kozini. Usposabljanje jamskih vodnikov, Postojnska jama. Postojna, 17. 3.

Širši geološki pomen najdbe fosilnih vretenčarjev pri Kozini. Za študente geologije iz Berna (Švica). Postojna, 9. 6.

Metka Petrič

Waters of Slovene karst. Za avstrijsko društvo geotehnikov. Postojna, 8. 9.

Recharge-discharge relations of the Vipava karst aquifer (Slovenia). XXX Congress of the International Association of Hydrogeologists. Cape Town (SA), 27. 11.

Tanja Pipan

Freshwater ecology in Slovenia: bioindicators and biological assessments of water environments. Za vodstvo albanske Akademije znanosti. Postojna, 12. 7.

Tadej Slabe

Slovensko krasoslovje. Za znanstvene novinarje Slovenije. Postojna, 14. 1.

Mednarodno krasoslovno sodelovanje. Slovensko-avstrijska mešana komisija. Postojna, 29. 5.

A Direct Applicability of Karstology and Motor-

way Construction on Slovene Karst. Karst 2000. International Symposium and Field Seminar on Present State & Future Trends of Karst Studies. Marmaris – Turčija, 18. 6.

Gradnja avtocest na Krasu. Razvoj jame Dimnice. Za sodelavce in študente Geološko-paleontološkega inštituta Univerze iz Darmstadta, 21. 6.

Paleomagnetic research of Fossil Cave in the Highway construction at Kozina (Slovenia). 8. mednarodna krasoslovna šola »Classical Karst«. Postojna, 28. 6.

Krasoslovje. Za vodstvo albanske Akademije znanosti. Postojna, 12. 7.

Jame brez stropa so pomembna oblika na kraškem površju: s krasoslovnega nadzora gradnje avtocest na krasu. 5. slovenski kongres o cestah in prometu. Bled, 25.–27. 10.

Slovensko krasoslovje. Kras. Razvoj kulturne krajine, Bilateralni seminar za profesorje zgodovine. Postojna, 13. 11.

Krasoslovje v letu 2000. Radio Slovenija, Val 202 (novinar B. Dobranič). Ljubljana, 20. 1.

Osmo mednarodna krasoslovna šola. TV Slovenija, Naš kraj (novinarka B. Renčof). Ljubljana, 28. 6.

Pomen proučevanja zgodovine krasoslovja. TV Slovenija, Humanistika (novinar J. Sterle). Ljubljana, 10. 11.

Planinsko polje. TV Slovenija, Kraji (novinarka B. Renčof). Ljubljana, 16. 11.

Krasoslovje in njegova uporabnost. Za hrvaške študente geografije. Postojna, 24. 11.

Stanka Šebela

Kitajski kras. Za evropske znanstvene novinarje, Postojna, 14. 1.

Postojnska jama. Za sodelavce in študente Geološko-paleontološkega inštituta Univerze iz Darmstadta. Postojna, 23. 6.

Kras. Za delegacijo Albanske akademije znanosti iz Tirane. Postojna, 12. 7.

The connection between geological structural elements and orientation of karst caves, examples from Slovenia. Université Montpellier II, Francija, 25. 9.

How faults control the age of karst caves, an illustration from SW Slovenia. Simpozij »Colloque Riviera 2000«. Villefranche sur Mer, 20. 10.

Folds and karst caves, SW Slovenia. Simpozij »Summit 2000 – Geological Society of America annual meeting«. Reno, Nevada, ZDA, 14. 11.

Določanje starosti jamskih sedimentov s paleomagnetizmom, raziskave v Sloveniji. Strokovno sreča-

nje Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko. Ljubljana, 12. 12.

Nadja Zupan Hajna

Kras in kraški pojavi. Park Škocjanske jame, projekt PHARE. Škocjan, 14. 1.

Kraški pojavi. OŠ M. Vilhar, Postojna, 15. 2.

Some ideas about the origin, diagenesis and time of sedimentation of elastic sediments from the karst surface and caves around Divača, SW Slovenia. 2. hrvaški geološki kongres, Cavtat–Dubrovnik. Cavtat, 18. 5.

Kras Slovenije. Za nemške znanstvene novinarje. Postojna, 26. 5.

Kras v Sloveniji. Za mešano slovensko-avstrijsko komisijo. Postojna, 29. 5.

Slovenski kras. Za vodstvo albanske Akademije znanosti. Postojna, 12. 7.

Kraški pojavi in kras v Sloveniji. Za učitelje zgodovine s Koroške v organizaciji Ministrstva za šolstvo in šport RS. Postojna, 13. 11.

Izvor, diageneza in čas sedimentacije klastičnih sedimentov s kraškega površja in jam iz okolice Divače. Za študente geologije in geografije iz Zagreba. Postojna, 24. 11.

Kitajski kras. OŠ M. Vilhar, Postojna, 30. 11.

Kamnine na krasu. OŠ M. Vilhar, Postojna, 7. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Franci Gabrovšek

Inštitut za eksperimentalno fiziko Univerze v Bremnu, Nemčija, 1. 1.–31. 3.: doktorski študij.

Inštitut za eksperimentalno fiziko Univerze v Bremnu, Nemčija, 12. 11.–1. 12.: priprava članka.

Karst Modelling, Univerza v Tübingenu, Nemčija, 3.–5. 3.: udeležba na 1. delavnici.

Martin Knez, Tadej Slabe, Franjo Drole

Geografski inštitut iz Yunnana, Kunming, Kitajska, 4.–14. 4.: geomorfološke in geološke raziskave ter teodolitsko merjenje kamnitih gozdov.

Janja Kogovšek

8th Management Committee Meeting za COST Action 621, European Commission COST, Gradec, Avstrija, 12.–14. 10.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.

Guangxi Academy of Agricultural Science, Nan-

ning, Kitajska, 10.–18. 6.: študijski obisk kitajskega krasa v provinci Guangxi.

Andrej Kranjc

Sestanek delovne skupine št. 2 za COST Action 620, European Commission COST, Salzburg, Avstrija, 3.–5. 3.: strokovno delo.

7th Management Committee Meeting za COST Action 620, European Commission COST, Cardiff, Wales, 6.–8. 4.: udeležba na sestanku.

2. hrvatski geološki kongres, Cavtat – Dubrovnik, Hrvaška, 17.–20. 5.: udeležba na kongresu.

5th International Symposium of History of Speleology and Karstology in Alps, Carpathians and Dinarides ALCADI 2000, Zadar, Hrvaška, 23.–28. 5.: udeležba na kongresu.

Yunnanski Geografski inštitut, Kunming, Kitajska, 7.–9. 8.: obisk terena in priprava poročila.

Komisija »Sustainable development and management of karst terrains«, Samchok, Republika Koreja, 10.–13. 8.: sestanek in ogled terena.

29. mednarodni geografski kongres, Seoul, 10.–23. 8.: udeležba na kongresu in ekskurziji.

3rd scientific symposium Caves and Man, Liptovský Mikuláš, Slovaška, 11.–13. 10.: udeležba na simpoziju in ekskurziji.

Poljska akademija znanosti in umetnosti, Krakov in Polanica Zdrój, Poljska, 15.–20. 10.: priprava poročila in terensko delo.

University of Silesia, Faculty of Earth Science, Department of Geomorphology, Sosnowiec, Poljska, 18. 10.: predstavitev Fakultete za humanistične študije (Koper).

8th Management Committee Meeting za COST Action 620, European Commission COST, Karlsruhe, Nemčija, 9.–11. 11.: udeležba na sestanku.

Perspectives of Science in Central and Eastern Europe – emerging directions from the past ten years, NATO Science forum in Nature, Dresden, Nemčija, 30. 11.–1. 12.: udeležba na sestanku.

Andrej Mihevc

Čovjek i krš, Velika Kladuša, BIH, 2.–4. 6.: udeležba na simpoziju.

Karst studies and Problems: 2000 and Beyond, Cluj, Romunija, 14.–23. 7.: udeležba na simpoziju.

Študijski obisk Kitajskega krasa, 10.–18. 7.: študijsko potovanje po južnokitajskem krasu v okolici Nanninga.

Projekt STALAGMITE, program INCO-Copernicus,

Newcastle, Velika Britanija, 2.–7. 7.: skupno delo na projektu.

Projekt STALAGMITE, program INCO-Copernicus, Newcastle, Velika Britanija, 20.–24. 11.: skupno delo na projektu in sestanek projektne skupine.

Brezstope jame – izvor, oblika in starost – ALIS link no. 66, 25. 11.–3. 12.: obisk arhiva na univerzi v Keelu in obisk Oddelka za geologijo univerze v Bristolu.

Metka Petrič

8th Management committee and Working Groups Meeting za COST Action 621, European Commission COST, Gradec, Avstrija, 12.–14. 10.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.

Projekt STALAGMITE, program INCO-Copernicus, Newcastle, Velika Britanija, 2.–14. 7.: skupno delo na projektu.

Projekt STALAGMITE, program INCO-Copernicus, Newcastle, Velika Britanija, 20.–24. 11.: skupno delo na projektu in sestanek projektne skupine.

XXX Congress of the International Association of Hydrogeologists, Cape Town, Južna Afrika, 27. 11.–7. 12.: udeležba na kongresu in pokongresni ekskurziji.

Tanja Pipan

International symposium ASLO-2000, Research Across Boundaries, Copenhagen, Danska, 5.–9. 7.: udeležba na simpoziju.

Tadej Slabe

International Symposium and Field Seminar on Present State & Future Trends of Karst Studies, Marmaris, Turčija, 17.–26. 6.: udeležba na simpoziju.

Stanka Šebela

Laboratoire de Géophysique, Tectonique et Sédimentologie, Université Montpellier II, Francija 1.–

30. 9.: štipendija Evropske Znanstvene Fondacije Gpoll.

Nadja Zupan Hajna

Inštitut za eksperimentalno fiziko univerze v Bremnu, Nemčija, 30. 3.–1. 4.: študijski obisk.

2. hrvatski geološki kongres, Cavtat – Dubrovnik, Hrvaška, 17.–20. 5.: udeležba na kongresu in ekskurziji.

PEDAGOŠKO DELO

Martin Knez

Južnokitaški kras, nastopno predavanje, NTF, Oddelek za geologijo, 21. 11.

Andrej Kranjc

Predavanja iz *Geografije krasa* (v okviru rednega programa in usmeritve), Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, 3. in 4. letnik, zimski semester 2000/2001.

Tadej Slabe

Neposredna uporabnost krasoslovja, Oddelek za geografijo, FF, Ljubljana, 21. 2.

Kraške skalne oblike, Oddelek za geografijo, FF, Ljubljana, 13. 3.

MENTORSTVO

Andrej Kranjc je bil somentor mlademu raziskovalcu J. Mulcu, pripravniku Borutu Pericu (Javni zavod Park Škocjanske jame) ter več diplomantom Odd. za geografijo FF.

Tadej Slabe je bil somentor F. Gabrovšku pri doktorskem študiju na Univerzi v Bremnu.

Stanka Šebela je bila inštitutska mentorica doktorandki T. Pipan.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

GABROVŠEK, Franci, DREYBRODT, Wolfgang. Role of mixing corrosion in calcite-aggressive H₂O-CO₂-CaCO₃ solutions in the early evolution of karst aquifers in

limestone. *Water resour. res.*, 2000, letn. 36, št. 5, str. 1179–1188, ilustr.

GABROVŠEK, Franci, MENNE, Benjamin, DREYBRODT, Wolfgang. A model of early evolution of karst conduits affected by subterranean CO₂ sources.

Environ. geol. (Berl.), apr. 2000, letn. 39, št. 6, str. 531-543, ilustr.

KOGOVSŠEK, Janja. Ugotavljanje načina pretakanja in prenosa snovi s sledilnim poskusom v naravnih razmerah. *Ann. Ser. hist. nat.*, 2000, letn. 10, št. 1=19, str. 133-142.

KOGOVSŠEK, Janja, HONG, Liu. Water tracing test in the Tianshengan region, Yunnan - China at high water level = Sledilni poskus na območju Tianshengana, Yunnan - Kitajska, ob visokem vodostaju. *Acta carsol.*, 2000, letn. 29, št. 2, str. 249-260, ilustr.

PETRIČ, Metka. Značilnosti odnosa med napačnim in praznjenjem kraškega vodonosnika v zaledju izvirov Vipave (Slovenija) = Characteristics of the recharge-discharge relation of the karst aquifer in the background of the Vipava springs (Slovenia). *Acta carsol.*, 2000, letn. 29, št. 2, str. 271-292, ilustr.

PIPAN, Tanja. Biological assessment of stream water quality - the example of the Reka River (Slovenia) = Biotsko ocenjevanje kakovosti tekočega vodnega ekosistema - primer reke Reke (Slovenija). *Acta carsol.*, 2000, letn. 29, št. 1, str. 201-222, ilustr.

PIPAN, Tanja. Function feeding groups of macroinvertebrates in the Reka river (Slovenia) = Prehranjevalne skupine velikih nevretenčarjev reke Reke (Slovenija). *Acta carsol.*, 2000, letn. 29, št. 2, str. 293-301, ilustr.

ŠEBELA, Stanka, SASOWSKY, Ira D. Paleomagnetic dating of sediments in caves opened during highway construction near Kozina, Slovenia = Paleomagnetne datacije sedimentov iz jam odprtih med gradnjo avtoceste pri Kozini, Slovenija. *Acta carsol.*, 2000, letn. 29, št. 2, str. 303-312, ilustr.

Strokovni članek

MULEC, Janez, ŽGUR-BERTOK, Darja. Protein zelene fluorescence kot orodje za proučevanje bakterijskih celic in vivo z uporabo konfokalnega mikroskopa = Green fluorescent protein as a tool for in vivo examination of bacterial cells with the use of confocal microscopy. *Vet. nov.*, 2000, letn. 26, št. 6, str. 193-197.

ŠEBELA, Stanka. Geology of Postojnska jama cave system. V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.). *Guida alle escursioni*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 227-229.

ŠEBELA, Stanka. Geology of Škocjanske jame caves. V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.). *Guida alle escursioni*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 231-233.

ŠEBELA, Stanka. Karta ranljivosti krasa vzdolž avtocest v Sloveniji. *Ann. Ser. hist. nat.*, 2000, letn. 10, št. 1=19, str. 127-132.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

BOSÁK, Pavel, KNEZ, Martin, OTRUBOVÁ, Dana, PRUNER, Peter, SLABE, Tadej, VENHODOVÁ, Daniela. Palaeomagnetic research of a fossil cave in the highway construction at Kozina, SW Slovenia = Paleomagnetne raziskave stare jame brez stropa na gradbišču avtoceste pri Kozini (JZ Slovenija). V: KRANJC, Andrej (ur.). *Papers presented at 8th International Karstological School »Classical Karst- Collapse Dolines« Postojna, June 26-29th, 2000. Acta carsol.* 2000, let. 29, št. 2, str. 15-33, ilustr.

BRILLY, Mitja, MIKOŠ, Matjaž, PETKOVŠEK, Gregor, ŠRAJ, Mojca, KOGOVSŠEK, Janja, DROBNE, Damjana. Eksperimentalno povodje reke Reke. V: VODOPIVEC, Florjan (ur.). *Raziskave s področja geodezije in geofizike - 2000: zbornik predavanj*. Ljubljana: Slovensko združenje za geodezijo in geofiziko, 2000, str. 67-76.

DEBELJAK, Irena, KOŠIR, Adrijan, BUFFETAUT, Eric, OTONIČAR, Bojan. The Late Cretaceous dinosaurs and crocodiles of Kozina (SW Slovenia). V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.), LONGO SALVADOR, Giorgio (ur.). *Riassunti delle comunicazioni orali e dei poster*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 192-194.

KNEZ, Martin. Lithology, stratigraphy and selective corrosion (example from Shilin Stone Forest, Yunnan Province, China). V: VLAHOVIČ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 261-264, ilustr.

KOGOVSŠEK, Janja. Underground water velocities in Slovene Karst (tracing experiments). V: VLAHOVIČ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 629-633, ilustr.

KOŠIR, Adrijan, OTONIČAR, Bojan, DEBELJAK, Irena, BUFFETAUT, Eric. The Late Cretaceous vertebrate fauna of Kozina, SW Slovenia. V: VLAHOVIČ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 635-639, ilustr.

ka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 273-274.

KRANJC, Andrej. Karst research in the last decade (1990-1999) in Slovenia. V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 645-648.

KRANJC, Andrej. Karst water research in Slovenia = Raziskovanje kraških voda v Sloveniji. V: KRANJC, Andrej (ur.). *Papers Presented at International Workshop Groundwater Pollution in Karst: Preserving Water Quality in Karst Systems*, Ljubljana 4-6th, 1999 : ohranjanje kvalitete voda v kraških sistemih, Ljubljana, 4-6. november 1999. *Acta carsol.* 2000, let. 29, št. 1, str. 117-125, ilustr.

PETRIČ, Metka. Recharge-discharge relations of the Vipava karst aquifer, Slovenia. V: SILILO, Oliver (ur.). *Groundwater: past achievements and future challenges : proceedings of the 30 IAH Congress on Groundwater: Past Achievements and Future Challenges*, Cape Town, South Africa, 26 November-1 December 2000. Rotterdam: A.A. Balkema, 2000, str. 253-257.

ŠEBELA, Stanka, ČAR, Jože. Velika Jeršanova dolina - a former collapse doline = Velika Jeršanova dolina - nekdanja udornica. V: KRANJC, Andrej (ur.). *Papers presented at 8th International Karstological School »Classical Karst - Collapse Dolines«* Postojna, June 26-29th, 2000. *Acta carsol.* 2000, let. 29, št. 2, str. 201-212, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Some ideas about the origin, diagenesis and time of sedimentation of elastic sediments from the karst surface and caves around Divača, SW Slovenia. V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 489-493, ilustr.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci

KOGOVŠEK, Janja. Promet in kraška voda. V: GOSTINČAR, Andreja (ur.). *Zbornik povzetkov referatov*. Ljubljana: Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, 2000, str. 89.

KRANJC, Andrej. La spéléologie dans les espaces protégés - le cas de Slovénie. *Spelunca, Mém.*, 2000, letn. 25, str. 93-94.

ŠEBELA, Stanka. Določanje starosti jamskih sedimentov s paleomagnetizmom, raziskave v Sloveniji. V: VODOPIVEC, Florjan (ur.). *Raziskave s področja geodezije in geofizike - 2000 : zbornik predavanj*. Ljubljana: Slovensko združenje za geodezijo in geofiziko, 2000, str. 145-149.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

DREYBRODT, Wolfgang, GABROVŠEK, Franci. Dynamics of the evolution of single karst conduits. V: KLIMCHUK, Aleksandr Borisovich. *Speleogenesis : evolution of karst aquifers*. Huntsville, Ala.: National Speleological Society, c2000., str. 184-193.

DREYBRODT, Wolfgang, GABROVŠEK, Franci. Influence of fracture roughness on karstification times. V: KLIMCHUK, Aleksandr Borisovich. *Speleogenesis : evolution of karst aquifers*. Huntsville, Ala.: National Speleological Society, c2000., str. 220-223.

MIHEVC, Andrej. Množična grobišča v jamah v Sloveniji. V: IVANC, Blaž (ur.), DOLENC, Anton, ŠTURM, Lovro. *Brez milosti : ranjeni, invalidni in bolni poveljni ujetniki na Slovenskem*. Ljubljana: Nova revija, 2000, str. 331-349.

MONOGRAFIJE

Znanstvena monografija

GABROVŠEK, Franci. *Evolution of early karst aquifers : from simple principles to complex models*. Ljubljana [i. e] Postojna: Institut za raziskovanje krasa, ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000. 150 str., ilustr.

SUMMARY

The researches related to programme Karst Research, financially supported by the Ministry of Education, Science and Sport, tried to include all the important topics of karstology. By various approaches we studied karst surface, karst caves and

karst water as well as history of karstology and speleology. We widened the basic karstological knowledge, deepened the knowledge of our natural heritage and prepared the starting-points for planning life in a sensitive karst landscape. Our researches

were efficiently included into international karstological trends.

Geomorphological researches were directed into roofless cave mapping. Recent corrosion and erosion processes were measured in Škocjanske jame, recent processes of mass movement and solifluction in Skednena jama and in Potočka zijalka.

As a part of researches related to tectonic setting in the Postojna karst a study of Velika Jeršanova dolina – a former collapse doline and of Pisani rov in Postojnska jama was done.

We explored the system of valleys along the Temenica river with characteristic fluviokarstic features. In the area between Divača and Črni Kal our special attention was focused on superficial karst phenomena which may indicate an important speleological intensity, on superficial karst phenomena as monuments of natural heritage, on caves of all dimensions, on important swallow holes and springs, on important underground water connections, on areas of higher density of speleological objects, on areas where new underground caves may exist and on impact of construction works on this environment.

Within the studies of carbonate rock weathering we continued to study partial dissolution of limestones and dolomites in cave passages and to find out which are the processes generating such a solution. We finished the study of stone forest features, of towers and their rock relief. The accuracy of researches was enlarged by electronic geodetic measurements of stone forest cross sections.

At Croatian geological congress we have presented a survey of geological and geomorphological karst researches in Slovenia since 1991.

We are studying paleokarst in the south-western part of Slovenia and its wider geological importance. We research superficial and subcutaneous paleokarst features and related sediments, paleosoil, cements and speleothems as well as biostratigraphic, sedimentologic and diagenetic properties of carbonate rocks where paleokarst developed and those overlying the paleokarst surfaces. Data gathered by such studies are important for interpretation of paleoclimatic controls, geotectonic history and establishment of paleogeographic circumstances of this region in the geological past.

We continued to study subcutaneous rock features

and rock peaks shaped by rain in the field and by laboratory experiments in plaster.

F. Gabrovšek has published a book *Evolution of early karst aquifers: from simple principles to complex models*. The numeric models of karstification in vicinity of hydraulic structures were being developed and several model researches of karst aquifer evolution under turbulent flow condition were carried out.

To study the hydrodynamic properties of karst two different research methods were used. Functioning of the aquifers in the recharge area of the Vipava springs was first estimated on the base of the analysis of functional connection between recharge and discharge. Then for the same system also the numerical hydrological model was applied.

We continued to study the Malenščica. On an hourly basis we registered T, SEC water level in a pumping well by two different appliances (ISCO 6700 and Gealog S). In this way we were able to find out their compatibility. We monitored the autumn water pulse of the Malenščica after heavy rain, we sampled the water and performed a series of chemical analyses. We also observed this year exceptional floods on Cerkniško and Planinsko polje. We prepared a comparative analysis of some cases of accidents on karst when spilt oil polluted karst underground water.

Related to history of karstology and speleology in Slovenia we treated J.A.Nagel (1748) and E.A.Martel (1893) studies about the Slovene karst and the activity of Anthron caving society (1889–1911). We also prepared a historical review of hydrological karst researches in Slovenia.

Trevor Shaw, our associate researcher continued to study the travellers in the Slovene karst. At Založba ZRC he published a book *Foreign travellers in the Slovene karst 1537–1900*.

Young researchers continued the studies of biodiversity and ecology of Copepod fauna in cave systems and studies of micro-organisms in karst. We organized the 8th International Karstological School Classical Karst dedicated to collapse dolines.

We closely worked with numerous karstologists throughout the world in international projects and programmes INCO-COPERNICUS, COST, IGCP UNESCO, Proteus and ALIS-link.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

ZNANSTVENI SVET

Mag. Franc Cimerman (do 2. 3.), dr. Katica Drobne (do 2. 3.), dr. Špela Goričan, prof. dr. Jernej Pavšič (do 2. 3.), mag. Irena Debeljak, mag. Adrijan Košir, akad. dr. Mario Pleničar (predsednik), akad. dr. Dragica Turnšek.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Špela Goričan, znanstvena sodelavka.

Raziskovalna asistenta: mag. Irena Debeljak, mag. Adrijan Košir.

Mladi raziskovalec: Andrej Šmuc.

Višja tehnica: Kata Cvetko-Barič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Paleontologija in sedimentarna geologija

Vodja raziskovalnega programa: Š. Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, A. Košir, A. Šmuc, K. Cvetko-Barič.

Opravili smo stratigrafske in sedimentološke raziskave jurskih in krednih plasti na Mangrtu. Podrobneje smo paleontološko obdelali radiolarijske združbe iz toarcijskih črnih glinovcev na Mangrtskem sedlu.

V okviru sodelovanja v francoskem projektu *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* smo posneli 12 stratigrafskih profilov mezozojskega bazena Hawasina v Omanu in preliminarno datirali 280 vzorcev radiolarijskih rožencev s teh profilov.

Na podlagi študije eocenskih malih in velikih foraminifer iz Slovenije in Hrvaške smo ugotovili, katere vrste so vodilne za zgornji eocen na prehodnem območju med centralno Tetido in nastajajočo Paratetido.

Opravili smo sedimentološke in stratigrafske raziskave sukcesije zgornjekrednih karbonatov in paleokraških sedimentov pri Kozini. Posebno pozornost smo posvetili sedimentologiji in tafonomiji breč z ostanki vretenčarjev. Favniščno listo z najdišča smo razširili še za tri tipe dinosavrov, ki jih preliminarna analiza, ki je bila opravljena v letu 1999, ni zajela. Najdeni in določeni so bili še zobje igvanodontidov in dromerozavridov ter manjših teropodov, verjetno iz družine troodontidov.

V okviru raziskav evolucije paleogenskih karbonatnih platform in razvoja foreland bazena v severozahodnih Dinaridih smo posneli več profilov v jugozahodni Sloveniji ob cestah in v kamnolomih med Divačo in Črnim Kalom. Za analizo »burial history« z meritvami odsevnosti vitritina smo vzorčevali laporje z rastlinskimi ostanki v 29 profilih na Krasu, v Čičariji in Istri. Pričeli smo z raziskavami diageneze, razvoja poroznosti ter migracije in akumulacije ogljikovodikov v dolomitiziranih bituminoznih eocenskih foraminifernih apnencih v Čičariji.

Opravili smo petrografske študije biogenih (rizogenih) karbonatnih paleotal v krednih in paleogenskih karbonatih v jugozahodni Sloveniji in izbrali vzorce različnih pedofaciesov, na katerih so bile opravljene preliminarne absolutne datacije z U/Pb na State University of New York, Stony Brook.

Raziskava strukture fosilnih populacij jamskega medveda v najdišču Divje Babe je bila razširjena še na preostale plasti, ki so bile izkopane do leta 2000 (12 različnih stratigrafskih nivojev) in na dve dodatni najdišči: Mokriško jamo in Potočko zijalko. Namen teh raziskav je bil, da bi ugotovili, kakšna je bila dinamika umrljivosti jamskega medveda v povezavi s paleoekologijo.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Geološko-paleontološki nadzor na odseku hitre ceste Selo–Vipava

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, M. Čuliberg (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU), K. Cvetko-Barič.

Opravili smo dodatne terenske raziskave na odseku trase hitre ceste med Zemonom in Vipavo.

Geološko-paleontološki nadzor na odseku avtoceste Kozina–Klanec

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, I. Debeljak, B. Otoničar (Inštitut za raziskovanje in krasa ZRC SAZU), K. Cvetko-Barič.

Spomladi smo opravili sistematično izkopavanje najdišča zgornjekrednih vretenčarjev pri Kozini. Pobrali smo več blokov breče metrskih dimenzij in več kot tono manjših vzorcev ter pričeli z mehanisko preparacijo fosilov in raztapljanjem vzorcev v razredčenih organskih kislinah. Na trasi avtoceste med Kozino in Klancem smo posneli sedem detajlnih profilov in dokončali geološko karto trase in bližnje okolice v merilu 1 : 5000.

Metodologija geološkega nadzora gradbenih del na avtocestah v RS: Izdelava protokola

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, I. Debeljak.

Namen naloge je določiti standarde terenskih postopkov, spremljajočih laboratorijskih raziskav in izdelave poročil za izvajanje obveznega geološkega nadzora gradbenih del na avtocestah v Sloveniji. V prvi fazi smo na podlagi revizije literature in rezultatov lastnih projektov geološkega in paleontološkega nadzora izdelali osnutek, ki podaja glavne člene protokola.

Geološko-paleontološki nadzor v okviru varstva naravne dediščine na območju gradnje AC Vučja vas–Beltinci

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Košir, M. Čuliberg (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU).

Pričeli smo z geološkimi raziskavami na gradbišču mostu na bregovih Mure. Sedimentološko smo obdelali zaporedja kvartarnih fluvialnih sedimentov v krajsih plitvih usekih in jamah za betonske pilote.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 88 knjig in za 207 zvezkov periodike, izposojenih je bilo 325 zvezkov. V letu 2000 smo izdelali in inventarizirali 505 zbruskov, 300 izpirkov in 400 fotografij, posnetih na vrstičnem elektronskem mikroskopu.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Dipartimento di scienze geologiche, ambientali e marine, Università di Trieste, Italija – projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Eötvös Loránd University of Sciences, Budimpešta, Madžarska – projekta: *Fossils and their environment* (medkademijska izmenjava) in *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Naturhistorisches Museum, Basel, Švica – tema: *Paleobiogeografija terciarnih bentičnih foraminifer*.
- Geološko-paleontološki zavod, Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb, Hrvaška – projekta: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran) in *Paleoekološka in paleobiogeografska interpretacija plasti od srednjega eocena do oligocena na platformah srednje Tetide* (bilateralno sodelovanje preko MZT).
- Institut za geološka istraživanja, Zagreb, Hrvaška – projekt: *Mezozojski radiolariji* (medakademijska izmenjava).
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Avstrija – projekt: *Eine hochalpine Jagdstation des Neandertalers: Die Potočka-Höhle in den Karawanken* (Slovenien).
- Université Pierre et Marie Curie – Paris 6, Francija – projekt CNRS: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* (stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère).
- Universität Tübingen, Nemčija – projekt: *Facies distribution of the Oligocene in northern Slovenia with special emphasis on the Gornji Grad region: paleoclimatological implications*.
- UNESCO – IGCP projekta: *Response of the ocean/atmosphere system to past global changes* (IGCP 286) in *Neritic events at the Middle-Upper Eocene boundary; Transtethys-Caribbean correlations and the genesis of faunal provinces* (IGCP 393).
- Department of Geosciences, State University of

New York, Stony Brook, ZDA – tema: *U/Pb dating of rhizogenic calcretes (direct dating of sedimentary rock record using U/Pb system of pedogenic carbonates)*.

- CNRS, Pariz, Francija – projekt: *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije* (*Comparaison entre les faunes de vertébrés du Crétacé supérieur du Sud de la France et de Slovénie: implications paléobiogéographiques*). Program znanstveno-tehničnega sodelovanja med Republiko Slovenijo (MŠZŠ) in Republiko Francijo (CNRS).

OBISKI V INŠTITUTU

- Nevio Pugliese (Università di Trieste), Emö Marton (Eötvös Loránd University of Sciences, Budimpešta), Vlasta Čosović (Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb), Vlasta Premec-Fuček (INA Naftaplina, Zagreb) in Lukas Hottinger (Naturhistorisches Museum, Basel): redni študijski sestanki in ekskurzije v okviru programa Alpe Jadran.
- Vlasta Čosović (Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb), Antun Šimunić in Lidija Šikić (Institut za geološka istraživanja, Zagreb): redni sestanki in terensko delo v okviru bilateralnega slovensko-hrvaškega projekta.
- Nevenka Djerić (Institut za regionalnu geologiju i paleontologiju, Beograd), 4.–11. 6. in 27. 11.–4. 12.: izpopolnjevanje na področju radiolarijske paleontologije in stratigrafije.
- László Bartosiewicz (Eötvös Loránd University of Sciences, Budimpešta), 18.–22. 12.: pregled materiala z Ljubljanskega barja.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Irena Debeljak

The Late Cretaceous dinosaurs and crocodiles of Kozina (SW Slovenia) (predavanje), 80th Summer Meeting of the Società Geologica Italiana: »Between Alps, Dinarids, and the Adriatic Sea«, Tematska sekcija: Reptiles of the periadriatic platforms, Trst, 8. 9.

Špela Goričan

Toarcian radiolarians from Mt. Mangart (Slovenian-Italian border) (predavanje), Ninth meeting of the International Association of Radiolarian Paleontologists, Blairsden, ZDA, 21. 9.

Adrijan Košir

The Late Cretaceous vertebrate fauna of Kozina, SW Slovenia (predavanje), 2. hrvaški geološki kongres, Cavtat, 18. 5.

Kozinski dinosavri: evropska ali afriška naravna dediščina? (predavanje), Bogastvo slovenske naravne in kulturne dediščine, ciklus predavanj v okviru dnevnov Evropske kulturne dediščine, Ljubljana, 5. 10.

Prva najdba dinosavrov v Sloveniji (predavanje), 7. slovenski festival znanosti, Ljubljana, 19. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI,
ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Irena Debeljak

Dunaj, 7.–12. 2.: udeležba na simpoziju *Eine hochalpine Jagdstation des Neandertalers: Die Potočka-Höhle in den Karawanken (Slowenien)* in obdelava materiala iz Potočke zijalke.

Trst, 8. 9.: udeležba na 80. poletnem srečanju Italijanskega geološkega društva.

Špela Goričan

Oman, 4. 2.–13. 3.: terensko delo, projekt: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* (stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère).

Blairsden, ZDA, 13. 9.–1. 10.: udeležba na 9. kongresu INTERRAD in dveh kongresnih ekskurzijah.

Adrijan Košir

Cavtat, 17.–21. 5.: udeležba na 2. hrvaškem geološkem kongresu.

Cardiff University, 6.–13. 6.: študijski obisk v okviru doktorskega študija pri mentorju prof. V. P. Wrightu.

MENTORSTVO

Špela Goričan je bila mentorica doktorandi Andreju Šmucu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIŠ

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

DEBELJAK, Irena. Dental cementum in the cave bear; comparison of different preparation techniques. *Geol. zb.*, 2000, št. 15, str. 25-40, ilustr., pril.

DROBNE, Katica, PUGLIESE, Nevio, TRUTIN, Mladen. Correlation of Paleocene biota of the North Adriatic Karst area and Hercegovina. V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat-Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 167-170, ilustr.

NEBELSICK, James H., BASSI, Davide, DROBNE, Katica. Microfacies analysis and palaeoenvironmental interpretation of Lower Oligocene, shallow-water carbonates (Gornji Grad beds, Slovenia). *Facies*, 2000, 43, str. 157-176, ilustr.

PUGLIESE, Nevio, ARBULLA, Deborah, CAFFAU, Mauro, DROBNE, Katica. Strategia di vita nel biota daniano (SBZ 1) del Carso Triestino (Italia). V: CHERCHI, Antonietta (ur.). *Crisi biologiche, radiazioni adattative e dinamica delle piattaforme carbonatiche: convegno di fine progetto nazionale di ricerca COFIN 97, Modena, 13-14 giugno 2000*, (Collana di studi, 21). Bologna: Compositori, 2000, str. 215-220, ilustr.

TRUTIN, Mladen, DROBNE, Katica, DMITROVIĆ, Zorana, PAVLOVEC, Rajko, VRANARIČIĆ, Damir. Prilog poznavanju stratigrafije starijeg paleogena na području jugoistočne Hercegovine (Bosna i Hercegovina) = Contribution to the knowledge on stratigraphy of the Early Paleogene in the Southeastern area of the Hercegovina (Bosnia and Hercegovina). V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat-Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 447-449.

TURNŠEK, Dragica, KOŠIR, Adrijan. Early Jurassic corals from Krim Mountain, Slovenia = Spodnjejurske korale s Krima, Slovenija. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2000, 41-1, str. 81-113, ilustr.

Pregledni znanstveni članek

DROBNE, Katica. Escursione B3 (9-10 settembre 2000): La piattaforma carbonatiche giurassiche e cretaceiche. Stop 11 e 12: Sezioni Sterna/Sterna e Momiano/Momiano, Il flysch eocenico dell'Istria centrale (Croazia). V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.). *Guida alle escursioni*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 281-290, ilustr.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

DROBNE, Katica. The North-Western part of the Adria carbonate platform from the K/T boundary to the flysch deposition during Palaeocene-Eocene. V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.), LONGO SALVADOR, Giorgio (ur.). *Riassunti delle comunicazioni orali e dei poster*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 231-232.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

DEBELJAK, Irena, KOŠIR, Adrijan, BUFFETAUT, Eric, OTONIČAR, Bojan. The Late Cretaceous dinosaurs and crocodiles of Kozina (SW Slovenia). V: CARULLI, Giovanni Battista (ur.), LONGO SALVADOR, Giorgio (ur.). *Riassunti delle comunicazioni orali e dei poster*. Trieste: Edizioni Università di Trieste, 2000, str. 192-194.

GRGASOVIĆ, Tonči, HALAMIĆ, Josip, GORIČAN, Špela, SLOVENEC, Damir, KOLAR-JURKOVŠEK, Tea. Trijasko dubokovodne naslage odabranih lokaliteta u sjeverozapadnoj Hrvatskoj = Triassic deep-water sediments of selected localities in northwestern Croatia. V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 181-188.

KOŠIR, Adrijan, OTONIČAR, Bojan, DEBELJAK, Irena, BUFFETAUT, Eric. The Late Cretaceous vertebrate fauna of Kozina, SW Slovenia. V: VLAHOVIĆ, Igor (ur.), BIONDIĆ, Ranko (ur.). 2. hrvatski geološki kongres, Cavtat - Dubrovnik, 17-20.05.2000 = Second Croatian Geological Congress, Cavtat - Dubrovnik, 17-

20.05.2000. *Zbornik radova*. Zagreb: Institut za geološka istraživanja: = Institute of Geology, 2000, str. 273-274.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

JELEN, Bogomir, BÁLDI, Mária, CIMERMAN, Franc, KEDVES, Miklos, MONOSTORI, Miklos, TOUMARKINE, Monique, ZAGORŠEK, Kamil. Vraček section, Biostratigraphy, age and paleoenvironment. V: JELEN, Bogomir (ur.), DROBNE, Katica (ur.), SKABERNE, Dragomir (ur.), ČOSOVIĆ, Vlasta (ur.). *Shallow water benthic communities at the Middle-Upper Eocene boundary, southern and north-eastern Italy, Slovenia, Croatia, Hungary: field trip guidebook, Geology of the Eocene in NE Slovenia and NW Croatia*. Vicenza: [org. odb.], 2000, str. 36-39.

JELEN, Bogomir, BÁLDI, Mária, CIMERMAN, Franc, KEDVES, Miklos, TOUMARKINE, Monique. Zavrh pri Dobrni section, Zavrh 1 profile, Biostratigraphy, age and paleoenvironment. V: JELEN, Bogomir (ur.), DROBNE, Katica (ur.), SKABERNE, Dragomir (ur.), ČOSOVIĆ, Vlasta (ur.). *Shallow water benthic communities at the Middle-Upper Eocene boundary, southern and north-eastern Italy, Slovenia, Croatia, Hungary: field trip guidebook, Geology of the Eocene in NE Slovenia and NW Croatia*. Vicenza: [org. odb.], 2000, str. 40.

JELEN, Bogomir, BÁLDI, Mária, CIMERMAN, Franc, TOUMARKINE, Monique. Zavrh pri Dobrni section, Zavrh 2 profile, Biostratigraphy, age and paleoenvironment. V: JELEN, Bogomir (ur.), DROBNE, Katica (ur.), SKABERNE, Dragomir (ur.), ČOSOVIĆ, Vlasta (ur.). *Shallow water benthic communities at the Middle-Upper Eocene boundary, southern and north-eastern Italy, Slovenia, Croatia, Hungary: field trip guidebook, Geology of the Eocene in NE Slovenia and NW Croatia*. Vicenza: [org. odb.], 2000, str. 42-43.

JELEN, Bogomir, FODOR, Laszlo, MÁRTON, Emö, BÁLDI, Mária, TOUMARKINE, Monique, ČOSOVIĆ, Vlasta, SKABERNE, Dragomir, CIMERMAN, Franc, ČAR, Jože, MONOSTORI, Miklos, KEDVES, Miklos, DROBNE, Katica, ZAGORŠEK, Kamil. Answering the question of Eocene and Oligocene deposits in Dobrna area. V: JELEN, Bogomir (ur.), DROBNE, Katica (ur.), SKABERNE, Dragomir (ur.), ČOSOVIĆ, Vlasta (ur.). *Shallow water benthic communities at the Middle-Upper Eocene boundary, southern and north-eastern Italy, Slovenia, Croatia, Hungary: field trip guidebook, Geology of the Eocene in NE Slovenia and NW Croatia*. Vicenza: [org. odb.], 2000, str. 23-27.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (Mesozoic Radiolaria, Cretaceous to Recent Foraminifera, Mesozoic and Palaeogene reef organisms, Mesozoic bivalves, Cretaceous vertebrates, Pleistocene Mammalia) and sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins. In 2000 the following topics were studied: Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Hawasina Basin (Oman), Systematic palaeontology of Toarcian radiolarians, Late Eocene index species of benthic foraminifers, Systematics of Early Jurassic corals from Slovenia, Cretaceous vertebrates from Slovenia, Mortality dynamics of cave bear, Evolution of Late Cretaceous and Early Tertiary carbonate platforms during foreland basin development in NW Dinarides.

The institute works on one national research programme, funded by the Ministry of Education, Science and Sport, and collaborates in ten international projects. The results were presented at four scientific meetings and are published in 15 papers.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

ZNANSTVENI SVET

Dr. Metka Culiberg, dr. Andraž Čarni, akad. prof. d. d. r. Jože Maček, dr. Lojze Marinček (predsednik), dr. Rajko Slapnik, dr. Branko Vreš, dr. Mitja Zupančič, izredni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Andraž Čarni, višji znanstveni sodelavec.

Namestnik predstojnika: dr. Rajko Slapnik, znanstveni sodelavec.

Znanstveni svetniki: dr. Metka Culiberg, dr. Božidar Drovenik, dr. Lojze Marinček, dr. Mitja Zupančič, izredni član SAZU (do 29. 2.).

Višji znanstveni sodelavci: dr. Andraž Čarni, dr. Igor Dakskobler.

Znanstveni sodelavci: dr. Rajko Slapnik, dr. Branko Vreš.

Asistenti z magisterijem: mag. Valerija Babij, mag. Tatjana Čelik, mag. Marjeta Jeraj, mag. Petra Košir, mag. Urban Šile.

Asistenti: mag. Martina Kačičnik Jančar (do 31. 1.), Matjaž Kuntner, Aljoša Pirnat, Boštjan Surina, Igor Zelnik (od 1. 11.)

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Andrej Seliskar.

Višji strokovni sodelavec: Vinko Žagar.

Strokovni sodelavca: Boško Čušin, Marjan Jarnjak.

Višja strokovna delavka: Olga Dežman Jokić.

Tajnica: Barbara Šuštar.

Samostojni tehnik: Aleksander Marinšek (od 9. 3.).

Tehnica: Olga Kardoš.

TEMELJNE RAZISKAVE

Floristične, vegetacijske in favnistične raziskave Slovenije in sosednjih območij

Vodja raziskovalnega programa: A. Čarni.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, T. Čelik, B. Čušin, I. Daksobler, B. Drovenik, M. Jarnjak, M. Jeraj, M. Kačičnik Jančar, P. Košir, L. Marinček, A. Pirnat, A. Seliškar, R. Slapnik, U. Šile, B. Vreš, M. Zupančič, I. Zelnik, V. Žagar.

Floristične raziskave so potekale v Pomurju, na Goričkem, ob Dravi, na Kumu, v Karavankah in v Tolminskih alpah. Največji del raziskav je bil namenjen flori vlažnih, močvirnih in vodnih rastišč. Za evropsko naravovarstveno pomembno vrsto *Typha schuttelworthii* Koch & Sonder, ki je zavarovana po Bernski konvenciji, je poznavanje v Sloveniji obogateno z najdbami novih nahajališč, nekaterimi ekološkimi podatki in fitocenološkimi analizami. Ukvarjali smo se tudi s taksonomsko problematiko rodu *Geum* L.

Nadaljevali smo vegetacijska proučevanja ruševja v Julijskih Alpah (Spodnjih bohinjskih gorah), kjer smo s terenskimi deli dopolnili vrzel o njegovih toploljubnih variantah. Glede taksonomske problematike smreke smo nadaljevali s palinološkimi, citogenetskimi in fitocenološkimi raziskavami. Torvstna terenska dela smo opravili na območju visokega krasa in sicer na območju Trnovskega gozda in Snežnika ter v zahodnih Karavankah od tromeje do Jelendola. Končali smo s študijem pojavljanja dveh predpanonsko-panonskih bukovih združb.

V Posočju smo nadaljevali s fitocenološkimi raziskavami montanskih, altimontanskih in subalpinskih bukovih gozdov in gozdov na skrajnostnih rastiščih. Na Bovškem (Loška Koritnica, Bala, Bavšica, Javoršček) smo popisovali sestoje asociacij *Homogyno sylvestris-Fagetum*, *Polysticho lonchitis-Fagetum*, *Rhododendro hirsuti-Fagetum* in *Rhododendro-Laricetum deciduae*. V Krnskem pogorju, nad Drežniškimi Ravnami, smo našli vrsto *Paradisea liliastrum*, ki je novost za floro Slovenije. Ta najdba je bila pobuda za nadaljevanje preučevanja gorskih (večinoma že opuščenih) senožeti, ki smo jih opravili tudi ponekod drugod na Tolminskem (Kotel, Kojca, Črna prst). Nadaljevali smo z raziskavami flore in vegetacije Trebuše in v tej dolini našli nova nahajališča nekaterih redkih vrst (npr. *Cladium mariscus*, *Asplenium seelosii*). Opravili smo tudi fitocenološke raziskave pionirskih goz-

dov belega gabra na holocenskih terasah ob reki Nadiži.

Raziskovali smo rastlinske združbe razredov *Lemnetea*, *Potametea*, *Isoëto-Nanojuncetea* in *Phragmito-Magnocaricetea* v Vipavski dolini, v porečju Dravinje, Prekmurju in v Primorju, skupno več kot 25 različnih fitocenoz, večinoma na nivoju asociacije. V Karavankah in Kamniških Alpah smo dopolnjevali zbirko popisov travnišč razredov *Seslerietea albicantis*, *Molinio-Arrhenatheretea* in *Festuco-Brometea* v montanskem in spodnjem subalpinskem pasu.

Popisovali smo floro in vegetacijo prodišč Mure, vodno in obvodno vegetacijo mrtvic, gramoznic in manjših potokov ter zmerno suhih in gojenih travnikov ter združb, ki se pojavljajo na pohojenih habitatih na Goričkem in v ravninskem delu Prekmurja.

Raziskovali smo tudi različne vegetacijske tipe: suhe travnike, robne združbe ter zaraščanje na najvišjih vrhovih v jugovzhodni Sloveniji: na Gorjanjih in na pogorju Kuma.

Študirali smo tudi naskalno in travniško vegetacijo mraziščnih vrtač dinarskega sveta Slovenije, kjer specifična mikroklima obravnavanih vrtač mraziščnega tipa v dinarskem svetu Slovenije omogoča uspevanje hladnoljubne naskalne in travniške vegetacije. Raziskovali smo tudi rastišča obmorskega bora (*Pinus pinaster* Ait.) in opredelili floristične, fitocenološke in ekološke karakteristike dveh njegovih sekundarnih rastišč: na Panovcu (pri Novi Gorici) ter pri Ilirski Bistrici.

V okviru paleovegetacijskih raziskovanj smo nadaljevali z analizami gozdnih profilov, največ v vzhodnih Karavankah, Trnovskem gozdu in na Snežniku. Profili zajemajo le mlajšo gozdno zgodovino, v kateri se mnogokrat zazna tudi vpliv človeka. Pelodno smo analizirali tudi obsežen profil s Cerkniskega jezera, ki zajema vegetacijo od konca glaciala do danes.

Iz arheoloških najdišč – Hardek pri Ormožu, Hajndl pri Ormožu, iz paleolitskih jam Divje babe in Mujina pečina v Dalmaciji in še številnih drugih manjših najdišč smo analizirali tudi veliko rastlinskega materiala (ogljja, semen in plodov).

V sklopu taksonomskih in ekoloških raziskav polžev smo nadaljevali z raziskavami o razširjenosti in sistematični pripadnosti podzemeljskih polžev rodu *Zospeum*. Vzorčevali smo v nekaterih že poznanih jamskih objektih v Sloveniji in v hrvaški Istri.

Zaključili smo raziskave o sestavi lupine hišic iz-

vrst *Belgrandiella fontinalis* in *Belgrandiella kuesteri* ter dveh podzemeljskih vrst iz rodu *Zospeum*. Rentgenska difrakcija je pokazala značilne razlike, ki se odražajo v sestavi hišice v odvisnosti od vrste polžev in abiotskih dejavnikov.

Nadaljevali smo tudi z opazovanji aktivnosti in gibanja podzemeljskih polžkov vrste *Zospeum isselianum* v Jami pod Mokrico v južnem pobočju Mokriškega masiva v Kamniško-Savinjskih Alpah.

Temeljne favnistične raziskave hroščev smo nadaljevali v alpskem prostoru, v Slovenskih goricah, v Prekmurju in na Krasu. Del teh raziskav je bilo tudi na Snežniku. Večji del raziskav favne hroščev je bil na območju Smrekovca, Slemenca, Pece in Olševe. Ta del Slovenije je bil zelo slabo pregledan in tudi rezultati so bili izredno zanimivi. Poudarek je bil na talni favni hroščev. Na tem območju smo našli za favno Slovenije nekaj izredno pomembnih vrst kot so *Orestia alpina*, *Troglophynchus anophthalmus*, *Tarantostichus stussineri*, *Lathrobium carinthiacum*, *Pterostichus variolatus*, *Pterostichus illigeri*, *Carabus glabratus gibbosus* in *Carabus auronitens kraussi*. Zelo pomembna je prva najdba hrošča *Malthodes lokvensis* v Sloveniji pri kmetiji Zavratnik pod Raduho v Kamniško-Savinjskih Alpah. To je šele tretje znano nahajališče te vrste na svetu in šele tretji ujet primerek. Veliko je bilo zbranih novih podatkov za favno Slovenije tudi v Prekmurju in Slovenskih goricah. Najbolj zanimiva je najdba vrste hrošča bolhača *Longitarus ganglbaueri*, ki je bila do sedaj v Sloveniji znana le s Krasa, in vrste *Leptinus testaceus*, ki živi v mišjih in krtovih gnezdih. Tudi iz Prekmurja in Slovenskih gorici je bilo v tem letu zbranih veliko število talnih vzorcev. Nadaljevali smo raziskave hroščev bolhačev Slovenije in pričeli s pripravo favne te skupine hroščev.

CORINE – biotopi Slovenije

Vodja projekta: A. Seliskar.

Sodelavci: J. Dobravec, S. Tome, B. Vreš.

Po enotni metodologiji za mednarodni projekt CORINE je so bili zbrani podatki o rastlinskih in živalskih vrstah ter habitatnih tipih. Na osnovi stopnje ogroženosti in pomembnosti v evropskem okviru so bila izbrana različno velika območja slovenskega ozemlja. Podatkovna baza in prikaz v GIS-u sta vključena v evropsko centralno podatkovno bazo.

Biocenotska zgradba pragozdov v Sloveniji in vegetacijska karta 1 : 50 000

Vodja projekta: L. Marinček.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, M. Jarnjak, M. Jeraj, P. Košir, A. Pirnat, A. Seliskar, R. Slapnik, U. Šile, B. Vreš, M. Zupančič, I. Zelnik, V. Žagar.

Zaradi poznega podpisa pogodbe smo v tem letu le fitocenološko obdelali pragozdove Donačka gora, Šumnik, Ravna gora in Krakovski gozd, medtem ko smo v okviru ostalih sklopov izdelali le preliminarne študije. Za pragozdove Donačka gora, Šumnik in Ravna gora smo izdelali tudi fitocenološko karto. Na Donački gori smo analizirali več pedoloških profilov, na Ravni gori pa preučili dinamiko pomlajevanja v vrzeli, ki je nastala zaradi vetrolooma. Obdelovali smo tudi pragozdni ostanek Bukov vrh v severovzhodnem delu Trnovskega gozda. Predvsem smo se posvetili strmim, skalnatim zahodnim pobočjem Bukovega vrha, kjer smo našli sestoje bukve in jelke z dlakavim slečem (*Rhododendro hirsuti-Fagetum* s. lat.). Na internetu smo predstavili vegetacijsko karto gozdnih združb Slovenije M 1 : 400 000.

Flora, favna in vegetacija Regijskega parka Škocjanske jame

Vodja projekta: R. Slapnik.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, M. Jarnjak, M. Jeraj, P. Košir, L. Marinček, A. Pirnat, S. Polak (zunanji sodelavec), A. Seliskar, R. Slapnik, U. Šile, B. Vreš, M. Zupančič, I. Zelnik, V. Žagar.

Po podpisu pogodbe septembra 2000 so minili le štirje meseci, zato so raziskave še v začetni fazi. Večina časa je bila posvečena zbiranju podatkov iz literature ter materiala iz herbarijske in zooloških zbirk. Na skupni ekskurziji smo si ogledali območje regijskega parka in se seznanili z vsebino raziskovalnega dela. V začetni fazi florističnih raziskav smo v mesecu septembru kartirali floro v kvadrantih 0349/2 in 0350/1 ter pri tem popisali okoli 300 taksonov praprotnic in semenk. Po sto letih smo potrdili nahajališče v Sloveniji redke vrste *Hyssopus officinalis* na pobočju ob poti v Veliko dolino. Popisali smo tudi vegetacijo na nekaterih zanimivih rastiščih: ob in v reki Reki, na strmih pobočjih

utir in stenah nad Reko, na suhozidih, v kalu, na suhih travnikih.

Preliminarne raziskave grmiščnih in robnih združb kažejo, da se na raziskovanem območju pojavljajo grmiščne združbe, kijih uvrščamo v podzvezo *Fraxini-Berberidenion* in robne združbe iz podzveze *Dictamno-Ferulagenion*.

Po podatkih iz literature in pregledanem malakološkem materialu, shranjenem v malakološki zbirki Biološkega inštituta ZRC SAZU, je območje rejskega parka malakološko zelo slabo raziskano. Ugotovljenih je nekaj kopenskih vrst polžev ter podzemeljska vrsta *Zospeum spelaenum*, na jedna v Tihi jami. V štirih terenskih dnevih smo vzeli talne vzorce na razgledišču severno od Škocjana, v Dol. Globočak, na pobočju ob nekdanjem vhodu v Škocjanske jame in pod stenami na nasprotni strani Reke pod Naklom.

Pri raziskavi hroščev nam je že v tem letu uspelo zbrati nekaj zanimivih podatkov za favno hroščev tega območja, ki pričajo, da je ta prostor favnistično izredno zanimiv. Tukaj se prepletata vpliva submediteranske in subalpinske favne. Predvsem za subalpinske predstavnike hroščev (*Carabus creutzeri*) so Škocjanske jame pravi refugij. Iz tega območja Slovenije poznamo tudi nekatere favnistične elemente Padske nižine.

Mineralna sestava in struktura posameznih plasti v hišicah nekaterih vrst polžev (Gastropoda: Carychiidae, Hydrobiidae, Vertiginidae, Clausiliidae, Helicidae) in njihova odvisnost od ekoloških parametrov

Vodji projekta: R. Slapnik, D. Medaković.

Sodelavci: V. Štamol.

Projekt se je zaključil junija leta 2000. Zadnje izsledke raziskav smo predstavili v obliki predavanja na 7. Hrvaškem biološkem kongresu na Hvaru (»Mineralni sastav u ljušturama sladkovodnih puževa *Belgrandiella fontinalis* [F. Schmidt 1847] i *B. kuesteri* [Boeters 1970] [Mollusca: Gastropoda: Hydrobiidae]«) ter v članku »The shell mineralogy of freshwater snails *Belgrandiella fontinalis* (F. Schmidt 1847) and *Belgrandiella kuesteri* (Boeters 1970) (Mollusca: Gastropoda: Hydrobiidae)«, ki je že poslan v tisk.

Preučevanje podzemeljske favne v Istri (Jama Baredina, Pincinova in Markova jama) ter primerjava najdenih vrst živali z vrstami iz Slovenije

Vodji projekta: R. Slapnik, M. Kerovec.

Zunanji sodelavci: T. Dolenc, D. Medaković, B. Martinčič, I. Ternjej, S. Gottstein.

V prvem letu trajanja projekta smo zbirali podatke iz literature, pregledovali že nabrani material iz jam v Istri ter vzorčevali v jami Baredine, Markovi jami in v nekaterih okoliških jamah, ki so jih Poreški jamarji odkrili v zadnjih letih.

Vegetacija na pohojenih tleh, kjer se pojavlja mnogo C4 rastlin v Sloveniji in Makedoniji in njen položaj v širših evropskih okvirih

Vodji projekta: A. Čarni, V. Matevski.

Sodelavec: M. Kostadinovski (zunanji sodelavec).

V letošnjem letu smo zaključili raziskave pohojenih habitatov v Makedoniji. V letošnjem letu smo vzorčili naslednje združbe: *Eragrostio-Herniarietum hirsuti* ass. nova, *Eleusinetum indicæ* Pignatti 1953, *Euphorbietum maculatae* Poldini 1989, *Cynodonto-Euphorbietum chamaesyce* ass. nova in *Euphorbio chamaesyce-Oxalidetum corniculatae* Lorenzoni 1964. Obenem pa smo analizirali tudi pojavljanje nekaterih redkih rastlin v makedonski flori, kot so: *Polycarpon tetraphyllum*, *Eleusine indica*, *Chamomilla suaveolens* in *Conyza bonariensis*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Primerjava in ohranjanje flore mrtvic in gramoznic v Pomurju

Mlada raziskovalka: V. Babij, mentor: B. Vrešč.

V nalogi smo primerjali floro mrtvic in gramoznic ob reki Muri v Sloveniji. V raziskovanih gramoznicah smo popisali 431 vodnih, močvirskih in obrežnih taksonov, v mrtvicah pa 204. Delež skupnih taksonov je 40 %. Floristične popise smo med seboj primerjali z metodo hierarhičnega klasificiranja. Flora mrtvic se od flore gramoznic razlikuje v spektru življenjskih oblik, fitocenološke pripadnosti in horološkem spektru. V mrtvicah in gramoznicah smo popisali 75 vrst, ki so uvrščene bodisi v slovenski (19 vrst) bodisi v različne evropske sezone ogroženih vrst. Sklenemo lahko, da so mr-

twice in gramoznice naravovarstveno pomembne za ohranjanje rastlinskih vrst in biotske pestrosti.

Vpliv regulacij nižinskih vodotokov na obrežno floro in njeno varovanje

Mlada raziskovalka: M. Kačičnik Jančar; *mentor:* B. Vreš.

Na osnovi popisov obrežne flore ob Pšati, Radomlji, Milki in Kokrici je bila opravljena analiza flore med tremi skupinami popisnih površin: nevplovana obrežja, obrežja obdelana s kamnometi in obrežja, na katerih je bilo odstranjeno naravno rastje, niso pa bila drugače obdelana. Za naravovarstveno vrednotenje rezultatov so bili uporabljeni tudi posebej zbrani podatki o posameznih vodotokih in brežinah.

Ekološke raziskave dnevnih metuljev na Ljubljanskem barju

Mlada raziskovalka: T. Čelik; *mentor:* B. Drovenik. Zbirali smo literaturo in kartografski material ter pripravljali metodologijo za terensko delo, skaterim bomo pričeli v naslednji sezoni. Raziskovali bomo vrstno diverziteteto (to bo prva inventarizacija favne dnevnih metuljev na Ljubljanskem barju), porazdelitev vrst po habitatnih tipih in vzroke zanj, mikrodistribucijo vrst znotraj habitata (izračun širine in prekrivanja ekoloških niš posameznih vrst) ter vpliv izrabe zemljišč na številčnost vrst in njihovo razporeditev. Na osnovi indeksov habitatnih vrednosti bomo ekološko ovrednotili habitate in določili območja z naravovarstveno prioriteto.

Paleobotanične raziskave eneolitne koliščarske naselbine Hočevarica na Ljubljanskem barju

Mlada raziskovalka: M. Jeraj; *mentorica:* M. Culiberg.

V letu 2000 smo nadaljevali z analizami fosilnih rastlinskih ostankov iz kolišča Hočevarica na Ljubljanskem barju. Za analize fosilnega peloda smo naredili dodatne vrtnice na lokalitetah Bistra in Verd. Nekaj vzorcev sedimenta z drobci oglja smo poslali v radiokarbonsko datacijo. Rezultate palinoloških, karpoloških in antrakotomskih raziskav smo primerjali z rezultati paleobotaničnih raziskav ostalih koliščarskih naselbin na Ljubljanskem barju in drugod po Evropi.

Javorjevi gozdovi gorskega sveta ilirske florne province

Mlada raziskovalka: P. Košir; *mentor:* L. Marinček. Zaključili smo raziskave vegetacije javorjevih goz-

dov gorskega pasu v predalpsko-alpskem, dinarskem in preddinarskem območju zahodnega dela ilirske florne province ter jih predstavili v magistrskem delu. Začeli pa smo tudi že z raziskavami gozdov plemenitih listavcev altimontanskega in submontanskega pasu ter gozdov plemenitih listavcev na silikatni podlagi. Proučevali smo tudi gozdove črne jelše na Dolenjskem in v Prekmurju. Naredili smo preko 100 fitocenoloških popisov. Popisovali smo po standardni srednjeevropski metodi.

Monografska raziskava sistematike pajkov skupine Araneoidea – Svetovna revizija poddružine Nephilinae (Tetragnathidae)

Mladi raziskovalec: M. Kuntner; *mentor:* R. Slapnik.

Spomladi smo zaključili pregled materiala, ki smo si ga izposodili iz muzejev v Pretoriji (Južna Afrika), Field Museum (Chicago), ter iz inštitutske zbirke. Raziskovali smo anatomijo rodov *Nephila*, *Nephilengys* in *Deliolus*. V vseh rodovih smo našli na neopisane vrste in na druge taksonomske probleme. Jeseni smo se ukvarjali z obdelavo podatkov največjega vzorčenja pajkov v zgodovini, lanskoletne odprave v Britansko Gvajano. Zbirka je ogromna in okoli 70 % vseh vrst je neopisanih. Naslednji projekt je bila revizija afriškega rodu *Singafrotypa*. Raziskovali smo še sistematsko pripadnost azijskega rodu *Herennia*.

Ekologija edafskih vrst hroščev družin Pselaphidae in Scydmaenidae v dinarsko jelovo-hukovem gozdu (Omphalodo-Fagetum s. lat.) na Krimu

Mlada raziskovalka: A. Pirnat; *mentor:* B. Drovenik.

V letu 1999 nabrane vzorce smo pregledovali, živali spreparirali in jih s pomočjo zbirke hroščev Prirodoslovnega muzeja Slovenije in gospoda Sava Breliha tudi določili. Izbrana in modificirana statistična metoda vzorčenja tal se je izkazala kot uporabna metoda za kvalitativne in kvantitativne raziskave o ekologiji edafskih vrst družine Pselaphidae in Scydmaenidae ter pomembna metoda za favnistične raziskave obravnavanih družin. Rezultati ocene populacijskih parametrov (fenologija, gostota, razporeditev in spolna sestava) pri pogostejših vrstah in favnistični podatki predstavljajo pomembna nova spoznanja k ekologiji in favnistiki obravnavanih družin.

Jelovo-bukov gozd (Omphalodo-Fagetum s. lat.) v zahodnem delu ilirske florne province

Mladi raziskovalec: B. Surina; *mentorja:* M. Zupančič in I. Daksakobler.

V okviru magistrske naloge smo v Trnovskem gozdu v razdobju maj–avgust opravili preko 100 fitocenoloških popisov, ki smo jih uredili v analitskih in sintetskih fitocenoloških tabelah. Za potrebe ugotavljanja tipov tal, na katerih se določene fitocenozе razvijejo, smo opravili še izkopavanja pedoloških profilov, ki bodo dodatno prispevali k tipologiji široko zajete asociacije. Kabinetno delo je predstavljalo predvsem zbiranje gradiva o obravnavani tematiki oziroma računalniško obdelavo podatkov ter determinacije posameznih mahovnih in lišajskih vrst. Zbrali in v računalniškem zapisu smo pripravili obsežno fitocenološko gradivo o dinarskih jelovo-bukovih gozdovih v Sloveniji.

Plevelna vegetacija jugovzhodne Slovenije

Mladi raziskovalec: U. Šile; *mentor:* A. Čarni.

V preteklem letu smo naredili preliminarne raziskave vegetacije razreda *Stellarietea mediae* na okopavinskih in žitnih njivah v jugovzhodni Sloveniji, zbirali literaturo ter se seznanjali z metodologijo dela na tem tipu vegetacije, kjer je zelo pomembno pravilno oceniti čas vzorčenja, saj se vegetacija v teku leta močno spreminja.

Poplavni in vlažni travniki reda Molinietalia v jugovzhodni Sloveniji

Mladi raziskovalec: I. Zelnik; *mentor:* A. Čarni.

Za načrtovano raziskavo vegetacije poplavnih in vlažnih travnikov reda *Molinietalia* in ekološko analizo rastiščnih dejavnikov (pH, N, P, K, organski ogljik, tekstura, Al, prevodnost, itd.) smo v letu 2000 zbirali literaturne vire, si ogledali raziskovano območje in pripravljali ustrezno metodologijo za izvedbo ekoloških analiz.

Podatkovna baza FLOVEGSI

Sodelavci: V. Babij, T. Čelik, M. Kačičnik Jančar, M. Jeraž, A. Pirnat, A. Seliškar, B. Surina, B. Vreš, V. Žagar in zunanja sodelavca T. Seliškar in D. Trpin.

FLOVEGSI je podatkovna zbirka za evidentiranje, organiziranje in hranjenje bioloških podatkov (floristični, favnistični in vegetacijski popisi, literaturni podatki idr.), ki temelji na standardiziranih sistemskih bazah. Baza je nastajala od leta 1997 v aplikaciji Access oz. od leta 1999 v aplikaciji SQL-

Server. Omogoča analizo podatkov, izdelavo različnih izpisov (etikete, sezname flore in favne, vegetacijske tabele, karte razširjenosti z UTM mrežo ali kvadranti srednjeevropskega kartiranja ipd.), povezavo z GIS-om in pripravo podatkov za prenos v druge aplikacije (npr. Syntax, Turboveg, MS Excel, Word, Access idr.). Program je postavljen na SQL strežniku, ki omogoča dostop do baze preko interneta.

Gozdni požari v Sloveniji

Sodelavec: I. Daksakobler.

Pod Zelenim robom nad dolino Trebuše smo ponovili fitocenološki popis požarišča na rastiščih asociacij *Rhododendro hirsuti-Fagetum* in *Fraxino orni-Pinetum nigrae*.

Vračanje opuščениh kraških travnikov v kmetijski rabo

Vodja projekta: M. Sotlar.

Sodelavec: A. Seliškar.

V projektu, ki ga financira Phare v okviru programa prekmejnega sodelovanja Slovenija/Italija, so bili v začetni fazi zbrani obstoječi floristični in vegetacijski podatki iz okolice Dolenje vasi, ki bodo po terenskih popisovanjih ena od osnov za ugotavljanje vpliva paše drobnice. Rezultati bodo omogočili pripravo načrta, ki bo z ustrezno ekstenzivno rabo zagotavljal ohranjanje kraške kulturne krajine in bogate biotske raznovrstnosti.

Pregled in uskladičev tipologije habitatnih tipov

Vodja projekta: J. Dobravec (Triglavski narodni park).

Sodelavec: A. Seliškar.

Za Upravo RS za varstvo narave smo pripravili tipologijo habitatnih tipov za Slovenijo in uskladičev z evropskima sistemoma Eunis in Physis. Vsak habitatni tip ima kratek opis.

Botanični terminološki slovar

Vodja projekta: M. Košmrlj-Levačič (ZRC SAZU).

Sodelavec: A. Seliškar.

Nadaljevali smo izpisovanjem strokovnih terminov in po tematskih skupinah, npr. ekologija, vegetacija, opravili redakcijo gesel.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: O. Dežman Jokić.

Knjižnični fond se je povečal za 381 enot: za 279 enot periodike in 102 knjigi (nakupi, darila, zamenjave). 21 obiskovalcev in 24 sodelavcev si je izposodilo 1331 knjig. Knjižnicadeluje v okviru Biblioteke SAZU.

Tajništvo: B. Šuštar.

V tajništvu inštituta je bilo prejetih 130 in oddanih 139 uradnih dopisov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950–2000.* Uredil Andraž Čarni, ZRC SAZU, Založba ZRC, Ljubljana.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Josip Franjić, Željko Škvorc, Šumarski fakultet (Zagreb), 4. 2., vegetacija gozdnih robov.
- Željko Škvorc, Šumarski fakultet, (Zagreb), 10.–21. 4., obdelava jelovo-bukovih gozdov na Hrvaskem.
- Dr. Luboš Halada, dr. Peter Gajdoš, Slovaška akademija znanosti, 7.–8. 3. in 3.–4. 10., usklajevanje CORINE in EUNIS habitatov.
- Prof. dr. Karol Markhold, Slovaška akademija znanosti, 18.–26. 10., taksonomska problematika.
- Prof. dr. Vlado Matevski, doc. dr. Mitko Kostadinovski, določanje rastlinskega materiala in študij primerjalnih fitocenoz, 20.–31. 8.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Petra Košir

Javorjevi gozdovi gorskega sveta zahodnega dela ilirske florne province. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 3. 3. – magistrsko delo.

Martina Kačičnik Jančar

Vpliv regulacij nižinskih vodotokov na obrežno floro in njeno varovanje. Podiplomski študij varstva na

ravne dediščine, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 7. 4. – magistrsko delo.

Urban Šile

*Združbe vrb (*Salicetea purpureae*, *Alnetea glutinosae*) ob Krki in Mirni,* Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 11. 7. – magistrsko delo

Valerija Babij

Primerjava in ohranjanje flore mrtvic in gramoznic v Pomurju. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 11. 10. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Valerija Babij, Jan Cernelutti, Metka Culiberg, Andraž Čarni

Okrogla miza ob 50-letnici Biološkega inštituta Jovana Hadžija. Radio Slovenija: III. program, Program ARS, Ljubljana, 22. 5.

Valerija Babij, Martina Kačičnik Jančar, Andrej Seliškar, Darinka Trpin, Branko Vreš

Typha schottleworthii Koch & Sonder v Sloveniji. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Metka Culiberg

Palaeobotanical research in the Palaeolithic cave Divje babe I. 10th International Palynological Congress, Nanjing, China, 28. 6.

Andraž Čarni

Petdeset let Biološkega inštituta. Prireditev ob 50-letnici Biološkega inštituta, 21. 3.

The vegetation mozaik on the top of the Gorjanci mountain range. 43rd symposium of the IAVS, Nagano, Japonska, 25. 7.

Vegetation of thermophilic trampled habitats on the northern Adriatic coast. Sedmi hrvatski biološki kongres, Hrvatsko biološko društvo, Hvar, 28. 9.

Vegetacija gozdnih robov v jugovzhodni Evropi. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 21. 10.

Andraž Čarni, Tomaž Hrovat

Gozdne poseke na nekarbonatni podlagi v okolici Ratitovca. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Andraž Čarni, Tomaž Hrovat, Petra Košir, Lojze Marinček, Urban Šile, Igor Zelnik

Raziskave razvoja travinja na cestnih brežinah. 5. slovenski kongres o cestah in prometu, Bled, 26. 10.

Andraž Čarni, Mitko Kostadinovski, Vlado Matovski

Forest edges and dry grasslands in the southern part of the Balkan peninsula. 9th international workshop European vegetation survey, Erice, Italija, 8. 4.

Boško Čušin, Igor Dakskobler

Floristične novosti iz Posočja. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 21. 10.

Jure Čop, Andrej Seliškar, Matej Vidrih, Tomaž Sinkovič, Janez Hacin

Alternative v pridelovanju krme na šotnih/mineralnih travniških tleh na Ljubljanskem barju. Novi izzivi v poljedelstvu 2000, Moravci, 15. 12.

Igor Dakskobler

*Paradiževka *Paradisea liliastrum* (L.) Bertol. v Krnskem pogorju (Julijske Alpe). Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 21. 10.*

Božidar Drovenik

Inventarizacija flore in favne reke Mure in okolice. Koroško prirodnoznanstveno društvo, Celovec, 15. 11.

Marjeta Jeraj

Palynological investigations of the eneolithic pile dwelling Hočevarica on the Ljubljana moor, Slovenia, 10th International Palynological Congress, Nanjing, China, 29. 6.

Mitja Kaligarič, Andrej Seliškar

Zavarovane in redke vrste v traviščih Slovenije. Druga delavnica o traviščih, Riga, 7. 5.

Lojze Marinček, Andraž Čarni, Marjan Jarnjak
Gozdne združbe Slovenije v merilu 1 : 400 000. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Vegetacijska karta Slovenije na medmrežju. GIS v Sloveniji 1999–2000, Ljubljana, 26. 10.

Lojze Marinček, Andraž Čarni, Petra Košir, Aleksander Marinšek

Gozdna vegetacija pragozda Donačka gora. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Andrej Seliškar

Flora in vegetacija Slovenije. Francosko botanično društvo, Funchal, 13. 6.

Habitati Slovenije v Habitatni direktivi EU. Ptiči in habitati, Bruselj, 17. 10.

Andrej Seliškar, Božidar Drovenik

Vplivi vodnih akumulacij na vodne in obvodne habitate. Sprejemljivost energetske infrastrukture v prostoru, Ljubljana, 19. 4.

Andrej Seliškar, Tomaž Seliškar, Branko Vreš
Podatkovna baza FLOVEGSI in biološki informacijski sistem. Predstavitev aplikacije: Uprava RS za varstvo narave, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana, 24. 11.; Pedagoška fakulteta Maribor, 30. 11.

Andrej Seliškar, Branko Vreš

Živa bitja v urbanem okolju. Seminar Živa bitja v urbanem okolju. Zavod RS za šolstvo, Murska Sobota, 6. 10.

Andrej Seliškar, Branko Vreš, Staša Tome, Jurij Dobravec

Corine biotopi Slovenije. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Corine biotopi Slovenije. GIS v Sloveniji 1999–2000. ZRC SAZU, Zveza geografskih društev Slovenije in Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana, 26. 9.

Branko Vreš

*Prispevek k poznavanju rodu *Geum* v Sloveniji. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.*

Pestrost rastlinstva Slovenije. Bogastvo slovenske naravne in kulturne dediščine. Ciklus predavanj v soorganizaciji Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in Uprave RS za kulturno dediščino v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine v Sloveniji 2000, Ljubljana, 29. 9.

Problemi sistematike rastlin. 5. Kongres Društva učiteljev biologije Slovenije, Nova Gorica, 29. 9.

Branko Vreš, Andrej Seliškar, L. Kutnar
Utrinki iz pirenejske flore in vegetacije (botanični potopisi). Botanično društvo Slovenije, Ljubljana, 8. 5.; Maribor, 25. 5.

Rajko Slapnik

Movements and activity of Zospeum isselianum Pol-lonera, 1886 (Gastropoda, Pulmonata, Carychiidae) in cave in Kamnik and Savinja Alps, Slovenia. IX Workshop Mountain snails, 12th–15th August 2000, Jelenia Góra, Karkonosze, Poland, 15. 8.

Rajko Slapnik, Davorin Medaković

Mineralni sastav u ljušturama sladkovodnih puže-va Belgrandiella fontinalis (F. Schmidt 1847) i B. kuesteri (Boeters 1970) (Mollusca: Gastropoda: Hydrobiidae). Sedmi hrvatski biološki kongres, Hr-vatsko biološko društvo, Hvar, 25. 9.

Boštjan Surina

Floristična, vegetacijska in ekološka oznaka rastiš-ča obmorskega bora Pinus pinaster Ait. (= P. ma-ritima Mill.) pri Ilirski Bistrici. Simpozij Flora Slo-venije 2000, Botanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

Urban Šile

Ruderalne združbe na peščenih tleh v jugovzhodni Sloveniji. Simpozij Flora Slovenije 2000, Botanič-no društvo, Ljubljana, 20. 10.

Željko Škvorc, Josip Franjić, Andraž Čarni

Numerička analiza fitocenoloških snimaka u šuma-bu bukve i jele (Abieti-Fagetum s.l.) u Hrvatskoj. Sedmi hrvatski biološki kongres, Hrvatsko biološ-ko društvo, Hvar, 25. 9.

Igor Zelnik, Andraž Čarni, Andrej Martinčič

Sintaksonomska opredelitev vegetacije na obcest-nih brežinah. Simpozij Flora Slovenije 2000, Bo-tanično društvo, Ljubljana, 20. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBIŠKI IN POTOVANJA

Božidar Drovenik

Prirodoslovni muzej Dunaj, 25.–27. 2., določeva-nje hroščev.

Prirodoslovni muzej Stuttgart, 27.–29. 10., dolo-čevanje hroščev.

Prirodoslovni muzej Frankfurt, 4.–7. 11., določa-vanje hroščev.

Andraž Čarni

Prirodno-matematični fakultet, Univerzitet Sv. Ki-ril i Metodij, Skopje, 24. 6.–9. 7., raziskave vege-tacije na pohojenih tleh.

Marjeta Jeraj

Center for Climatic Research, University of Wis-consin, Madison, ZDA, 1. 8.–31. 12., strokovno iz-popolnjevanje.

Petra Košir, Aleksander Marinšek

Šumarski fakultet, Zagreb, 11. 5., preučevanje po-plavnih gozdov v Posavini.

Aljoša Pirnat

12. mednarodni kolokvij o pedofavni, České Budějovice, 14.–18. 11., seznanjanje s sodobnimi metodami pri raziskavah pedofavne.

Andrej Seliškar

Botanična ekskurzija na Madeiro (Francosko bota-nično društvo), 10.–17. 6., popisovanje flore in ve-getacije.

Bali, 12.–23. 7., popisovanje enoletne vegetacije vlažnih rastišč.

Rajko Slapnik

Naturhistorisches Museum Wien in Národní Mu-seum Praha, 26.–30. 4., načrtovanje skupnih razi-skav.

PEDAGOŠKO DELO

Andraž Čarni je imel 10 ur predavanj z naslovom *Gli ecotoni: manteli ed orli di vegetazione* v okvi-ru podiplomskega študija »Master in analisi della vegetazione: rilevamento ed elaborazione di dati sulla flora, la vegetatione ed il suolo« na Univesità degli studi di Ancona (Italija).

MENTORSTVO

Metka Culiberg je bila mentorica doktorandki mag. Marjeti Jeraj.

Andraž Čarni je bil mentor doktorandu mag. Ur-banu Šilcu in magistrandu Igorju Zelniku.

Igor Daksobler je bil somentor magistrandu Boštjanu Surini.

Božidar Drovenik je bil mentor magistrandki Aljoši Pirnat in doktorandki mag. Tatjani Čelik.

Lojze Marinček je bil mentor doktorandki mag. Petri Košir.

Rajko Slapnik je bil mentor doktorandu Matjažu Kuntnerju.

Branko Vreš je bil mentor doktorandki mag. Valeriji Babij in magistrandki Martini Kačičnik Jančar.

Mitja Zupančič je bil somentor magistrandu Boštjanu Surini ter doktorandu mag. Gregorju Božiču.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

CULIBERG, Metka, ŠERCELJ, Alojz. Spremembe prvotnih gozdov na Pohorju v zadnjih stoletjih z vidika pelodne analize = Changes in the primary forests on the Pohorje Mts. during the last centuries established by pollen analysis. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2000, letn. 41-2, str. 3-39, ilustr.

ČARNI, Andraž, KOSTADINOVSKI, Mitko, MATEVSKI, Vlado. Les associations des ourlets nitrophiles en Macédoine. V: GEHU, J. M. (ur.). *Les données de la phytosociologie sigmatiste : structure, gestion, utilisation : IIe Congrès de la Fédération Internationale de Phytosociologie (F.I.P.) : Bailleul, 1997, (Colloques phytosociologiques, 27)*. Berlin; Stuttgart: J. Cramer, cop. 2000, str. 289-300.

ČARNI, Andraž, KOSTADINOVSKI, Mitko, MATEVSKI, Vlado. »Saum« (fringe) vegetation (*Trifolio-Geranietea*) in the Republic of Macedonia. *Acta bot. Croat.*, 2000, letn. 59, št. 1, str. 279-329, ilustr.

ČARNI, Andraž. Saumgesellschaften in Nordwest-England. *Tuexenia*, 2000, 20, str. 143-152.

DAKSKOBLER, Igor. Fitocenološka oznaka rastišč endemične vrste *Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl (*Caryophyllaceae*) = Phytosociological characteristics of the sites of the endemic *Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl (*Caryophyllaceae*). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2000, letn. 41-2, str. 41-93, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor, URBANČIČ, Mihej, WRABER, Andrej. Gozd bukve in jelke z dlakavim slečem (*Omphalodo-Fagetum rhododendretosum hirsuti*) v Trnovskem gozdu (zahodna Slovenija) = Fir-beech forest with hairy alpenrose (*Omphalodo-Fagetum rhododendretosum hirsuti*) on the Trnovski gozd plateau (Western Slovenia). *Zb. gozd. lesar.*, 2000, št. 62, str. 5-52, ilustr.

DOEBERL, Manfred, BRELIH, Savo, DROVENIK, Božidar. Bemerkenswerte Alticinenfunde aus Slowenien (Coleoptera: Alticinae). *Acta entomol. slov. (Ljubl.)*, jul. 2000, letn. 8, št. 1, str. 67-73.

DROVENIK, Božidar. Novosti v favni hroščev rilčkarjev (Curculionidae, Coleoptera) na Kamniškem. *Kamniški zb.*, 2000, 15, str. 123-128, ilustr.

DROVENIK, Božidar. Prispevek k poznavanju favne hroščev potapnikov Slovenije (Coleoptera: Hydraenidae, Hydrophilidae). *Acta entomol. slov. (Ljubl.)*, jul. 2000, letn. 8, št. 1, str. 75-83.

JERAJ, Marjeta. Palinološke raziskave profila s količča Hočevarica. *Arheol. vestn.*, 2000, letn. 51, str. 109-112, ilustr.

KUNTNER, Matjaž, KOSTANJŠEK, Rok. Prispevek k poznavanju favne pajkov zahodne Slovenije (Arachnida: Araneae) = A faunistic-ecological contribution to the knowledge of the spider fauna of western Slovenia (Arachnida: Araneae). *Nat. Slov.*, 2000, letn. 2, št. 1, str. 13-28.

MARINČEK, Lojze, ČARNI, Andraž. Die Unterverbände der Hainbuchenwälder des Verbandes *Erythronio-Carpinion betuli* (Horvat 1938) Marinček in Wallnöfer, Mucina et Grass 1993. *Scopolia*, 2000, 45, str. 1-20, ilustr.

SLAPNIK, Rajko. Endemične in redke podzemeljske in izvirske vrste polžev v Kamniško-Savinjskih Alpah. *Kamniški zb.*, 2000, 15, str. 129-134, ilustr.

ZUPANČIČ, Mitja. Some syntaxonomic problems of the class *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939. *Acta bot. Croat.*, 2000, letn. 59, št. 1, str. 83-100.

ZUPANČIČ, Mitja, ŽAGAR, Vinko, SURINA, Boštjan. Predpanonski bukovi asociaciji v severovzhodni Sloveniji = Two Pre-pannonian beech associations in northeastern Slovenia. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2000, letn. 41-2, str. 179-248, ilustr.

Strokovni članek

CULIBERG, Metka. Paleovegetacijske raziskave. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 45-48, ilustr.

CUBRG Metka. Zgodovina inštituta. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 20-26, ilustr.

ČARNI, Andraž. Ob petdesetnici Biološkega inštituta. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 9-19, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Blagayev volčin *Daphne blagayana* nad Gačnikovo grapo v dolini Trebuše. *Idrij. razgl.*, 2000, letn. 45, št. 2, str. 91-94, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Regijska raziskovalna enota Biološkega inštituta ZRC SAZU v Tolminu. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 55, ilustr.

DROVENIK, Božidar. Zoološke raziskave. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 49-54, ilustr.

MARINČEK, Lojze, ČARNI, Andraž, HROVAT, Tomaž, JARNJAK, Marjan. Informacija o rastlinskih združbah, njihovi lokaciji in razširjenosti: vegetacijska karta. *Delo (Ljubl.)*, 29. mar. 2000 (Znanost = Scientia), leto 42, št. 74, str. 15, ilustr.

NOVAK, Tone, ČELIK, Tatjana. Narcis Mrsic (1951-1997) abit, non obit, three years later. *Bull. Centre int. myriapodol.*, 2000, no. 33, str. 10-11.

VREZEC, Al, PIRNAT, Aljoša. Raziskave hroščev (Coleoptera) Goriškega in bližnje okolice (SV Slovenija). V: GOVEDIČ, Marijan (ur.). *Raziskovalni tabor študentov biologije, Šalovci '99*. Ljubljana: Zveza za tehnično kulturo Slovenije, 2000, str. 29-34, ilustr.

VREŠ, Branko. Floristične in taksonomske raziskave. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 27-33, ilustr.

ZUPANČIČ, Mitja. Geobotanične in vegetacijske raziskave. V: ČARNI, Andraž (ur.). *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU: 1950-2000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 37-44, ilustr.

Objavljeno vabljeno predavanje na strokovni konferenci

ČARNI, Andraž, KOŠIR, Petra, MARINČEK, Lojze, ŠILC, Urban, ZELNIK, Igor, HROVAT, Tomaž. Raziskave razvoja travinja na cestnih brežinah. V: GOSTINČAR, Andreja (ur.). *5. slovenski kongres o ce-*

stah in prometu = 5th Slovenian Road and Transportation Congress, Bled, 25. - 27. oktobra 2000. *Referati*. Ljubljana: Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, 2000.

SELIŠKAR, Andrej, DROVENIK, Božidar. Vplivi vodnih akumulacij na vodne in obvodne habitatne tipe. V: JAGODIČ, Marko (ur.), PORENTA, Marijan (ur.). *Graditev hidroelektrarn in vključevanje vodnih akumulacij kot energetskih objektov v prostor: zbornik referatov*. Ljubljana: Elektrotehniška zveza Slovenije, 2000, str. 73-81.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

ČOP, Jure, SELIŠKAR, Andrej, VIDRIH, Matej, SINKOVIČ, Tomaž, HACIN, Janez. Alternative v pridelovanju krme na šotnih/mineralnih travniških tleh na Ljubljanskem barju = Alternatives in grassland management on the peat/mineral soil of Ljubljana moor. V: TAJNŠEK, Anton (ur.), ŠANTAVEC, Igor (ur.). *Novi izzivi v poljedelstvu 2000: zbornik simpozija: proceedings of symposium, [Moravske Toplice, 14. in 15. december 2000]*, (Novi izzivi v poljedelstvu). Ljubljana: Slovensko agronomsko društvo, 2000, str. 220-226, tabele.

MARINČEK, Lojze. Strategija razvoja znanstvene in raziskovalne dejavnosti v Sloveniji. V: KORDAŠ, Marjan (ur.), KRALI, Alojz (ur.), STANOVNIK, Branko (ur.). *Strategija razvoja znanstvene in raziskovalne dejavnosti v Sloveniji: zbornik referatov na posvetu 27. marca 2000*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2000, str. 11-15.

Objavljeno predavanje na strokovni konferenci

SELIŠKAR, Andrej. Travišča in ostala negozdna vegetacija zahodnega dela Ljubljanskega barja - stanje in perspektive. *Vrhnjski razgl.*, 2000, leto 3, str. 79-88, pril.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

ZUPANČIČ, Mitja. Prijateljstvo, naravoslovje, umetnost na zgodovina. V: KLEMENC, Alenka (ur.). *Vita artis perennis: ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca = Festschrift für Emilijan Cevc*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2000, str. 51-58, ilustr.

Poglavje ali samostojni sestavek v strokovni knjigi

SURINA, Boštjan. Rastlinstvo Snežnika v luči domačina. V: ČELIGOJ, Vojko (ur.). *Knjiga o Snežniku*. Ilirska Bistrica: Planinsko društvo Snežnik, 2000, str. 25-29, ilustr.

SUMMARY

The institute was founded in 1950. It is part of the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. It is staffed by 20 researchers and 4 associates.

The main task of the institute is to investigate the natural heritage of Slovenia and to transform knowledge into application. The work in the institute is organised in working units according to the subject dealt with: 1.) Flora: polymorphism, endemism and horology of plants; 2.) Fauna of certain animal groups (molluscs, spiders, beetles, butterflies)—taxonomy, zoogeography and evolution and zoocenoses; 3.) Vegetation – vegetation science (phytosociology), structure, vegetation maps and ecology; 4.) Paleovegetation – history of vegetation.

The research work consists of the programme Flora, vegetation and fauna in Slovenia and in neighbouring areas and several fundamental and applied projects and tasks: CORINE biotopes in Slovenia; Biocoenotical composition of virgin forests in Slovenia and vegetation map 1 : 50,000; Flora, vegetation and fauna of the Regional park Škocjanske jame; Mineral composition and structure of individual layers in the shells of certain species of molluscs and their dependence on the ecological conditions; Investigation of the subterranean fauna in Istria (Jama Baredina, Pincinova and Markova jama) and the comparison of the animals found with those from Slovenia; The vegetation of thermophilic

lie trampled habitats rich in C4 plants in Slovenia and Macedonia and its position in the broader European scale; Comparison of the flora of abandoned quarries and of the Mura stagnant pools; The impact of regulation of lowland waterstreams on the riparian flora and its protection; Ecological investigation of the butterflies on the Ljubljana moor; The paleovegetational investigation of the pile dwell Hočevarica on the Ljubljana moor; Noble leaf tree forests in the western part of the Illyrian floral province; Revision of the spider subfamily Nephilinae (Tetragnathidae); Ecology of the edaphic beetle species of the families *Scymaenidae* and *Pselaphidae* in the *Omphalodo-Fagetum* on Krim mountain; The *Omphalodo-Fagetum* in the western part of the Illyrian floral province; Ruderal communities in SE Slovenia; Flooded and wet meadows of the *Molinietalia* in SE Slovenia, Database FLOVEGSI, Forest fires in Slovenia; Restoration of abandoned carstic grasslands into agricultural use; Overlook and harmonisation of typology of habitat types; Botanical terminological dictionary. Other institutions and associates also participated in our projects. The results achieved are an important contribution to the knowledge of flora and fauna (natural heritage of Slovenia) and they explain the taxonomy, horology, dynamics, ecology of species and ecosystems. The results are directly used in praxis (environment evaluation measures).

INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Lidija Andolšek Jeras, akad. prof. dr. Marjan Kordaš (predsednik), akad. prof. dr. Andrej O. Župančič, dr. Majda Črnič Istenič, dr. Barbara Rojnik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: Prof. dr. Marjan Kordaš.

Znanstvene sodelavke: dr. Majda Črnič Istenič (d. d. r.), dr. Barbara Rojnik (d. d. r. do 30. 11.), dr. Dušanka Knežević Hočevlar.

Strokovna sodelavka: mag. Dunja Obersnel Kveder (do 15. 9.).

Asistent: Andrej Kveder, mladi raziskovalec.

TEMELJNE RAZISKAVE

Rodnostno vedenje prebivalcev Slovenije

Vodja projekta: M. Črnič Istenič.

Sodelavci: D. Obersnel Kveder, A. Kveder, B. Rojnik, D. Knežević Hočevlar.

V okviru raziskovalnega programa smo se v preteklem letu posvetili trem temam. Najprej nas je zanimalo, kolikšen delež variance v številu otrok je mogoče pripisati kontracepciji kot posrednemu dejavniku rodnosti; še posebno zanesljivim kontracepcijskim sredstvom. Pri tem smo uporabili diskretno časovni hazardni model analize, ki je pokazal, da ima kontracepcija pomemben vpliv na verjetnost prvih, drugih in tretjih rojstev ter da njen pomen z vsakim rojstvom še narašča. Vpliv zanesljive kontracepcije je, kot smo pričakovali, moč-

nejši kot vpliv nezanesljive kontracepcije. Medtem pa je pomen drugih socialno-ekonomskih sprememb, vključenih v model, precej manjši. Analiza je tudi pokazala, da mlade generacije pogosteje uporabljajo zanesljivo kontracepcijo, kot so jo starejše generacije, da ima splav pomembno vlogo na začetku in na koncu oblikovanja družine ter da posamezniki, ki živijo v zunajzakonskih zvezah, pogosteje uporabljajo zanesljivo kontracepcijo kot poročeni pari, vendar le pred prvim rojstvom.

Nadalje smo proučevali razlike v rodnostnem vedenju podeželskega in mestnega prebivalstva. Analiza, pri kateri smo uporabili metodologijo analize življenjskih dogodkov (tistih, ki običajno predhodijo vstopu posameznikov v starševstvo: prvi spolni odnos, vstop v partnersko zvezo, zaključek šolanja, zaposlitev, osnovanje lastnega gospodinjstva) in analizo variance sklopa stališč (o splavu, položaju ženske v sodobni družbi, zunajzakonski zvezi), je pokazala, da se razlike med mestnim in podeželskim prebivalstvom (število otrok je v podeželskih družinah večje kot v mestnih družinah), ki so obstajale v preteklosti, ohranjajo tudi še danes, vendar se zmanjšujejo.

Pri zadnji analizi smo se osredotočili na kvaliteto mednarodno primerljivih podatkov FFS iz 18 držav. Njen namen je bil ugotoviti, kdo so tisti respondenti, ki ne odgovarjajo na posamezna vprašanja in ali se vzorci (kulturni vzorci) ne-odgovorov na anketna vprašanja med državami razlikujejo. Analiza je pokazala, da med ne-respondenti (tistimi z manjšim zanimanjem za teme, ki jih vključujejo rodnostne raziskave) prevladujejo moški, starejši, manj izobraženi in samski. Pri kvaliteti odgovorov so bile ugotovljene tudi relativno velike razlike med posameznimi državami.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Poleg podatkovne zbirke raziskave Rodnostno vedenje Slovencev smo v preteklem letu pridobili v sodelovanju z Inštitutom za ekonomska raziskovanja iz Ljubljane podatkovno zbirko raziskave Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politike in ukrepov.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- United Nations Economic Commission for Europe, Population Activities Fund: sodelovanje pri izmenjavi baz podatkov med dvajsetimi evropskimi državami pri raziskavi Fertility and Family Survey of Countries in ECE Region.
- PPA2 (Acceptance of Population-related Policies 2): neformalna skupina, ki med seboj povezuje raziskovalce iz 15 evropskih držav. Slovenija pri tem sodeluje z raziskavo Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politike in ukrepov.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Majda Černič Istenič

Rodnost in umrljivost Slovencev: 7. slovenski festival znanosti »Prihodnost človeštva«. Slovenska znanstvena fundacija, Ljubljana, Cankarjev dom, 19. 10.

Majda Černič Istenič, Andrej Kveder

Urban-rural differences in fertility behaviour in Slovenia: 10. World Congress of Rural Sociology in 38. Brazilian Congress of Rural Economy and Sociology, Rio de Janeiro, 30. 7.–5. 8.

Majda Černič Istenič, Dunja, Obersnel Kveder, Andrej Kveder

Differences in contraceptive behaviour of men and women in Slovenia regarding their partnership and parenthood history: FFS Flagship conference: partnership and fertility – a revolution? PAU, Bruselj, 29.–31. 5.

Andrej Kveder

Data quality issues in the scope of international comparison FFS survey: FFS Flagship conference: partnership and fertility – a revolution? PAU, Bruselj, 29.–31. 5.

Andrej Kveder, Dunja Obersnel Kveder

Timing of the sexual debut: do we really know the answer? International Conference on Methodology and Statistics, Preddvor, 24.–27. 9.

Dunja Obersnel Kveder

»Kritična točka: slovenska ženska rodi povprečno

le 1,2 otroka. Je slovenski narod ogrožen?« *Jana*, 4. 4.

Duška Knežević Hočevar

Družbena razmejevanja v dolini zgornje Kolpe: predavanje v okviru Splošnega seminarja na Oddelku za kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 1. 3.

Kontroverza Naroll – Moerman: k arheologiji preobratne paradigme v preučevanju etničnega: nastopno predavanje za izvolitev v naziv docentke, Institutum Studiorum Humanitatis, Ljubljana, 23. 10. *Modes and ways of »transitions« in the Region, New boundaries, new identities*: otvoritvena delavnica, org. Inter University Center, Dubrovnik, 17.–22. 4.

Življenje v demografsko ogroženem okolju območja zgornje Kolpe: predavanje na Biotehniški fakulteti pri predmetu Ruralna sociologija, 31. 3.

New border regions, Changing border identities and their influence on security perceptions at the Slovene-Croat border: delavnica COST A10 »Defence Restructuring and Conversion«, Joensuu, Finska, 14.–15. 9.

Družbena razmejevanja v dolini zgornje Kolpe: tiškovna konferenca ob izidu monografije, Prešernova dvorana ZRC SAZU, 10. 1.

Približevanje in vključevanje Slovenije v Evropsko unijo. Življenje ob slovenski južni meji: Radio Študent, politični program. Ljubljana, 27. 1.

Življenje ob južni meji: Radio Študent, oddaja Retrovizor. Ljubljana, 23. 1.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Majda Černič Istenič

Third Informal Working Group Meeting on the new European Comparative Survey, »Acceptance of Population-related Policies« (PPA2). Flörsheim – Bad Weilbach, 24.–25. 11.

PEDAGOŠKO DELO

Majda Černič Istenič

Ruralna Sociologija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Katedra za ruralno sociologijo.

Duška Knežević Hočevar

Vodenje seminarja *Sociologija vzgoje* (za študente 3. in 4. letnikov), zimski semester. Pedagoška fakulteta Koper.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

ČERNIČ ISTENIČ, Majda. Differences in the quality of life of women regarding their source of income - agriculture vis a vis non-agriculture in Slovenia. *Zb. Bioteh. fak. Univ. Ljubl., Kmet.* (1990), 2000, št. 75, str. 7-17.

KNEŽEVIČ, Duška. Studying international borders in geography and anthropology: paradigmatic and conceptual relations = Preučevanje mednarodnih meja v geografiji in antropologiji : paradigmatski in konceptualni odnosi. *Geogr. zb.* 2000, letn. 40, str. 82-98.

KNEŽEVIČ, Duška. Nekateri razmisleki ob preučevanju donalčinskih razumevanj nacije v dolini zgornje Kolpe po vzpostavitvi slovensko-hrvaške državne meje. *Migr. teme*, 2000, god. 16, br. 1/2, str. 29-45.

Objavljeno vabljeno predavanje na strokovni konferenci

ANDOLŠEK-JERAS, Lidija, OBERSNEL-KVEDER, Dunja. Small maternity hospitals - yes or no. V: NOVAK-ANTOLIČ, Živa (ur.). *Učinkovitost predporodnega varstva v Sloveniji: zbornik prispevkov: proceedings*. Ljubljana: Združenje za perinatalno medicino, Slovensko zdravniško društvo = Association for Perinatal Medicine, Slovenian Medical Association: Open Society Institute Slovenia, 2000, str. 17-19.

OBERSNEL-KVEDER, Dunja. Investment in safe motherhood in thirty years in Slovenia: is Slovenian approach a success?. V: NOVAK-ANTOLIČ, Živa (ur.). *Učinkovitost predporodnega varstva v Sloveniji: zbornik prispevkov: proceedings*. Ljubljana: Združenje za perinatalno medicino, Slovensko zdravniško društvo = Association for Perinatal Medicine, Slovenian Medical Association: Open Society Institute Slovenia, 2000, str. 30-37.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

KVEDER, Andrej. Data quality issues in the scope of international comparison FFS survey. V: *FFS Flagship conference : partnership and fertility - a revolution?*. Brussels: PAU [et al.], 2000. <http://www.unecce.org/cad/pau/flag/papers/kveder.pdf>.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

ČERNIČ ISTENIČ, Majda. Moč in uveljavljenost norme odgovornega starševstva v Sloveniji. V: MANDIČ, Srna (ur.). *Kakovost življenja : stanja in spremembe*, (Zbirka Znanstvena knjižnica, 40). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2000, str. 29-42, tabele.

SUMMARY

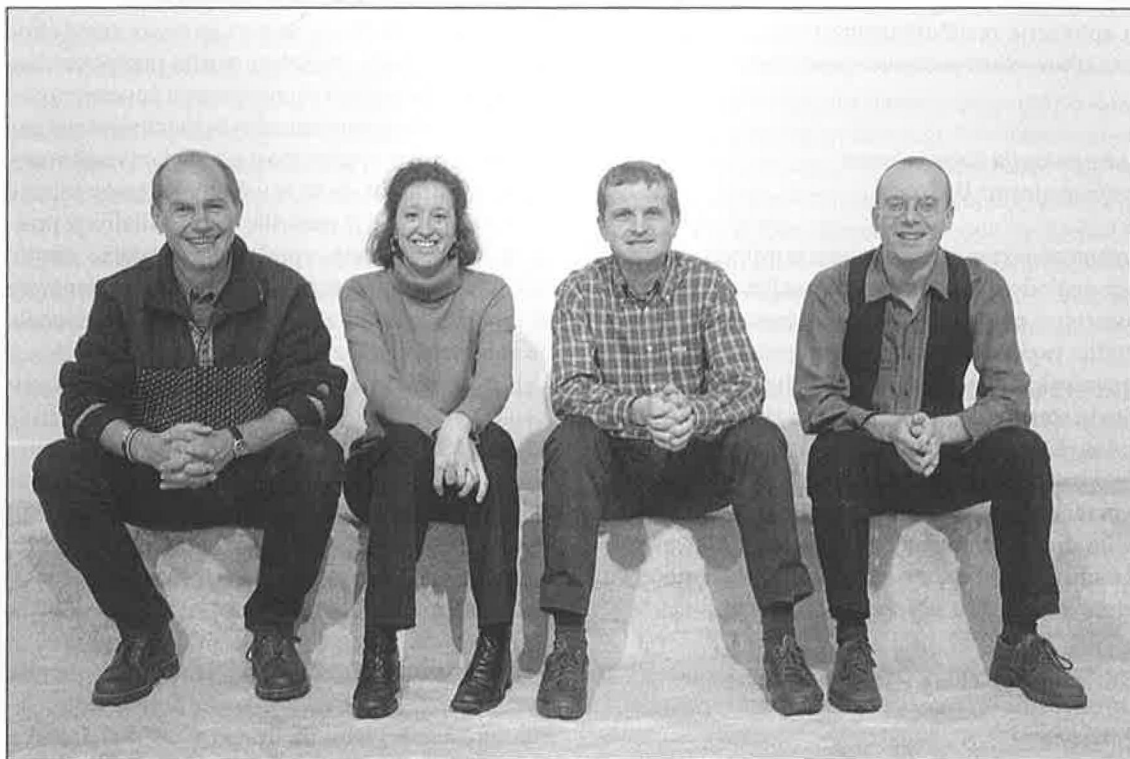
Research programme Fertility Behaviour of Slovenian Population was focused on three main topics. The purpose of the first analysis (Differences in contraceptive behaviour of men and women in Slovenia regarding their partnership and parenthood history) was to find out what is the impact of contraception, especially reliable one on the probability of the first, the second and the third birth in addition to certain individual socio-demographic characteristics (e.g. type of partnership union). The results based on discrete time hazard model confirmed very strong influence of reliable contraception on the timing and probability of any birth. Whereas, the impact of other socio-economic variables included into the model was much weaker. The analysis also showed that younger generations are more frequent users of reliable contraceptive methods than older generations and that abortion as a contraceptive strategy is frequently used at the beginning and at the end of family formation process. As regards to the type of partnership union the results showed that cohabiting couples more frequently use reliable contraceptive methods than married couples, but only before the first birth. The second research topic (Urban-rural differences in fertility behaviour in Slovenia) was based

on analysis of the main life events that precede the entry into parenthood (first sexual intercourse, entry into first partnership union, the end of enrolment in educational system, first employment, establishment of one's own household) and analysis of variance of some opinions (about abortion, position of women in modern societies and cohabitation). It revealed that there are still differences in fertility behaviour between urban and rural population (rural families have more children than urban ones), but in comparison with the previous periods the differences are diminishing.

The focus of the last analysis (Data quality issues in the scope of international comparison FFS survey) was the quality of international comparable FFS data from 18 countries. The purpose of this analysis was to find out who are the respondents who don't give answers on specific questions and whether there are differences between countries as regards to the patterns (cultural patterns) of no-answers. The results showed that non-respondents (those who were less interested for topics included into fertility researches) are mainly men, older persons, less educated and singles ones. The results also revealed relatively big differences among countries.

PROSTORSKOA INFORMACIJSKA ENOTA

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Ivan Gams, izredni član SAZU dr. Andrej Kranjc, dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), dr. Drago Perko, dr. Zoran Stančič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: višji znanstveni sodelavec izr. prof. dr. Zoran Stančič (do 14. 12.), višji znanstveni sodelavec dr. Ivan Šprajc (od 15. 12.).

SESTAVA PO SEKCIJAH

Sekcija za prostorske študije

Vodja: izr. prof. dr. Zoran Stančič, višji znanstveni sodelavec.

Asistenta z magisterijem: dr. Krištof Oštir, mag. Tomaž Podobnikar.

Asistentka: Tatjana Veljanovski.

Sekcija za antropologijo

Vodja: dr. Borut Telban, znanstveni sodelavec.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Ivan Šprajc.

Asistentka z doktoratom: dr. Tatiana Bajuk Senčar (od 1. 6.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Daljinsko zaznavanje v prostorskih znanostih

Vodja projekta: Z. Stančič.

Sodelavci: K. Oštir, T. Podobnikar, T. Veljanovski in zunanji sodelavci.

V okviru projekta skušamo daljinsko zaznavanje

in geografske informacijske sisteme približati čim širšemu krogu strokovnjakov, predvsem humanistov in družboslovcev. Glavni namen študije je prikaz zmožnosti omenjenih sistemov in vključevanje računalniško podprtih prostorskih podatkovnih zbirk v na jrazličnejše raziskave. Osredotočamo se na aplikacije različnih tehnik obdelave satelitskih posnetkov, zlasti radarskih posnetkov.

Antropologija časa in smrti

Vodja projekta: B. Telban.

Namen raziskovalnega projekta je primerjava množice pogledov na čas in smrt v različnih kulturah s tovrstnimi pogledi v krščansko usmerjeni Evropi. Študija raziskuje predstave evropskega človeka o neevropskih konceptih in navadah povezanih s časom in smrtjo; kaže, kako so se te spreminjale skozi čas. Kritično preverja sledečo domnevo: medtem ko evropska misel poudarja konflikt med rastjo in razkrojem, rojstvom in smrtjo ter binarno opozicijo med spreminjanjem in stalnostjo, neevropska misel poudarja zaprto, samo-obnavljajočo se celoto v povezujočem se toku življenja.

Astronomske orientacije v predšpanski arhitekturi Mezoamerike

Vodja projekta: I. Šprajc.

Namen raziskave je preveriti doslej predložene hipoteze o astronomskem pomenu orientacij v arhitekturi Mezoamerike. Na mnogih arheoloških najdiščih, ki so upoštevana v raziskavi, so bile že opravljene meritve. Izmerjene so bile orientacije arhitektonskih objektov na 25 najdiščih v centralni Mehiki in na polotoku Yucatánu. Selekcija stavb, meritve in analize podatkov o orientacijah temeljijo na strogih metodoloških kriterijih, ki so doslej že omogočili kvalitativno nova spoznanja. Preliminarne analize in interpretacije podpirajo mnenje, da so arhitektonske orientacije večinoma solarne in da so registrirani datumi omogočali uporabo observacionalnih koledarjev, ki so služili za reguliranje dejavnosti v poljedelskem ciklu.

Vloga ekonomije in kulture v procesu formiranja slovenske nacionalne identitete

Vodja projekta: T. Bajuk Senčar.

Raziskovalni projekt je analiza dejavnikov, ki vplivajo na sodobno slovensko nacionalno oz. državno identiteto z osredotočenjem na povezave med ekonomijo in kulturo, za kateri teorija predpostavlja, da sta ločeni. To pomeni preučevanje povezave med privlačnostjo nacionalizma kot organizirajočega načela identitete in legitimnost tržne ekonomske ureditve, legitimnost, ki se je v času slovenske tranzicije samo potrdila in razširila. Namen študija je prispevati k razumevanju vprašanja nacionalne identitete v tranzicijskih državah, kakor tudi prispevati diskusijam o formiranju sodobnih oblik nacionalne identitete v globaliziranem svetu.

APLIKATIVNE RAZISKAVE

Tectonic Movements in the Area of the Nuclear Power Plant Krško (Slovenia) (European Space Agency)

Vodja projekta: Z. Stančič.

Sodelavec: K. Oštir.

V projektu smo skušali raziskati možnosti uporabe radarskih satelitskih posnetkov za določanje majhnih sprememb višin, predvsem v okolici Jedrske elektrarne Krško. Projekt je financirala European Space Agency (št. ESA AO3-336) za obdobje 1998 do 2000.

Observing Log pod Mangartom Landslide by Remote Sensing Techniques

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavca: Z. Stančič, T. Veljanovski.

V okviru projekta se ukvarjamo s proučevanjem plazu Stože in njegovimi posledicami v okolici vasi Log pod Mangartom. Z analizo satelitskih posnetkov skušamo določiti vplivno območje naravne nesreče, vzroke zanjo in njene posledice v naravi. Projekt je prvi primer uporabe programa »Space and Major Disasters« (Vesolje in velike nesreče), ki so ga lani pričele uresničevati European Space Agency, Centre National d'Etudes Spatiales in Canadian Space Agency.

Projekt izdelave digitalnega modela višin in digitalne karte rabe tal

Vodja projekta: Z. Stančič.

Sodelavci: K. Oštir, T. Podobnikar, T. Veljanovski. S projektom smo preučili možnosti uporabe tehnik daljinskega zaznavanja v postopku načrtovanja mobilnega telefonskega omrežja. Z radarsko interferometrijo smo izdelali digitalni model višin InSAR DMV 25, ki je trenutno najbolj natančen model za celotno ozemlje Slovenije. Z analizo optičnih satelitskih posnetkov pa smo izdelali karto rabe tal. Projekt je financiralo podjetje Mobitel d.d.

Daljinsko zaznavanje v arheološkem rekognosciranju na polotoku Yucatánu, Mehika

Vodja projekta: I. Šprajc.

Sodelavec: K. Oštir.

Namen raziskave je preučiti uporabnost tehnik daljinskega zaznavanja, predvsem satelitskih posnetkov, v rekognosciranju arheoloških najdišč kulture Majev v centralnem delu polotoka Yucatána, torej na območju, ki je z arheološkega vidika skoraj do cela neznano, zaradi specifičnosti naravnega okolja (tropski gozd) pa so terenske prospekcije močno otežkočene. Doslej je bilo ugotovljeno, da resolucija radarskih satelitskih posnetkov, ki so trenutno dosegljivi, ni zadostna za zanesljivo identifikacijo najdišč, zaradi česar bomo poskusili analizirati še optične posnetke, ki so na voljo za zadevno območje.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

K. Oštir je opravil namizno založništvo za zbornik *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000*.

Z. Stančič je član upravnega odbora Computer Applications in Archaeology in generalni sekretar Union International des Sciences Prehistorique et Protohistorique, Commission IV.

I. Šprajc je podpredsednik Izvršnega komiteja Société Européenne pour l'Astronomie dans la Culture.

I. Šprajc je bil na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvoljen v naziv docent za področje kulturne antropologije.

B. Telban je podpredsednik in član upravnega odbora ESfO (European Society for Oceanists).

B. Telban je član ekspertne skupine (za področje antropologije) pri pripravah programa za novo Fa-

kulteto za humanistične študije v Kopru in oblikovanju učnega načrta kulturnih študijev in antropologije. 11. 7. je bil imenovan za člana senata omenjene fakultete.

ZNANSTVENI SESTANKI

Prostorskoinformacijska enota je organizirala konferenco »Computing archaeology for understanding the past« (od 18. do 21. 4.). Konferenca je prvo skupno znanstveno srečanje združenj Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology in Union International des Sciences Prehistorique et Protohistorique, Commission IV. Konferenca se je udeležilo več kot 200 raziskovalcev iz tridesetih držav.

Prostorskoinformacijska enota je prevzela osrednji del organizacije bienalnega simpozija »Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000«. Simpozij se je odvijal 26. 9. v Prešernovi dvorani SAZU v Ljubljani.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V knjižnici je zbranih preko 1200 bibliografskih enot (člankov in knjig), ki se pretežno nanašajo na geografske informacijske sisteme, daljinsko zaznavanje, arheologijo in antropologijo.

Posebno je treba poudariti znanstvene revije *International Journal of Remote Sensing*, *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing*, *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, *GIM International*, *Latin American Antiquity*, *Ancient Mesoamerica*, *Mexicon*, *Archaeoastronomy: Supplement to Journal for the History of Astronomy*, *Archaeoastronomy: The Journal of the Center for Archaeoastronomy*.

Zbrana in urejena je baza podatkov o arheoloških najdiščih in arheološki kulturni dediščini Srednjedalmatinskih otokov ter Mezoamerike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- D. Hladnik, M. Krevs, D. Perko, T. Podobnikar in Z. Stančič, (ur.), *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000*: zbornik referatov simpozija, Ljubljana, 26. september 2000, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana 2000.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- *Instituto Nacional de Antropología e Historia*, Mehika; sodelovanje v pripravi projekta arheološkega rekognosciranja na polotoku Yucatánu, Mehika.
- *Institut für Ethnologie, Kultur- und Sozialanthropologie, Universität Wien*; sodelovanje pri pripravi in skupni organizaciji konference ESfO (European Society for Oceanists), ki bo leta 2002 na Dunaju.
- *Filozofski fakultet*, Zadar, Hrvaška; sodelujemo na bilateralnem projektu razvoja novih tehnologij upravljanja s kulturno dediščino.
- *Field Archaeology Unit, University of Birmingham, University of Toronto, Arheološki muzej v Splitu*; že štirinajsto leto sodelujemo na skupnem projektu Adriatic Islands Project, katere osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od 6000 l. pr. n. št. do 600 n. št.
- *Institut d'Art et d'Archeologie, Université de Paris I, Sorbonne, France*; prof. Sander van der Leeuw in sodelavci; sodelujemo pri pripravi in uvažanju geografskih informacijskih sistemov v arheološke prostorske raziskave.
- *European Space Agency*; Jerome Bequignon in sodelavci; sodelujemo pri raziskavah v okviru programa »Space and Major Disasters« ter »Announcement of Opportunity 3«.

OBISKI V INŠTITUTU

- 11. 1.–11. 4.: Arianna Traviglia, Univerza v Trstu. S štipendijo Ministrstva za šolstvo in šport je raziskovala arheološke sisteme poselitve za Furlanijo-Juljsko Krajinu v Italiji.
- 19.–23. 1.: Branko Kirigin, Nikša Vujnović in Josip Burmaz, Arheološki muzej v Splitu, Hrvaška. Sodelovali so pri dokončanju arheološke baze podatkov za Srednjo Dalmacijo.
- 27. 1.: Dr. Manuela Montagnari, Univerza v Trstu. Pogovarjali smo se o nadaljnjem sodelovanju na skupnem projektu arheološke topografije Krasa.
- 4. 2.: Norbert Pfeifer in Lionel Dorffner, Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung Tehniške univerze na Dunaju.
- 15.–16. 10.: Dr. Slobodan Čače, Anamarija Kurilić in Siniše Bilić-Dujmušić, Univerza v Zadru.

Sodelovali smo pri pripravi baze podatkov o arheoloških najdiščih otoka Šolta v Dalmaciji.

- 14.–21. 11.: Josip Burmaz, Arheološki muzej v Splitu, ukvarjal se je s pripravo knjige o arheoloških najdiščih Visa, Šolte in Palagruže.
- 20.–23. 11.: Admir Mulahusić in Miha jlo Krmotiča, Gradbena fakulteta Univerze v Sarajevu. Pogovarjali smo se o možnostih sodelovanja na področju uporabe satelitskih posnetkov v prostorskih raziskavah.
- 20.–26. 11.: Bo Ejstrud, Univerza v Aarhusu, Danska. Sodelovali smo pri analizi uporabe različnih metod za arheološke napovedovalne modele.
- 21. 11.–1. 12.: Nikša Vujnović, Arheološki muzej v Splitu. Ukvarjal se je z dokončanjem knjige o arheoloških najdiščih Visa, Šolte in Palagruže.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Krištof Oštir

Analiza vpliva združevanja interferogramov na kakovost modelov višin in premikov, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 11. 10. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Tatiana Bajuk Senčar

The role of fieldwork in contemporary anthropology, vabljeno predavanje na mednarodni konferenci »Kvalitativno raziskovanje – Nove težnje v razvoju in uporabi kvalitativnih metod«, Bled, 6.–7. 11.

Krištof Oštir

Pridobivanje in uporaba prostorskih podatkov visoke ločljivosti pri načrtovanju omrežja mobilne telefonije, predavanje na konferenci »Mobilnost v telekomunikacijah«, Brdo pri Kranju, 15. 5.
Opazovanje Zemlje iz vesolja, predavanje na 7. slovenskem festivalu znanosti z mednarodno udeležbo, Ljubljana, 19. 10.

Tomaž Podobnikar

Data integration for the DTM production, predavanje na simpoziju »ISPRS WG VI/3 and IV/3 mee-

ting, Bridging the gap», Cankarjev dom, Ljubljana, 4. 2.

High quality DTM from different data sources and quality, predavanje na Tehniški univerzi na Dunaju, Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung, Dunaj, 11. 4.

From DEM to DTM with Advanced Modelling and Integration of Existing Data, predavanje na simpoziju »3rd AGILE conference on Geographic Information Science«, Helsinki/Espoo, 26. 5.

Zoran Stančič

GIS in archaeological landscape studies, predavanje, vodenje sekcije in sodelovanje na zaključni okrogli mizi na Nacionalnem kongresu medievalistov v Bresciji, Italija, 28.–30. 9.

Predictive modelling, predavanje na delavnici »Computing in Archaeology« na Dunaju, 9.–10. 10.

Ivan Šprajc

La arqueoastronomía en Mesoamérica, vabljeno predavanje na Jornada Geográfica, Parras de la Fuente, Coahuila (Mehika), 5. 4.

Perpetuating celestial order in earthly environment: astronomy in Mesoamerica around A.D. 1000, vabljeno predavanje na mednarodni konferenci »The World in the Year 1000«, Halle (Nemčija), 8. 4.

Calendrical significance of astronomical alignments at Cuicuilco, Mexico City, predavanje na »50th International Congress of Americanists«, Varšava (Poljska), 12. 7.

Piramide, ki merijo čas: astronomske orientacije v arhitekturi predšpanske Mehike, javno predavanje v Cankarjevem domu, Ljubljana, 27. 11.

Astronomske orientacije v arhitekturi predšpanske Mehike, vabljeno predavanje za Društvo antropologov Slovenije, Ljubljana, 13. 12.

Borut Telban

Predavanje v klubu Gromki, Metelkova, Ljubljana, 19. 6.

Human values: anthropological perspective, vabljeno predavanje na »Advanced course on ethics in oncology«, Bled, 25.–28. 6.

Maps of Time: Cultural and Social Dimensions of Time, predavanje na mednarodni konferenci, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Ljubljana, 31. 8.–3. 9.

Tatjana Veljanovski

Archaeological predictive modelling for highway construction planning, predavanje na konferenci »CAA 2000, Computing Archaeology for understanding the past«, Ljubljana, 20. 4.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Tomaž Podobnikar

Modeliranje kakovostnega DMR-ja iz podatkov različne kakovosti. Raziskovalno delo, Tehnična univerza na Dunaju, Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung, 26. 3.–30. 4.

Obisk na Tehnični univerzi na Dunaju, Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung, 11. 7.

Obisk na Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen, na oddelkih za fotogrametrijo, digitalni model reliefa, topografijo in kartografijo, 9. 4.

Udeležba na delavnici »Perspectives on Spatial Analysis in the Social Sciences« v Seattleu, ZDA, v organizaciji: Center for Spatially Integrated Social Science, Santa Barbara, 18.–24. 6.

Udeležba na simpoziju »Archaeology between Scientific Research and Territorial Marketing«, Arezzo, Italija 24.–25. 11.

Zoran Stančič

Obisk in sodelovanje pri terenskem delu v okviru projekta »Adriatic Islands Project« na polotoku Pelješac, 20.–24. 7.

Ivan Šprajc

Terenske raziskave v Mehiki, od februarja do julija.

Borut Telban

Gostujoči raziskovalec na Anthropology Department, Research School of Pacific and Asian Studies, The Australian National University, od 20. 9. dalje.

Tatjana Veljanovski

Udeležba na delavnici »Mapping the future of the Past, New Information Technologies for Managing the European Archaeological Heritage«, pod okriljem European Commission DG X, Raphael programme 1999, Sevilla, Španija, 27.–30. 6.

PEDAGOŠKO DELO

Krištof Oštir

Daljinsko zaznavanje in fotointerpretacija, pomoč pri predavanjih in vajah na Oddelku za geodezijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.

Zoran Stančič

Daljinsko zaznavanje in fotointerpretacija, predavanja na Oddelku za geodezijo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (30 ur). *Geografija in prostorska informatika*, predavanja na Katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani (30 ur).

Daljinska istraživanja, predavanja za podiplomski študij na Oddelku za geodezijo Gradbene fakultete Univerze v Sarajevu, BiH (20 ur).

Član komisije za zagovor doktorske disertacije Krištofa Oštirja, *Analiza vpliva združevanja interferogramov na kakovost modelov višin in premikov*,

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 11. 10.

Ivan Šprajc

Član komisije za zagovor doktorske disertacije Marije-Mojce Terčelj, *Sokejska kozmologija kot interpretacijski model in kot predmet etnološke (antropološke) razlage*, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, november.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Borut Telban je 21. 1. prejel nagrado Zlati znak ZRC SAZU za vrhunske znanstvenoraziskovalne rezultate za leto 1999.

MENTORSTVO

Zoran Stančič je bil mentor doktorandoma Krištofu Oštirju in Tomažu Podobnikarju ter magistrandki Tatjani Veljanovski.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN SESTAVKI

Izvirni znanstveni članek

BAJUK SENČAR, Tatiana. Fieldwork in the age of globalization. *Anthropol. noteb.*, 1999, year 5, no. 1, str. 55-66. [Izšlo v l. 2000.]

ŠPRAJC, Ivan. Astronomical alignments at Teotihuacan, Mexico. *Latin Am. antiq.*, dec. 2000, vol. 11, no. 4, str. 403-415, fotogr., preglednice, načrt.

ŠPRAJC, Ivan. Astronomical alignments at the Templo Mayor of Tenochtitlan, Mexico. *Archaeoastronomy (Chalfont St. Giles)*, 2000, vol. 31, no. 25, str. 11-40, fotogr., skice, preglednice.

Pregledni znanstveni članek

PODOBNIKAR, Tomaž. Analiza poselitve glede na geomorfološke značilnosti z metodo Monte Carlo. *Geogr. vestn.*, 2000, letn. 72, št. 1, str. 87-100.

ŠPRAJC, Ivan. Astronomija v Mezoameriki. *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2000, letn. 40, št. 1/2, str. 80-94.

Strokovni članek

OŠTIR, Krištof. LaTeX za vsakogar : matematični programi. *Monitor (Ljubl.)*, 2000, letn. 10, št. 2, str. 56.

OŠTIR, Krištof. Zvezdna zbirka pri Soncu. *Monitor (Ljubl.)*, 2000, letn. 10, št. 2, str. 96-98.

OŠTIR, Krištof, PODOBNIKAR, Tomaž, STANČIČ, Zoran, MLINAR, Jurij. Digitalni model višin Slovenije InSAR 25. *Geod. vestn.*, 2000, letn. 44, št. 4, str. 374-383, ilustr.

ŠPRAJC, Ivan. Božični datum ima korenine v predkrščanskem simbolizmu: božič in datum Kristusovega rojstva - astronomski in koledarski vidiki. *Delo (Ljubl.)*, 20. dec. 2000, leto 42, št. 295, str. 25 (Znanost=Scientia), fotogr.

ŠPRAJC, Ivan. Znana in neznana Venera: planetovi ekstremiti in njihov pomen v Mezoameriki. *Spika*, feb. 2000, letn. 8, št. 2, str. 60-67, fotogr., ilustr.

Objavljeno vabljeno predavanje na znanstveni konferenci

ŠPRAJC, Ivan. Architectural alignments and observational calendars in prehispanic central Mexico. V:

ESTEBAN, César (ur.), BELMONTE, Juan Antonio (ur.). *Oxford VI and SEAC 99 »Astronomy and cultural diversity« : Proceedings of the international conference »Oxford VI & SEAC 99« held in Museo de la Ciencia y el Cosmos, La Laguna, June 1999 = Memorias del congreso internacional »Oxford VI y SEAC 99« celebrado en el Museo de la Ciencia y el Cosmos, La Laguna, Junio de 1999.* [Santa Cruz de Tenerife]: Organismo Autónomo de Museos del Cabildo de Tenerife, OACIMC, [2000], str. 107-114, tabele.

TELBAN, Borut. Sickness and time in a Sepik community. V: ZWITTER, Matjaž (ur.), EČIMOVIČ, Patricija (ur.). *Advanced course on ethics in oncology: programme and course material, June 25 - 28, 2000, Bled, Slovenia.* Ljubljana: Institute of Oncology, 2000, str. 105-108.

Objavljeno predavanje na znanstveni konferenci

OŠTIR, Krištof, STANČIČ, Zoran, PODOBNIKAR, Tomaž, VEHOVAR, Zoran. Pridobivanje in uporaba prostorskih podatkov visoke ločljivosti pri načrtovanju omrežja mobilne telefonije. V: HLADNIK, David (ur.), KREVS, Marko (ur.), PERKO, Drago (ur.), PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999-2000 : zbornik referatov simpozija, Ljubljana, 26. september 2000.* Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Zveza geografskih društev Slovenije: Zveza geodetov Slovenije, 2000, str. 143-152, ilustr.

PODOBNIKAR, Tomaž, STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Krištof. Data integration for the DTM production. V: KOSMATIN FRAS, Mojca (ur.), MUSSIO, Luigi (ur.), CROSILLA, Fabio (ur.). *International Cooperation and*

Technology Transfer : Proceedings of the Workshop, Ljubljana, Slovenia - February 2-5, 2000, (International archives of photogrammetry and remote sensing, Vol. 32, Part 6W8/1). Institute of Geodesy, Cartography and Photogrammetry: Ljubljana, 2000, str. 134-139, ilustr.

STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Krištof, PODOBNIKAR, Tomaž, VEHOVAR, Zoran. Pridobivanje in uporaba prostorskih podatkov visoke ločljivosti pri načrtovanju omrežja mobilne telefonije. V: JAGODIČ, Marko (ur.), ŠTULAR, Mitja (ur.). *Deseta delavnica o telekomunikacijah, 15. in 16. maj 2000, Brdo pri Kranju. Mobilnost v telekomunikacijah: zbornik referatov.* Ljubljana: Elektrotehniška zveza Slovenije, 2000, str. 1-8, ilustr.

VELJANOVSKI, Tatjana, STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Krištof, PODOBNIKAR, Tomaž, ŠPRAJC, Ivan. Izdelava arheološkega napovedovalnega modela za potrebe načrtovanja avtocestnega odseka v Pomurju. V: HLADNIK, David (ur.), KREVS, Marko (ur.), PERKO, Drago (ur.), PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999-2000: zbornik referatov simpozija, Ljubljana, 26. september 2000.* Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU: Zveza geografskih društev Slovenije: Zveza geodetov Slovenije, 2000, str. 177-186, ilustr.

Poglavje ali samostojni sestavek v znanstveni knjigi

STANČIČ, Zoran, VELJANOVSKI, Tatjana. Understanding Roman settlement patterns through multivariate statistics and predictive modelling. V: LOCK, Gary R. *Beyond the map : archaeology and spatial technologies,* (NATO advanced science institutes series, Series A, Life sciences, 321). Oxford: IOS Press, 2000, str. 147-156.

SUMMARY

The Spatial Information Centre conducts research in two rather distinct areas. The Division for Spatial Studies is doing extensive research and development of geographical information systems (GIS) and remote sensing in various natural and humanistic sciences.

In the project entitled »Tectonic Movements in the Area of Nuclear Power Plant Krško (Slovenia)« we employ advanced radar technology to analyze small land movements in the region. The Krško nuclear power plant (Slovenia) is the only nuclear power plant in the region. Upon its construction reliable technology was used and numerous environmental evaluations were done. However, the geological stability of its location has not yet been proven. The

main objective of this project is to analyze small movements of land masses of the plain surrounding the power plant over a period of the last five years. Radar interferometry was used to obtain data for analyses of land movements in the range of several centimeters.

Satellite images (both radar and optical) are also used to obtain landuse maps and to produce high-resolution digital elevation models. In the project with Mobitel a landuse map with ten classes and an elevation model InSAR DEM 25 were produced. Both products are successfully used in various studies, including modeling electromagnetic radiation and planning network base stations.

In the project entitled »Observing the Log pod Man-

gation Landslide by Remote Sensing Techniques« we studied the Stože landslide. With the interpretation of satellite imagery, we determined the influence field of the landslide and tried to find the root causes of the natural disaster. The project presents the first successful case within the frame of »Space and Major Disasters« charter started in November 2000 by the European Space Agency, the Centre National d'Etudes Spatiales and the Canadian Space Agency.

The anthropology division continues to work on the project »Death and Immortality in Ambonwari, Papua New Guinea«. The main research objective of this project was the analysis of ethnographical material and interpretation of the role and views on death in different societies. In this research we tried to get a cross time and cross cultural perspective on these topics. The project director had numerous public and scientific lectures on death and also had several scientific papers published. He continues to prepare a book of essays on these subjects.

The purpose of the research »Astronomical Orientations in Prehispanic Mesoamerican Architectu-

re« is to test various hypotheses on the astronomical significance of Mesoamerican architectural alignments. The results are expected to deepen our knowledge of astronomy and time computation in Mesoamerica, as well as of the role of astronomical and calendrical concepts in architectural and urban planning, and in regional and political ideology of prehistoric societies.

The research project entitled »Economics and Culture in the Construction of Slovenian National Identity« is designed to analyze factors that define contemporary Slovenian national identity, focusing on two realms considered to be analytically separate. This entails exploring links between the appeal of nationalism as an organizing principle of identity and the legitimacy of the market as an economic order, a legitimacy that has only been confirmed and expanded with Slovenia's embarking on the transition process. The aim of this project is to contribute to discussions concerning national identity issues in transition countries as well as concerning contemporary formations of national identity in a globalized world.

ZALOŽBA ZRC

ZALOŽNIŠKI SVET

Jože Faganel, mag. Tomaž Faganel, dr. Jurij Fikfak, dr. Marjetka Golež, dr. Eva Holz, Janez Keber, dr. Peter Klepec Kršič, dr. Martin Knez, mag. Adrian Košir, dr. Naško Križnar, dr. Ana Lavrič, dr. Vojislav Likar, dr. Milan Orožen Adamič, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Rajko Slapnik, Milojka Žalik Huzjan, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja založniškega programa: dr. Vojislav Likar.
Likovno-grafična urednica: Milojka Žalik Huzjan.
Računalniška priprava in prelom: Brane Vidmar.
Prodaja: Barbara Godnjavec.
Tajnica: Tinka Selič (od 15. 11.).

V okviru založniškega programa ZRC SAZU je v letu 2000 izšlo 22 naslovov knjižnih publikacij, od tega v sozaložništvu 4 naslovi, in 9 letnikov znanstvenih periodičnih publikacij, od tega 3 v sozaložništvu, ter 18 enot drobnih tiskov (katalogi, vodniki, brošure, vabila, poročila ipd.). Večina publikacij je izšla v Založbi ZRC, nekaj pa tudi kot izdaje posameznih institutov. Založniški program so finančno podprli Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS, Ministrstvo za kulturo RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani in drugi zunanji sfinancerji ter Raziskovalni sklad ZRC SAZU. Letni program založbe je obravnaval in sprejel založniški svet, ki se je v letu 2000 sestel na eni redni seji. Založba je samostojno in v sodelovanju z izdajatelji, soizdajatelji in sozaložniki organizirala 18 novinarskih konferenc in javnih predstavitev publikacij v Ljubljani in drugih krajih po Sloveniji.

KNJIŽNE IZDAJE IN PERIODIKA

ZBIRKE

Zbirka ZRC

- Ernest Ženko, *Prostor in umetnost*
- Breda Čebulj Sajko, *Razpotja izseljencev*

Linguistica et philologica

- Jerneja Gros, *Samodejno tvorjenje govora iz besedil*

Opera Instituti Archaeologici Sloveniae

- Slavko Ciglenec, *Tinje nad Loko pri Žusmu / Tinje oberhalb von Loka pri Žusmu*

Slovenija na vojaškem zemljevidu

- V. Rajšp, M. Grabnar, *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, 6. zvezek (sozaložnik: Arhiv Slovenije)

Philosophica / Series moderna

- Matjaž Vesel, *Učena nevednost Nikolaja Kuzanskega*

Geografija Slovenije

- Drago Perko, *Analiza površja Slovenije s stome-trskim digitalnim modelom reliefa*
- Uroš Horvat, *Razvoj in učinki turizma v Rogški Slatini*

SAMOSTOJNE IZDAJE

- Blaženka First, *Carlo Maratta in barok na Slovenskem* (sozaložnik: Narodni muzej Slovenije)
- Marko Terseglav (ur.), *65 let Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU*
- Andraž Čarni (ur.), *50 let Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU*
- Ingrid Slavec Gradišnik, *Etnologija na Slovenskem*
- Irena Šumi, *Kultura, etničnost, mejnost* (izdajatelj: Inštitut za narodnostna vprašanja)

- Franci Gabrovšek, *Evolution of Early Karst Aquirers: From simple principles to complex models*
- Trevor R. Shaw, *Foreign Travellers in the Slovene Karst 1537–1900*
- Oto Luthar, *»O žalosti niti besede«. Uvod v kulturno zgodovino velike vojne*
- Tone Cevc, *Lončene posode pastirjev*
- Dean Ceglar, *Vodnik po arhivskem gradivu Inštituta za slovensko izseljenstvo*

ZBORNICI

- Jurij Snoj, Darja Frelih (ur.), *Žbornik ob jubileju Jožeta Sivca / Essays in Honour of Jože Sivec* (izdajatelj: Slovensko muzikološko društvo)
- Igor Grdina (ur.), *Josip Ipavec in njegov čas*
- M. Kokole et al. (ur.), *Historični seminar 3*
- Matej Gabrovec, Milan Orožen Adamič (ur.), *Ljubljana: geografija mesta* (sozaložnik: Ljubljansko geografsko društvo)
- D. Hladnik et al. (ur.), *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000*
- Alenka Klemenc (ur.), *Vita artis perennis. Ob osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca*
- Edo Škulj, *Clare vir. Ob 450-letnici rojstva Iacobusa Gallusa* (sozaložnik: Družina)

PERIODIKA

- *Acta historiae artis Slovenica*, 5
- *Dve domovini/Two Homelands*, 11–12
- *Filozofski vestnik*, 21/1,2,3
- *Geografski zbornik/Acta geographica*, 40
- *Jezikoslovni zapiski*, 6
- *Studia mythologica Slavica*, 3
- *Acta carsologica/Krasoslovni zbornik*, 29/1,2 (sozaložnik: SAZU)
- *Arheološki vestnik*, 51 (sozaložnik: SAZU)
- *Keria. Studia Latina et Graeca*, 2/1,2 (izdajatelj: Društvo za antične in humanistične študije Slovenije)

HISTORIČNI SEMINAR

UREDNIŠKI ODBOR

Koordinatorica

dr. Metoda Kokole

Člani

dr. Maja Godina-Golija

dr. Vojislav Likar

dr. Marina Lukšič-Hacin

izr. prof. dr. Oto Luthar

dr. Peter Weiss

V letu 2000 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih sedemnajst predavanj, od tega je nastopilo šest domačih predavateljev in dvanajst vabljenih gostov iz tujine, ter ena okrogla miza:

- Reinhard Strohm, *Postmoderni problemi v evropski zgodovini glasbe* (10. 1.)
- Miha Preinfalk, *Turjanci v službi deželi do leta 1500* (4. 2.)
- Lorenz Bönninger, *Migracije obrtnikov iz srednje Evrope v Italijo v poznem srednjem veku* (15. 2.)
- Matej Klemenčič, Sv. Janez Nepomuk v delu beneških klparjev *Francesca Robbe in Antonla Corradinija* (14. 3.)
- Chris Ballard, *Miniaturno in orjaško: afriške zgodbe pri odkrivanju Nove Gvineje* (23. 3.)
- Bojan Bujič, *Muzikologija med samozadostnostjo in odvisnostjo: nekaj iztočnic za študij humanizma in glasbe v 16. stoletju* (3. 4.)
- Darko Dolinar, *Ljubljanska univerza in problem Franceta Kidriča (1919–20)* (v sodelovanju z Inštitutom za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, 13. 4.)
- Anchise Tampestini, *Problemi sodelovanja v delavnici Giovannija Bellinija* (5. 5.)
- Anna H. Harwell Celenza, *Razkritje slavčka: Hans Christian Andersen kot glasbeni kritik* (25. 5.)
- Christopher Celenza, *Pozna antika in firenški platonizem: poplotinski Marcilio Ficino* (25. 5.)
- *Slovensko izseljensko gradivo* (okrogla miza v sodelovanju z Inštitutom za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, 31. 5.)

- Han Steenwijk in Roberto Dapit, *Širjenje pisne rezijansčine* (7. 6.)
- Eleanor Selfridge-Field, *MuseData in Themefinder: računalniški podatkovni zbirki za glasbene (muzikološke) raziskave* (19. 9.)
- Dorothea Schröder, *Benjamin Britten – operni skladatelj 20. stoletja* (25. 9.)
- Maja Milčinski, *Ratio med Evropo in Azijo* (10. 10.)
- Will C. van den Hoonaard, *Etika kvalitativnega raziskovanja* (8. 11.)
- Andrej Mitrovič, *Francosko-nemški vpliv in meščanska družba Srbije do 2. svetovne vojne* (23. 11.)
- Martina Piko, *Etnološko delo pri Slovencih na Koroškem* (13. 12.)

V letu 2000 je izšel tretji zbornik izbranih predavanj *Historični seminar 3* (Založba ZRC). Publikacija obsega dvanajst izbranih poglavij iz splošne slovenske in evropske zgodovine, iz kulturne in glasbene zgodovine ter iz literarne vede in jezikoslovja. V njem je izbor zanimivih in aktualnih tematik, ki so bile v zadnjih treh letih v obliki predavanj predstavljene na Historičnem seminarju. Tulejezična besedila so večinoma objavljena v jeziku izvirnika s povzetki v slovenščini, slovenska imajo povzetke v tujem jeziku.

SUMMARY

In 2000 six Slovenian scholars, twelve foreign invited guests and a group of Slovenian speakers performed seventeen individual lectures and a round table. The subjects ranged from a general to specific historical themes to literary, linguistic, ethnological, sociological, and musicological discussions. The third volume of selected lectures, entitled *Historični seminar 3*, was published later in the year and includes twelve articles.

KOLEDAR PRIREDITEV ZA ZUNANJE JAVNOSTI V LETU 2000

JANUAR

6. Novinarska konferenca: Duška Knežević Hočvar, *Družbena razmejevanja v dolini zgoranje Kolpe* (Založba ZRC).
10. Predavanje: Alenka Vodnik, *Preučevanje tekstilnih vzorcev kot pomožna metoda slogovne analize: Beljaška slikarska delavnica v 15. stoletju*, Prešernova dvorana SAZU (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).
14. Novinarska konferenca: *Kras. Pokrajina – življenje – ljudje* (ur. Andrej Kranjc), (Založba ZRC in Inštitut za raziskovanje krasa).
18. Novinarska konferenca pred prireditvijo Generacije znanosti VI.
19. Slovesnost ob izidu 50. številke *Arheološkega vestnika*, Prešernova dvorana SAZU (Inštitut za arheologijo).
21. Generacije znanosti VI, Slovensko mladinsko gledališče (ZRC SAZU).

FEBRUAR

- 14.–19. Dnevi knjige v Celju (Založba ZRC).
24. Novinarska konferenca: *Zbornik ob jubileju Jožeta Sivca* (ur. Jurij Snoj in Darja Frelih) in *Josip Ipavec in njegov čas* (ur. Igor Grdina), (Založba ZRC).
- 24.–27. Mednarodna konferenca »Maske in maskiranje v Sloveniji in zamejstvu«, Ptuj (Znanstvenoraziskovalno središče Bistra in Inštitut za slovensko narodopisje).
25. Predavanje: Claude Lefort, *Philosophie politique et le probleme du totalitarisme* (Filozofski inštitut).
26. Mednarodni kolokvij »Demokracija med telesom in številom: ob filozofiji Clauda Leforta« (Filozofski inštitut).

MAREC

9. Novinarska konferenca: Jože Faganel, *Zoisovi rokopisi, Popis – I* (Založba ZRC), in Marko Juvan, *Intertekstualnost*, Literarni leksikon 45 (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede v sodelovanju z DZS).
23. Predstavitev knjige: *Kras. Pokrajina – življenje*

nje – ljudje (ur. Andrej Kranjc), dvorana Občine Sežana (Založba ZRC).

- 23.–25. Action COST 621 – 7. sestanek vodstva, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa).
24. Slovesnost ob 50. obletnici ustanovitve Biološkega inštituta Jovana Hadžija, Prešernova dvorana SAZU (Biološki inštitut Jovana Hadžija).
24. Predstavitev knjige: Marija Hernja Masten in Dušan Kos, *Statut mesta Ptuja 1513*, mestna hiša na Ptuj (Založba ZRC).
27. Predstavitev knjige: Blaženka First, *Carlo Maratta in barok na Slovenskem*, Narodni muzej (Založba ZRC in Narodni muzej).

APRIL

5. Predavanje: Ivan Šprajc, *La arqueoastronomía en Mesoamérica, Parras de la Fuente Coahuila*, Mehika (Ateneo Nacional de Investigaciones Geográficas).
7. Priložnostna razstava, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa v sodelovanju s Krasoslovnim društvom Anthron in Jamarsko zvezo Slovenije).
- 7.–9. Zborovanje slovenskih jamarjev, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa).
10. Novinarska konferenca: Breda Čebulj Sajko, *Razpotja izseljencev* (Založba ZRC).
13. Znanstveno srečanje ob osemdesetletnici akad. prof. dr. Staneta Gabrovca, velika dvorana SAZU (Inštitut za arheologijo v sodelovanju z Arheološkim oddelkom Narodnega muzeja Slovenije in Oddelkom za arheologijo Filozofske fakultete).
- 17.–21. Slovenski dnevi knjige 2000, Kongresni trg (Založba ZRC).
- 18.–21. Svetovni kongres CAA 2000: Računalniško raziskovanje arheologije za razumevanje preteklosti, Cankarjev dom (ZRC SAZU v sodelovanju s Computer Applications and Quantitative Methods in Union Internationale des Sciences Prehistoriques).

MAJ

- 7.–11. Mednarodna konferenca: »Simbolni vidiki vizualne kulture« (Inštitut za slovensko narodopisje in Avdiovizualni laboratorij).
18. Predstavitev knjige: *Jasip I pavec in njegov čas* (ur. Igor Grdina), Knjižnica Šentjur (Založba ZRC).
19. Predavanje: prof. Estella A. Mare, *Spremenjene in nespremenjene krajine J. M. Piernee fa in Johna Clarka* (Filozofski inštitut).
23. Novinarska konferenca: Dnevi Inštituta za slovensko izseljenstvo (Inštitut za slovensko izseljenstvo).
23. Obisk gojencev Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani (Glasbenonarodopisni inštitut).
24. 5.–4. 6. Zgodba o raziskovanju: razstava o raziskovalnem delu sodelavcev Inštituta za slovensko izseljenstvo, Zemljepisni muzej Slovenije (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).
25. Predavanje: dr. Nada Šabec: *Usoda slovenskega jezika v izseljenkem okolju: primer ameriških Slovencev* (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).
26. Predavanje: G. Janez Pucelj: *Izkušnja izseljenških duhovnikov med izseljenci v zahodni Evropi* (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).
29. Predavanje: mag. Rozina Švent, *Zaklenjena misel: knjižnica kot odraz družbenega dogajanja* (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).
30. Predavanje: dr. Zmago Šmitek, *Akulturacija in percepcija: slikovne predloge v Baragovi misijonarski metodi* (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).
31. Okrogla miza: Slovensko izseljensko gradivo (v okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo).

JUNIJ

2. Predavanje: dr. Mark Mosko, *Vroča telesa: agens in utelešenje sociokulturnih sprememb med ljudstvom Mekeo (Papua Nova Gvineja) 1990–2000* (Prostorskoinformacijska enota).
- 5.–11. Hrana in praznovanje – od pusta do preobilja. 13. mednarodna konferenca o etnološkem raziskovanju prehrane, Ljubljana, Predvor, Piran (Inštitut za slovensko narodopisje v so-

delovanju s Slovenskim etnografskim muzejem).

- 25.–30. Mednarodni simpozij »Glasba in manjšine / Music and Minorities«, Prešernova dvorana SAZU, (Glasbenonarodopisni inštitut v sodelovanju z Inštitutom za slovensko narodopisje, Slovenskim etnografskim muzejem in z dunajskim inštitutom – Institut für Volksmusikforschung).
- 26.–29. Osmo mednarodno krasoslovna šola »Klasični kras – Udornice«, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa in Jamarska zveza Slovenije).
29. *Zajuckaj in zapoj*. Srečanje z ljudskimi peveci in godci italijanske in madžarske narodnostne manjšine (v okviru mednarodne konference »Glasba in manjšine«, atrij SAZU, Novi trg 4 (Glasbenonarodopisni inštitut).

JULIJ in AVGUST

Ni bilo prireditev.

SEPTEMBER

4. Plesna glasba zgodnjega 17. stoletja – Instrumentalne suite Isaaca Poscha iz leta 1618. Koncert skupine za renesančne in baročne plesse The Asymmetrical Mirror, atrij SAZU, Novi trg 4 (Muzikološki inštitut in Srednja glasbena in baletna šola Ljubljana).
15. Novinarska konferenca: Trevor R. Shaw, *Foreign Travellers in the Slovene Karst*, in Franci Gabrovšek, *Evolution of Early Karst Aquifers* (Založba ZRC in Inštitut za raziskovanje krasa).
21. Predavanje in videofilm: dr. M. Ravnik in dr. N. Križnar, *Etnološke značilnosti slovenske Istre* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
22. Dr. V. Smole, *Slovenska narečja med drugimi slovanskimi narečji* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
23. Dr. A. Kranjc, *Bogastvo slovenskega Krasa*, prostori Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
24. Dr. S. Ciglencečki: *Zaton antike in veliko preseljevanje ljudstev na območju Slovenije* (ZRC

SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).

26. Bienalni simpozij: »Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 1999–2000«, Prešernova dvorana SAZU (ZRC SAZU v sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije).
26. Mag. T. Faganel: *Kdo si, Gallus* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
27. Mag. B. Murovec: *Podoba in pomen baročnega stropnega slikarstva v Sloveniji* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
28. Dr. B. Vreš: *Pestrost rastlinstva Slovenije* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).

OKTOBER

4. Mag. Adrijan Košir: *Kozinski dinosavri: evropska ali afriška naravna dediščina* (ZRC SAZU v sodelovanju z Upravo RS za kulturno dediščino v okviru Evropskih dnevov naravne in kulturne dediščine).
5. Novinarska konferenca: Ivan Klemenčič, *Musica noster amor*, antologija slovenske glasbe od začetkov do danes na 16 zgoščenkah in s spremno publikacijo, Prešernova dvorana SAZU (Založba Obzorja, Helidon, ZRC SAZU, SAZU).
13. Novinarska konferenca: Oto Luthar, *O žalosti niti besede* (Založba ZRC).
17. Novinarska konferenca: Ivan Klemenčič, *Musica noster amor*, antologija slovenske glasbe od začetkov do danes na 16 zgoščenkah in s spremno publikacijo, Maribor, Kazinska dvorana (Založba Obzorja, Helidon, ZRC SAZU, SAZU).
19. Novinarska konferenca: dr. Matej Gabrovce in dr. Milan Orožen Adamič, *Ljubljana: Geografija mesta*, knjigarna Kod in kam (Založba ZRC in Ljubljansko geografsko društvo).
19. Predavanji dr. Kristofa Oštirja in dr. Majde Černič Istenič v okviru 7. slovenskega festivala znanosti, Cankarjev dom, Ljubljana (ZRC SAZU).
19. Obisk petošolcev v ZRC SAZU, Prešernova

dvorana SAZU, (7. slovenski festival znanosti in ZRC SAZU)

- 10.30–11.15: mag. Helena Ložar-Podlogar, Institut za slovensko narodopisje: *Šege življenjskega kroga (rojstvo, poroka, smrt)* – zaključeno za OŠ Božidarja Jakca iz Ljubljane.
- 11.30–12.15: dr. Božidar Drovenik, Biološki inštitut Jovana Hadžija: *Zanimivosti iz žuželčjega sveta Slovenije* – zaključeno za OŠ Mozirje in OŠ Deskle iz Anhovega.
- 12.30–13.15: inž. Drago Kunej, Glasbenonarodopisni inštitut: *Ljudska glasba med terenom in studiem* – zaključeno za OŠ Horjul in OŠ Marje Vere iz Kamnika.
- 13.30–14.15: mag. Adrijan Košir, Paleontološki inštitut Ivana Rakovca: *Kozinski dinosavri – afriška ali slovenska naravna dediščina?* – zaključeno za OŠ Šmartno v Tuhinju in OŠ Karla Destovnika Kajuha iz Ljubljane.
- 14.30–15.15: Uroš Parazajda, Računalniški center: *Znanstvene zbirke ZRC SAZU, dosegljive z računalnikom* – zaključeno za OŠ Miroslava Vilharja iz Postojne.

NOVEMBER

3. Novinarska konferenca: Tone Cevc, *Lončene posode pastirjev* (Založba ZRC in Inštitut za slovensko narodopisje).
- 5.–10. Zasedanje Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA) pri Mednarodnem komiteju slavistov, Strunjan (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Dialektološka sekcija).
10. Novinarska konferenca: Ingrid Slavec Gradišnik, *Etnologija na Slovenskem* (Založba ZRC).
17. Novinarska konferenca: Matjaž Vesel, *Učena nevednost Nikolaja Kuzanskega*, in Ernest Ženko: *Prostor in umetnost* (Založba ZRC in Filozofski inštitut).
17. Predstavitve videofilmov Avdiovizualnega laboratorija Inštituta za slovensko narodopisje za letnico 2000:
 - *Urban Jarnik*, 20 min.
 - *Zakladna najdba z Grdavovega hriba*, 11 min.
 - *Piščalka*, 19 min.
 - *Srečal sem Petra*, 16 min.
20. Slovesnost za nove magistre in doktorje ob obletnici ustanovitve ZRC SAZU (Znanstveni svet ZRC SAZU).

- 23–24. Posvetovanje ob 450. obletnici izida Trubarjevega Catechisma in Abecedaria (Slovensko protestantsko društvo – Primož Trubar in ZRC SAZU).
27. Predavanje: Ivan Šprajc, *Piramide, ki merijo čas: astronomske orientacije v arhitekturi predšpanske Mehike*, Cankarjev dom, Ljubljana.
27. 11.–3. 12. Prodajna razstava Založbe ZRC na 16. slovenskem knjižnem sejmu, Cankarjev dom (Založba ZRC).
30. 11.–1. 12. Mednarodni simpozij »France Prešeren – kultura – Evropa« (SAZU in Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede).

DECEMBER

27. 11.–3. 12. Prodajna razstava Založbe ZRC na 16. slovenskem knjižnem sejmu, Cankarjev dom (Založba ZRC).
7. Posvetovanje o pisanju imen enot in veličin (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Sekcija za terminološke slovarje).
8. Novinarska konferenca: *Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787*, 6. zvezek, Prešernova dvorana SAZU (Zgodovinski inštitut Milka Kosa in Arhiv Republike Slovenije).
8. Predstavitev knjige: Oto Luthar, *O žalosti niti besede*, Kobarški muzej, Kobarid (Založba ZRC).
11. Predavanje: Miklavž Komelj, *Zgodnje iluminacije Dante jeve Božanske komedije*, Prešernova dvorana SAZU (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).
13. Predavanje: Ivan Šprajc, *Astronomske orientacije v arhitekturi predšpanske Mehike*, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana (Društvo antropologov Slovenije).
14. Novinarska konferenca: II. letnik revije *KERIA Studia Latina et Graeca* (Založba ZRC v sodelovanju z Društvom za antične in humanistične študije Slovenije).
21. Novinarska konferenca: Slavko Ciglenečki, *Ti nje nad Loko pri Žusmu*, in 51. letnik revije *Arheološki vestnik* (Založba ZRC in Inštitut za arheologijo).

K A Z A L O

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU	4
2000: TEK ČEZ OVIRE	5
ORGANIZACIJA IN DEJAVNOST ZRC SAZU	7
Generacije znanosti VII – NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU	11

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA	15
INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU	29
ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA	37
UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA	47
MUZIKOLOŠKI INŠTITUT	53
INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE	61
INŠTITUT ZA BIOGRAFIKO IN BIBLIOGRAFIKO	69
INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE	73
GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT	85
INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO	95
FILOZOFSKI INŠTITUT	101
GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA	111
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA	123
PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA	137
BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA	143
INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE	155
PROSTORSKOINFORMACIJSKI CENTER	159
ZALOŽBA ZRC	167
HISTORIČNI SEMINAR	169
KOLEDAR PRIREDITEV ZA ZUNANJE JAVNOSTI 2000	170